НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА НАУКОВА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКА БІБЛІОТЕКА

КАЛЕНДАР

знаменних і пам'ятних дат в історії сільськогосподарської дослідної справи України

НА 2018 РІК

155 років
від дня народження
В.І. Вернадського
(1863–1945)

100-річчя діяльності
Національної академії наук
України

100 років з часу заснування
Сільськогосподарського вченого
комітету України (1918–1927) –
предтечі Національної академії
аграрних наук України

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА НАУКОВА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКА
БІБЛІОТЕКА

КАЛЕНДАР
знаменних і пам’ятних дат в історії сільськогосподарської дослідної справи України на 2018 рік

КИЇВ–2017

УДК 006.95:001:63(477)«2018»

Укладачі:

В.А. Вергунов – доктор сільськогосподарських наук, професор, академік НААН, директор ННСГБ НААН;

В.Т. Лазарєва – кандидат філософських наук, старший науковий співробітник сектору наукової бібліографії та біографістики ННСГБ НААН;

Н.Б. Щебетюк – кандидат історичних наук, старший науковий співробітник, завідувач сектору наукової бібліографії та біографістики ННСГБ НААН

Науковий редактор –
доктор сільськогосподарських наук, професор,
академік НААН, директор ННСГБ НААН **В.А. Вергунов**

Рекомендовано до друку вченою радою Національної наукової сільськогосподарської бібліотеки НААН 27 жовтня 2017 р. (протокол № 12)

Календар знаменних і пам'ятних дат в історії сільськогосподарської дослідної справи України на 2018 рік / НААН, ННСГБ; уклад. : В.А. Вергунов, В.Т. Лазарєва, Н.Б. Щебетюк. – К., 2017. – 266 с.

Видання містить визначні та пам'ятні дати в історії сільськогосподарської дослідної справи України – перелік знаменних подій, біографічні відомості про видатних науковців згідно із загальноприйнятим західноєвропейським (Григоріанським) календарем.

Книга стане у нагоді усім, хто цікавиться історією вітчизняної аграрної науки, освіти й техніки.

© Національна наукова
сільськогосподарська
бібліотека НААН, 2017

ВІД УКЛАДАЧІВ

У Національній науковій сільськогосподарській бібліотеці НААН з 2001 р. діє Інститут історії аграрної науки, освіти та техніки під керівництвом доктора сільськогосподарських наук, професора, академіка НААН В.А. Вергунова. Діяльність Інституту має на меті розвиток наукових досліджень у галузі науково-дослідної, науково-методичної, науково-практичної та науково-інформаційної роботи, пов'язаної з теоретичною та науково-практичною розробкою проблем історії аграрної науки у всіх її проявах, вивченням основних закономірностей розвитку сільськогосподарської дослідної справи та її управління в Україні на тлі світової природничої науки, формуванням джерелознавчої бази вивчення історії аграрної науки України, а також біобібліографічної інформації як складової частини інформаційно-бібліографічного забезпечення аграрної науки й виробництва, що сприятиме створенню всебічного комплексного дослідження науково-організаційних та концептуальних основ становлення та розвитку сільськогосподарської дослідної справи в Україні, популяризації отриманого наукового доробку.

На даний час, у розрізі науково-дослідної тематики ННСГБ НААН, наукові співробітники бібліотеки продовжують створення системи біобібліографічних та історико-бібліографічних покажчиків у відповідності з заявленою програмою Інституту аграрної науки,освіти та техніки та поточними запитами від фахівців системи НААН. Інформація біографічного характеру представлена спеціально підготовленими, систематизованими і формалізованими за певними правилами даними, необхідними для швидкого і зручного довідкового використання, які і є, за сучасним визначенням, інформаційними ресурсами. Основні результати досліджень співробітників бібліотеки й інших установ системи НААН відображають комплексні напрацювання, представлені вже у 13 серіях: *«Академіки Національної академії аграрних наук України»* (1998)*, «Біобібліографія вчених-аграріїв України»* (1998), *«Аграрна наука України в особах, документах, бібліографії»* (2001), *«Наукові історико-бібліографічні читання»* (2001), «*Відомі вчені-природознавці та освітяни України»* (2004), *«Члени-кореспонденти Національної академії аграрних наук України» (2005), «Землевпорядна наука»* (2005); *«Академіки та члени кореспонденти НАН України для сільського господарства» (*2007), *«Іноземні члени Національної академії аграрних наук України», «Почесні члени Національної академії аграрних наук України», «Іноземна сільськогосподарська книга у фондах ДНСГБ НААН та науково-дослідних установ і вищих навчальних закладів аграрного профілю»* (2009), *«Інформаційно-бібліографічні ресурси агропромисловому виробництву України»* (2013), *«Біобібліографія діячів науки, освіти, культури України»* (2014). Також публікуються науково-допоміжні ретроспективні бібліографічні, біобібліографічні покажчики, серед яких важливе місце зайняв «Календар знаменних і пам'ятних дат в історії сільськогосподарської

дослідної справи України». Підготовку до видання «Календаря…» здійснюють співробітники сектору наукової бібліографії та біографістики Інституту історії аграрної науки, освіти та техніки ННСГБ НААН.

Поточний випуск «Календаря…» складається із трьох розділів (матеріали подано у хронологічному порядку) і додатків. У першому розділі *«Історичні постаті»* освітлено біографічні відомості про видатних учених минулого. Другий розділ *«Визначні діячі сучасності»* містить біографічні нариси про відомих вітчизняному галузевому середовищі учених системи аграрної академії, профільного міністерства та інших відомств. Третій розділ *«Знаменні події та пам'ятні дати»* наводить інформацію щодо різних знакових подій в історії сільськогосподарської дослідної справи в Україні. У додатках представлено результати проведених досліджень в Інституті історії аграрної науки, освіти та техніки ННСГБ НААН, видрукувані в 13 книжкових серіях, групі науково-допоміжних ретроспективних бібліографічних покажчиків та матеріалах конференцій ННСГБ НААН.

Пропоноване видання є науково-допоміжним довідковим посібником для дослідників розвитку аграрної науки в Україні, іншим науковцям, зацікавленим історією природознавчих наук.

РОЗДІЛ І. ІСТОРИЧНІ ПОСТАТІ

СІЧЕНЬ

65 років від дня народження
ВЕРБИЦЬКОГО ПЕТРА ІВАНОВИЧА (1953–2010)

Почесний член НААН

Народився 1 січня 1953 р. у с. Ново-Микільське Міловського району Луганської області.

Фахову освіту здобував у Міловському ветеринарному технікумі (1972) та на ветеринарному факультеті Харківського зооветеринарного інституту (1977).

Трудову діяльність розпочав у 1972 р. ветфельдшером колгоспу «Зоря» Міловського району Луганської області. У 1977–1980 рр. перебував на посаді головного ветеринарного лікаря колгоспу, у 1980–1982 рр. – начальника Біловодської ветеринарної станції із боротьби з хворобами тварин, головного ветеринарного лікаря Біловодського району Луганської області. Упродовж 1982–1986 рр. – голова колгоспу, 1986-1999 рр. – начальник управління державної ветеринарної медицини, головний державний інспектор ветеринарної медицини Луганської області. З 1999 по 2005 рр. – голова Державного департаменту ветеринарної медицини Міністерства аграрної політики України, головний державний інспектор ветеринарної медицини України, 2006 р. – заступник міністра аграрної політики України. Відповідно до організаційної структури Мінагрополітики та розподілу функціональних повноважень координував питання стратегії розвитку загальної і регіональної політики ринків тваринництва та науково обґрунтованого ведення галузей тваринництва. У 2009 р. був призначений головою Державного комітету ветеринарної медицини України.

У 2000 р. здобув науковий ступінь кандидата ветеринарних наук.

Вербицький П.І. організовував роботу щодо забезпечення сприятливих умов діяльності сільськогосподарських підприємств усіх форм власності в галузі тваринництва та ветеринарної медицини, надання їм консультаційної підтримки в організації виробництва продукції та маркетингу. Координував питання розвитку м’ясо-молочної та комбікормової промисловості.

Підготовляв розроблення та реалізацію комплексних заходів щодо відтворення та використання водних живих ресурсів, вивчення стану їхніх запасів у рибогосподарських водоймах України, територіальному морі, виключній (морській) економічній зоні України та водах за межами юрисдикції України відповідно до міжнародних зобов’язань України.

Представляв позицію міністерства під час обговорення проектів законів, інших питань на пленарних засіданнях Верховної Ради України,

засіданнях її комітетів, а також у відносинах із депутатськими фракціями (групами) Верховної Ради України.

Забезпечував і контролював роботу безпосередньо підпорядкованих йому Департаменту ринків продукції тваринництва з Головною державною племінною інспекцією; Державного департаменту ветеринарної медицини (урядовий орган державного управління); Департаменту рибного господарства та інших структурних підрозділів міністерства з питань тваринництва.На 71-й генеральній сесії Міжнародного епізоотичного бюро був обраний генеральним секретарем регіональної комісії МЕБ по країнах Європи.Він є автором та співавтором законодавчих і нормативно-правових актів, підручників, монографій та наукових статей у галузі ветеринарної медицини.

Нагороджений срібною медаллю Міжнародного епізоотичного бюро. Присвоєно почесне звання заслуженого працівника ветеринарної медицини України. Помер 12 лютого 2010 р.

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 636–637.

130 років від дня народження
ТОЛМАЧОВА ІВАНА МИХАЙЛОВИЧА (1888–1979)*

Вчений у галузі селекції та насінництва цукрових буряків, доктор сільськогосподарських наук, професор

Народився 6 січня 1888 р. в м. Балашові Саратовської області в родині селянина. В 1914 р. закінчив Київський політехнічний інститут.

Трудову діяльність розпочав у центральній сільськогосподарській хіміко-бактеріологічній лабораторії в м. Тбілісі, де працював з 1915 по1918 рр. З 1922 по 1941 рр. працював викладачем у Київському сільськогосподарському інституті на посаді доцента, з 1922 до 1952 рр. – викладав у Науково-дослідному інституті селекції, керував кафедрою фізіології в Білоцерківському сільськогосподарському інституті, а також викладав курс фізіології в Українській сільськогосподарській академії.

З 1919 по1921 рр. навчався в аспірантурі при кафедрі ботаніки Київського політехнічного інституту.

У 1938 р. захистив кандидатську дисертацію. У цьому ж році присвоєно вчене звання професора.

Науково-дослідну роботу розпочав ще в 1919 р. і продовжив її в лабораторії фізіології наукового інституту селекції, якою в той час керував академік Є.П. Вотчал.

Наукові дослідження І.М. Толмачова присвячені вивченню фотосинтезу, дихання і водного режиму сільськогосподарських культур, переважно цукрових буряків. Роботи по вивченню фотоперіодизму в різних широтах СРСР дали цінний матеріал для розробки заходів боротьби з цвітушністю, а також для просування бурякосіяння в північні області. Він провів значні роботи з вивчення яровизації сільськогосподарських рослин і фізіологічних процесів, пов'язаних з проходження цієї стадії. Вченим був сконструйований респіраційний апарат, який дозволив вивчати інтенсивність дихання, процеси поглинання кисню і виділення вуглекислоти.

І.М. Толмачов виконав ряд досліджень з фізіології і біохімії насінників цукрових буряків, транспірації, цукроутворення в умовах недостатнього водозабезпечення в кінці вегетаційного періоду, що особливо важливо для районів зрошуваного землеробства.

**Інформацію надано Інститутом біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН.*

80 років від дня народження
ПРОЗОРИ КОСТЯНТИНА ЙОСИПОВИЧА (1938-1989)

Вчений у галузі тваринництва, доктор сільськогосподарських наук, професор

Народився 9 січня 1938 р. в с. Ємчиха Старинківського району Київської області. У 1960 р. закінчив зоотехнічний факультет Львівського зооветеринарного інституту. Після закінчення інституту працював головним зоотехніком радгоспу «Білківський» Новояричівського району Львівської області.

У 1965 р. закінчує аспірантуру Львівського зооветеринарного інституту, де навчався під керівництвом професора А.Б. Ружевського. Працює асистентом кафедри скотарства і конярства цього ж інституту.

У 1966–1967 рр. проходить стажування в Інституті розведення і генетики домашніх тварин у Швеції. З 1969 р. – доцент кафедри скотарства і конярства, а з 1972 по 1989 рр. – завідує цією кафедрою.

У 1965 р. захищає кандидатську дисертацію на тему: «Генеалогія, господарські і біологічні особливості голландської чорно-рябої породи у господарствах УРСР і перспективи її використання». У 1982 р. захищає докторську дисертацію на тему: «Генеалогія і господарсько-біологічні особливості чорно-рябої худоби західних районів УРСР». У 1984 р. одержав вчене звання професора кафедри скотарства і конярства.

Опубліковано понад 150 наукових праць, порад, рекомендацій. Під його керівництвом видано ДПК великої рогатої худоби чорно-рябої породи (томи 41, 42, 50, 52, 54, 84, 93, 102).

Нагороджений значком МВССО СРСР «За відмінну роботу». Відзначений орденом «Дружби народів» і медаллю.

Помер 1 жовтня 1989 р.

Літ. : Вчені-селекціонери у тваринництві / УААН; наук. ред. М.В. Зубець, В.П. Буркат. – К,: Аграрна наука, 1997. – С. 181–182. – (Українські вчені-аграрії XX століття; кн. 1.).

55 років від дня народження
ГУЗЄВА ІГОРЯ ВІКТОРОВИЧА (1963–2014)

Вчений у галузі тваринництва, доктор сільськогосподарських наук

Народився 11 січня 1963 р. у м. Харків. У 1985 р. закінчив з відзнакою Українську сільськогосподарську академію у м. Києві.

Наукову діяльність розпочав у 1985 р. на посаді молодшого наукового співробітника відділу АСУ селекційним процесом у тваринництві Українського науково-дослідного інституту розведення і штучного осіменіння великої рогатої худоби (м. Бровари, Київської області, з 1987 р. – змінено назву – Український науково-дослідний інститут по племінній справі в тваринництві). Упродовж 1987–1990 рр. – аспірант Української сільськогосподарської академії. Після закінчення працював молодшим науковим співробітником в лабораторії технології і техніки кріоконсервації сім’я сільськогосподарських тварин Українського науково-дослідного інституту по племінній справі в тваринництві (нині – Інститут розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця НААН), науковим співробітником відділу АСУ СП (1991–1997), завідувачем лабораторії оцінки і використання генофонду спеціалізованої м’ясної худоби (1997–1998); завідувачем відділу розведення м’ясної худоби та лабораторії генофонду м’ясних порід (1999–2002); заступником директора з наукової роботи (2002–2009); одночасно призначено Координатором з управління генетичними (племінними) ресурсами тваринництва (2008); директором Інституту (2009–2011); заступником директора з наукової роботи (2011–2014).

У 1994 р. навчався у Міжнародній школі управління молочним скотарством (Великобританія).

У 1996 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Селекционно-генетическая оценка и раннее прогнозирование естественной резистентности молочного скота». У 2012 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Методологія збереження біорізноманіття генетичних ресурсів тваринництва України».

Опубліковано біля 300 наукових праць, у тому числі 15 монографій, 17 брошур, 32 методики і методичних рекомендацій, 16 каталогів, 28 селекційних і технологічних програм, 5 інвестиційних проектів. 16 публікацій і 1 монографія видані за кордоном. Має 9 авторських свідоцтв і патентів.

Нагороджений Почесною грамотою Президії УААН (2006), трудовою відзнакою Міністерства аграрної політики України «Знак пошани» (2008), орденом «За заслуги» III ступеня (2009), медаллю «Незалежність України» III ступеня (2013). Лауреат премії Української академії аграрних наук (2006). Лауреат регіонального конкурсу Міжнародної Академії рейтингових технологій і соціології «Золота Фортуна» (2013). Йому двічі було присуджено стипендії: Державного комітету з питань науки і технологій України для молодих вчених (2004) та Державного комітету з питань науки, техніки та промислової політики України для молодих вчених (1996).

Помер 7 червня 2014 р., похований у селі Мала Олександрівка Бориспільського району Київської області.

Літ. : Гузєв Ігор Вікторович (1963–2014) : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1987–2014 рр. / уклад. : В.І. Фасоля, О.І. Мохначова, Л.І. Остаповець ; НААН, Ін-т розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця, ННСГБ ; наук. ред. В.А. Вергунов ; авт. вступ. ст. М.В. Гладій. – К. , 2015. – С. 2, 11–12. : портр., фото. – (Сер. «Біобібліографія вчених-аграріїв України» ; кн. 58).

105 років від дня народження
АНГЕЛІНОЇ ПАРАСКОВІЇ МИКИТІВНИ (1913–1959)

Засновник стаханівського руху у сільському господарстві, Двічі Герой Соціалістичної праці, державна і громадська діячка

Народилась 12 січня 1913 р. у селі Старобешеві (Донеччина) в родині селянина-батрака – понтійського грека – Микити Ангеліна. На початку колективізації однією з перших серед жінок оволоділа новою технікою і упродовж 26 років очолювала тракторну бригаду колгоспу ім. Сталіна Старобешівського району Сталінської області. Бригада П.М. Ангеліної була ініціатором соціалістичного змагання механізаторів за високі врожаї, високопродуктивне використання техніки, зниження собівартості тракторних робіт.Член КПРС з 1937 р.

Закінчила сільськогосподарську академію ім. Тімірязєва (1940).

П.М. Ангеліна – делегат XVIII, XIX, XX іXXI з’їздів КПРС, була обрана делегатом XIV, XVI, XVII, XVIII і XIX з’їздів КП України, не раз обиралась членом ЦК КПУ. Депутат Верховної Ради СРСР 1–5-го скликань.

Автор книги «Люди колгоспних ланів» (1950).

Двічі Герой Соціалістичної Праці. Нагороджена трьома орденами Леніна, орденом Трудового Червоного Прапора, медалями. Лауреат Сталінської премії.

Померла 21 січня 1959 р. у м. Москва (Російська Федерація).

Джерело : Ангеліна Парасковія Микитична [Електронний ресурс]. – Режим доступу : ttps://uk.wikipedia.org/wiki.

80 років від дня народження
БОДНАРЧУКА ЛЕОНІДА ІВАНОВИЧА (1938–2015)

Вчений у галузі бджільництва, кандидат біологічних наук, професор, член-кореспондент НААН

Народився 13 січня 1938 р. у с. Середня Кудеча Могочинського району Читинської області (Російська Федерація).

У 1961 р. закінчив зоотехнічний факультет Української сільськогосподарської академії. З 1961 по 1969 рр. – молодший науковий співробітник Інституту зоології НАН України; у 1969–1974 рр. – старший науковий співробітник опорного пункту Української дослідної станції бджільництва; у 1974–1989 рр. – старший науковий співробітник Інституту зоології ім. І.І. Шмальгаузена НАН України, завідувач лабораторії відділу екології комах-запилювачів, заступник директора з наукової роботи. Упродовж 1989–2000 рр. – директор науково-дослідного та технологічного інституту бджільництва Держагропрому УРСР; 2000–2012 рр. –засновник і перший директор Національного наукового центру «Інститут бджільництва ім. П.І. Прокоповича» НААН. У 2012–2015 рр. – радник при дирекції ННЦ «Інститут бджільництва ім. П. І. Прокоповича».

У 1974 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Лётно-опылительная и сигнальная деятельность некоторых рас пчёл в условиях теплиц». У 1991 р. присвоєно вчене звання професора.

Наукові інтереси вченого спрямовані на комплексний підхід до питань запилення ентомофільних культур з використанням фауни бджолиних та медоносної бджоли. Ним вперше досліджено обмінні процеси, що проходять в онтогенезі люцернової бджоли-листоріза, вивчено особливості формування фауни бджолиних в умовах агроценозу бобових ентомофільних культур, а також розроблено рекомендації щодо збільшення фауни бджолиних запилювачів на посівах насінної люцерни для підвищення її врожайності.

У 1981 р. став учасником експедиції 24-го рейсу науково-дослідного судна «Академик Вернадский» до Індійського океану, в 1986 р. – 33-го рейсу до Атлантичного океану.

У 1989 р. Головне управління науки Міністерства сільського господарства УРСР запросило Л.І. Боднарчука на посаду директора ще не існуючого тоді Інституту бджільництва. Він очолює важливий напрям наукових досліджень в галузі бджільництва, як племінне бджільництво, селекція, екологія, генетика і біотехнологія, апітерапія, контроль якості і сертифікація продуктів бджільництва.

Опубліковано близько 380 наукових праць, у тому числі 10 монографій, 7 винаходів. Обрано президентом Спілки пасічників України, головою національної асоціації «Укрбджолопром» та президентом Асоціації

апітерапевтів України. При Інституті бджільництва створено єдиний в Україні музей бджільництва, який є гордістю України і, за твердженнями авторитетних зарубіжних учених і практиків, є одним з кращих у світі. Він – член редколегій журналів «Пасіка», «Український пасічник», «Трибуна» та головний редактор міжвідомчого тематичного журналу «Бджільництво».

Завдяки вченому, Україна має не тільки музей, але й професійне свято «День пасічника», закон «Про бджільництво». У 2003 р. Україна стала членом Міжнародної бджільничої організації «Апімондія».

Обрано у 1999 р. членом-кореспондентом УААН Відділення ветеринарної медицини та зоотехнії.

Нагороджений Почесною грамотою Президії НААН, а в складі колективу інституту – Почесною грамотою Кабінету Міністрів України. Присвоєно почесне звання заслуженого працівника сільського господарства України (1998). Є повним кавалером орденів «За заслуги».

Помер у 2015 р.

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 345–346.

90 років від дня народження
КУСЕНЯ СТЕПАНА ЙОСИПОВИЧА (1928–2012)*

Вчений у галузі біології тварин, доктор біологічних наук, професор

Народився 14 січня 1928 р. в с. Олесино на Тернопільщині. У 1953 р. закінчив Львівський зооветеринарний інститут. Упродовж навчання в інституті проявив здібності до наукової роботи і звернув на себе увагу видатного вченого біохіміка, члена-кореспондента Академії наук України С. Гжицького, який рекомендував його до вступу в аспірантуру за спеціальністю «біохімія» при Інституті агробіології Академії наук України.

Працюючи на наукових посадах в науково-дослідницьких установах міста Львова, С.Й. Кусень крім дослідницької роботи активно займався організаційною діяльністю. Він був одним з ініціаторів у Львові в 1960 р. Українського науково-дослідного інституту фізіології і біохімії сільськогосподарських тварин (нині Інститут біології тварин НААН), де займав посади вченого секретаря (1960-1961) і завідувача лабораторії. Також створена ним у Львові наукова школа біохімії розвитку тваринних організмів.

У 1967 р. організував у Львові науковий підрозділ – Інститут біохімії імені О.В. Палладіна Академії наук України (м. Київ), який згодом виріс до

Львівського відділення цього інституту, а недавно став окремою установою – Інститутом біології клітини Національної академії наук України.

Майже 25 років читав лекції студентам біологічного факультету Львівського державного університету імені Івана Франка, будучи за сумісництвом професором кафедр «біохімії», «біофізики і математичних методів у біології» даного вузу.

У 1957 р. захищена кандидатська дисертація. У 1966 р. захищена докторська дисертація. У 1967 р. присвоєно вчене звання професора за спеціальністю «біохімія».

Основні наукові напрями досліджень С.Й. Кусеня стосуються вивчення вікових змін обміну речовин у сільськогосподарських тварин, дослідження молекулярних механізмів регуляції проліферації та диференціації клітин організму тварин і людини.

Опубліковано 300 наукових праць. Під його керівництвом підготовлено 5 докторів та 20 кандидатів наук. Лауреат премії ім. О.В. Палладіна АН УРСР (1987).

Помер у 2012 р.

**Інформацію надано Інститутом біології тварин НААН.*

70 років від дня народження
ОЛІЙНИКА ВАСИЛЯ МИХАЙЛОВИЧА (1948–2010)

Вчений у галузі аграрної економіки, доктор економічних наук, професор, член-кореспондент НААН

Народився 14 січня 1948 р. у с. Скородинці Чортківського району Тернопільської області.

Закінчив у 1972 р. Тернопільський фінансово–економічний інститут (нині – Тернопільський національний економічний університет).

У 1966–1975 рр. – головний бухгалтер; 1975–1980 рр. – голова правління колгоспу ім. І. Франка Гусятинського району Тернопільської області; 1980–1983 рр. – голова Гусятинського райвиконкому; 1983–1988 рр. – перший секретар Збаразького райкому партії Тернопільської обл.; 1988–1990 рр. – голова Тернопільського облвиконкому та обласної Ради народних депутатів. Упродовж 1998–2000 рр. очолював Тернопільську обласну раду.

З 1988 р. розпочав працювати в Тернопільській академії народного господарства, спочатку за сумісництвом доцентом, професором кафедри економіки, організації і планування в АПК. У 1992 р. перейшов на постійну роботу в ТАНГ деканом факультету аграрного бізнесу, з 1994 по 2000 р. – директор Інституту аграрного бізнесу, з 2002 р. – директор Тернопільського інституту агропромислового виробництва УААН і за сумісництвом працював

на посаді професора кафедри обліку та аудиту в сільському господарстві Тернопільського національного економічного університету.

У 1987 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Економічна ефективність інтенсифікації землеробства в системі АПК», а у 1992 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Розвиток агропромислового виробництва західних регіонів України в нових умовах господарювання». У 1994 р. присвоєно вчене звання професора.

Наукові інтереси та проблематика досліджень вченого охоплюють питання економічної ефективності агропромислового виробництва і бухгалтерського обліку в сільському господарстві в умовах ринку. Він розробив низку проектних рішень щодо інтенсифікації сільськогосподарського виробництва. Особливу увагу вчений приділив розробці теоретичних досліджень і конкретних форм впровадження ринкових механізмів в аграрну сферу для умов перехідної економіки, в тому числі методичні рекомендації щодо створення в аграрному секторі акціонерних товариств. Організував під своїм керівництвом розробку нормативних матеріалів з питань розвитку підприємницької діяльності. Значний інтерес становлять праці вченого з проблем власності і госпрозрахунку.

Велику увагу вчений приділяв розробці теорії і практики орендних відносин на селі для періоду формування ринкових відносин. Удосконалив також низку прогресивних методів обліку витрат у сільському господарстві.

Опубліковано понад 50 наукових праць, серед них 7 монографій та 9 брошур. Під його науковим керівництвом підготовлено 2 докторські та 8 кандидатських робіт. Обрано у 2007 р. членом-кореспондентом НААН Відділення наукового забезпечення трансферу інновацій.

Нагороджений орденом «Знак Пошани». Присвоєно почесне звання Заслуженого працівника сільського господарства України.

Помер 28 квітня 2010 р.

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 509–510.

90 років від дня народженняґ
ДОРОША ІВАНА ЙОСИПОВИЧА (1928–1988)*

Вчений у галузі аграрної економіки, доктор економічних наук, професор

Народився 16 січня 1928 р. у с. Котюржинці Теофіпольського району Хмельницької області у сім'ї селянина. У 1957 р. закінчив з відзнакою факультет електрифікації сільського господарства Київського сільськогосподарського інституту.

Практичну діяльність розпочав у Західноукраїнському філіалі Дніпросільенерго (м. Львів), де завдяки глибоким знанням і організаційним здібностям за декілька років пройшов шлях від інженера до головного інженера проекту цієї організації.

У 1957–1960 рр. навчався в аспірантурі. Вся наукова діяльність вченого протягом 25 років відбувалася в УНДІЕОСГ. Перебуваючи на посаді завідувача відділу, очолював дослідження з економічних проблем формування та використання матеріально-технічної бази сільського господарства, розробляв теоретичні, метрологічні й методичні основи визначення галузевої економічної ефективності капітальних вкладень, обґрунтовував механізми підвищення ефективності цих вкладень, основних фондів і техніки та стратегію інвестиційного розвитку матеріально-технічної бази агропромислового комплексу. І.Й. Дорош поєднував науково-дослідну роботу з педагогічною: працював викладачем кафедри економіки народного господарства Київського державного університету ім. Т.Г.Шевченка та професором кафедри організації сільськогосподарського виробництва Української сільськогосподарської академії (за сумісництвом).

У 1960 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Економічна ефективність капітальних вкладень в електрифікацію сільського господарства». В 1974 р. блискуче захистив докторську дисертацію на тему: «Економічна ефективність капітальних вкладень і використання основних виробничих фондів у колгоспах». До кола наукових досліджень вченого входили питання теорії, методології та практики визначення ефективності капітальних вкладень, основних фондів і техніки, нормування і прогнозу капіталовкладень, обґрунтування пріоритетних напрямів і механізмів державних інвестицій у сільське господарство. Вивчав проблеми інвестиційного розвитку сільської електроенергетики.

Вчений вперше розробив методику визначення економічної ефективності капітальних вкладень у сільську електрифікацію, яка тривалий час використовувалася при техніко-економічному обґрунтуванні проектів. Практичне значення мали також його пропозиції щодо підвищення ефективності капітальних вкладень у сільську електрифікацію. Він критично розглядав позиції прихильників закону граничної корисності наступних капіталовкладень, висвітлив аналітичні та економетричні авторські оцінки тенденцій і закономірностей аграрного інвестиційного процесу, а також на їх основі зробив висновки, які передбачали необхідність здійснення комплексу заходів, спрямованих на підвищення капіталооснащеності сільськогосподарського виробництва.

І.Й. Дорош брав активну участь у роботі наукових і науково-технічних рад АН УРСР, Держплану УРСР, Міністерства сільського господарства і товариства «Знання» Української РСР. Очолював проблемно-методичну комісію Південного відділення ВАСГНІЛ та був одним із керівників секції ефективності капітальних вкладень і основних фондів Відділення економіки та організації сільськогосподарського виробництва ВАСГНІЛ.

Вчений тісно співпрацював з відомими українськими економістами, які займалися проблемами капіталовкладень, основних фондів і техніки, зокрема, з докторами економічних наук В.Г. Більським, О.М. Голованов им, В.І. Котелянцем, Г.М. Підлісецьким, О.М. Шестопалем та ін. У робочих групах Міністерства сільського господарства СРСР і ВАСГНІЛ І.Й. Дорош тісно співпрацював з академіком С.С. Сергєєвим, М.Г. Вайнером, А.В. Калінкіною, Р.Г. Кравченком (м. Москва ВНІЕСГ), Г.М. Личем і Я.М. Блянкманом (БРСР), В.І. Могоряну (МРСР), А.Ф. Повілюнасом (Литовська РСР), Ф.К. Каюмовим (УзРСР) та іншими вченими економістами-аграрниками. Ним заснована наукова школа з проблем підвищення ефективності капітальних вкладень, основних фондів і технічних засобів сільського господарства.

Опубліковано понад 250 праць, ряд методичних і практичних рекомендацій у співавторстві. Він співавтор проекту Типової методики визначення ефективності капітальних вкладень у сільське господарство.

Під його науковим керівництвом підготовлено 36 кандидатів наук. Нагороджено сімома медалями, у тому числі «За трудову доблесть», «За доблесну працю», «За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні 1941–1945 рр.», відзначений медаллю ВДНГ СРСР.

Помер 22 серпня 1988 р. Похований на Лісному кладовищі у Києві.

**Інформацію надано ННЦ «Інститут аграрної економіки».*

120 років від дня народження
ЯЦЕНКА ОЛЕКСАНДРА ЮХИМОВИЧА (1898–1978)

Вчений-селекціонер у галузі тваринництва, доктор сільськогосподарських наук, професор

Народився 20 січня 1898 р. в с. Голтва на Полтавщині у селянській родині. Трудову діяльність розпочав у 1918 р. у полтавських радгоспах і агробазах. У 1928 р. закінчив Харківський сільськогосподарський інститут за спеціальністю агронома-зоотехніка.

Після закінчення аспірантури у 1931 р. молодого вченого призначають завідувачем Харківського опорного пункту Південного інституту молочного господарства (нині – Інститут тваринництва НААН, м. Харків).

У 1932–1937 рр. – доцент кафедри тваринництва Українського комуністичного сільськогосподарського університету ім. Артема та лектор Українського інституту заочної освіти у Харкові, де читає курси скотарства і конярства. Упродовж 1939–1953 рр. працює в Українському науково-дослідному інституті тваринництва: спочатку заступник директора з наукової роботи, потім завідувач відділу розведення великої рогатої худоби, а далі – науковий консультант. У 1938 р. захистив кандидатську дисертацію, у 1963 р. захистив докторську дисертацію, йому було присвоєно вчене звання професора.

Основні напрями наукової діяльності вченого стосуються вивченню і розробки методів удосконалення існуючих і створення нових порід великої рогатої худоби; організація наукових досліджень та впровадження новітніх розробок у виробництво. О.Ю. Яценко – один із перших учених України, які ще в довоєнні роки звернули увагу на необхідність вивчення і раціонального використання місцевих порід – білоспинної худоби Правобережжя України, чорно-рябої подільської худоби, бурої карпатської худоби, а також волоських швіців Саратовської обл.

Понад 20 років вчений вивчав результати схрещування місцевої сірої української породи з бугаями швіцької породи. Він глибоко вивчив історію розведення цих порід, зокрема в Харківській і Сумській областях. Сіра українська худоба відзначалась ростом, великою живою вагою, добрими м'ясними властивостями, високою жирністю молока (4,5–5 %), відмінними робочими якостями та пристосованістю до місцевих кліматичних і господарських умов. Але вона була недостатньо скоростиглою і давала мало молока навіть за умов доброї годівлі. Швіців почали завозити в Україну в 1904 р. на парувальні пункти Лебединського повіту. Їх удій на той час становив 3000–4000 кг молока на рік, жирністю 3,6–3,8%. Кращими вважалися стада швіцької породи у Майнівській сільськогосподарській школі на Чернігівщині та в учбовому господарстві Харківського зоотехнічного інституту. Упродовж багатьох років завозились плідники в Лебединський район для схрещування з місцевою худобою. У 1934 р. створюється Лебединський державний племінний розплідник, що об'єднав кращі колгоспні ферми нової породної групи. У 1950 р. тривала робота, якою керував вчений, завершується затвердженням нової породи – лебединської. За її створення група авторів удостоюється Державної премії СРСР.

Вчений багато років очолював Раду з племінної роботи з лебединською породою, створював нові лінії і сімейства. Кращих тварин занесено до Держплемкниг. Працював заступником голови Ради по бурих породах.

Опубліковано понад 150 наукових праць. Підготував монографію про лебединській породі, яка, на жаль, не була надрукована і тепер зберігається у фондах музею тваринництва України. Під його науковим керівництвом підготовлено 20 кандидатів наук. Обрано у 1957 р. членом-кореспондентом Української академії сільськогосподарських наук. Тут він до 1960 р. був академіком-секретарем Відділення тваринництва.

Нагороджений орденами і медалями, Почесними грамотами, медалями ВДНГ СРСР і УРСР.

Помер 31 січня 1978 р., похований у с. Кулиничі Харківського району, Харківської області.

Літ. : Вчені-селекціонери у тваринництві / УААН; наук. ред. М.В. Зубець, В.П. Буркат. – К,: Аграрна наука, 1997. – С. 245–247. – (Українські вчені-аграрії XX століття; кн. 1.).

145 років від дня народження
ЄНКЕНА БОРИСА КАРЛОВИЧА (1873–1943)

Вчений-селекціонер, педагог, історик і біограф аграрної науки

Народився 21 (12) січня 1873 р. у м. Тамбові (нині – Російська Федерація) у родині юриста.

Упродовж 1899–1900 рр. вивчає сільське господарство Кубанської області; закладає й організовує виноградно-виноробне господарство біля м. Анапи. У 1900 р. закінчив Ризький політехнічний інститут (нині – Ризький політехнічний університет, Латвія). Упродовж 1900–1906 рр. обіймає посаду повітового агроному: у Петровській земській управі, Вольській земській управі, Тамбовського та Аткарського повітових земств Саратовської губернії. Від жовтня 1906 р. по червень 1907 р. – в.о. губернського агронома Саратовського повітового земельного відділу.

У 1907–1908 рр. – очолив створене ним виноградно-виноробне підприємство біля м. Анапа. Упродовж 1908–1919 рр. працює у наукових установах та комітетах Харківського товариства сільського господарства та сільськогосподарської промисловості: у 1909–1912 рр. – завідувач відділу земського місцевого суспільного життя і урядових рішень, відповідальний секретар (нетривалий час) друкованого органу Харківського товариства сільського господарства – «Південно-Російська сільськогосподарська газета», 1912–1913 рр. – помічник директора Харківської селекційної станції, в.о. директора цієї станції; 1913–1914 рр. – керівник Довідково-посередницького бюро при Комітеті сільськогосподарського рослинництва Товариства, одночасно у 1913–1914 рр. – в.о. завідувача селекційного відділу Харківської обласної сільськогосподарської дослідної станції.

З 1908–1912 рр. – бере участь у виборі дослідної ділянки, розробці її наукової програми, закладці стаціонарних дослідів, будівництві. Входить до комітету зі створення першої в Європі сільськогосподарської селекційної дослідної станції у Харкові, працює помічником директора. У 1911 р. – стажування у Німеччині, Австрії, Данії та Швеції. У 1914 р. від імені Комітету сільськогосподарського рослинництва вперше у світовій практиці ініціює і керує обстеженням сільськогосподарських рослин Харківської губернії в агробіологічному відношенні. У 1919 р. від імені цього ж Комітету ініціює започаткування курсів для підготовки інструкторів з насіннєвої справи, розробляє програму та очолює їх.

З 1920–1921 рр. – завідувач агрономічного відділу Управління радгоспами Анапського району, голова Анапської професійної спілки техніків сільського господарства, а також комісії з охорони праці та ревізійної; заступник голови міському Кубано-Чорноморського облземуправління у Краснодарі та керує дослідним полем Кубанського

сільськогосподарського технікуму (1921–1923). У 1924–1925 рр. – завідувач головної лабораторії (державної хлібної інспекції) Одеського морського порту і району. У 1925 р. – голова комісії з розробки гідромодульних та меліораційних робіт для виробництва перспективного плану науково-дослідної діяльності заповідника «Чаплі» ім. Х. Раковського (нині Біосферний заповідник «Асканія-Нова» ім. Ф.Є. Фальц-Фейна НААН).

З травня по грудень 1926 р. – призначено вченим секретарем СГНКУ, членом Ботанічної секції і головою її Бюро нових культур і інтродукції. Бере участь у роботі Комісії з ботанічного обстеження культурних польових рослин України. Від 1927 р. організовує і очолює Київську лабораторію з вивчення хлібопекарських і борошномельних властивостей зерна – по лінії Сорто-насіннєвого управління Цукротресту. Наприкінці 1928 р. – голова лабораторії з борошномельно-хлібопекарського випробування зерна у Всеукраїнському торговельному музеї в м. Києві. Від 1930–1933 рр. – професор, а потім завідувач і знову професор кафедри селекції і насінництва Кубанського сільськогосподарського інституту (нині – Кубанський державний аграрний університет).

Упродовж 1935–1942 рр. – завідувач наукової бібліотеки Кубанської дослідної станції ВІР (нині – ДНУ «Інститут олійних культур ім. В.С. Пустовойта РАСГН). Перехід від науково-освітньої роботи до бібліотечної був пов’язаний зі станом здоров’я.

Опубліковано понад 127 наукових і науково-популярних праць, серед яких статті, рецензії. Працював у редакційних колегіях багатьох журналів, газет з питань сільського господарства.

Помер у 1943 р. і похований на старому Отрадно-Кубанському цвинтарі біля селища Ботанічне.

Літ : Вергунов В.А. Професор Борис Карлович Єнкен (1873–1943): нарис життя та творчої діяльності / В.А. Вергунов ; ННСГБ НААН. – К. : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2014. – С 96–105. – (Іст.-бібліогр. сер. «Аграрна наука в особах, документах, бібліографії; кн. 74.)

80 років від дня народження
КАРТАШОВА МИКОЛИ ІВАНОВИЧА (1938–2016)

Вчений у галузі ветеринарної медицини, кандидат біологічних наук, професор, член-кореспондент НААН

Народився 25 січня 1938 р. у с. Прістень Валуйського району Бєлгородської області.

У 1967 р. закінчив ветеринарний факультет Харківського зооветеринарного інституту. З того часу його життя безпосередньо пов’язано з цим навчальним закладом: у 1968–1971 рр. – аспірант інституту; 1971–1982 рр. – асистент кафедри та доцент; упродовж 1982–1989 рр. – проректор з навчальної роботи, у 1989–2001 рр. – ректор Харківського зооветеринарного

інституту. З 1996 р. очолює кафедру клінічної діагностики та клінічної біохімії.

У 1971 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Процессы регенерации макроэргов в клетках и субклеточных структурах тканей у мясных цыплят специализированных линий и гибридов». У 1991 р. присвоєно вчене звання професора.

Основним напрямом наукових досліджень вченого є вивчення вуглеводно-фосфорного та енергетичного обміну на клітинному та субклітинному рівнях у сільськогосподарської птиці, біохімічна оцінка якості кормів та динаміка метаболізму у процесі філогенезу жуйних тварин. Дослідження щодо загального уявлення про біологічну суть гетерозису показали доцільність використання у раціонах курей синтезованого за вітчизняною технологією препарату вітаміну А, що дало змогу зменшити витрати на імпорт цього вітаміну. Вивчаючи зміни в організмі курей, які відбуваються за обмеження годівлі птиці в окремі періоди її вирощування, він довів, що такі підходи дають можливість заощаджувати корми і позитивно впливати на подальшу продуктивність курей та ін.

Під керівництвом ученого виконуються дослідження з розробки нових технологій діагностики найбільш поширених внутрішніх незаразних хвороб тварин різних видів. За даними визначення біохімічних критеріїв стану біополімерів сполучної тканини висвітлено роль і місце її при хворобах печінки, нирок, серця, легень та опорно-рухового апарату. Це є новим напрямком наукових досліджень у ветеринарній медицині та дає змогу удосконалити методи діагностики внутрішніх хвороб тварин, покращити ефективність лікувальних заходів.

Опубліковано 120 наукових праць, у тому числі 2 монографії, 3 підручники, 7 патентів на винаходи.

Під його науковим керівництвом підготовлено 3 кандиди наук.

Вчений співпрацював з Вроцлавською і Варшавською сільськогосподарськими академіями (Польща); вільним Університетом у Берліні; Інститутом захисту здоров’я населення і ветеринарної медицини (Німеччина); Інноваційним і практичним науковим центром Park Wend.

Обрано у 1995 р. членом-кореспондентом УААН Відділення ветеринарної медицини та зоотехнії.

Нагороджений медаллю, Почесними грамотами Міністерства аграрної політики та продовольства України, Харківської обласної державної адміністрації.

Помер 15 вересня 2016 р.

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 426–427.

90 років від дня народження
ОСТАШКА ФЕДОРА ІВАНОВИЧА (1928–2011)

Вчений у галузі тваринництва та ветеринарної медицини, доктор біологічних наук, професор, академік НААН

Народився 27 січня 1928 р. у с. Александрополь Новопокровського району Дніпропетровської області.

Закінчив у 1949 р. ветеринарний факультет Харківського ветеринарного інституту.

Упродовж 1943–1944 рр. працював забійником вугільної шахти ім. РСЧА у м. Добропілля; 1949–1956 рр. – аспірант, старший науковий співробітник Українського інституту експериментальної ветеринарії (м. Харків). У 1955 р. одержав звання старшого наукового працівника; 1956–1957 рр. – завідувач відділу тваринництва Волинської державної сільськогосподарської дослідної станції; з 1957 р. очолював відділ біології розмноження та штучного осіменіння тварин в Інституті тваринництва УААН; з 1990 р. за сумісництвом –виконавчий директор МНП Системи «Ембріон»; з 1999 р. і до останнього часу був головним науковим співробітником Харківського біотехнологічного центру УААН і головним консультантом МНВА «Ембріон».

У 1953 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Удосконалення алергічної діагностики туберкульозу». У 1968 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Розробка методів і техніки глибокого заморожування і тривалого зберігання сперми тварин».

Ф.І. Осташко розробив і впровадив у науку і виробництво: теорію кріоушкоджень і кріопротекції біологічних клітин; теорію фортифікації мембранного апарата клітин ліпідними сполуками; оригінальні методи кріоконсервації сперми, яйцеклітин і ембріонів; маноцервікальний метод штучного осіменіння корів; харківську технологію асептичного одержання, мікрохірургії, кріоконсервації та трансплантації ембріонів; державний стандарт «Сперма бугаїв заморожена. Технічні умови»; систему організації великомасштабної селекції тварин на базі технології тривалого зберігання сперми плідників. Вчений виготовив комплекс апаратури, інструментарію, біологічних препаратів та кріогенної техніки, розвинув суміжні галузі промисловості, що забезпечило широке впровадження їх у виробництво і звільнило Україну від іноземної залежності у цих питаннях. Він створив велику наукову школу в галузі біології репродукції та поліпшення тварин.

У 1990 р. обрано дійсним членом (академіком) УААН за напрямом генетика і біотехнологія. Опубліковано 473 наукові праці, з них 4 монографії. Автор 99 винаходів і чисельних патентів України, Росії, США, Канади, Франції, Німеччини, Аргентини. Під його науковим керівництвом підготовлено 12 докторів і 54 кандидатів наук.У 1972 р. у Мюнхені і у 1996 р.

в Сідней Ф.І. Осташко був обраний членом постійного комітету інтернаціонального Конгресу з репродукції тварин (Member of ICAR Standing Commitee) як представник від України.

Нагороджений орденом «Знак Пошани», медалями, Грамотами Президії Верховної Ради УРСР та Кабінету Міністрів України, Почесними відзнаками Національної академії наук України та УААН, дипломом Пошани ВДНГ СРСР, Великими Золотими медалями ВДНГ СРСР, медалями Лацзаро Спалланцані, на честь 100-річчя І.І. Іванова – трьома Золотими і двома срібними медалями ВДНГ СРСР та ін. У 1981 р. присуджено премію Ради Міністрів СРСР. У 1989 р. присвоєно почесне звання заслуженого діяча науки і техніки УРСР.

Помер 8 січня 2011 р.

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 214–215.

115 років від дня народження
ЯНГОЛЯ АНТОНА МИХАЙЛОВИЧА (1903–1983)

Вчений у галузі меліоративної науки, доктор технічних наук, професор

Народився 29 січня 1903 р. у с. Потік Кагарлицького району Київської області в багатодітній селянській сім'ї.

У 1928 р. закінчив Київський гідромеліоративний технікум (технікум було реорганізовано в Інженерно-меліоративний інститут). У 1928–1930 рр. працював спеціалістом з науково-дослідної роботи Північній Крайовій Меліоративній організації (ПКМО).

З 1930–1934 рр. – науковий співробітник Українського науково-дослідного інституту гідротехніки і меліорації (м. Одеса). У 1934–1941 рр. – завідувач відділу осушення Українського науково-дослідного інституту гідротехніки і меліорації (м. Київ).Учасник Великої Вітчизняної війни.

Протягом 1944–1960 рр. – завідувач відділу осушення Українського науково-дослідного інституту гідротехніки і меліорації (м. Київ). У 1946 р. присвоєно наукове звання молодшого наукового співробітника. У 1950 р. – завідувач сектором гідротехніки і меліорації Управління науково-дослідних установ Головного управління сільськогосподарської пропаганди Міністерства сільського господарства УРСР (за сумісництвом). Упродовж 1951–1960 рр. – доцент кафедри експлуатації гідромеліоративних систем Київського гідромеліоративного інституту (за сумісництвом). У 1960 р. переїздить до м. Рівного, де до 1973 р. очолює переведену з м. Києва кафедру гідромеліорації Українського інституту інженерів водного господарства.

Упродовж 1975–1983 рр. – старший науковий співробітник, професор-консультант відділу осушувальних меліорацій Українського науково-дослідного інституту гідротехніки і меліорації.

У 1947 р. захистив кандидатську дисертацію. У 1949 р. присвоєно наукове звання старшого наукового співробітника за спеціальністю «Сільськогосподарська меліорація і гідротехніка». У 1968 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Зволоження осушуваних боліт в умовах УРСР (теоретичні та експериментальні дослідження і узагальнення досвіду)».

Опубліковано понад 65 наукових праць, у тому числі дві монографії.

Нагороджений орденом Червоної Зірки, Трудового Червоного Прапора, двома медалями «За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні» та «За трудову доблесть».

Помер у 1983 р., похований у м. Києві.

Літ. : Професор Янголь Антон Михайлович (1903–1983) : бібліогр. покажч. наук. пр. за 1929–1977 роки. До 75 річчя Ін-ту гідротехніки і меліорації УААН / УААН, ДНСГБ, Ін-т гідротехніки і меліорації ; уклад. В.А. Вергунов, О.В. Бачкала ; наук. ред. В.А. Вергунов, І.І. Калантиренко. – К., 2007. – С. 2, 10–11 : портр. – (Кн. 18).

ЛЮТИЙ

130 років від дня народження
ЯРОСЛАВА СЕМЕНА ЮРІЙОВИЧА (1888–1974)

Вчений у галузі ветеринарної медицини, магістр ветеринарних наук, професор

Народився 27 лютого 1888 р. в с. Піски Полтавської губернії в родині священика.

Після семінарії закінчив з відзнакою Юріївський ветеринарний інститут (Естонія, 1912). Стажувався у відомих німецьких вчених Елленбергера та Штейнерта (Дрезден, 1913).

У 1914 р. захистив дисертацію на ступінь магістра ветеринарних наук.

Під час першої світової війни (1914) перебував в армії на посаді старшого ветеринарного лікаря бригадного ветеринарного лазарету. Упродовж 1920–1944 рр. працював у Київському медичному, сільськогосподарському, педагогічному та зооветеринарному інститутах.

Протягом майже 20 років завідував кафедрою фізіології сільськогосподарських тварин Київського ветеринарного інституту. У 1943 р. виконував функції директора цього самого інституту. Брав активну участь у вивченні невідомого тоді захворювання коней (НЗ) – стахібо-тріотоксикозу (1938).

Неодноразово обирався членом Київської та Української вчених рад при Міністерстві охорони здоров’я з питань харчування, головою медкомісії

Міністерства освіти УРСР, членом експертної комісії з питань зоотехнії та ветеринарії МСГ УРСР.

Опубліковано понад 100 наукових праць. Під його науковим керівництвом підготовлено 1 доктора та 12 кандидатів наук. Нагороджений орденом «Знак Пошани».

Помер 23 лютого 1974 р.

Літ. : Вчені у галузі ветеринарної медицини / УААН; наук. ред. В.П. Буркат, А.Й. Мазуркевич, С.П. Долецький. – К. : Аграрна наука, 2001. – С. 378–379. – (Українські вчені-аграрії XX століття; кн. 6.).

155 років від дня народження
ВЕРНА́ДСЬКОГО ВОЛОДИ́МИРА ІВА́НОВИЧА
(1863–1945)

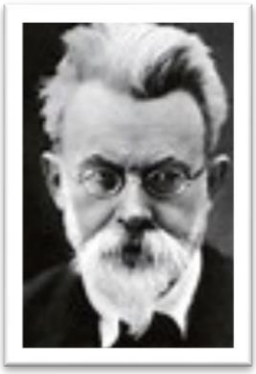

Вчений у галузі мінералогії, геології, гідрогеології, професор, академік, дійсний член НТШ

Народився 28 лютого 1863 р. в Санкт-Петербурзі у сім'ї економіста.У 1873 р. вступив до першого класу Харківської гімназії, де провчився три роки. У 1881 р. закінчив фізико-математичний факультет Петербурзького університету.

У 1887 р. був у відрядженні – Італія, Німеччина, Франція, Англія, Швейцарія. Працював у хімічних і кристалографічних лабораторіях, здійснив геологічні експедиції, знайомився з новітньою науковою літературою.

У 1889 р., після повернення із відрядження, обирається приват-доцентом по кафедрі мінералогії Московського університету. У 1915 р. – голова Ради КПВС. Разом із іншими академіками вносить пропозицію до фізико-математичного відділення Академії Наук створити Комісію з вивчення природничих виробничих сил Росії (КПВС).

Вченого слід вважати одним із фундаторів сільськогосподарської дослідної справи в Україні. У 1917 р. – голова Сільськогосподарського вченого комітету при Міністерстві землеробства в Києві. З березня по жовтень 1917 р. – Голова Комісії по вчених закладах й наукових установах та член Комісії по реформі вищих навчальних закладів при Міністерстві народної освіти, а з серпня 1917 р. призначаєтья заступником міністра народної освіти Тимчасового Уряду С. Ольденбурга. Разом із ним і академіком Н.Я. Марром обговорює питання організації Грузинської академії наук і Академії наук на Україне та в Сибіру.

У 1918 р.– голова Комісії з організації Академії наук і Української національної бібліотеки (нині – Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського). На засіданні комісії за поданням вченого ухвалили заснувати щорічні асигнування на наукові роботи, експедиції тощо. Комісія подбала про Ботанічний сад Києва, про створення Геодезичного відділу при Київському політехнічному інституті, розробила Статут академії. У

Військовому комісаріаті представляє комісію по вищих навчальних закладах й наукових установах по розгляду питання про створення Ветеринарного інституту. З 27 листопада 1918 р. – обрано першим президентом Української Академії наук (УАН). Від квітня 1919 р. по вересень 1921 р. – член Сельськогосподарського Наукового комітету України.

У 1920 р. – ректор Таврійського університету. З 1921 р. – директор Радієвого інституту в Петрограді.У 1922–1926 рр. – відрядження до Франції, читання курс лекцій з геохімії. З 1929 р. – організатор та директор біохімічної лабораторії (нині – Інститут геохімії й аналітичної хімії імені В.І. Вернадського РАН). У 1935 р. переїхав до Москви, взяв участь в організації ряду наукових комісій, працював над проблемою «життя в космосі». У роки війни був евакуйован у Борове Кокчетавської області.

У 1897 р. захистив докторську дисертацію і отримав вчене звання професора.

Коло наукових інтересів вченогобагатогранно: генетична мінералогія, геохімія, радіогеологія, вчення про симетрію та дисиметрію земних космічних тіл, біогеохімія, концепція біосфери, вчення про живу речовину як геологічний фактор та про виробничі сили як природно-історичний фундамент соціального розвитку, наукознавство, вчення про ноосферу, концепція автотрофності людства. Не менш визначною є роль вченого у становленні наукового (генетичного) ґрунтознавства в Україні. Створена ним особисто карта ґрунтів Кременчуцького повіту Полтавської губернії у 1891 р. є не тільки першою картою на генетичній основі окремого територіального району земель сучасної України, а й стала складовою першої для Росії і, зрозуміло, для України, 10-верстової ґрунтової карти Полтавщини або обласного територіального поділу теж на генетичній основі.

Ґрунт привертав увагу вченого як потужна біогеохімічна лабораторія. Заснована вченимбіогеохімія, крім теоретичного, має значний практичний результат – є корисною для розв’язання екологічних проблем, розвитку сільського господарства та багатьох галузей медицини. Фундаментальні здобутки цієї науки використовуються при вирішенні актуальних завдань мінералогії, агрохімії, ґрунтознавства, фізіології рослин, біохімії, геоботаніки тощо.

Обрано у 1912 р академіком Петербурзької АН. Дійсний член НТШ та низки інших академій (Паризької, Чеської). Член-кореспондент Британської асоціації наук.

Опубліковано около 20 томів наукових праць. Значна частина робіт присвячена вивченню хімічного складу земної кори, атмосфери, гідросфери, міграції хімічних елементів у земній корі, ролі і значенню радіоактивних елементів в її еволюції. Творець науки біогеохімії, засновник вітчизняної школи геохіміків, основоположник учення про біосферу та ноосферу, історик науки, філософ, натураліст. Низка наукових праць, написаних протягом 1917–1920 рр. сприяли подальшому розвитку ідей його вчителя В.В. Докучаєва стосовно генетичного грунтознавства не тільки в світовому

контексті, а й для України. Опублікована наукова спадщина заклала підвалини становлення вітчизняної історії науки і техніки, насамперед, природознавства.

Помер 6 січня 1945 р. у Москві. Похований на Новодівочому цвинтарі.

Літ. : Вергунов В.А. Академік В.І. Вернадський – один із фундаторів наукового грунтознавства та сільськогосподарської дослідної справи в Україні / В.А. Вергунов // Нариси історії аграрної науки, освіти та техніки / УААН, ДНСГБ. – К. : Аграр. наука, 2008. – Ч. 2. – С. 229– 257.

БЕРЕЗЕНЬ

140 років від дня народження
ІВАНИЦЬКОГО БОРИСА ГЕОРГІЙОВИЧА (1878–1953)

Вчений у галузі лісогосподарської науки та освіти, професор, дійсний член НТШ, дійсний член УВАН

Народився 8 березня 1878 р. у м. Суми в сім'ї агронома-практика.

У 1902 р. закінчив Санкт-Петербурзький Лісовий Інститут. У 1902–1917 рр. практикувався у державних лісах Київщини і Гродненщини. З 1903 р. – член Київського Лісового Товариства. Наступного року – організатор і голова Всеукраїнської Лісової Спілки. На початку 1907 р організував Лісовий відділ при Генеральному Секретаріаті УНР і був один із організаторів Лісового Департаменту при Міністерстві Земельних Справ України. Упродовж 1918–1919 рр. очолив Лісовий Департамент та працював над «Законом про ліси Української Народної Республіки». 2 січня 1919 р. разом із народним міністром земельних справ УНР М. Шаповалом видали наказ про охорону приватних та селянських лісів. Виконував обов'язки помічника міністра Земельних Справ УНР. У 1919–1920 рр. – міністр Хліборобства УНР.

З 20-х років – період еміграції. Викладав природознавство, математику, креслення в українській гімназії у Тарнові. У 1922 р. – один з ініціаторів й організаторів створення Української Господарської Академії (УГА). У цьому ж році обраний проректором УГА з присвоєнням звання професора лісових наук. Упродовж 1922–1935 рр. – член вченої ради Української Господарської Академії. З 1922 р. – декан агрономічно-лісового факультету. Викладав лісовирощування і дендрологію, лісову політику й охорону лісу. У 1925 р. його обирають, у 1928–1935 рр. переобирають ректором Української Господарської Академії. У 1928 р. – член Союзу Організації інженерів-українців у еміграції (Подєбради). У 1935 р. – ректор Українського Технічно-Господарського Інституту.

У 1932–1936 рр. – організатор і перший голова Української Наукової Асоціації у Празі. З 1938 р. – академік Української Могилянсько-

Мазепинської Академії Наук, наступного року – дійсний член Математично-Природничо-Лікарської секції Наукового Товариства ім. Т.Г. Шевченка.У 1939–1941 р. працює на різних посадах у Кракові і Любліні. З 1941–1942 рр. – референт Хліборобської палати у Львові. З 1942 р. – науковий референт Лісового дослідного інституту у Львові. З червня 1945 р. – професор Українського Технічно-Господарського Інституту у Регенсбурзі (УТГІ).

Обрано упродовж 1945–1953 рр. дійсним членом Біологічної секції Української Вільної Академії Наук (УВАН). Одночасно з листопада 1946 р. – голова Наукового Сектора при УТГІ. У 1947– 1952 рр. – ректор УТГІ. У 1947 р. удостоєний звання доктора honoriscausa.

Опубліковано понад 70 публікацій, серед яких монографії, навчальні посібники, статті в збірниках і періодичних виданнях. Нагороджений золотою відзнакою Об'єднання Українських Лісівників і Деревників (Регенсбург).Почесний член Об'єднання Українських Лісівників і Деревників (Регенсбург).На початку лютого 1952 р. переїхав у Детройт (США), де став одним з організаторів Української Академії Мистецтв та Науки у США.

Помер 4 квітня 1953 р., похований у Детройті (США).

Літ. : Професор Іваницький Борис Георгійович (1878–1953): бібліогр. покажч. / УААН, ДНСГБ; уклад.: О.І. Фурдичко, В.А. Вергунов, О.П. Басун; наук. ред. В.А. Вергунов. – К. : Аграрна наука, 2004. – С. 8–11; порт.

80 років від дня народження
МЕЛКОНЯНА МІСАКА ВАГАРШАКОВИЧА (1938–2008)

Вчений у галузі селекції та генетики винограду, доктор біологічних наук, професор, академік НАН Республіки Вірменія, Кримської АН, Міжнародної академії виноградарства і виноробства

Народився 13 березня 1938 р. у с. Цебельда Гульрипшського району Абхазької АРСР.

У 1963 р. закінчив факультет виноградарства і плодоовочівництва Вірменського сільськогосподарського інституту.

Упродовж 1960–1963 рр. – директор Сільськогосподарського технікуму при Вірменському сільськогосподарському інституті. У 1963–1985 рр. працював у Вірменському НДІ виноградарства, виноробства і плодівництва, пройшовши шлях від лаборанта до директора інституту. Упродовж 1985–1987 рр. – генеральний директор Республіканського промислового об'єднання «Вірмспоживспілка», 1987–1990 рр. – генеральний директор Ечміадзінського комбінату «Звартноц», завідувач відділу агропромислових галузей Ради Міністрів Республіки Вірменія. З 1994 р. – завідувач відділу селекції, генетики винограду та ампелографії Інституту виноградарства і вина «Магарач».

У 1969 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Успадкування властивості високої цукристості в гібридному потомстві винограду», у 1980 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Гетерозис у винограду».

У 1995 р. спільно з держсортомережею Криму закладено на ПБК 2 сортоділянки сорту Цитронний Магарача, а в 1996 р. – в ПДГ «Магарач» сортоділянки 5 інших нових сортів із відповідними стандартами. Передано до держсортомережі саджанці для підтримки випробувань 13 раніше виведених сортів інституту. Вперше за останні 10 років проведено випробування всіх насаджень сортів винограду селекції ІВіВ «Магарач», що є в Криму, методом мікровиноробства дано оцінку сортів залежно від зони їхнього вирощування, що дало змогу спільно з НВАО «Масандра» провести першу офіційну дегустацію вин із комплексно стійких сортів винограду, яка показала їхню придатність для цілей виноробства в Криму.

М.В. Мелконян – уперше у світовій практиці селекції винограду вивчив генетику успадкування біологічно активних речовин і ряду елементів у гібридному потомстві винограду, а також ступінь виявлення істинного та гіпотетичного гетерозису господарсько-цінних ознак залежно від індивідуальних особливостей початкових форм, метаболізму в органах лози та інтенсивності фотосинтезу її листям. Розробив науково обґрунтовану методику виведення гетерозисних за комплексом господарсько-цінних ознак сортів винограду методом міжсортової та міжвидової гібридизації. Є автором 33 сортів винограду, з яких 1 (Меграбуйр) уперше в історії виноградарства Вірменії був районований у морозонебезпечних зонах республіки та вирощується без укриття кущів на зиму на площі близько 800 га.

Обрано у 2002 р. членом-кореспондентом УААН.Опубліковано 190 наукових праць, серед яких 6 монографій. Під його науковим керівництвом захищено 8 кандидатських дисертацій.

Помер у 2008 р.

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 492–493.

115 років від дня народження
КЛЕЦЬКОГО ЛЬВА МИХАЙЛОВИЧА (1903–1989)

Вчений у галузі аграрної економіки, доктор економічних наук, професор, академік УАСГН

Народився 18 березня 1903 р. у с. Олександрівка Новотроїцького району Херсонсьської області.

У 1928 р. закінчив Харківський агроекономічний інститут, набув кваліфікацію агронома-економіста. У березні 1928 р. вступив до аспірантури цього самого

інституту. У 1928–1930 рр. – доцент, з 1930 р. – професор, а в 1933–1959 рр. – завідувач кафедри економіки і організації сільського господарства Харківського агроекономічного інституту; 1959–1962 рр. – професор Харківського сільськогосподарського інституту ім. В.В. Докучаева; 1962–1963 рр. – професор Київського інституту народного господарства; 1963–1974 рр. – завідувач кафедри організації сільськогосподарського виробництва УСГА.

У 1932 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Організація соціалістичного сільського господарства». У 1957 рр. захистив докторську дисертацію на тему: «Економіка соціалістичного сільського господарства».

Наукові інтереси вченого стосувалися найбільш актуальних проблем сільськогосподарського виробництва: подолання збитковості галузей, формування і підвищення рентабельності підприємств, планування, спеціалізації і концентрації виробництва, впровадження господарського розрахунку в господарствах країни.

Опубліковано понад 140 наукових праць.

Під науковим керівництвом вченого підготовлено 13 докторів і понад 130 кандидатів наук, із яких 6 науковців обрано академіками і членами-кореспондентами ВАСГНІЛ.

Обрано у 1959 р. академіком УАСГН і академіком-секретарем Відділення економіки і організації сільськогосподарськоговиробництва.

Нагороджений орденом Трудового Червоного Прапора, орденом Жовтневої революції, орденом «Знак Пошани», медалями, двома медалями ВДНГ, Почесною Грамотою Президії Верховної Ради УРСР.

Літ. : Вергунов В.А., Щебетюк Н.Б. Історія Української академії сільськогосподарських наук (1956–1962) / УААН, ДНСГБ; за заг. ред. проф. В.А. Вергунова. – К. : Аграрна наука, 2008. – С. 225–226. – (Історико-бібліографічна серія «Аграрна наука України в особах, документах, бібліографії». Кн. 26).

КВІТЕНЬ

120 років від дня народження
МЕЛЬНИКА СЕРГІЯ ОЛЕКСІЙОВИЧА (1898–1968)

Вчений-виноградар, доктор сільськогосподарських наук, професор, член-кореспондент ВАСГНІЛ

Народився 2 квітня 1898 р. у м. Одеса.

Закінчив Одеський сільськогосподарський інститут (1920). Упродовж 1920–1930 рр. працював старшим науковим співробітником, завідувачем відділу, науковим керівником Українського НДІ виноградарства і виноробства ім. В.Є. Таїрова.

З 1930–1934 рр. – професор, завідувач кафедри Херсонського СГІ, одночасно науковий керівник і голова наукового бюро Укрсадвинтресту. Від

1934–1941 – завідувач кафедри, декан, заступник директора з наукової роботи, виконуючий обов'язки директора Одеського СГІ. Одночасно професор Тираспільського плодово-ягідного інституту (1935–1938), професор Тираспільського СГІ (1934–1938). У 1941–1942 рр.– професор, заступник директора з наукової роботи Краснодарського інституту виноробства. З 1942–1944 рр. – професор Єреванського СГІ, одночасно завідувач відділу Інституту виноградарства і виноробства АНВірменської РСР. Упродовж 1944–1959 рр. – професор, завідувач кафедри, декан факультету виноградарства і плодоовочівництва Одеського СГІ, З 1945–1946 рр. – професор Кишинівського СГІ Від 1946–1950 рр. – професор, завідувач кафедри Одеського технологічного інституту консервної промисловості. Від 1959–1968 рр. – ректор Одеського СГІ.

Основні дослідження присвячено питанням агротехніки, парниківництва, сортовивчення і селекції виноградної лози. Розробив теоретичні основи агро- і фітотехніки винограду: раціональні прийоми формування й обрізування кушів, густоти їх посадки, операцій із зеленими частинами, методи підвищення коефіцієнта паростків. Запропонував теорію і найбільш ефективні прийоми штучного додаткового опилення сортів винограду. Вперше в практиці культури винограду розробив наукові принципи і прийоми сортової диференціації агротехніки відповідно до біології сорту й екологічних умов його проростання, а також прийоми спрямованого вирощування кондиційного урожаю винограду одного сорту для різних цілей.

Опубліковано близько 200 наукових праць. Обрано у 1959 р. дійсним членом Української академії сільськогосподарських наук.

Нагороджений трьома орденами Леніна (1953, 1958, 1961), двома орденами Трудового Червоного Прапора (1948, 1966), 6 медалями СРСР і ВДНГ. Заслужений діяч науки УРСР (1959), депутат Верховної Ради УРСР 4–5-го скликань

Помер у 1968 р.

Літ. : Вергунов В.А., Щебетюк Н.Б. Історія Української академії сільськогосподарських наук (1956–1962) / УААН, ДНСГБ; за заг. ред. проф. В.А. Вергунова. – К. : Аграрна наука, 2008. – С. 231–232. – (Історико-бібліографічна серія «Аграрна наука України в особах, документах, бібліографії». Кн. 26).

150 років від дня народження
СЕМПОЛОВСЬКОГО ЛЬВА ЛЮДВІГОВИЧА (1868-1960)*

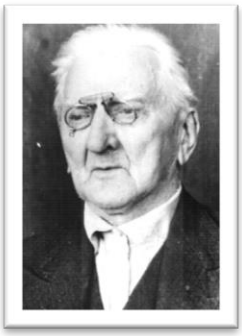

Вчений у галузі селекції цукрових буряків, доктор філософських і природничих наук

Народився 4 квітня 1868 р. в с. Керово Познанського воєводства (Польща). Середню освіту одержав у Познанській гімназії. Навчався в університетах Бреслау (нині Вроцлав),

Берліна, Ростока. Працював завідуючим селекцією і головним хіміком цукрового заводу в Німеччині.

У 1898 р. займав посаду головного хіміка і завідувача селекцією акціонерного товариства Уладівського цукрового заводу. З того часу до 1960 р. його діяльність була пов'язана з Україною і з Уладово-Люлинецькою дослідно-селекційною станцією. З 1920 до 1930 рр. – директор Уладово-Люлинецької станції.

У 1889 р. одержав ступінь доктора філософських і природничих наук.

Патріарх вітчизняної селекції цукрових буряків. Визначив, що місцеві сорти буряків урожайно-цукристого напрямку забезпечують найбільший вихід цукру з одиниці площі і є пластичними та здатними до акліматизації. Для вирішення поставлених задач вчений змінив раніше прийняту методику селекції. Використовуючи груповий відбір, він звертав увагу на екстер'єр, масу, цукристість і здоровий стан коренеплодів. Організував на станції вирощування насіння цукрових буряків яке експортувалось навіть у Францію.

У 1915 р. вчений вперше застосував гібридизацію матеріалів на гетерозис; організував на Уладовському цукровому заводі виробництво суперфосфату. У 1930 р. сорт Л.Л. Семполовського був прийнятий в якості всесоюзного стандарту і довгі роки займав лідируючі позиції в сортовипробуваннях. У довоєнний період сорти Уладово-Люлинецької станції займали 50 % площі посіву цукрових буряків в країні. До того ж були стійкими до кагатних гнилей і слугували вихідним матеріалом для інших станцій. Разом із колегами вчений створив 50 сортів цукрових буряків.

Представлені ним для сортовипробування матеріали, як правило, займали перші місця на 42 ділянках Південно-Західного краю.

Нагороджений орденами Леніна і Трудового Червоного прапора.

В числі його учнів видатні селекціонери: А.Л. Мазлумов, М.Ф. Котт, Н.Д. Булін, А.Ч. Шиманський, Е.Е. Балан, а один із учнів А.В. Попов став Лауреатом Ленінської премії за створення однонасінних цукрових буряків.

Помер у 1960 р., похований на території станції. На лабораторному корпусі закріплена меморіальна дошка.

**Інформацію надано Інститутом біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН.*

80 років від дня народження
ЗУБЦЯ МИХАЙЛА ВАСИЛЬОВИЧА (1938–2014)

Вчений у галузі селекції, розведення і біотехнології відтворення сільськогосподарських тварин, доктор сільськогосподарських наук, професор, академік НААН

Народився 7 квітня 1938 р. у с. Нова Басань Бобровицького району Чернігівської області.

У 1962 р. закінчив Українську сільськогосподарську академію. У 1962–1963 рр. працював старшим зоотехніком Прилуцької держплемстанції, у 1963–

1972 рр. – головним зоотехніком–селекціонером держплемзаводу «Тростянець» Чернігівської області. Упродовж 1972–1978 рр. –заступник, начальник відділу із племінної справи Міністерства сільського господарства УРСР, 1978–1980 рр. –начальник управління м'ясного скотарства, 1980–1987 рр. – начальник Головного управління сільськогосподарської науки, заступник міністра сільського господарства УРСР. Упродовж 1987–1990 рр. – начальник Головного управління науково-технічного прогресу в галузях АПК Держагропрому УРСР. З грудня 1989 р. – заступник голови Президії Південного відділення ВАСГН1Л. У 1991–1996 рр. – віце-президент УААН. З 1992 по 1996 рр. – в. о. директора Інституту розведення і генетики тварин УААН. З 1996 р. – Президент УААН, віце-прем'єр, міністр Кабінету Міністрів України. З 2011 р. – Почесний президент Національної академії аграрних наук України.

У 1974 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Обоснование подбора в заводском стаде крупного рогатого скота». У 1990 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Методы использования генофонда симментальской породы при чистопородном разведении и скрещивании». У 1995 р. присвоєно вчене звання професора.

М.В. Зубець – співавтор високопродуктивних української, волинської та поліської м'ясних, українських червоно-рябої та чорно-рябої молочних порід великої рогатої худоби, їхніх структурних одиниць.

З 1992 р. – член колегії з питань економічної політики Верховної Ради України. З 1997 р. член Комітету з присудження Державних премій України в галузі науки і техніки, та член Державної комісії з проведення в Україні адміністративної реформи. Від 1997–1999 рр. – член Комісії з питань аграрної та земельної реформи при Президенті України. З листопада 1998 р. – член президії ВАК України, а з грудня 1998 р. – член президії НАН України. Упродовж 1998–2000 рр. – позаштатний радник Президента України. У 1999–2001 рр. – член Комісії з питань аграрної політики при Президенті України. З 1999–2000 рр. – член Ради з питань інтелектуальної власності й трансферу технологій. З березня 2000 р. – член Ради з питань науки та науково-технічної політики при Президентові України, член Комісії з організації діяльності технологічних парків та інноваційних структур інших типів. З 2001 р. – голова спостережної ради НАК «Украгролізинг». У 2002 р. депутат Верховної Ради України. Із наступного року – член Національної ради зі сталого розвитку України, а з червня 2003 р. – член урядового комітету з реформування аграрного сектору.

У сфері законодавчої влади, як народний депутат України, М.В. Зубець проводив політику, спрямовану на запобігання руйнуванню матеріально-технічної бази і соціальної сфери села; розроблення механізмів стимулювання ефективного використання землі та формування правової бази земельних відносин; створення нових організаційно-правових форм господарювання на селі. Він – автор більш ніж 20 законопроектів із питань аграрної політики та виробництва.

Одним із найбільших доробків ученого є те, що в умовах економічної і соціально-політичної нестабільності він згуртував зусилля інтелектуальної еліти, вчених-аграріїв і мобілізував їх на збереження наукового потенціалу Академії для зміцнення аграрного сектора економіки держави. Вперше на базі створених наукових центрів при академічних інститутах і регіональних центрах наукового забезпечення агропромислового виробництва на місцях відпрацьовано, апробовано ефективну систему впровадження наукових розробок.

Опубліковано 612 наукових праць, серед яких 139 монографій, підручників, книг, брошур та програм з питань селекції і генетики тварин, які захищено 26 авторськими свідоцтвами, патентами та винаходами. Разом із В.П. Буркатом започаткував серію «Українські вчені-аграрії XX століття».

Під науковим керівництвом вченого підготовлено 65 докторів та 19 кандидатів наук.

Обрано у 1993 р. академіком Академії аграрних наук Республіки Білорусь, у 1997 р. – академіком РАСГН, у 2010 р. – Президентом Союзу європейських академій прикладних наук у галузі сільського господарства, продовольства та природних ресурсів.

Нагороджений орденами «Знак Пошани» (1971, 1976), князя Ярослава Мудрого V ступеня (1998), трьома медалями (1970, 1982, 1983). Двічі лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки (1993, 1999), лауреат Премії Української академії аграрних наук «За видатні досягнення в аграрній науці» (1995) та Премії ім. В.Я. Юр'єва НАНУ (1997), заслужений діяч науки і техніки України (1996). Удостоєний звання Героя України (2009).

Помер у 2014 р.

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 112–114.

90 років від дня народження
ЗІНЧУКА МИКОЛИ ПИЛИПОВИЧА (1928–2014)

Почесний член НААН

Народився 11 квітня 1928 р. у с. Сухава Володавського повіту Люблінського воєводства (Польща).

У 1946 р. разом з родиною був переселений в Україну. У 1954 р. закінчив Львівський зооветеринарний інститут. Цього самого року працював головним ветеринарним лікарем Тучинського району, згодом – завідувачем Тучинської ветеринарної дільниці, старшим і головним ветеринарним лікарем радгоспу «Тучинський».З 1971–2011 рр. – директор цього радгоспу (від 2005 р. – державне

підприємство «ДГ «Тучинське»). Починаючи з 1972 р. господарство за власні кошти побудувало 220 квартир з усіма вигодами, школу на 720 місць, поліклініку, лікарню, аптеку, літній кінотеатр, сільські клуби, кафе, прокладало у свої села дороги з твердим покриттям, газифікувало Тучин, Полівці, Микулин, Дроздів, протягнувши газопроводи загальною довжиною 65 км, звело 5 ферм, реммайстерню, гараж, мехтік, їдальню та ін. До 1990 р. радгосп був одним із найкращих агроформувань СРСР. На його базі проходили тримісячне стажування керівники і спеціалісти сільгосппідприємств Польщі, Чехословаччини, Болгарії, тут проводилися всесоюзні, республіканські, обласні семінари з ефективного використання гектара землі та запровадження новітніх технологій у рослинництві і тваринництві. Виробничі досягнення радгоспу широко висвітлювались у польських, чехословацьких і болгарських ЗМІ, відповідній літературі цих країн, наукових працях тощо. У 2003 р. досвід ДГ «Тучинське» визнано моделлю ефективного господарювання в сучасних умовах.

Вчений – автор надранньої технології вирощування картоплі, півпарового обробітку ґрунту для сівби цукрових буряків із застосуванням сидератів хрестоцвітих культур, інтенсивної технології використання культурних пасовищ, що забезпечує вихід з гектара по 150 і більше центнерів кормових одиниць, співавтор розробки і впровадження у виробництво нової комплексної технології вирощування кукурудзи на зерно і силос.

Опубліковано понад 100 книг, посібників, рекомендацій, статей у наукових журналах, газетах. Обрано у 2002 р. почесним членом УААН Відділення регіональних центрів наукового забезпечення агропромислового виробництва. У 1985–1991 рр. – член редколегії журналу «Кормовые культуры».

Нагороджений орденом Трудового Червоного Прапора (1971), орденом Жовтневої Революції (1973), «орденом Леніна (1981, 1985), орденом «За заслуги» III (1998), II, I ступенів, Знаком Пошани» (1976), медаллю учасника Всесоюзної сільськогосподарської виставки (1977), золотими (1982, 1985) та срібними (1977. 1989), медалями ВДНГ СРСР, орденом «1020 років Хрещення Київської Русі» (2008), Почесною грамотою міністра сільського господарства СРСР (1986), знаком Пошани (2008). Має Подяку Президента України (2001), почесні грамоти Державного агропромислового комітету УРСР, міністра АПК України (1997), Президії УААН (1998, 2003). Лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки (1997), заслужений працівник сільського господарства УРСР (1988), член Національної спілки журналістів України (2008). Герой Соціалістичної Праці (1985).

Помер у 2014 р.

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 648–650.

155 років від дня народження
ФАЛЬЦА-ФЕЙНА ФРІДРИХА ЕДУАРДОВИЧА (1863–1920)*

Вчений у галузі акліматизації, тваринництва, рослинництва, заповідної справи, природокористування.

Засновник природоохоронних об'єктів і територій у маєтку Асканія-Нова

Народився 16 квітня 1863 р. в Асканії-Нова Дніпровського повіту Таврійської губернії..

Мав фундаментальну біологічну освіту: закінчив Херсонську гімназію, навчався спочатку в Новоросійському університеті в Одесі, а у 1882 р. став студентом ветеринарно-медичного факультету Дерпського (нині м. Тарту в Естонії) університету, який з другого семестру останнього курсу, за сімейними обставинами, залишив у 1889 р.

Ще в студентські роки він став членом товариств природознавців – Дерптського (1882), Національного акліматизаційного у Франції (1888), Московського (1894.), Кримського (1913), Постійної природоохоронної комісії Російського Географічного товариства (1912).

Упродовж 1891–1916 рр. вчений був відомий як громадський діяч і меценат, який жертвував значні суми на охорону здоров'я, освіту, ділову допомогу дослідженням в галузі охорони природи, ветеринарії, вівчарства, конярства тощо.

Він першим у світі завіз із Монголії в Європу дикого коня Пржевальського (1899.) та отримав приплід в Асканії-Нова (1905). В умовах посушливого степу створив дендропарк у ландшафтному стилі на штучному зрошенні (28 га), проект якого на Всесвітній виставці у Парижі (1889) отримав золоту медаль. За власною ініціативою першим у світі вилучив з господарського використання ділянки степу (1883 р. – 8, 188 р. – 1000, 1898 р. – 520 десятин) і організував резерват, навколо якого ввів зонування. Остання із заповіданих ділянок є праядром сучасного біосферного заповідника. На базі цієї ділянки у 1898 р. було організовано Ботанічну степову станцію. У 1900 р. вчений створив природничо-історичний музей, де експонувалися зоологічні та археологічні колекції. Парки також були відкриті для відвідувачів, чим покладено початок еколого-просвітницькій та екскурсійній діяльності в Асканії-Нова.

У маєтку «Асканія-Нова» функціонували телеграфна та земська кінна поштова станції, поштове відділення; поштово-телеграфна дорога; приватні школа й лікарня, які утримував власник; працювали фельдшерський і ветеринарний пункти; кірха і православна церква; було зведено водонапірну башту, цегляний і черепичний заводи; вітряний і паровий борошномельні млини; топчак; салотопний завод; застосовувалась різноманітна

сільськогосподарська техніка, автомашини; використовувались фото- та кіноапарати.

Ф.Е. Фальц-Фейн сприяв розвитку науки, надаючи для дослідів диких та сільськогосподарських тварин. У 1910 р. організована Перша зоотехнічна станція Росії. Він – постійний учасник, організатор та член виставкових комітетів промислових і сільськогосподарських виставок.

Нагороджений срібною медаллю за розведення тварин Імператорським Російським товариством акліматизації тварин і рослин (1897), бронзовою медаллю на честь 300-річчя Дому Романових (.1909).

У 1911−1915 рр. були періодом найбільшого розквіту зоопарку. В ці роки тут утримувалося 52 види ссавців, з них 13 видів антилоп, 2 види зебр, 7 форм оленів, зубри, бізони, коні Пржевальського. Птахи були представлені 208 видами, серед яких 4 види страусів, 7 видів гусей, 6 лебедів і до 20 форм фазанів тощо.

Революція і громадянська війна за кілька років призвели до занепаду й руйнації відомого культурного маєтку. У березні 1917 р. вчений під тиском політичних подій в Росії їде до Москви і навіки залишає своє творіння – Асканію-Нову. У серпні 1918 р. він назавжди залишає Росію. Дуже хворим приїздить до Берліна. У 1919 р. робить останню свою доповідь перед вченими біологами природоохоронної комісії Германії про стан асканійського зоопарку і заповідного степу. У червні 1920 р. їде на лікування до санаторію в Бад Кіссинген.

Помер 2 серпня 1920 р. Похований у Берліні на відомому цвинтарі «12 апостолів». На скромній, але вишукано оформленій могилі стоїть камінь з написом «Тут покоїться з миром великий творець Асканії-Нова».

З 2 квітня 1994р. Біосферний заповідник «Асканія-Нова» носить ім’я його засновника – Фрідріха Едуардовича Фальц-Фейна.

Література: Давиденко В.М. Заповідна справа / В.М. Давиденко – Миколаїв : НУ «КМА» Миколаївська філія, 2002. – 143 с.; Рябко В.М. Аскания-Нова в решении научних проблем / В.М. Рябко. – Херсон : ХГТ, 2007. – 504 с.; Фальц-Фейн В. Е. Аскания-Нова / В. Е. Фальц-Фейн. – К. : Аграрна наука, 1997. – 348 с.

**Інформацію надано Біосферним заповідником «Асканія-Нова» НААН імені Ф.Е. Фальц-Фейна.*

115 років від дня народження
БУЗАНОВА ІВАНА ФЕОКТИСТОВИЧА (1903-1984)

Вчений-селекціонер у галузі рослинництва та фізіології рослин, дійсний член ВАСГНІЛ і УАСГН

Народився 29 квітня 1903 р. у с. Нова Прага Олександрійського району Дніпропетровської області.

Після закінчення в 1928 р. Одеського сільськогосподарського інституту і в 1933 р. – аспірантури, постійно працював у Всесоюзному науково-

дослідному інституті цукрових буряків. З 1933 по 1937 р. – старший науковий співробітник лабораторії фізіології ВНІЦ, 1937–1941 рр. – завідувач відділу селекції і генетики, 1941–1970 рр. – директор ВНДІ цукрових буряків і одночасно з 1958 р. – завідувач лабораторії фізіології і біохімії цього самого інституту.

У довоєнні роки очолював напрям дослідження з опрацювання теорії азотного живлення цукрових буряків і на цій основі рекомендував виробництву методи використання азотних добрив під цю культуру з урахуванням фаз росту рослин, що забезпечувало підвищення їх продуктивності. На початку Другої світової війни інститут було евакуйовано в Киргизьку РСР, де під керівництвом І.Ф. Бузанова велася робота з насінництва цукрових буряків.

В 1953 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Агробиологические свойства и производственные показатели сахарной свеклы в связи с климатом».

Під керівництвом І.Ф. Бузанова було розроблено комплекс заходів, які сприяли підвищенню продуктивності та цукристості цукрових буряків, визначенню найбільш перспективних районів для розширення посівів цієї культури. У лабораторії фізіології, біохімії, анатомії і технологічних якостей цукрових буряків проведено дослідження механізму цукроутворення, вивчення водного режиму, мінерального живлення, фотосинтезу, дихання, активності ферментів, дії фізіологічно активних речовин, впливу температури в зоні росту коренів на процеси метаболізму і продуктивність рослин та ін.

Опубліковано понад 170 наукових праць, у тому числі 2 монографії, 2 навчальних посібники. Під його науковим керівництвом підготовлено 10 докторів І 44 кандидатів наук.

Обрано у 1956 р. дійсним членом ВАСГНІЛ і УАСГН. Упродовж 1956–1962 рр. – віце-президент УАСГН. Нагороджений двома орденами Леніна, чотирма орденами Трудового Червоного Прапора, орденом Жовтневої революції, медаллю «За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні 1941–1945 рр.». Лауреат Ленінської премії (1960), заслужений діяч науки і техніки Української РСР (1978), нагороджений Почесною Грамотою Президії Верховної Ради УРСР (1979).

Помер 10 січня 1984 р.

Похований у Києві на Байковому кладовищі.

Літ. : Вергунов В.А., Щебетюк Н.Б. Історія Української академії сільськогосподарських наук (1956–1962) / УААН, ДНСГБ; за заг. ред. проф. В.А. Вергунова. – К. : Аграрна наука, 2008. – С. 213–214. – (Історико-бібліографічна серія «Аграрна наука України в особах, документах, бібліографії». Кн. 26).

80 років від дня народження

ШАБЛІЯ ВІКТОРА ЯКОВИЧА (1938–1996)

Вчений у галузі ветеринарної медицини, доктор ветеринарних наук, професор

Народився 9 квітня 1938 р. у м. Кременчуг Полтавської області.

У 1960 р. закінчив Московський технологічний інститут м'ясної і молочної промисловості. Після закінчення вузу залишився працювати на кафедрі фізіології сільськогосподарських тварин та фармакології молодшим науковим співробітником.

У 1969 р. – вчений секретар Відділення ветеринарії ВАСГНІЛу, згодом – заступник академіка-секретаря цього самого відділення.

З 1977 р. – завідувач лабораторії ветсанекспертизи і оцінки якості кормів та продуктів тваринництва Українського науково-дослідного інституту (нині – Інститут ветеринарної медицини УААН), а з 1978 р. – заступник директора з наукової роботи та завідувач відділу ветеринарно-санітарної експертизи.

У 1968 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Біологічна оцінка яловичини, консервованої інфрачервоними променями». У 1975 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Біологічна оцінка м'яса і м'ясопродуктів, консервованих різними методами». У 1992 р. йому було присвоєно вчене звання професора.

Вчений розробив теоретичні та методичні підходи щодо визначення біологічної цінності продуктів тваринництва. За цими методами проведено біологічну оцінку нових фізичних способів обробки м'ясної сировини (іонізуюче випромінювання, потік прискорених електронів, струми НВЧ, наднизькі температури, ІЧ-випромінювання тощо), а також продуктів забою за різних технологій вирощування. Результати досліджень стали теоретичною основою для наукових розробок та нових технологій і режимів переробки м'яса, що використовується в ковбасному виробництві.

Опубліковано понад 160 наукових праць. Під його науковим керівництвом підготовлено 11 кандидатів наук. Був головою спеціалізованої вченої ради із захисту докторських дисертацій при Інституті ветеринарної медицини УААН, членом спеціалізованих учених рад із захисту кандидатських дисертацій при Одеському СГІ та Університеті харчових технологій. Був у складі комісії та безпосередньо брав участь у ліквідації наслідків катастрофи на ЧАЕС.Нагороджений орденом «Знак Пошани».

Помер у 1996 р., похований у м. Києві.

Літ. : Вчені у галузі ветеринарної медицини / УААН; наук. ред. М. В. Зубець, О. М. Шпичак, В. П. Ситник. – К,: Аграрна наука, 2001. – С. 366–367. – (Українські вчені-аграрії XX століття; кн. 6.).

ТРАВЕНЬ

110 років від дня народження
ДОБРОТВОРЦЕВОЇ ОЛЕКСАНДРИ ВАСИЛІВНИ (1908–1988)*

Вчена у галузі насинництва цукрових буряків, доктор сільськогосподарських наук

Народилася 10 травня 1908 р. в с. Чуєвка Добринського району Воронезької області (нині – Росія).

У 1938 р. закінчила Воронезький сільськогосподарський інститут. Працювала на посадах агронома-інструктора, помічникома завідувача дослідного поля, завідувача агрохімлабораторії, головного агронома у Воронезькій області. А з 1946 р. –науковий і старший науковий співробітник відділу насінництва в Інституті цукрових буряків.

У 1968 р захистила докторську дисертацію.

О.В. Добротворцевою відпрацьовані біологічні основи зимового зберігання маточних коренеплодів цукрових буряків в траншеях та коренеплодосховищах, на основі яких розроблені наукові рекомендації; агротехніка вирощування високих і сталих врожаїв високоякісного насіння в різних грунтово-кліматичних зонах країни; основи безвисадкового насінництва в південних районах України.

Опубліковано 216 наукових праць, 2 монографії.

Під її науковим керівництвом захищено 27 кандидатських дисертацій.

За успіхи в науковій роботі та успішне впровадження наукових розробок в буряківництво нагороджена Почесною Грамотою Президії Верховної Ради Української РСР (1978).

Померла у 1988 р.

**Інформація надійшла від Інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН.*

90 років від дня народження
КРАСНІКОВА ГЕННАДІЯ АНДРІЙОВИЧА (1928–1914)

Вчений у галузі ветеринарної медицини, доктор ветеринарних наук, професор, академік НААН

Народився 18 травня 1928 р. в м. Чауси Могилевської області (Білорусь).

Спеціальну освіту отримав, навчаючись у Банківському ветеринарному технікумі та у Харківському ветеринарному інституті, який закінчив з відзнакою. З 1952 р. працював ветеринарним лікарем у Луганській обл.

З 1960 р. працює в Українському науково-дослідному інституті експериментальної ветеринарії. Упродовж 1970–2008 рр. керує лабораторією

патоморфології. Одночасно від 1971–1976 рр. заступник директора Українського науково-дослідного інституту експериментальної ветеринарії з наукової роботи та бере активну участь у координації наукових досліджень з ветеринарної медицини в Україні. З 2008–2014 рр. – завідувач відділу патоморфології, біохімії та імунології ННЦ «ІЕКВМ».

У 1959 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Изучение нервных элементов кожи в очаге аллергической реакции и вне его при туберкулезе кур». Після захисту дисертації продовжив працювати у цьому вузі. У 1970 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Электронно-микроскопические исследования при изучении экспериментального ящура». Вперше в нашій країні було продемонстровано можливість застосування методів електронно-мікроскопічного аналізу патологічної морфології та визначення змін клітин під впливом вірусів. У 1983 р. присвоєно вчене звання професора.

За період наукової діяльності вчений виконав різнобічні імунологічні, гістохімічні та електронно-мікроскопічні дослідження з вивчення патогенезу та удосконалення діагностики ряду захворювань сільськогосподарських тварин, таких як туберкульоз, бруцельоз, колібактеріоз, трансмісивний гастроентерит свиней, везикулярний стоматит, вірусна діарея великої рогатої худоби, лейкоз-саркомний комплекс у птиці, хвороби Марека, Гамборо та ін. Оригінальні дані отримано ним при вивченні мікотоксикозів та імунодефіцитів курей. За його участі розроблено ряд препаратів для серологічної діагностики колібактеріозу та ринотрахеїту великої рогатої худоби; технічні засоби і заходи кріоконсервування живих клітин та тканин для вірусологічних і гістологічних досліджень. Він зробив істотний внесок у розв’язання фундаментальних проблем кріоконсервування біологічних об’єктів для гістологічних досліджень патогенезу колібактеріозу телят та вірусних неопластичних процесів у птиці.

Опубліковано 435 наукових праць. Автор 44 свідоцтв та патентів. Під його науковим керівництвом захищено 13 кандидатських і 2 докторські дисертації. Обрано у 1990 р. дійсним членом (академіком) УААН Відділення ветерінарної медицини і зоотехнії (гігієна, імунологія і морфологія тварин).

Нагороджений медаллю «Винахідник СРСР», відзнакою «Відмінник аграрної освіти та науки» І ступеня відзнакою Державного комітету ветеринарної медицини України «За заслуги у розвитку ветеринарної медицини» ІІІ ступеня й знаком Пошани, відзнакою НАН України «За наукові досягнення». Двічі відзначався Премією УААН «За видатні досягнення в аграрній науці». Був стипендіатом Харківської обласної державної адміністрації ім. О.Н. Соколовського для визначних науковців.

Помер у 2014 р.

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 143–144.

95 років від дня народження
МАЙДАННИКА АНДРІЯ СЕРГІЙОВИЧА (1913–1977)*

Вчений у галузі селекції вівса, проса і ярого ячменю, кандидат сільськогосподарських наук

Народився 18 травня 1913 р. в м. Миронівка на Київщині в селянській сім'ї. У 1936 р. закінчив Маслівський інститут селекції і насінництва. До 1937 р. працював на посаді молодшого наукового співробітникав Українському НДІ зернового господарства (м. Дніпропетровськ). У1937–1939 рр. – молодший науковий співробітник на Миронівський дослідній станції.

З 1939 р. проходив строкову військову службу в Червоній Армії, а з початком Другої світової війни був призваний на фронт.

Після закінчення війни у1946 р. повернувся на Миронівську селекційно-дослідну станцію, призначений на посаду наукового співробітника групи сірих хлібів відділу селекції,де вивчає колекційні зразки ВІР та створює вихідний матеріал ярого ячменю шляхом гібридизації та добору. У 1948 р. –завідувач групи ярих культур (вівса та ячменю), а з 1971 р. – завідувач новоствореної лабораторії селекції ячменю Миронівського НДІ селекції і насінництва пшениці (нині – Миронівський інститут пшениці імені В.М. Ремесла НААН). У 1971 р. захистив кандидатську дисертацію. У 1973 р. присвоєно вчене звання старшого наукового співробітника зі спеціальності «селекція і насінництво».

До кола наукових інтересів вченого належать дослідження у галузі селекції вівса, проса і ярого ячменю. Він – автор сорту вівса Миронівський 17 і співавтор сорту Більшовик. Створив багатий вихідний матеріал ярого ячменю, зокрема голозерного, що відіграв важливу роль у подальшій селекційній роботі з цією культурою. Але більш відомі його сорти проса – Миронівське 85 (1962), Миронівське 51 (1974) та Миронівське 94 (1976). Просо Миронівське 51 досі в Державному реєстрі сортів реєстрі України і широко вирощується не тільки в Україні, а й у країнах колишнього СРСР. Вчений працював над створенням і впровадженням у виробництво високопродуктивних і високоякісних сортів цієї культури, використовуючи методи гібридизації та індивідуального добору кращих форм. Як послідовник академіка В.М. Ремесла він з 1965 р. активно проводив дослідження щодо зміни ярих форм ячменю в озимі. Шляхом використання колекційних зразків із США, ФРН, Іспанії було отримано новий вихідний матеріал озимого ячменю з поліпшеними господарсько-цінними показниками, який відіграв важливу роль у подальшій селекційній роботі з цією культурою.

Опубліковано близько 20 наукових праць, є співавтором 2-х монографій. Нагороджений медалями «За отвагу», «За взятие Кенигсберга», «За Победу над Германией».

Помер 24 березня 1977 р., похований у м. Миронівка.

**Інформацію надано Миронівським інститутом пшениці імені В.М. Ремесла НААН.*

130 років від дня народження
ЯНАТИ ОЛЕКСАНДРА АЛОЇЗОВИЧА (1888–1938)*

Вчений у галузі біологічної та сільськогосподарської науки та освіти, професор

Народився 28 травня 1888 р. в м. Миколаєві в родині садівника.

У 1905 р. вступив до Ново-Олександрійського інституту сільського господарства і лісівництва в Пулавах (тепер територія Польщі). Водночас вступив до агрономічного відділення Київського політехнічного інституту. який закінчив у 1911 р. Під час навчання у 1907 р. очолив освітнє молодіжне товариство «Гурток натуралістів» при цьому інституті. Займався створенням кооперацій, фінансових підприємств на користь партій та революційного Червоного хреста, що допомагав політв'язням.

У 1908 р. участь у створенні Миколаївського товариства аматорів природи. У 1909–1911 рр. – член «Комісії обласного вивчення природи» при «Гуртку натуралістів». Засновник і керівник «Термінологічної комісії» при «Гуртку натуралістів».

У 1911–1913 рр. виконував обов'язки консерватора Природничо-Історичного музею Таврійського губернського Земства. Обійнявши посаду керівника відділу луківництва в «Партії Кримських нових розвідок», проводив дослідження флори Кримської Яйли.Особливо багато зусиль він витратив на захист заповідника «Асканія-Нова», де працював науковим консультантом. У 1913–1915 рр. – завідувач Контрольної насіннєвої дослідної станції Харківського сільськогосподарського товариства. Організував на Ай-Петрі дослідну лучну станцію.

Упродовж 1915–1917 рр. – завідувач підвідділом транспортного відділу Комітету західного фронту Земспілки. У 1917 р. в Українському науковому товаристві у Києві створив Природничу секцію.З 1918 по 1920 рр. – професор ботаніки Українського педагогічного інституту. У 1918 р. очолив кафедру ботаніки в Українському державному університеті. Від 1919–1923 рр. – засновник і голова Ботанічної секції в Українському Науковому товаристві у Києві та ВУАН. У 1919–1927 рр. один із фундаторів та керівників Сільсько-Господарського Наукового Комітету України при Народному комісаріаті земельних справ. У 1919–1924 рр. – голова Ботанічної секції при цьому

Комітеті. У 1921 р. – завідувач кафедри сільськогосподарської ботаніки в Київському сільськогосподарському інституті.

З 1921–1924 рр. керівник Природничого відділу Інституту української наукової мови при ВУАН. Одночасно у 1922 р. – заступник голови Комітету Районізації України при Сільсько-Господарському Науковому Комітеті України таочолив комісію по Київському Ботанічному садові (зараз ім. акад. Фоміна). Працював на кафедрі захисту рослин за спеціальністю «Бур'яни та заходи боротьби з ними»,заступником голови Сільсько-Господарського Наукового Комітету при Наркомземі,директором Інституту насіннєзнавства, директором та членом Президії Селекційно-насіннєвих курсів в Києві. Обраний до складу Оргбюро по створенню Ґрунтознавчого Комітету України.

У 1924 р. – член Правління та проректор академічної частини Харківського сільськогосподарського інституту. Наступного року підготував науково обґрунтовані рекомендації щодо покращення заповідної справи в Асканії-Новій у складі комісії Президента АН УРСР, академіка В.І. Липського. У 1926 р. – заступник голови Ради Українського Ботанічного Товариства при УАН. У 1928 р. – керівник Харківської науково-дослідної кафедри прикладної ботаніки.

У 1929 р. висунутий на звання академіка Академії наук України по циклу сільськогосподарських наук, здобув потрібну кількість голосів, але через брак вакантних місць його не внесли до списку рекомендованих кандидатів.15 березня 1933 р. постановою президії Української сільськогосподарської академії Олександра Алоїзовича за «протягування» буржуазних теорій у боротьбі з бур'янами знімають з роботи в Інституті захисту рослин.

Опубліковано біля 300 наукових і науково-популярних праць, у тому числі кілька монографій.

О.А. Яната – організатор багатьох природничих журналів – «Вісника сільськогосподарської науки», «Українського ботанічного журналу», «Праці сільськогосподарської ботаніки», «Вісті Природничої секції УНТ».»Вісника природознавства».. Один із засновників журналу «Природа України» (1910) (Київ) та «Природа», який виходив під егідою Миколаївського товариства аматорів природи (1910–1917 рр.).

На початку 30-х років бувзаарештований. Вчений працював на Соловецькому дослідному полі, займався агрономією.31 липня 1937 р. йому продовжено строк покарання ще на п'ять років.На лісозаготівлі він захворів на запалення легенів. Помер 3 червня 1938 р.

Похоронено вченого на кладовищі Магаданської області. Реабілітували його 10 червня 1964р. завдяки клопотанню «Української радянської енциклопедії».

Літ. : Яната Олександр Алоїзович (1888–1938) : Біобібліогр. покажч. / УААН. ЦНСГБ, АН Вищої школи України. Сектор історії та методології освіти і науки; Укладачі : В.А. Вергунов, Т.Ф. Дерлеменко, А.А. Коробченко, О.Я. Пилипчук. Наук. ред. : О.Я.Пилипчук, В.А. Вергунов. – К., 2001. – С. 3, 8–11 ; порт. (Біобібліографія вчених-

*аграріїв України. Кн. 3); *Інформацію надано Біосферним заповідником «Асканія-нова» НААН імені Ф.Е. Фальц-Фейна.*

ЧЕРВЕНЬ

90 років від дня народження
САВЧУКА ДМИТРА ІВАНОВИЧА (1928–1997)*

Вчений у галузі тваринництва, доктор сільськогосподарських наук, професор

Народився 1 червня 1928 р. в с. Суємці Баранівського району Житомирської області. У 1954 р. закінчив Білоцерківський сільськогосподарський інститут. Після закінчення у 1954–1955 рр. працював головним зоотехніком і заступником директора з виробництва радгоспу «Заливной» Нікольського району Астраханської області. Протягом 1955–1957 рр. – викладач зоотехнічних дисциплін Каєвського зооветеринарного технікуму Одеської області.У 1957–1960 р. – аспірант. У 1960–1961 рр. – старший науковий співробітник, у 1961–1976 рр. – завідувач відділів організації племінної роботи; годівлі, догляду і утримання племінних бугаїв Центральної дослідної станції штучного осіменіння сільськогосподарських тварин Мінсільгоспу УРСР. Із 1976 р. – старший, провідний, а з 1994 р. – головний науковий співробітник Інституту розведення і генетики тварин УААН (нині Інститут розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця НААН).

У 1961 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Откормочные и племенные свойства свиней в связи с различным уровнем их кормления на отдельных этапах онтогенеза». У 1987 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Совершенствование технологических приемов кормления, содержания и использования племенных быков». У 1996 р. йому присвоєно вчене звання професора за спеціальністю технологія виробництва продуктів тваринництва.

Д.І. Савчук відомий як спеціаліст із питань вирощування і використання племінних бугаїв. У результаті багаторічних досліджень ним розроблено теоретичні основи раціональної годівлі племінних бугаїв і їх утримання в умовах племпідприємств, технологія вирощування ремонтних бугаїв; обґрунтовано нову теоретичну модель природи конституції у домашніх ссавців, що ґрунтується на засадах збереження тваринного енергетичного балансу організму. Вінтеоретично обґрунтував механізми порушення обміну речовин і його наслідків в організмі племінних бугаїв при висококонцентрованій годівлі. На цій основі запровадив систему раціональної годівлі й утримання племінних бугаїв в умовах племпідприємств. Ним обґрунтовано принципово нові технічні умови на виготовлення спецкомбікормів для бугаїв і високопродуктивних корів, що істотно підвищують продуктивну дію корму, та рецепти полісолей

мікроелементів «Оптиммікс», призначених для покриття їх дефіциту в раціонах бугаїв, у кожній з п'яти природно-географічних зон України.

Опубліковано близько 150 праць. Він має 6 авторських свідоцтв на винаходи. Під його науковим керівництвом захистили 4 кандидатські дисертації.

Помер у 1997 р.

**Інформацію надано Інститутом розведення і генетики тварин НААН.*

100 років від дня народження
САВІЧА ПЕТРА ВАСИЛЬОВИЧА (1918-1993)*

Вчений у галузі вирощування і збирання цукрових буряків, доктор технічних наук, професор

Народився 15 червня 1918 р. в селі Озятичі Борисівського району Мінської області Білоруської РСР в сім'ї селянина лісоруба.

В 1936 р. вступив до мореходного інституту в м. Одесі. У зв'язку з хворобою залишив навчання, В 1940 р. вступив до Харківського політехнічного інституту. Але з початком Другої світової війни перервав навчання. Був у складі танкової бригади, проявив себе як висококваліфікований спеціаліст, йому було доручено вести підготовку молодих танкістів. Після закінчення війни, в 1946 р. повернувся до Харківського політехнічного інституту на перший курс. У 1951 р. закінчив навчання з червоним дипломом. За направленням працював заступником начальника цеху ковально-пресованого обладнання на заводі сільськогосподарського машинобудування в м. Одесі. У 1973 р. був запрошений на посаду завідуючого лабораторією механізації збирання цукрових буряків до ВНДІ цукрових буряків.

У 1960 р. захистив кандидатську дисертацію, а у 1977 р. захистив докторську дисертацію. У 1983 р. отримав вчене звання професора.

П.В. Савіч розробляв і вдосконалював механізми і машини, а також високоефективні агротехнічні прийоми для вирощування і збирання цукрових буряків в різних ґрунтово-кліматичних умовах. В результаті цього були розроблені поточний, перевалочний, поточно-перевалочний способи збирання цукрових буряків, причіпні і самохідні коренезбиральні машини, автоматичні проріджувачі, культиватори і сівалки.

Опубліковано 160 наукових праць. Під його науковим керівництвом підготовлено 7 кандидатів наук. Нагороджений орденом «Червоної зірки», «Знак Пошани» і рядом медалей. У 1983 р. присвоєно почесне звання «Заслужений працівник сільського господарства Української СРСР».

Помер у 1993 р.

**Інформацію надано Інститутом біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН.*

80 років від дня народження

КИРИЧЕНКА ВАСИЛЯ ПЕТРОВИЧА (1938–1996)

Вчений у галузі зрошуваного землеробства, доктор сільськогосподарських наук, професор, член-кореспондент НААН

Народився 19 червня 1938 р. у с. Велетенське Білозерського району Херсонської області.

У 1964 р. закінчив агрономічний факультет Херсонського сільськогосподарського інституту. В 1964–1965 р. працював агрономом і керуючим радгоспу «Городній Велетень» на Херсонщині.

Упродовж 1965–1968 рр. – лаборант, молодший науковий співробітник, аспірант Херсонського сільськогосподарського інституту; 1968–1972 рр. – старший науковий співробітник; 1972–1974 рр. – завідувач відділу зрошуваного землеробства. Упродовж 1974–1996 рр. – заступник директора з наукової роботи Миколаївської державної обласної сільськогосподарської дослідної станції.У 1969 р. захистив кандидатську дисертацію, у 1980 р. йому було присвоєно вчене звання старшого наукового співробітника. У 1982 р. захистив докторську дисертацію за спеціальністю технічні культури і зрошуване землеробство.

Основними напрямами творчої діяльності вченого є: наукові розробки з питань підвищення родючості ґрунтів, режимів зрошення, агротехніки сільськогосподарських культур. Він займався розробкою, удосконаленням та впровадженням інтенсивних технологій вирощування сільськогосподарських культур, рекомендував, як вирощувати програмовані врожаї з оптимізацією азотного живлення і водного режиму за етапами органогенезу на півдні України. У своїх дослідах звертався до розкриття тих можливостей у підвищенні ефективності землеробства, які приховані в особливостях взаємодії чинників урожаю. На перше місце він поставив чинник глибинного мінімуму – воду, яка регулюється на півдні України зрошенням. У взаємодії води та добрив – чинника другого мінімуму – йому вдалося розкрити реальні шляхи ефективного управління продукційним процесом сільськогосподарських культур, підвищенням родючості ґрунту.

Опубліковано 130 наукових праць, у тому числі понад 30 науково-методичних рекомендацій. Під його науковим керівництвом захищено 4 кандидатські дисертації.

Виконуючи обов’язки професора кафедри землеробства Миколаївського СГІ, готував молодих фахівців для села. Обрано у 1995 р. членом-кореспондентом УААН.

Помер у 1996 р.

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко,

Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 434–435.

90 років від дня народження
ПАЄНКА СТАНІСЛАВА МАРТИНОВИЧА (1928–1994)*

Вчений у галузі зоотехнічної вітамінології, доктор біологічних наук, професор

Народився 21 червня 1928 р.У 1952 р.закінчив ветеринарний факультет Львівського зооветеринарного інституту. У 1966–1969 рр. – старший науковий співробітник лабораторії ферментів Українського НДІ фізіології і біохімії сільськогосподарських тварин (нині Інститут біології тварин НААН); 1969–1994 рр. – завідувач лабораторії вітамінів.

Паєнка С.М. – засновник нового напряму у зоотехнічній вітамінології – виробництво кормових форм вітамінів та вододисперсних препаратів жиророзчинних вітамінів.

Опубліковано понад 200 наукових праць, серед них 1 книга, 5 довідників, низка методичних рекомендацій. Має 11 авторських свідоцтв.

Під його керівництвом захищено 4 кандидатські дисертації.

Нагороджений премією Ради Міністрів СРСРза розробку технології і впровадження у виробництво кормового препарату мікробного каротину (1984).

Був членом Всесоюзного і Українського біохімічного товариств, членом товариства «Знання».

Помер у 1994 р.

**Інформацію надано Інститутом біології тварин НААН.*

105 років від дня народження
ШУЛЕЙКІНА ОЛЕКСАНДРА ДМИТРОВИЧА (1913–1983)

Вчений у галузі аграрної економіки, доктор економічних наук, професор

Народився 26 червня 1913 р. в станиці Усть-Медведицькій колишньої Донської області (Російська Федерація). У 1936 р. закінчив Московський інститут інженерів землевпорядкування. Працював інженером-землевпорядником у Бурят-Монголії, Якутії та на Алтаї, а потім – начальником Ленінградської землевпорядної партії.

У серпні 1942 р. призваний до Червоної армії. Наприкінці 1943 р. у бою за Кіровоград (нині – Кропивницький) був поранений, після одужання демобілізований. У 1944 р. вступив до аспірантури Московського інституту

інженерів землевпорядкування. Одночасно очолював Спеціальну Північно-Кавказьку землевпорядну експедицію. У 1949–1950 рр.– викладач Білоруської сільськогосподарської академії, а з грудня 1950 р. –завідувач кафедри землевпорядного проектування Львівського сільськогосподарського інституту. Він став її фундатором і працював до останніх днів свого життя. З 1952–1957 р. – перший декан землевпорядного факультету Львівського сільськогосподарського інституту. У 1963 р., склалася Львівська наукова школа землевпорядкування. З його ініціативи в 1968 р. при кафедрі була організована студентська землевпорядна експедиція, на базі якої в 1997 р. був створений Західний науково-дослідний інститут землеустрою та земельного кадастру Львівського державного аграрного університету.У 1950 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Організація території зимових пасовищ у районах відгінного тваринництва (на прикладі колгоспів Північно-Осетинської АРСР)». У 1962 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Земельні відносини та землевпорядкування в західних областях Української РСР». Отримано вчене звання професора.

Основним напрямом досліджень вченого був розвиток теоретико-методичних основ землевпорядкування, удосконалення методики виконання землевпорядних робіт, пов’язаних із видачою Державних актів на право вічного користування землею, а також з організацією територій колгоспів, які створювалися на теренах західних областей України. Він теоретично обґрунтував необхідність застосування в землевпорядкуванні допроектних розробок – «Схем землевпорядкування адміністративних районів». Першим висунув і реалізував ідею складання сільськогосподарських атласів. . Результати його досліджень широко застосовувались у навчальному процесі.

Опубліковано понад 180 науково-методичних праць. Під його науковим керівництвом захищено 12 кандидатських дисертацій. Нагороджений двома орденами та багатьма медалями.

Помер 3 березня 1983 р., похований у м. Дубляни Львівської області.

Літ. : Вчені економісти-аграрники / УААН; наук. ред. М. В. Зубець, О. М. Шпичак, В. П. Ситник. – К. : Аграрна наука, 2001. – С. 483–485. – (Українські вчені-аграрії XX століття; кн. 5., Ч. 2.).

ЛИПЕНЬ

120 років від дня народженя
ВІРНИКА ДАВИДА ФЕДОРОВИЧА (1898–1986)

Вчений у галузі аграрної економіки, доктор економічних наук, професор

Народився 9 липня 1898 р. в с. Уяринці Тиврівського району Вінницької області.

У 1927 р. закінчив економічний факультет Київського кооперативного інституту, а в 1932 р. –

аспірантуру Інституту соціалістичної реконструкції сільського господарства АН УРСР. З 1931 р. – на науково-педагогічній роботі в ряді провідних інститутів м. Києва. У 1931–1940 рр. – завідувач кафедри політекономії Київських медичного та лісотехнічного інститутів. З 1932 по 1941 рр. – старший науковий співробітник, завідувач відділу в науково-дослідних інститутах АН УРСР. У роки війни перебував у радянській армії.Упродовж 1946–1953 рр. – очолює кафедру політекономії в Київському університеті ім. Т.Г. Шевченка; в 1952–1959 – доцент у Київському інституті народного господарства. Як талановитий економіст-історик, Д.Ф. Вірник тривалий період керував відділом історії народного господарства й історії економічної думки в Інституті економіки АН УРСР (1945–1968).

У 1940 р. захистив кандидатську дисертацію «Розвиток соціалістичного народного господарства Української РСР в період перших трьох п'ятирічок з 1929 року по 1940 рік». У 1961 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Питання історіїнародного господарства і економічної думки на Україні». У 1962 р. присвоєно вчене звання професора.З жовтня 1966 р. по 1981 р. працює спочатку професором, а пізніше – завідувачем кафедри політичної економії Української сільськогосподарської академії.

Основними напрямами досліджень вченого були теоретичні проблеми економіки, народногосподарського планування, розвитку продуктивних сил УРСР, економічної історії та історії економічної думки в Україні. Він вперше в українській історико-економічній літературі дав визначення предмета історії народного господарства як науки, обґрунтував періодизацію історії розвитку радянської економіки і економічної думки.

Вченим опубліковано понад 400 наукових праць, серед них понад 40 монографій.Під його науковим керівництвом захищено 135 кандидатських і 16 докторських дисертацій. Нагороджений орденом Вітчизняної війни II ступеня, медалями, Почесною Грамотою Президії Верховної Ради УРСР та іншими нагородами. Присвоєно почесне звання заслуженого діяча науки Української РСР (1969).

Помер 18 квітня 1986 р., похований на Байковому кладовищі у Києві.

Літ. : Вчені економісти-аграрники / УААН; наук. ред. М. В. Зубець, О. М. Шпичак, В. П. Ситник. – К. : Аграрна наука, 2001. – С. 117–119. – (Українські вчені-аграрії XX століття; кн. 5., Ч. 1.).

120 років від дня народження
ЛОГГІНОВА БОРИСА ЙОСИПОВИЧА (1898–1995)

Вчений у галузі лісових культур, захисного лісорозведення і рекультивації земель, доктор сільськогосподарських наук, професор

Народився 20 липня 1898 р. у м. Брянську Орловської губернії.Закінчив дворічні педагогічні курси (1918–1920), лісний факультет Воронезького

сільськогосподарського інституту (1921–1924).З 1925 р. виїхав до Уралу, де працював на різних посадах до 1931 р. У 1931–1933 рр. – науковий співробітник Ленінградської лісотехнічної академії та за сумісництвом – завідувач виробництвом Лісінського навчального господарства академії. У 1941 р закінчив аспірантуру в УНДІ агролісомеліорації і лісового господарства м. Харків. 1941–1944 рр. – завідувач кафедри у Куйбишевському сільськогосподарському інституті, у 1944–1949 рр. – директор, заступник директора з наукової роботи в Інституті агролісомеліорації і лісового господарства АН УРСР (1949–1953), завідувач кафедри агролісомеліорації Харківського сільськогосподарського інституту (1953–1954), завідувач кафедри лісних культур Української сільськогосподарської академії і за сумісництвом професор кафедри вищих рослин Київського державного університету ім. Т.Г. Шевченка.

У 1954 р. присвоєно вчене звання професора. Тема докторської дисертації – «Підбір і змішування порід для полезахисних лісосмуг Української РСР».Обрано у 1956 р. членом-кореспондентом Української академії сільськогосподарських наук і головою Відділення лісівництва, гідротехніки і меліорації УАСГН.

Основні напрями наукових досліджень стосуються галузі лісових культур, захисного лісорозведення і рекультивації земель.

Опубліковано близько 250 наукових праць.Під його науковим керівництвом підготовлено 30 кандидатів і 5 докторів наук.Нагороджений трьома медалями, орденом Трудового Червоного Прапора, знаком «Отличник Социалистического сельского хозяйства».

Помер у 1995 р.

Літ. : Вергунов В.А., Щебетюк Н.Б. Історія Української академії сільськогосподарських наук (1956–1962) / УААН, ДНСГБ; за заг. ред. проф. В.А. Вергунова. – К. : Аграрна наука, 2008. – С. 261–262. – (Історико-бібліографічна серія «Аграрна наука України в особах, документах, бібліографії». Кн. 26).

90 років від дня народження

ЗУБЕНКА ВОЛОДИМИРА ФЕДОРОВИЧА (1928–2007)

Вчений у галузі агрономії, технології вирощування сільськогосподарських культур, доктор сільськогосподарських наук, професор, академік ВАСГНІЛ, академік НААН

Народився 23 липня 1928 р. у с. Павлівщина Драбівського району Черкаської області.

У 1953 р. закінчив агрономічний факультет Української сільськогосподарської академії (м. Київ).

Упродовж 1952–1955 рр. – агроном районного відділу сільського господарства, старший науковий співробітник Драбівського дослідного поля; 1955–1958 рр. – директор Чарторийського дослідного поля Українського

науково-дослідного інституту землеробства; 1958–1961 рр. – заступник директора з наукової роботи, 1961–1965 рр. – директор Житомирської обласної державної сільськогосподарської дослідної станції; 1965–1968 рр. – начальник Головного управління сільськогосподарської науки; 1968–1970 р. – заступник міністра сільського господарства УРСР; 1970–1978 рр. – директор Всесоюзного науково-дослідного інституту цукрових буряків (м. Київ); 1978–1992 рр. – генеральний директор Науково-виробничого об'єднання «Цукробуряки» та директор Науково-дослідного інституту цукрових буряків УААН; з 1993 р. – завідувач лабораторії стевії Інституту цукрових буряків УААН (нині – Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН (м. Київ).

У 1958 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Кукуруза в севооборотах Западной Лесостепи Украины», у 1977 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Севообороты в интенсивном земледелии Полесья». У 1979 р. присвоєно вчене звання професора.

До кола інтересів ученого входили дослідження із селекції цукрових буряків, розробка інтенсивних технологій механізованого виробництва цієї культури. Ним теоретично обґрунтовано методи прискорення селекційного процесу, отримання гібридів, прийоми швидкого розмноження насіння. Під його керівництвом Селекційним центром створено і районовано 10 нових високопродуктивних сортів та гібридів цукрових буряків, розроблено й застосовано технологію безвисадкового насінництва. З ініціативи вченого використовувалась розроблена ним програма пріоритетних досліджень у галузі біотехнології цукрових буряків, застосовувались методи клонального розмноження, клітинної селекції.

Великий вклад В.Ф. Зубенко вніс у здійснення інтродукції нової рослини в Україні – стевії (дволистника солодкого), яка є натуральним замінником цукру для людей, хворих на діабет. Під керівництвом вченого вперше в 1985 р. в Інституті цукрових буряків розпочато наукові дослідження зі стевії, а з 1986 р. здійснюється комплексна програма, якою передбачено розробку технології вирощування і переробки врожаю для одержання стевіозиду. Дослідження показали можливість вирощування нової культури в різних ґрунтово-кліматичних зонах України і виробництва широкого асортименту продукції з використанням стевіозиду. Він створив два високопродуктивні сорти стевії – Славутич і Берегиня.

Опубліковано 262 наукові праці, у тому числі 8 монографій, 2 навчальних посібники. Має 9 авторських свідоцтв та 16 патентів.Під його науковим керівництвом захищено 32 кандидатські та 4 докторські дисертації.

У 1985 р. обраний членом-кореспондентом ВАСГНІЛ, а в 1988 – академіком. Обраний у 1991 р. дійсним членом (академіком) УААН. Нагороджений орденами Трудового Червоного Прапора (1971), Почесною Грамотою Президії ВР УРСР (1978), медалями.

Помер 21 вересня 2007 р., похований на Новосільському цвинтарі Києво-Святошинського району Київської області.

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 109–111.

70 років від дня народження
ЛАЙКА ПЕТРА АФАНАСІЙОВИЧА (1948–2011)

Вчений у галузі аграрної економіки, доктор економічних наук, професор, член-кореспондент НААН

Народився 27 липня 1948 р. у с. Сасинівка Пирятинського району Полтавської області в селянській сім'ї.

Закінчив у 1970 р. Київський інститут народного господарства (нині – Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана). Після закінчення працював економістом-фінансистом «Сільгосптехніки» у смт Врадіївка Миколаївської області. Після закінчення аспірантури в Українському НДІ економіки та організації сільського господарства ім. О.Г. Шліхтера за розподілом залишився працювати у цьому ж інституті: 1974–1978 рр. – молодший науковий співробітник; 1978–1985 р. – старший науковий співробітник; 1985–1994 рр. – завідувач сектору використання виробничих ресурсів; 1995–1999 рр. – головний науковий співробітник. Одночасно у 1985–1990 рр. за сумісництвом обіймав посаду вченого секретаря Південного відділення ВАСГНІЛ. Упродовж 1999–2000 рр. – професор кафедри фінансів, 1995–2001 рр. – заступник декана економічного факультету, 2000–2004 рр. – завідувач кафедри податкової і страхової справи, з 2005 р. – директор навчально-наукового інституту післядипломної освіти Національного аграрного університету.

У 1976 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Організаційні форми цукрових комбінатів і напрями їх удосконалення», у 1991 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Організаційно-економічне обґрунтування стійкості функціонування сільськогосподарського виробництва в екстремальних умовах». У 1999 р. присвоєно вчене звання професора.

Наукові інтереси вченого охоплювали коло питань щодо удосконалення економічного механізму господарювання в аграрній сфері, зокрема бюджетного фінансування, податкового регулювання, кредитного забезпечення сільського господарства; розвитку механізмів і схем страхування сільськогосподарських ризиків, а також фінансування функціонування сільських територій. Ним виконано і прийнято до впровадження дві науково-дослідні теми на замовлення Міністерства економіки України і чотири – Міністерства аграрної політики України стосовно до списання податкової заборгованості й державних товарних

кредитів із сільськогосподарських товаровиробників та пропозицій стосовно удосконалення пенсійного страхування працівників підприємств, котрі сплачують фіксований сільськогосподарський податок.

Найвагоміші здобутки вченого у розробці механізмів фінансово-кредитних відносин суб'єктів господарювання між собою, державою, кредитними і страховими компаніями. Його наукова діяльність спрямовувалась на удосконалення взаємовідносин сільськогосподарських підприємств з державою, поліпшення податкових механізмів та обґрунтування необхідності й масштабів фінансової підтримки аграрного сектору економіки. Зокрема, ним розроблено принципи, напрями, способи, форми і джерела державного фінансування розвитку сільського господарства та утримання соціальної інфраструктури у сільській місцевості.

Вченим запропоновано обґрунтування теоретико-методичних основ оподаткування і регулювання підприємницької діяльності в агропромисловому виробництві, його становлення і розвиток, виявлені особливості реалізації фіскальної і регулювальної функцій податків у сільському господарстві та визначення їхніх кількісних характеристик. Установлено напрями удосконалення непрямого оподаткування в АПК з метою руйнування схем ухилення від сплати податків.

Опубліковано понад 220 наукових праць, з них 31 монографія, 7 навчальних посібників та 6 рекомендацій.Під його науковим керівництвом підготовлено 10 кандидатських дисертацій. Обрано у 2007 р. членом-кореспондентом УААН за напрямом –економіка і організація агропромислового виробництва.

Помер 7 лютого 2011 р.

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 461–462

СЕРПЕНЬ

130 років від дня народження
ГРЕБЕНЯ ЛЕОНІДА КІНДРАТОВИЧА (1888–1980)

Вчений-селекціонер у галузі тваринництва, доктор сільськогосподарських наук, професор, академік ВАСГНІЛ та АН УРСР

Народився 5 серпня 1888 р. в с. Кринки Брест-Литовського повіту Брестської області (Білорусь). У 1924 р. закінчив Московську сільськогосподарську академію ім. К.А. Тімірязєва. З 1925-го по 1930 р. працював в Асканії-Нова на зоотехнічній і племінній дослідній станції «Чаплі»

науковим працівником та асистентом професора М.Ф. Іванова, заступником завідуючого станцією. У 1928 р. закінчив аспірантуру в Тімірязєвській сільськогосподарській академії. В науковому званні професора затверджений в 1930 р. завідувачем кафедри вівчарства Омського зооветеринарного інституту, одночасно виконує обов'язки керівника Омською зональною вівчарською станцією. З 1934-го по 1940 рр. – заступник директора з наукової роботи Всесоюзного науково-дослідного інституту акліматизації і гібридизації «Асканія-Нова» та завідувач лабораторії вівчарства. Упродовж 1940–1953 рр. – завідувач лабораторії свинарства. Від 1953 по 1980 рр. – старший науковий співробітник і консультант по вівчарству і свинарству в Українському науково-дослідному інституті тваринництва степових районів ім. М.Ф. Іванова «Асканія- Нова». Разом з академіком М.Ф. Івановим розробляв теорію і практику породоутворення, виводив асканійську тонкорунну породу овець, українську степову білу породу свиней. Для умов півдня України вивів українську степову рябу породу свиней (1961), під його керівництвом створені селекційні групи скоростиглих кросбредних м'ясо-вовнових овець, проводились дослідження з питань створення чорноголового мериносу та акліматизації і гібридизації тварин.

В роки Другої світової війни (1941–1944) очолював евакуацію цінних племінних тварин та їх повернення в Асканію-Нова, розробив програму відновлення у післявоєнний період поголів'я свиней, а також – овець в племзаводах і племфермах південного регіону України.

Опубліковано близько 250 монографій, книг, статей. Під його науковим керівництвом підготовлено 45 кандидатів і 8 докторів наук, понад 1000 бонітерів.Обрано у 1948 р. дійсним членом ВАСГНІЛ та АН Української РСР.Нагороджений 6 орденами і 11 медалями. Присвоєно почесне звання заслуженого діяча науки УРСР.

Помер у 1980 р.

Літ. : Вчені-селекціонери у тваринництві / УААН; наук. ред. М.В. Зубець, В.П. Буркат. – К. : Аграрна наука, 1997. – С. 35–36. – (Українські вчені-аграрії XX століття; кн. 1.).

70 років від дня народження
НАЙДЬОНОВОЇ ВІРИ ОПАНАСІВНИ (1948–2016)

Почесний член НААН

Народилася 5 серпня 1948 р. у с. Заозерне Каховського району Херсонської області.

У 1980 р. Закінчила Київський інститут народного господарства. З 1966 по 1968 р. працювала рахівником-касиром Тавричанської сільської ради Каховського району Херсонської області.

У 1968–1969 рр. – начальник відділення зв'язку

с. Тавричанка. Від 1969–1981 рр. – обрана секретарем виконкому Тавричанської сільської ради народних депутатів. Упродовж 1981–1984 рр. – голова виконкому цієї сільради. З 1984–1985 рр. – секретар парткому радгоспу «Асканійський» Каховського району Херсонської області. У 1985 р. – директор цього радгоспу, який з 1 жовтня 1991 р. перейменовано в дослідне господарство «Асканійське» та підпорядковано Українській академії аграрних наук.

У 2001 р. призначена генеральним директором Державного науково-виробничого об'єднання південного регіону «Асканійське Руно», у 2008 р. – директор новоствореної наукової установи – «Асканійської державної сільськогосподарської дослідної станції» УААН та виконуючим обов'язки директора ДПДГ «Асканійське». Під її керівництвом дослідне господарство «Асканійське» вже багато років є лідером серед агропідприємств Херсонської області і провідним господарством у мережі Національної академії аграрних наук України. Підприємство має численні нагороди і відзнаки Міністерства аграрної політики України, Національної академії аграрних наук України, всеукраїнських конкурсів «100 кращих товарів року», міжнародних виставок «Агро–2008», «Агро–2009», «Агро–2010».

Головна увага приділялася розвитку освіти, медицини, культури та спорту. На утримання і розвиток соціальної сфери села виділялися значні кошти, тому дитячий садок, школа, лікарня, будинок культури та спортивний клуб є зразковими в області.

Обрано у 2002 р. почесним членом УААН. Була почесним професором Херсонського державного аграрного університету. Нагороджена орденом княгині Ольги III ступеня (1999), II ступеня (2001), Святої Великомучениці Варвари (2000), медаллю Святого Преподобного Сергія Радонезького (2000), орденом за церковні заслуги ім. Князя Володимира II ступеня (2001), Святого Рівноапостольного Великого князя Володимира III ступеня (2002), Святої Анни (2008), Нестора Літописця, відзнакою Комітету Верховної Ради України з питань боротьби з організованою злочинністю та корупцією – «Честь, мужність, закон» (2009). Відмінник освіти України.

Була депутатом Херсонської обласної ради V скликання, головою ради сільськогосподарських підприємств Херсонської області.

Померла 30 квітня 2016 р.

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 667–668.

80 років від дня народження
КАНДИБИ ВІКТОРА МИКОЛАЙОВИЧА (1938–2016)

Вчений у галузі тваринництва, доктор сільськогосподарських наук, професор, член-кореспондент НААН

Народився 11 серпня 1938 р. у м. Костянтинівка Донецької області.

У 1960 р. закінчив Харківський зоотехнічний інститут (нині Харківська державна зооветеринарна академія). По закінченні рік працював зоотехніком колгоспу «1 Травня» Дергачівського району. У 1962–1963 рр. – зоотехнік-інспектор Балаклійського територіального колгоспно-радгоспного управління та у 1963–1966 рр. – зоотехнік колгоспу «Маяк» Балаклійського району Харківської області.

У 1969 р. закінчив аспірантуру Науково-дослідного інституту тваринництва Лісостепу і Полісся УРСР. Залишився працювати в цьому інституті з 1969 по 1971 р. молодшим, а з 1971 по 1974 рр. – старшим науковим співробітником, з 1974 по 1988 рр. – завідувач відділу технології виробництва яловичини цього ж інституту.У 1970 р. захистив кандидатську дисертацію. У 1991 р захистив докторську дисертацію на тему: «Закономірності формування м’ясної продуктивності молодняку великої рогатої худоби в залежності від віку і факторів годівлі». У 1997 р. присвоєно вчене звання професора.Упродовж 1991–2000 рр. працював завідувачем лабораторії годівлі м’ясної худоби Інституту тваринництва УААН, у 2000–2001 рр. – головним науковим співробітником цього самого закладу.З 2001 по 2008 рр. – завідувач кафедри технології кормів і годівлі тварин Харківської державної зооветеринарної академії, де працює і нині професором.

Вчений обґрунтував і активно впроваджує у практику тваринництва пріоритетні розробки важливого теоретичного і народногосподарського значення: концепцію, теоретичні й практичні положення формування і прогнозування м’ясної продуктивності та якості м’яса молодняку великої рогатої худоби в онтогенезі у зв’язку з віком і факторами годівлі; базові положення промислової технології виробництва яловичини і молока в Україні; систему біологічно повноцінної годівлі високопродуктивних корів та бичків молочних, комбінованих і м’ясних порід; проект деталізованих норм годівлі корів і молодняку великої рогатої худоби молочних, комбінованих та м’ясних порід при вирощуванні на м’ясо, опублікованих у довідниках; енерго- та ресурсозберігаючі породні технології інтенсивного вирощування, формування і прогнозування м’ясної продуктивності та конверсійної здатності бичків 6 молочних і комбінованих порід, які забезпечують одержання живої маси 550–650 кг у 18–21–місячному віці; концепцію повноцінної енерго- та ресурсозберігаючої годівлі м’ясної худоби

в господарствах України до 2010 р.; проект альтернативної, екологічно безпечної, енерго- і землезберігаючої системи кормовиробництва і годівлі тварин на базі цілорічного конвеєрного виробництва вітамінно–мікроелементизованих зелених кормів, вирощених із зернофуражних культур методом гідропоніки; вісім рецептів вітамінно–мікроелементних преміксів для великої рогатої худоби, овець, коней, хутрових звірів, шовковичного шовкопряду, на які одержано патенти України.

Обрано у 1993 р. членом-кореспондентом УААН Відділення ветеринарної медицини та зоотехнії.Опубліковано 325 наукових праць, із них 17 книг, монографій, підручників (у співавторстві), довідників. Автор 26 патентів й свідоцтв на винаходи в Україні.Під його науковим керівництвом захищено 5 кандидатських і 3 докторські дисертації.

Нагороджений Почесними грамотами Президії УААН, Харківської обласної державної адміністрації.

Помер 29 листопада 2016 р.

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 424–425.

115 років від дня народження
КНИГИ МУСІЯ ІВАНОВИЧА (1903–1994)

Вчений у галузі технології переробки продуктів тваринництва, доктор сільськогосподарських наук, професор, член-кореспондент ВАСГНІЛ та НААН

Народився 28 серпня 1903 р. у с. Ков’яги Банківського повіту Харківської губернії.

У 1926 р. закінчив Харківський зоотехнічний інститут за фахом агроном-зоотехнік, а в 1930 р. – Харківський молочно-зоотехнічний інститут за фахом інженер-технолог молочного виробництва. Був аспірантом у системі Всеукраїнського інституту сільськогосподарської аспірантури (м. Харків).

Працював головним зоотехніком, головним агрономом районного земельного відділу, головним зоотехніком цукрокомбінату. У 1931 р. – викладач на кафедрі біохімії і технології молока та молочних продуктів. Упродовж 1933–1941 і 1946–1974 рр. – завідувач кафедри технології продуктів тваринництва, 1984–1987 рр. – науковий консультант кафедри. У 1938–1939 рр. – заступник директора інституту з навчальної та наукової роботи, декан факультету, у 1933–1941 рр. – заступник директора Харківського зоотехнічного інституту (за сумісництвом).У роки війни – завідувач зооветеринарної дільниці (Воронезька область, 1942 р., нині – Російська Федерація), політпрацівник, викладач у навчальних закладах

Радянської Армії (1943–1946). У 1946 р. – декан зоотехнічного факультету. Упродовж 1946–1962 рр. – ректор Харківського зоотехнічного інституту, одночасно – завідувач кафедри технології продуктів тваринництва і зоогігієни, а з 1959 по 1973 рр. – завідувач кафедри технології продуктів тваринництва. У 1957 р. був включений до складу Національного комітету СРСР із молочної справи.У 1933 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Технохімічний контроль виробництва маложирних сирів», у 1955 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Значення цукру корму для лактації корів». У 1956 р. присвоєно вчене звання професора.

Головний науковий напрям вченого – проведення досліджень за схемою: ґрунт – рослина – корм – тварина – молоко – молочні продукти. Зокрема, розробляв норми споживання вуглеводів, жиру та інших компонентів у раціонах молочних корів, вивчав їхній вплив на молокопродуктивність корів і якісні показники молока та молокопродуктів. Науково обґрунтував й експериментально перевірив структуру силосно-коренеплідних і силосно-жомових раціонів годівлі корів для одержання сиропридатного молока. Розробив формулу визначення кількості сухої речовини в молоці та виходу сиру.

Вчений зробив значний вклад у відбудову й розвиток інституту і навчальних господарств у післявоєнні роки, зокрема у створення навчально-дослідного племінного заводу (симентальська порода) та навчально-дослідного заводу молокопродуктів потужністю 1000 л молока на добу.

Опублікував понад 300 наукових праць, у тому числі 19 монографій і підручників.Під його науковим керівництвом підготовлено 19 кандидатів наук.Обрано у1956 р. членом-кореспондентом ВАСГНІЛ, у 1991 р. членом-кореспондентом УААН.Нагороджений орденами Леніна (1961), Трудового Червоного Прапора (1958), «Знак Пошани» (1948), вісьмома медалями.

Помер 30 квітня 1994 р.

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 438–439.

115 років від дня народження
МУСІЙКА ОЛЕКСАНДРА САМСОНОВИЧА (1903–1980)

Вчений у галузі селекції та насінництва сільськогосподарських культур, доктор сільськогосподарських наук, професор, академік УАСГН

Народився 30 серпня 1903 р. у с. Мусійки Решетилівського району Полтавської області.

У 1927 р. закінчив Полтавський сільськогосподарський інститут. З 1927–1930 рр. –

дільничний агроном, 1930–1931 рр. – агроном з організації МТС. У 1931–1933 рр. – аспірант Українського НДІ зернового господарства. У 1933–1939 рр. – головний агроном зернового управління Одеського обласного земельного відділу, 1939–1941 рр. – старший науковий співробітник відділу зернових культур, 1945–1973 рр. – завідувач відділу селекції і насінництва кукурудзи і жита, 1958–1971 рр. – директор, 1973–1980 рр. – старший науковий співробітник-консультант Всесоюзного селекційно-генетичного інституту, м. Одеса. Учасник Другої світової війни.

У 1952 р. присвоєно вчене звання професора. Наукові дослідження присвячені розробці методів і прийомів селекційно-насінницької роботи, створенню високоврожайних і високопротеїнових сортів і гібридів кукурудзи на стерильній основі, а також жита, гречки та інших зернових культур. Автор 7 сортів і 3 гібридів кукурудзи, одного сорту жита і гречки.

Опубліковано близько 200 наукових праць, у тому числі 25 книг і брошур. Ряд праць опубліковано за кордоном. Обрано у 1956 р. членом-кореспондентом ВАСГНІЛ, у 1959 р. – дійсним членом УАСГН.

Нагороджений орденом Жовтневої Революції (1971), двома орденами Леніна (1948, 1962), трьома орденами Трудового Червоного Прапора (1949, 1958, 1966), медалями СРСР, 5 золотими медалями ВДНГ, Почесною Грамотою ВЦСПС. Лауреат Державної премії СРСР (1947), Ленінської премії (1963).

Помер 30 жовтня 1980 р.

Літ. : Вергунов В.А., Щебетюк Н.Б. Історія Української академії сільськогосподарських наук (1956–1962) / УААН, ДНСГБ; за заг. ред. проф. В.А. Вергунова. – К. : Аграрна наука, 2008. – С. 233. – (Історико-бібліографічна серія «Аграрна наука України в особах, документах, бібліографії». Кн. 26).

ВЕРЕСЕНЬ

150 років від дня народження
ШЛІХТЕРА ОЛЕКСАНДРА ГРИГОРОВИЧА (1868–1940)

Вчений економіст-аграрник, доктор економічних наук, дійсний член АН УРСР, академік АН БРСР, віце-президент АН УРСР

Народився 1 вересня 1868 р. в м. Лубни Полтавської губернії в сім’ї ремісника-столяра. У 1889 р. вступає до Харківського університету на фізико-математичний факультет. Через рік за зв’язок зі студентськими соціал-демократичними організаціями його було виключено з університету без права продовжувати навчання.

Взимку 1890 р. О.Г. Шліхтер емігрував до Швейцарії і вступив до Бернського університету. Незабаром він перейшов із фізико-математичного факультету на медичний. Влітку 1892 р. приїхав в Україну і вступив до

одного з медичних загонів, що виїздили для боротьби з холерою в Полтавську губернію. У березні 1893 р. був заарештований і засланий на п'ять років до Самари. Із 30 років його революційної діяльності (1887–1917) 17 проведені у тюрмах та на засланні.У 1917–1918 рр. – народний комісар продовольства, потім надзвичайний комісар продовольства в Сибіру, В'ятці та інших регіонах, а в 1919 р. – нарком продовольства України. Упродовж 1919–1927 рр. – на керівній роботі в радянських органах; одночасно – ректор Комуністичного університету ім. Артема у Харкові.У 1927–1929 рр. – нарком землеробства УРСР, один із ініціаторів створення і організаторів МТС. З 1928 р. – директор Інституту соціалістичної реконструкції сільського господарства, голова Ради по вивченню продуктивних сил АН УРСР.

Наукові дослідження вченого були присвячені двом групам питань розвитку продуктивних сил республіки: проблемі Великого Дніпра та народно-господарського використання малих річок й проблемі використання корисних копалин надр України. Обрано у 1928 р. дійсним членом Академії наук УРСР й академіком АН БРСР.Опубліковано понад 30 наукових праць.

Помер у 1940 р.

Літ. : Вчені економісти-аграрники / УААН; наук. ред. М. В. Зубець, О. М. Шпичак, В. П. Ситник. – К. : Аграрна наука, 2001. – С. 471–473. – (Українські вчені-аграрії XX століття; кн. 5., Ч. 2.).

80 років від дня народження
КОСЕНКА МИХАЙЛА ВАСИЛЬОВИЧА (1938–2011)

Вчений у галузі ветеринарної медицини, доктор ветеринарних наук, професор, член-кореспондент НААН

Народився 7 вересня 1938 р. у с. Красному Бахмацького району Чернігівської області.

У 1957 р закінчив ветеринарне відділення Ніжинського ветеринарного технікуму. У 1963 р. – Білоцерківський сільськогосподарський інститут за фахом ветеринарний лікар.

З 1962–1963 рр. – старший ветлікар-епізоотолог Кролевецької райветлікарні на Сумщині; у 1964–1967 рр. – ветеринарний лікар Сумської обласної ветеринарної поліклініки, головним ветеринарним лікарем м. Суми. З 1969 р. – директор Львівської обласної ветеринарної поліклініки. Упродовж 1969–1976 рр. – завідувач Західно-Української науково-контрольної лабораторії; у 1976–1984 рр. – начальник відділу ветеринарії Управління сільського господарства Львівського облвиконкому, головний держветінспектор області. З червня 1993 р. – директор Державного науково-дослідного контрольного інституту ветеринарних препаратів та кормових добавок.

З ініціативи вченого Інститут співпрацював з 42 науковими закладами і 293 підприємствами України, установами 38 зарубіжних країн та 142

іноземними фірмами. Тут акредитовано Випробувальний центр ДНДКІ ветпрепаратів та кормових добавок у системі УкрСЕПРО, у 2001 р. створено орган із сертифікації і стандартизації Держстандарту. На базі інституту організовано Технічний комітет «Засоби захисту тварин, корми та кормові добавки», його призначено головою.

У 1975 р. захистив кандидатську дисертацію а у 1991 р. захистив докторську дисертацію. У 1994 р. присвоєно вчене звання професора.

Основний напрям наукових досліджень вченого – розробка та впровадження нових ефективних вітчизняних засобів захисту тварин, кормових добавок, та відтворення сільськогосподарських тварин. Він уперше в Україні розробив і впровадив систему акушерської та гінекологічної диспансеризації сільськогосподарських тварин.

Був головою комісії із гармонізації, стандартизації, сертифікації препаратів для потреб тваринництва і ветеринарної медицини країн СНД, член Надзвичайної протиепізоотичної комісії при Кабінеті Міністрів України, правління Асоціації ветеринарних спеціалістів України, колегії Державного департаменту ветеринарної медицини Міністерства АПК України.

Він є одним із авторів Законів України «Про ветеринарну медицину» і «Про відповідальність підприємств, установ і організацій за порушення законодавства про ветеринарну медицину». Опубліковано 300 наукових праць, 7 монографій, 15 патентів.Під його науковим керівництвом підготовлено 14 дисертаційних робіт. Обрано у 1995 р. членом-кореспондентом УААН, у 2000 р. – академіком Української технологічної академії. Нагороджений Почесною Грамотою Президії Верховної Ради УРСР (1986), знаком Пошани (2001), пам’ятною медаллю до 10-річчя незалежності України (2001), орденом «За заслуги» ІІІ ступеня (2002). Має звання заслуженого діяча науки і техніки України (1998).

Помер 9 лютого 2011 р.

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 444–445.

75 років від дня народження
МОЛОДИКА МИКОЛИ ВОЛОДИМИРОВИЧА (1943–2012)

Вчений у галузі механізації сільськогосподарського виробництва, доктор технічних наук, професор, член-кореспондент НААН

Народився 9 вересня 1943 р. у с. Домантове Золотоніського району Черкаської області.

У 1964 р. закінчив факультет механізації сільського

господарства Української сільськогосподарської академії.

Упродовж 1964–1980 рр. – інженер, старший інженер, завідувач групи, завідувач лабораторії Української філії ДержНДТІ «Союзсільгосптехніка»; 1980–1991 рр. – завідувач лабораторії, заступник директора з наукової роботи Всесоюзного науково-дослідного інституту відновлення спрацьованих деталей машин; 1992–1996 рр. – заступник директора з наукової роботи Інституту технічного сервісу УААН. З 1997 р. – заступник директора з наукової роботи Інституту механізації та електрифікації сільського господарства УААН.

У 1974 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Дослідження факторів, що впливають на довговічність транспортерних ланцюгів буряко- і кукурудзозбиральних комбайнів», у 1996 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Методичні основи технологічної підготовки виробництв по відновленню деталей машин». У 2000 р. присвоєно вчене звання професора.

Коло наукових інтересів вченого – організація технічного сервісу в агропромисловому комплексі, організація та технологія ремонту сільськогосподарської техніки і відновлення деталей.

Вчений зробив вагомий внесок у розробку концепції та основних напрямів реформування і розвитку системи технічного сервісу в агропромисловому комплексі України стосовно до ринкових умов господарювання. Результати його досліджень використано при розробленні нормативно–технічної та технологічної документації на ремонт машин та відновлення деталей, створенні обладнання і пристроїв для ремонту сільськогосподарської техніки.

Вчений брав безпосередню участь у впровадженні технологій ремонту сільськогосподарської техніки та відновленні деталей у ряді ремонтних підприємств Київської, Черкаської та Вінницької областей, багатьох ремонтних підприємствах Росії, Білорусі, Литви, Німеччини.

Опубліковано понад 250 наукових праць, у тому числі 6 книг й підручник. Має 14 авторських свідоцтва та патенти на винаходи.Під його керівництвом підготовлено 7 кандидатів наук.

Обрано у 1999 р. членом-кореспондентом УААН Відділення землеробства, меліорації та механізації.Був членом двох спеціалізованих рад із захисту докторських і кандидатських дисертацій.Нагороджений багатьма медалями. Мав почесне звання «Заслужений працівник сільського господарства України» (2006).

Помер 15 січня 2012 р.

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 502–503.

90 років від дня народження
ОНИЩЕНКА ОЛЕКСІЯ МУСІЙОВИЧА (1928–2006)

Вчений у галузі аграрної економіки, доктор економічних наук, професор, академік НАН України, академік НААН

Народився 30 вересня 1928 р. на Полтавщині в селянській сім'ї. У 1947 р. з відзнакою закінчив відділення рільництва Полтавського сільськогосподарського технікуму, в 1952 р. з відзнакою закінчив економічний факультет Харківського сільськогосподарського інституту ім. В.В. Докучаева, а в 1955 р. – аспірантуру Інституту економіки Академії наук АН УРСР.

З травня по вересень 1952 р. працював на посаді референта, а після закінчення аспірантури – молодшим науковим співробітником відділу аграрних проблем цього інституту.У серпні 1956 р. за конкурсом був зарахований на посаду старшого наукового співробітника відділу економіки колгоспів новоствореного УкрНДІ економіки і організації сільського господарства, а з 1961 по 1963 рр. очолював відділ господарського розрахунк.У січні 1963 р. – старший науковий співробітник підрозділу з проблем економічної кібернетики Інституту економікиАН УРСР. У 1966 р. очолив відділ оптимізації міжгалузевих комплексних проблем, у 1972 р. – відділ аграрних проблем, який з часом переріс у відділення аграрних проблем, у складі якого поступово було сформовано чотири відділи. До 1994 р. очолював один із цих відділів – економічних відносин в АПК, а відділення аграрних проблем продовжував очолювати до кінця життя.У 1955 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Питання розвитку продуктивного тваринництва в колгоспах півдня Української РСР». У 1972 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Спеціалізація сільськогосподарського виробництва (методологічні проблеми оптимізації)». У 1974 р. йому присвоєно вчене звання професора.

Багаторічна наукова діяльність вченого спрямована на вирішення ряду напрямів аграрно-економічної науки, насамперед, у розробку теоретико-методологічних проблем вимірювання і обґрунтування напрямів підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва, включаючи наукові засади обчислення рентабельності і методичні положення запровадження внутрігосподарського розрахунку сільгосппідприємств, визначення рівнів їх спеціалізації, методів і способів виробничого кооперування, формування аграрних і агропромислових виробничо-господарських систем.Ученому належить пріоритет у дослідженні ряду методологічних проблем економіко-математичного моделювання і оптимізації економічних процесів в аграрному та агропромисловому виробництві, в тому числі у розробці економіко-математичних моделей оптимізації виробничої структури аграрних

підприємств і регіональних агропромислових комплексів, методології багатокритеріальної оптимізації та ін.

Разом з іншими дослідниками започаткував розробку наукових основ сучасної аграрної політики України, теоретико-методологічних та методичних засад персоніфікації власності колгоспів, концептуальних основ роздержавлення і приватизації землі, реорганізації колективних сільськогосподарських підприємств в інші підприємницькі структури, всебічно обґрунтував доцільність застосування у земельних відносинах України права спільної часткової і спільної сумісної власності на землю та необхідність посвідчення цих форм приватної власності відповідними державними документами. Винятково важливе місце у наукових дослідженнях вченого посідають обґрунтування необхідності розглядати соціально-економічні реформування з позицій підпорядкування їх побудові в країні нового суспільного ладу.

О.М. Онищенко був заступником голови наукової ради АН СРСР із соціально-економічних та правових проблем розвитку АПК, обирався членом і заступником академіка-секретаря Відділення економіки НАНУ, членом Відділення аграрної економіки УААН, призначався членом експертної ради ВАК. Протягом багатьох років виконував функції заступника голови вченої ради з присудження наукових ступенів при Інституті економіки НАНУ, члена вчених рад із захисту дисертацій в інших наукових і навчальних закладах. Одночасно обіймав посаду професора кафедр ряду вузів та члена редколегій кількох наукових журналів.

Опубліковано більш як 400 наукових праць.Під його науковим керівництвом підготовлено 40 кандидатів і 8 докторів наук.Обрано у 1985 р. членом-кореспондентом, у 1990 р. – академіком Національної академії наук України, а в 1991 р. – академіком УААН. Нагороджений орденом «Знак Пошани», численними медалями та дипломами ВДНХ. Разом із іншими вченими присуджена премія імені О.Г. Шліхтера.

Помер 23 лютого 2006 р. Похований на Південному кладовищі у Києві.

Літ. : Вчені економісти-аграрники / УААН; наук. ред. М. В. Зубець, О. М. Шпичак, В. П. Ситник. – К. : Аграрна наука, 2001. – С. 115–118. – (Українські вчені-аграрії XX століття; кн. 5., Ч. 2.).

ЖОВТЕНЬ

100 років від дня народження
ТРЕТЕВИЧА ВОЛОДИМИРА ІВАНОВИЧА (1918–2009)*

Вчений у галузі тваринництва, доктор біологічних наук

Народився 1 жовтня 1918 р. у м. Локач Волинської області. У 1952 р. закінчив Львівський зооветеринарний інститут. Тут навчався в аспірантурі. Після закінчення аспірантури працював асистентом кафедри зоогігієни, органічної та біологічної хімії. Упродовж З 1961–1988 рр. працював

завідувачем лабораторії фізіології лактації Українського НДІ фізіології і біохімії сільськогосподарських тварин (нині Інститут біології тварин НААН). У 1962 р. В. І. Третевича направляють до Монгольської Народної Республіки на посаду старшого викладача-консультанта кафедри біохімії Монгольського сільськогосподарського інституту (Улан-Батор). За період роботи в Монголії (1962–1964) поряд із педагогічною діяльністю займався науковою роботою.

У 1956 р. захистив кандидатську дисертацію, у 1973 р. – докторську дисертацію на тему: «Вивчення закономірностей секреції молока у корів».Науково-дослідна робота вченого була спрямована на розробку й вивчення теоретичних і прикладних питань підвищення та збереження продуктивності лактуючих тварин, регуляції процесів синтезу і виведення молока у корів. Значну увагу він приділяв вивченню процесів сорбції молочною залозою корів азотових, глікопротеїдних і ліпідних попередників молока із крові, методом артеріовенозної різниці та впливу на ці процеси фізіологічних та технологічних чиннинів, біологічного ритму, кратності доїння. Вивчав вплив різного рівня протеїнового, мінерального, енергетичного живлення та біологічно активних речовин кормів на секрецію молока.

За участю вченого розроблялися теоретичні, практичні та технологічні питання одержання молока високої якості на промислових фермах і комплексах. Досліджувалися процеси регуляції секреції і виведення молока, розроблялися способи підвищення стресостійкості корів до умов промислової технології, стимуляції лактаційної діяльності організму за різних умов доїння та утримання корів, методи прискорення адаптації корів до впливу технологічних елементів і режиму експлуатації на механізованих фермах. Опубліковано 235 наукових праць, 4 науково-методичні та практичні рекомендації. Має 5 авторських свідоцтв.Під його науковим керівництвом захищено 4 кандидатські дисертації.Учасник Другої світової війни, був поранений.Має 14 бойових нагород.Удостоєний стипендії Президента України.

Помер 20 травня 2009 р., похований у м. Львові на Сихівському цвинтарі.

**Інформацію надано Інститутом біології тварин НААН.*

90 років від дня народження
ОСИПОВА ІВАНА ПРОКОПОВИЧА (1908–1974)

Вчений у галузі ветеринарної медицини, доктор ветеринарних наук, професор

Народився 7 жовтня 1908 р. у с. Синдюково Мар. Посадського району Чуваської АССР.

У 1932 р. закінчив Казанський ветеринарний інститут і працював у Наркомземі Чуваської АССР

ветлікарем-епізоотологом. У 1933–1934 рр. служив ветлікарем у І Московській пролетарській дивізії. У 1935 р. закінчив педагогічне відділення Ленінградського ветеринарного інституту. З 1935 р. – викладач анатомії та фізіології Буїнського ветеринарного технікуму, одночасно – завідувач навчальною частиною, з 1937 р. – асистент у Новочеркаському зооветеринарному інституті.

У період Другої світової війни був хірургом в армійському, дивізіонному та фронтовому ветлазаретах. З 1944 р. – доцент кафедри анатомії свійських тварин у Московському хіміко-технологічному інституті м'ясної промисловості. З 1954 р. – професор, завідувач кафедри анатомії сільськогосподарських тварин Харківського зооветеринарного інституту.У 1940 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «До питання розвитку колатеральних судин після виключення основних магістралей у коня». З 1940 р. – доцент кафедри анатомії. У 1954 р. захистив докторську дисертацію на тему: «До морфології вегетативної нервової системи великої рогатої худоби». Положення його дисертаціївввійшли до підручників з анатомії тварин.

Основні наукові розробки вченогостосувалися будови вегетативної нервової системи. Опубліковано 50 наукових праць, у тому числі першого вітчизняного «Атласу анатомії сільськогосподарських тварин» у трьох томах.Нагороджений чотирма урядовими нагородами.

Помер 23 вересня 1974 р., похований на кладовищі ХЗВІ.

Літ. : Вчені у галузі ветеринарної медицини / УААН; наук. ред. М. В. Зубець, О. М. Шпичак, В. П. Ситник. – К. : Аграрна наука, 2001. – С. 250–251. – (Українські вчені-аграрії XX століття; кн. 6.).

95 років від дня народження
КЛЮЧКА ПЕТРА ФЕДОРОВИЧА (1923–2016)*

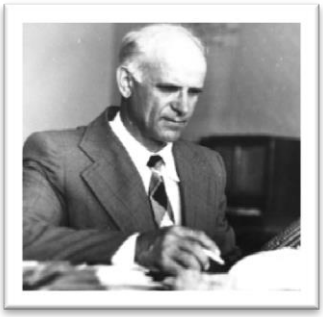

Вчений-селекціонер, доктор сільськогосподарських наук, професор

Народився 21 жовтня 1923 р.

Все своє життя П.Ф. Ключка пов'язав із Всесоюзним селекційно генетичним інститутом (з 1994 р. – Селекційно-генетичний інститут).З 1950 р. – молодший, з 1959 р. – старший науковий співробітник, з 1971 р. – завідувач лабораторії, з 1973 р. – завідувач відділу, з 1989 по 1999 рр. – старший науковий співробітник цього інституту.

Основні наукові дослідження вченого присвячені фундаментальним основам селекції та насінництва кукурудзи. У 1955 р. разом із професором О.С. Мусійком створив видатний сорт силосної кукурудзи Одеська 10, який вирізнявся надзвичайно високою врожайністю зеленої та силосної маси і був зареєстрований у 22 областях, краях та республіках колишнього СРСР. Його професійний досвід та інтуїція селекціонера зіграли значну роль у створені в

1962 р. сортолінійного гібрида Одеський 27, який набув значного поширення, і в окремі роки площі його посівів перевищували 2 млн гектарів.

Усвідомлюючи перспективи і світові тенденції розвитку селекції кукурудзи, доклав рішучих зусиль задля переведення селекції кукурудзи на рейки інтенсивної міжлінійної гібридизації і послідовно відстоював необхідність широкого розгортання в інституті робіт зі створення простих гібридів як найбільш високоврожайних. Практичним підтвердженням і справжнім проривом у селекції кукурудзи в СГІ було створення і районування в період 1975–2000 рр. серії простих міжлінійних гібридів – Орбіта М (1976), Новинка (1977), Важний (1979), які за потенціалом зернової продуктивності відповідали рівню європейської селекції. У цей період у відділі під його керівництвом набули широкого розвитку фундаментальні розробки, присвячені актуальним питанням гетерозису, цитоплазматичної та генної стерильності, поліпшенню якості білка і зерна, селекції на цінні мутантні ознаки, підвищенню ефективності насінництва. Усього під його керівництвом створено і впроваджено у виробництво 36 гібридів і три сорти кукурудзи та сорт озимого жита.

Опубліковано понад 250 наукових праць.

Під його керівництвом захищено 16 кандидатських і 1 докторська дисертацій.

Упродовж багатьох років він був незмінним членом експертної комісії ВАК колишнього СРСР, очолював державні екзаменаційні комісії у вузах Одеси.

Нагороджений бойовими орденами: Орденом Вітчизняної війни 1-го ступеня, «За відвагу», а також двома орденами «Знак Пошани» і 12 медалями, у тому числі трьома за бойові заслуги.

Помер у 2016 р.

**Інформацію надано Селекційно-генетичним інститутом.*

115 років від дня народження
ФІЛЬОВА ДМИТРА СИДОРОВИЧА (1903–1994)

Вчений у галузі рослинництва, доктор сільськогосподарських наук, професор, член-кореспондент НААН

Народився 25 жовтня 1903 р. у с. Лозоватка П’ятихатського району Дніпропетровської області.

У 1925 р. Ерастівський сільськогосподарський технікум, який було реорганізовано у Криворізький сільськогосподарський інститут.

Після закінчення інституту займав різні агрономічні посади. З 1934 р. його діяльність тісно пов’язана із Всесоюзним науково-дослідним інститутом кукурудзи (м. Дніпропетровськ), де він пройшов шлях від аспіранта, наукового співробітника відділу агротехніки просапних культур до

заступника директора інституту з наукової роботи. Після виходу на пенсію довгий час працював старшим науковим співробітником.

У 1951 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Квадратно–гніздовий спосіб сівби кукурудзи в умовах Степу УРСР», у 1968 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Особливості біології і технології механізованого вирощування кукурудзи в степовій зоні України».

Науково-виробничу діяльність Д.С. Фільов присвятив вивченню біології, розробці та вдосконаленню комплексу прийомів технології механізованого вирощування кукурудзи в умовах степової зони України. Агровиробництву було запропоновано також технологію вирощування запрограмованих урожаїв кукурудзи на зрошуваних землях, яка дала змогу реалізувати високийурожайний потенціал нових високопродуктивних культур на рівні 100–120 ц/га зерна.

Вчений був одним із засновників загальновідомої школи майстрів-кукурудзоводів найвищої кваліфікації. За його безпосередньою участю розроблено унікальну «Методику полевых опытов по изучению агротехнических приемов возделывания кукурузы», яку використовують кілька поколінь учених-рослинників не тільки в Україні, але й за її межами.З початку видання журналу «Кукурудза» та «Бюлетеня ВНДІ кукурудзи» був членом редакційної колегії.

Опубліковано понад 200 наукових праць, у тому числі 3 книг, 7 рекомендацій, 2 методик з наукових досліджень. Автор 5 свідоцтв на винаходи.

Під його науковим керівництвом підготовлено 32 кандидата наук, був консультантом у докторантів. Обрано у 1956 р. членом-кореспондентом ВАСГНІЛ, у 1990 р. – членом-кореспондентом УААН.Нагороджений трьома орденами Трудового Червоного Прапора (1958, 1963, 1971), п’ятьма медалями, лауреат Державної премії України (1951).

Помер 26 лютого 1994 р.

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 592–593.

70 років від дня народження
БЕРДНІКОВА ОЛЕКСАНДРА МИХАЙЛОВИЧА (1948–2017)

Вчений у галузі агрохімії, агроекології і підвищення родючості ґрунту дерново-підзолистого типу, доктор сільськогосподарських наук, професор, член-кореспондент НААН

Народився 26 жовтня 1948 р. у м. Новозибків Брянської області.

У1971 р. закінчив Дніпропетровський сільськогосподарський інститут за спеціальністю агрономія.

До наукової роботи прилучився будучи техніком-практикантом у Всесоюзному інституті кукурудзи. У 1975 р. закінчив аспірантуру при Всесоюзном ордена Трудового Червоного Прапора науково-дослідном інституті добрив і агрохімії ім. Прянишнікова за спеціальністю ґрунтознавство.З 1975 по 1978 рр. – молодший науковий співробітник Новозибківської сільськогосподарської дослідної станції ВІДА, з 1978 р. до теперішнього часу – завідувач відділу агрохімії Інституту сільськогосподарської мікробіології та агропромислового виробництва.

Поряд з науковою діяльністю, займається викладацькою практикою: в 1991–1995 рр. – професор кафедри ґрунтознавства та агрохімії Брянської сільськогосподарської академії, з 1995 по 1998 рр. – професор кафедри економіки та товаровиробництва Чернігівського державного політехнічного університету. З 1992 р. – головний науковий співробітник Інституту АПВ сільськогосподарської мікробіології НААН (лабораторія біологічного землеробства). Він – консультант з родючості ґрунтів, з питань максимальних врожаїв сільськогосподарських культур і біологізації землеробства в господарствах Полісся. Ним створено школу агрохіміків і агроекологів з питань розробки і впровадження органічних добрив нового покоління, технологічні розробки і використання рідких комплексних добрив, стимуляторів росту та мікробних біопрепаратів в землеробстві.

В 1977 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Продуктивність і удобрювальна дія жовтого люпину залежно від норм висіву насіння і фону добрив». У 1991 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Наукове обґрунтування застосування зелених добрив в сучасному землеробстві на дерново- підзолистих ґрунтах Полісся УРСР». У 1995 р. присвоєно вчене звання професора.

Основними напрямами наукової діяльності вченого є: управління родючістю ґрунтів дерново-підзолистого типу, розробка раціональної системи удобрення, контроль за ґрунтовою вологою і міграцією гумусових речовин та біогенних елементів у ґрунтах дерново-підзолистого типу.

Вченим опубліковано більше 200 наукових праць, у тому числі 6 монографій, 8 патентів у співавторстві. Під його науковим керівництвом підготовлено 7 кандидатів наук, надана консультативна робота з підготовки 8 докторських дисертацій.Обрано у 2007 р. членом-кореспондентом УААН за спеціальністю наукове забезпечення інноваційного розвитку АПВ.

Помер 11 травня 2017 р.

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 336–337.

130 років від дня народження
КОЛЕСНІКОВА ОЛЕКСАНДРА ІВАНОВИЧА (1888–1972)

Вчений у галузі лісівництва, дендрології та агролісомеліорації, доктор сільськогосподарських наук, професор

Народився 28 жовтня (за іншими джерелами 5 листопада) 1888 р. Верхньодніпровського повіту в с. Веселі Терни Катеринославської губернії в селянській родині.

У 1904–1908 рр. навчався у ремісничому училищі вКатеринославі, яке закінчив зі статусом земського стипендіата. У цьому ж році вступив до Санкт-Петербурзького лісового інституту. У 1910 р. вступив до Ново-Олександрійського інституту сільського господарства та лісівництва (м. Нова Олександрія Люблінського повіту Королівства Польського). Разом з інститутом у 1914 р. переїхав до Харкова. У 1915 р. закінчив інститут і залишився викладачем. З 1918 р. – асистент кафедри лісової таксації Харківського сільськогосподарського інституту (ХСП). У 1922 р. – професор кафедри «Державне лісове господарство та статистика» ХСП. У 1922 –1924 рр. виконуючий обов'язки завідувача відділу лісовпорядження та інспектора-ревізора Всеукраїнського управління лісами (ВУПЛ). Упродовж1925–1929 рр. – заступник начальника.

Був учасником 1-го Міжнародного конгресу лісових дослідних станцій у Стокгольмі.Від 28.01.1930–04.06.1930 рр. перебував під слідством та судом у справі контрреволюційної шкідницької організації діячів лісового господарства України. Упродовж 1930–1931 рр. працював на договірних засадах в Українському науково-дослідному інституті агролісомеліорації. З 1931–1934 рр. призначено штатним професором Харківського художнього інституту та керівником кафедри «Ботанічні основи паркового будівництва». Упродовж 1934–1942 рр. – штатний професор і керівник кафедрі садово-паркового мистецтва Харківського інституту комунального будівництва (ХІКБу).

У 1936 р. знято обвинувачення.

Упродовж 1942–1945 рр. обіймав посаду наукового співробітника Сочинської науково-дослідної станції субтропічного лісового та лісопаркового господарства (СочНДССЛЛГ). У 1946–1949 рр. – штатний професор, завідувач кафедри декоративного садівництва Московської сільськогосподарської академії ім. К.А. Тімірязєва (ТСХА). У 1949 р. – заступник директора з наукової роботи Сочинської науково-дослідної лісової станції (СочНДЛС). Упродовж 1950–1956 рр. працював у Республіканському проектному інституті Міністерства комунального господарства РРФСР «Діпрокомунбуд» м. Сочі. Від 1956–1961 рр. – заступник директора з наукової роботи СочНДЛС Всесоюзного науково-дослідного інституту лісівництва та механізації лісового господарства. З 1961–1965 рр. – заступник

директора з наукової роботи Абхазької лісової дослідної станції (АбЛДС) у м. Очамчира Грузинської РСР.

Опубліковано 80 наукових праць, у тому числі монографії, книги, брошури, статті. Нагороджений медалями «За оборону Кавказа» (1944), «За доблестныйтруд в Великой Отечественной войне» (1945) та «За победу над Германией» (1945).

У 1972 р. помер у Абхазії. Похований неподалік мису Піцунда.

Літ : Професор Колесніков Олександр Іванович (1888–1972) : бібліогр. покажч. / НААНУ, ДНСГБ, М-во освіти і науки України, Харків. нац. акад. міськ. госп-ва ; уклад. : В.А. Вергунов, О.П. Басун, Н.П. Тріпутіна ; наук. ред. В.А. Вергунов. – Вінниця, 2010. – С. 2, 9–11. ; – порт. – (Сер. «Біобібліографія вчених-аграріїв України» ; Кн. 32).

115 років від дня народження
ДОЛГУШИНА ДОНАТА ОЛЕКСАНДРОВИЧА (1903–1995)

Вчений-селекціонер, доктор біологічних наук, академік ВАСГНІЛ, НААН

Народився 29 жовтня 1903 р. у м. Пенза (нині – Російська Федерація).

У 1927 р. закінчив Тбіліський політехнічний інститут за фахом агроном-рільник (Грузія).Упродовж 1928–1931 рр. – асистент Ганджинської дослідної селекційної станції (Азербайджан); З 1931–1941 рр. – старший науковий співробітник; 1941–1944 рр. – заступник директора з наукової роботи Всесоюзного селекційно-генетичного інституту (м. Одеса); 1944–1948 рр. – заступник директора експериментальної бази Інституту генетики Академії наук СРСР; 1948–1951 рр. – завідувач лабораторії цієї установи; 1951–1964 рр. – заступник директора; 1964–1966 рр. – заступник директора з наукової роботи – завідувач лабораторії; 1966–1988 рр. – завідувач лабораторії Всесоюзного селекційно-генетичного інституту (м. Одеса); 1988–1992 рр. – радник при дирекції Всесоюзного, а з квітня 1992 р. – Селекційно-генетичного інституту Української академії аграрних наук; з 1992 р. перебував на пенсії.

У 1936 р. за монографію «Мировая коллекция пшеницы на фоне яровизации» йому присуджено учений ступінь доктора біологічних наук без захисту.

Наукові праці Д.О. Долгушина охоплюють широке коло проблем: біологію запилення, запліднення та розвитку рослин (міжсортового та внутрішньо–сортового запилення, вивчення умов формування батьківської та материнської спадковості, концентрації і закріплення в потомстві найважливіших біологічних та господарсько-цінних ознак і властивостей). Досліджував роль світлового фактора в яровизації вегетуючих рослин різних сільськогосподарських культур, що привело до перегляду існуючих на той час уявлень про особливості стадії яровизації. Під його керівництвом

відпрацьовувалися шляхи та прийоми прискорення селекційного процесу зернових культур шляхом добору пар для схрещування з використанням попереднього стадійного аналізу. Вивчав біологічні закономірності розвитку пшениці, працював над створенням нових сортів цієї культури і на цій основі над удосконаленням методів насінництва та селекції. Вчений – автор знаного сорту ярої м'якої пшениці Одеська 13 та видатного сорту озимої м'якої пшениці Одеська 51.

Опубліковано близько 100 наукових праць.

Під його науковим керівництвом захищено 20 кандидатських та 2 докторські дисертації.

Обрано у 1948 р. академіком ВАСГНІЛ, у 1991 р. – дійсним членом (академіком) УААН.

Нагороджений чотирма орденами Леніна (1949, 1962, 1971, 1983), двома Трудового Червоного Прапора (1954, 1979), Жовтневої Революції (1973), чотирма медалями, двічі лауреат Державної премії СРСР (1941, 1979), лауреат Державної премії Української РСР (1975).

Помер 1 лютого 1995 р., похований у м. Санкт-Петербург (Росія).

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 92–93.

ЛИСТОПАД

80 років від дня народження
РУСНАКА ПЕТРА ПАВЛОВИЧА (1938–2010)

Вчений у галузі аграрної економіки, доктор економічних наук, професор, академік НААН

Народився 1 листопада 1938 р. у м. Сокиряни Сокирянського району Чернівецької області.

У 1962 р. закінчив Львівський сільськогосподарський інститут. З 1962 по 1964 р. працював головним економістом колгоспу ім. Ватутіна, старшим спеціалістом Новоселицького виробничого управління сільського господарства та викладачем Хотинського сільськогосподарського технікуму Чернівецької області. Упродовж 1964–1965 рр. навчався на педагогічному факультеті Української сільськогосподарської академії; з 1966 по 1968 р. – аспірант кафедри економіки сільського господарства Української сільськогосподарської академії.

Подальша науково-педагогічна діяльність П.П. Руснака пов'язана з УСГА. У 1968–1973 рр. – асистент кафедри економіки сільського господарства, 1973–1976 рр. – старший викладач, 1976–1991 рр. – доцент,

1992–1995 рр. – професор, з 1995 р. – завідувач кафедри.У 1969 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Економіка виробництва зерна в колгоспах Західного Лісостепу Української РСР (на прикладі колгоспів Чернівецької області)», у 1991 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Економічні умови інтенсифікації сільського господарства». Він розробив курс лекцій з економіки природокористування та економіки сільського господарства для студентів вищих навчальних закладів і аспірантів.Предметом наукових досліджень вченого були проблеми інтенсифікації як об'єктивного фактора підвищення економічної ефективності сільськогосподарського виробництва.Важливими напрямами його досліджень були обґрунтування заходів підвищення ефективності інтенсифікації та інновації в сільському господарстві. Опубліковано близько 100 наукових праць, серед яких одноосібна монографія, 7 підручників (у співавторстві).Під його науковим керівництвом підготовлено 12 кандидатів наук. Обрано у 1992 р. дійсним членом (академіком) УЕАН, у 1999 р. – членом-кореспондентом УААН.

Помер 26 квітня 2010 р.

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 541–542.

115 років від дня народження
ПШЕНИЧНОГО ПАВЛА ДМИТРОВИЧА (1903–1985)

Вчений у галузі тваринництва, доктор сільськогосподарських наук, професор, академік УАСГН

Народився 12 листопада 1903 р. у слободі Савинці Ізюмського повіту Харківської губернії.

У 1926 р. закінчив Харківський зоотехнічний інститут. Після закінчення і до 1930 р. працював зоотехніком: в експедиції Наркомзему УРСР з обстеження сірої української худоби, Кобеляцької агробази Полтавського ОкрЗУ, Златопільського райземвідділу Шевченківського округу, племзаводу «Гірняк 2» м. Гришине Артемівського округу, Укррадгоспоб'єднання, радгоспу «Пролетар Харківщини», науково-технічного сектора Наркомзему УРСР.

У 1931–1932 рр. – завідувач відділу годівлі сільськогосподарських тварин Київської зоотехнічної дослідної станції «Терезине», завідувач відділу годівлі сільськогосподарських тварин, заступник директора станції з наукової роботи Західної зоотехнічної дослідної станції м. Сичовка Смоленської області. У листопаді 1932 р. переведений до Оренбурзького науково-дослідного інституту м'ясо-молочного скотарства. Працював на

посадах: завідувача відділу годівлі сільськогосподарських тварин, заступника директора з наукової роботи і наукового консультанта інституту. З вересня 1937 р. – старший науковий співробітник Всесоюзного інституту гібридизації і акліматизації тварин «Асканія-Нова». Упродовж 1938–1943 рр. – завідувач кафедри годівлі сільськогосподарських тварин, декан зоотехнічного факультету, проректор і ректор Башкирського сільськогосподарського інституту (м. Уфа, нині – Російська Федерація). Одночасно у 1939 р. без захисту дисертації йому присвоєно науковий ступінь кандидата сільськогосподарських наук.

У 1943–1953 рр. – доцент, професор і завідувач кафедри годівлі сільськогосподарських тварин Харківського зоотехнічного інституту. У 1948 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Матеріали до вивчення виховання молодняку сільськогосподарських тварин». У 1949 р. присвоєно звання професора.З 1953 р. – завідувач кафедри загальної зоотехнії Київського сільськогосподарського інституту. Упродовж 1954–1974 рр. – завідувач кафедри годівлі сільськогосподарських тварин і технології кормів Української сільськогосподарської академії. Водночас із 1954 по 1957 рр. – перший ректор УСГА, з 1956–1962 рр. – віце-президент, з 1959 р. – академік-секретар Відділення тваринництва. За сумісництвом працював: доцентом Всесоюзних вищих зоотехнічних курсів у м. Біла Церква, доцентом кафедри годівлі сільськогосподарських тварин Оренбурзького сільгоспінституту і кафедри тваринництва Оренбурзької ВКСГІП, завідувачем відділів годівлі сільськогосподарських тварин Башкирської республіканської дослідної станції тваринництва (м. Уфа, нині – Російська Федерація) та Українського науково-дослідного інституту тваринництва (м. Харків), завідувачем сектора тваринництва АН УРСР (м. Київ).

Засновник відомої в Україні наукової школи з годівлі сільськогосподарських тварин. Створив оригінальний напрям розробки принципів і методів спрямованого виховання і стимуляції розвитку функції живлення та обміну речовин у молодняку сільськогосподарських тварин, способів підвищення коефіцієнта корисної дії корму, питань вікової мінливості видових і господарських корисних ознак у тварин під впливом різного рівня годівлі та формування продуктивності сільськогосподарських тварин в онтогенезі.

Опубліковано понад 240 наукових праць. Під його науковим керівництвом підготовлено 22 доктора і 132 кандидати наук, з яких – 19 для зарубіжних країн.Підготував близько 5000 учених агрономів, зоотехніків, ветеринарних лікарів. Обрано у 1956 р. дійсним членом Української академії сільськогосподарських наук.

Нагороджений орденами Леніна, «Знак пошани», багатьма медалями, грамотами, чотирма срібними медалями ВДНГ. У 1969 р. йому було присвоєно почесне звання заслуженого діяча науки УРСР.

Помер у 1985 р.

Літ. : Вергунов В.А., Щебетюк Н.Б. Історія Української академії сільськогосподарських наук (1956–1962) / УААН, ДНСГБ; за заг. ред. проф.

В.А. Вергунова. – К. : Аграрна наука, 2008. – С. 235–237. – (Історико-бібліографічна серія «Аграрна наука України в особах, документах, бібліографії». Кн. 26).

115 років від дня народження
ДАНИЛЕНКА ЙОСИПА АБРАМОВИЧА (1903-1980)

Вчений у галузі тваринництва, доктор сільськогосподарських наук, професор, академік ВАСГНІЛ

Народився 15 листопада 1903 р. у с. Новий Бурлук на Харківщині.

У 1930 р. закінчив Харківський сільськогосподарський інститут.З 1921 р. працював агрономом в органах Наркомпроду, управліннях радгоспів, 1939–1979 рр. – в Українському НДІ тваринництва Лісостепу і Полісся у Харкові (нині Інститут тваринництва УААН). З 1941–1973 рр. – директор цього інституту. Ще на початку 60-х років під керівництвом і за участю вченого було розгорнуто дослідження з технології утримання тварин у дослідних господарствах «Українка» і «Кутузівка», збудовано механізовані тваринницькі комплекси для корів, свиней і овець. У 1970 р. він приймав участь у створенні першої кафедри промислового тваринництва у Харківському зооветеринарному інституті. Під його керівництвом інститут здійснив ряд важливих фундаментальних досліджень, став відомим науковим центром.У 1966 р. присвоєно вчене звання професора.

Основні напрями наукової діяльності вченого присвячені питанням кормовиробництва, годівлі й утримання сільськогосподарських тварин. Упродовж тривалого часу він виконував широку програму робіт із питань силосування кормів: встановлено оптимальні терміни збирання силосних культур, розроблено й широко впроваджено у виробництво типи наземних силосних споруд, технології силосування. Як талановитий організатор підтримував нові напрями досліджень із селекції і генетики, біології відтворення тварин, механізації, економіки та організації виробництва.

Опубліковано 300 наукових праць, у тому числі одна монографія у співавторстві.Під його науковим керівництвом підготовлено близько 80 кандидатів і докторів наук. Обрано у 1956 р. членом-кореспондентом УАСГН,у 1966 р. – академіком ВАСГНІЛ.Нагороджений орденом Леніна, трьома орденами Трудового Червоного Прапора, орденом «Знак Пошани» і багатьма медалями.

Помер 5 січня 1980 р. Поховано на Пушкінському кладовищі в Харкові.

Літ. : Вергунов В.А., Щебетюк Н.Б. Історія Української академії сільськогосподарських наук (1956–1962) / УААН, ДНСГБ; за заг. ред. проф. В.А. Вергунова. – К. : Аграрна наука, 2008. – С. 248–249. – (Історико-бібліографічна серія «Аграрна наука України в особах, документах, бібліографії». Кн. 26).

100 років від дня народження
БОРЩА МИХАЙЛА СТЕПАНОВИЧА (1918–1995)

Вчений у галузі тваринництва, доктор економічних наук, професор

Народився в селянській сім'ї в смт Варва Варвинського району Чернігівської області 19 листопада 1918 р.

У 1937 р. закінчив Прилуцький ветеринарний технікум і працював на посаді зоотехніка у Варвинському райсільгосп-управлінні. У 1952 р. закінчив Київський ветеринарний інститут. У 1955 р. закінчив аспірантуру.

У 1956 р. – асистент кафедри зоогігієни Української сільськогосподарської академії. З 1962 по 1968 рр. – завідувач кафедри зоогігієни, спочатку доцент, з 1976 р. – професор.У 1956 р. захистив кандидатську дисертацію, у 1976 р. присвоєно вчене звання професора.

Продовжував наукові пошуки у традиціях свого учителя професора А.К. Скороходька. Працював над розробкою актуальних проблем тваринництва: роль температурно-вологісного режиму при вирощуванні тварин; вивчення процесів термогенезу і терморегуляції у поросят-сисунів, пов'язаних з віком і сезонами року; особливості формування мікроклімату в приміщеннях тваринницьких комплексів та заходи щодо його оптимізації. Під його керівництвом здійснено комплексні експериментальні дослідження із застосуванням ветеринарно-гігієнічних, цито-морфологічних, біохімічних та інших методів з проблеми підвищення ефективності відгодівлі свиней в умовах промислових комплексів, у результаті яких одержано оригінальні наукові дані, які у формі звітів загальною кількістю 5 томів депоновано в УІНТІ, м. Київ. Вчений – співавтор розробки оригінального електронного приладу СК-1, призначеного для пригнічення статевого збудження у свиней на відгодівлі.

Опубліковано понад 80 наукових праць, півтора десятка методичних розробок. У співавторстві видав: «Довідник з гігієни сільськогосподарських тварин», практичні рекомендації, серії випусків базових програм із «Зоогігієни» за спеціальностями «зоотехнія» і «ветеринарія». Має два авторських свідоцтва на винаходи.

Під його науковим керівництвом підготовлено 2 кандидатів наук.

Помер 13 листопада 1995 р. у м. Києві.

Літ. : Вчені у галузі тваринництва / УААН; наук. ред. М. В. Зубець, О. М. Шпичак, В. П. Ситник. – К. : Аграрна наука, 1999. – С. 63–64. – (Українські вчені-аграрії XX століття; кн. 2.)

80 років від дня народження
СНІГОВОГО ВОЛОДИМИРА СЕМЕНОВИЧА (1938–2016)

Вчений у галузі зрошуваного землеробства, доктор сільськогосподарських наук, професор, член-кореспондент НААН

Народився 23 листопада 1938 р. у с. Покровське Снігурівського району Миколаївської області.

У 1961 р. закінчив агрономічний факультет Херсонського сільськогосподарського інституту ім. О.Д. Цюрупи. У 1961–1963 рр. працював агрономом у господарствах Чаплинського району Херсонської області, де розробляв засоби боротьби з карантинним бур'яном гірчаком рожевим.У 1966 р. закінчив аспірантуру при кафедрі загального і зрошуваного землеробства Херсонського СГІ. Він вперше обґрунтував наукові і практичні питання вирощування сої в умовах зрошення на півдні України. Після закінчення аспірантури у 1966–1967 рр. працював науковим співробітником відділу агроґрунтознавства і вченим секретарем цього ж інституту. У цей період досліджував процеси вторинного засолення ґрунтів Краснознам'янської зрошувальної системи і фізіологію солестійкості сільськогосподарських культур.

У 1967 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Ефективність зрошення і діагностика подивів сої на півдні України». У 1979 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Еколого-агрономічні принципи формування урожаїв польових культур при використанні зрошуваних земель на Півдні України і в Молдавії». У 1982 р. присвоєно вчене звання професора.

Коло наукових інтересів вченого – обґрунтування еколого-агрономічних принципів ефективного використання зрошуваних земель, агробіологічних прийомів відновлення родючості ґрунтів, їхньої природоохоронної меліорації. Велику увагу приділяв розробці і обґрунтуванню параметрів краплинного зрошення інтенсивних садів та виноградників промислового типу, технічній меліорації і реплантації змитих ґрунтів. Учений також працює над розробкою і удосконаленням зрошуваних сівозмін, систем обробітку ґрунту в умовах зрошення, над проблемами ґрунтової мікробіології і трансформації органічної речовини рослинних решток сільськогосподарських культур у зрошуваних ґрунтах, відродження бавовництва в Україні.

Опубліковано 410 наукових праць, з яких 21 – книга і 8 – монографій. Під його науковим керівництвом підготовлено 22 кандидатів і 6 докторів наук.Обрано у 1999 р. членом-кореспондентом УААН. З 1973 по 1991 р. був членом спецради із захисту докторських дисертацій при Кишинівському СП, з 1996 по 2004 р. – при Херсонському агроуніверситеті, з 2004–2016 рр. – при Інституті водних проблем і меліорації НААН. З 2000 по 2004 р. був членом експертної ради Вищої атестаційної комісії України.

Вчений активно співпрацював із закордонними науковими установами: з Горно-Алтайською дослідною станцією – консультація спеціалістів і сумісні розробки з гірського кормовиробництва; із Всеросійським інститутом зернобобових і круп'яних культур – агроекологічна функція бобових рослин у сівозміні (Російська Федерація); з Азербайджанським інститутом землеробства – вивчення режиму зрошення сої в умовах Апшеронського півострова ін.У 2004 р. присвоєно почесне звання заслуженого діяча науки і техніки України.

Помер у 2016 р.

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 559–560.

130 років від дня народження
ЛЕМІШКА ПЕТРА МОЙСІЙОВИЧА (1888-1956)

Вченій у галузі ветеринарної медицини, доктор ветеринарних наук, професор

Народився 29 листопада 1888 р. у м. Умані Київської губернії (тепер Черкаської обл.) в родині ремісника.

У 1926 р. закінчив ветеринарний факультет Київського ветеринарно-зоотехнічного інституту.

Спочатку працював ветеринарним лікарем Київського ветеринарно-бактеріологічного інституту. У 1927 р – ветлікар, в 1928 – 1930 рр. – завідувач діагностичного кабінету Київської міської різниці. З 1930 р. – асистент кафедри патологічної анатомії, з 1932 р. – доцент кафедри м'ясознавства. Одночасно за сумісництвом працював у Білоцерківському СГІ завідувачем кафедрою ветеринарно-санітарної експертизи та заступником директора з навчальної і наукової роботи.У роки Великої Вітчизняної війни працював у Новосибірському СГІ деканом зоотехнічного факультету, очолював кафедру основ ветеринарії.

Після звільнення України у травні 1944 р. повертається на рідну землю. У Білоцерківському СГІ завідував кафедрою ветеринарно-санітарної експертизи і одночасно за сумісництвом виконував обов'язки заступника директора з навчальної та наукової роботи. У 1947 р. – директор Київського ветеринарного інституту. Свої сили і талант організатора він віддає роботі з відновлення зруйнованого німецькими окупантами інституту.У 1938 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Биинвазии трихинеллами мышц ушей и хвостов у свиней и биопсия у свиней при трихинеллезе».У 1941 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Инвазионные свойства неинкапсулированныхтрихинелл». У цьому ж році присвоено вчене звання професора кафедри ветеринарно-санітарної експертизи. Наукова діяльність вченого була присвячена вивченню трихінельозу тварин. Результати його

досліджень увійшли до нормативних документів щодо боротьби з дуже небезпечними антропозоонозами. Обирався депутатом Київської міської ради.

Опубліковано близько 50 наукових праць.Нагороджений орденом Трудового Червоного Прапора та медалями.

Помер 26 жовтня 1956 р., похований на Байковому кладовищі в м. Києві.

Літ. : Вчені у галузі ветеринарної медицини / УААН; наук. ред. М. В. Зубець, О. М. Шпичак, В. П. Ситник. – К. : Аграрна наука, 2001. – С. 178–179. – (Українські вчені-аграрії XX століття; кн. 6.).

120 років від дня народження
ГОРЛАЧА АНДРІЯ АНДРІЙОВИЧА (1898–1976)

Вчений у галузі селекції та генетики озимої пшениці, доктор сільськогосподарських наук, член-кореспондент УАСГН

Народився 30 листопада 1898 р. у с. Монастириші Ічнянського району Чернігівської області.

Закінчив Київський сільськогосподарський інститут, вищі дворічні курси селекціонерів Головцукру, курси селекції та генетики у Ленінграді. Трудову діяльність почав у 1924 р. селекціонером зернових культур на Білоцерківській дослідно-селекційній станції ВНДІ цукрових буряків.

У 1934 р. був районований перший сорт озимої пшениці А.А. Горлача – Лісостепка 74, виведений методом прямого відбору із сортів Ранній Басторду і Кжишувка. У 1940 р. районовано другий його сорт – Лісостепка 75, виведений методом схрещування сорту Лісостепка 74 з сортом Українка, в якому поєднувались кращі властивості батьківських форм і який висівали на площі близько 1 млн га.За сукупністю наукових робіт у 1938 р. присуджено науковий ступінь кандидата сільськогосподарських наук. У 1961 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Селекція озимої пшениці в умовах Лісостепової зони УРСР».У 1948 р. створено сорт озимої пшениці Білоцерківська 198, який поєднав у собі імунітет до бурої іржі, високу посухостійкість, зимостійкість, стійкість проти пошкодження комахами. У подальші роки вивів такі високоврожайні морозостійкі та стійкі проти хвороб і вилягання сорти, як Велютінум 37, Лютесценс 59, Лютесценс 200, Білоцерківська 23, Білоцерківська 29. Усього вченим створено 12 високопродуктивних сортів озимої пшенипі з найвищими хлібопекарськими якостями, багато з яких віднесено до сильних пшениць.

Опубліковано понад 50 наукових праць.Обирався депутатом Київської облради, був активним пропагандистом наукових знань.Обрано у 1959 р членом-кореспондентом УАСГН.

Нагороджений орденами Леніна, Трудового Червоного Прапора, «Знак Пошани», урядовими медалями та багатьма медалями і дипломами ВДНГ СРСР та УРСР, лауреат Державної премії (1951) за створення сорту озимої пшениці Лесостепка 75.

Помер у 1976 р.

Літ. : Вергунов В.А., Щебетюк Н.Б. Історія Української академії сільськогосподарських наук (1956–1962) / УААН, ДНСГБ; за заг. ред. проф. В.А. Вергунова. – К. : Аграрна наука, 2008. – С. 246–247. – (Історико-бібліографічна серія «Аграрна наука України в особах, документах, бібліографії». Кн. 26).

ГРУДЕНЬ

135 років від дня народження
САПЄГІНА АНДРІЯ ОПАНАСОВИЧА (1883–1946)

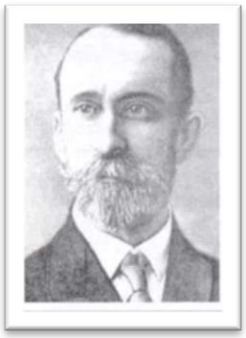

Вчений у галузях ботаніки, цитології, генетики, селекції сільськогосподарських культур, доктор біологічних наук, професор, академік АН УРСР

Народився 11 грудня 1883 р. у м. Вознесенськ Таврійської (потім Херсонської) губернії.

Перші наукові напрацювання А.О. Сапєгіна припадають на час навчання у Санкт-Петербурзькому лісному інституті (1902–1903), де він становив новий вид роголисника роду Ceratophyllum.У 1907 р. закінчив фізико-математичний факультет природничого відділення Імператорського Новоросійського університету.

Працював в Ботанічному саду Імператорського Новоросійського університету (1906–1913), асистентом ботанічного кабінету університету (1906), лаборантом кафедри ботаніки (1907), приват-доцентом (1911). У 1910 р. був відряджений до закордонних наукових установ, де у колі його наукових інтересів стали нові галузі: цитологія, генетика, селекція. У 1917 р. – член земельної комісії при Товаристві сільського господарства Південної Росії, представник Товариства у Міський Продовольчий Комітет, депутат до міської думи м. Одеси.

У 1918 р. приймав участь у створенні Одеського сільськогосподарського інституту та Одеської сільськогосподарської селекційної станції, директор станції. У 1919, 1921 рр. – ректор Одеського сільськогосподарського інституту. У 1922 р. – на курсах викладає наукові основи і методику сортоведення. У цьому ж році організовано Одеську обласну (крайову) сільськогосподарську станцію, директор станції та завідувач селекційного відділу. Від 1923 р. – керівник секції генетики при Одеському інституті народної освіти (ІНО), голова Одеського обласного управління з сільськогосподарської дослідної справи.

З 1926 р. – керівник науково-дослідної кафедри генетики при Одеській обласній сільськогосподарській дослідній станції. У 1928–1931 рр. – директор Українського генетико-селекційного інституту та член науково-консультативної ради НКЗ УРСР з питань використання досягнень сільськогосподарської науки в оперативній роботі, заступник директора з наукової роботи. Упродовж 1933–1939 рр. – заступник директора з наукової роботи в Інституті генетики АН СРСР у м. Ленінград, а невдовзі у м. Москва.

У 1934 р. – завідувач відділу генетики і селекції рослин в Інституті ботаніки АН УРСР. Від 1939–1946 рр. – період роботи в АН УРСР. У 1939–1940 рр. – завідувач відділу феногенетики в Інституті генетики АН СРСР. Упродовж 1940–1944 рр. – завідувач лабораторії органогенезу Інституту фізіології рослин АН СРСР у м. Москва (Росія). У 1940 р. голова Бюро наукової пропаганди при Президії АН УРСР.У Другу світову війну прибув з евакуаційим ешелоном до м Уфа. У 1941–1943 рр. призначений членом комісії з опрацювання тимчасового положення про Відділи Академії наук, членом комісії для розробки пропозицій з об’єднання хімічних інститутів, головою Планової комісії, заступником голови комісії для уточнення структури інститутів Академії, членом Комісії із відновлення в Україні зруйнованих ворогом міст та підприємств при АН УРСР, членом оргкомітету тощо. У 1945 р. був один із ініціаторів створення Відділу сільськогосподарських наук АН УРСР.У 1914 р. захистив докторську дисертацію та отримав науковий ступінь доктора ботаніки. У 1917 р. присвоєно вчене звання професора по генетиці та селекції.

Вченому належить вагомий внесок у галузі цитології, генетики та селекції з теорії, методики, прикладних застосувань, спрямованих на вирішення проблеми отримання сталих врожаїв на Півдні України. Результатом селекційних досліджень вченим стали нові сорти озимої та ярої пшениці, ярого ячменю. Важливими у розвитку селекції як наукової галузі були застосовувані ним методи експериментального мутагенезу сільськогосподарських рослин. Розробка та впровадження вченим математичних методів у практику дослідної справи, селекції та насінництва поставили його у витоків впровадження математичного аналізу даних та математичного моделювання в агробіологічні дослідження.

Опубліковано понад 100 наукових праць.Обрано у 1929 р. дійсним членом ВУАН.Нагороджений медаллю «За доблестный труд во время Отечественной войны» (1945), Почесною грамотою Президії Верховної Ради БаРСР (1943), золотої медаллю на Всесоюзній сільськогосподарській виставці за селекційні роботи (1939). Удостоєний почесного звання «Заслужений діяч науки УРСР» (1943). Відповідальний редактор «Ботанічного журналу» (1942).

Помер 8 квітня 1946 р. Похований на Байковому кладовищі.

Літ. : Апостол М. В. Академік А. О. Сапєгін – подвижник та корифей вітчизняного природознавства першої половини ХХ ст. / М.В. Апостол ; НААН, ННСГБ, Ін-т історії аграр. науки, освіти та техніки ; вступ. слово Я. М. Гадзало ; наук. ред. В.А. Вергунов. – Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. – 186 с.

105 років від дня народження
НІКІТІНА МИХАЙЛА ГРИГОРОВИЧА(1913-1988)

Вчений у галузі ветеринарної медицини, доктор ветеринарних наук

Народився 25 грудня 1913 р. у с. Тамбовка Мелітопольського району Запорізької області.

У 1938 р. закінчив Харківський ветеринарний інститут (ХВІ). Був аспірантом, потім – асистентом кафедри епізоотології ХВІ. У роки Великої Вітчизняної війни працював головним ветеринарним лікарем Халіловського РЗЗ та завідувачем школи ветеринарних фельдшерів. З 1944 р. працював у ХЗВІ асистентом, доцентом, а з 1966-го – професором кафедри епізоотології. З 1970 по 1979 рр. завідував кафедрою епізоотології Харківського зооветеринарного інституту (ХЗВІ).У 1947 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Вирусоносительство и вирусовыделение у свиней при болезни Ауески». У 1964 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Изучение эпизоотологии болезни Ауески на Украине и совершенствование мер борьбы с ней».

Коло наукових інтересів вченого є: епізоотологія, патогенез, методи діагностики і заходи боротьби з хворобою Ауєскі. В результаті наукових досліджень виявлено причину стаціонарності хвороби, роль гризунів у її розповсюдженні.

Під керівництвом М.Г. Нікітіна та за його участю було розробленоінструкцію «По борьбе с болезнью Ауески сельскохозяйственных животных и пушных зверей», що увійшла до ветеринарного законодавства СРСР.

Опубліковано 146 наукових праць, серед них 1 монографія. Нагороджений орденом «Знак Пошани» (1979) та чотирма медалями.

Помер у 1988 р., похований у м. Харкові.

Літ. : Вчені у галузі ветеринарної медицини / УААН; наук. ред. М. В. Зубець, О. М. Шпичак, В. П. Ситник. – К. : Аграрна наука, 2001. – С. 237–238. – (Українські вчені-аграрії XX століття; кн. 6.).

100 років від дня народження
СТРОНИ ІВАНА ГРИГОРОВИЧА (1918-1998)*

Вчений у галузі насінництва і насіннєзнавства, доктор сільськогосподарських наук, професор

Народився 27 грудня 1918 р. в с. Козачка Зміївського району Харківської області. У 1944 р. закінчив Харківський сільськогосподарський інститут ім. В.В. Докучаєва.

Свій трудовий шлях вчений розпочав обласним агрономом з плодівництва, садівництва та виноградарства Харківського обласного земельного відділу. Впродовж 1945–1948 рр. навчається в аспірантуріпід керівництвом видатного вітчизняного вченого М.М. Кулешова. Після закінчення аспірантури займає посади директора експериментальної бази УНДС бджільництва, старшого наукового співробітника Українського науково-дослідного інституту шовківництва.

У 1950 р., за запрошенням академіка В.Я. Юр'єва, починає працювати в створеному АН УРСР Інституті генетики і селекції. У 1956 р. після реорганізації Інституту генетики і селекції та Харківської державної селекційної станції в Український науково-дослідний інститут рослинництва, селекції і генетики, займає посаду завідувача лабораторії насіннєзнавства.У 1954 р. захистив кандидатську дисертацію на тему:«Культура чумизы». У 1967 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Общее семеноведение полевых культур». У 1968 р.йому присвоєно вчене звання професора.У 1956 р. за ініціативою академіка В.Я. Юр'єва в Укр. НДІРСіГ була створена Лабораторія насінництва і насіннєзнавства, на той час єдина в колишньому СРСР. Її очолив І.Г. Строна і був її незмінним керівником більш як тридцять років. Під його керівництвом вона стала координатором досліджень з питань насінництва, насіннєзнавства та контрольно-насінницької справи.

Опубліковано більш як 200 наукових праць. Отримав 6 авторських свідоцтв на винаходи.

Під його науковим керівництвом підготовлено 34 кандидатів і 4 докторів наук.

Нагороджено п'ятьма медалями ВДНГ СРСР і УРСР, відзнаками ПВ ВАСГНІЛ. У 1987 р. удостоєний почесного звання «Заслужений діяч науки і техніки України».

Помер у 1998 р.

**Інформація надано Інститутом рослинництва ім. В.Я Юр'єва НААН.*

115 років від дня народження
КРУПСЬКОГО МИКОЛИ КОСТЯНТИНОВИЧА (1903–1986)

Вчений у галузі агрохімії та ґрунтознавства, професор, член-кореспондент УАСГН

Народився в 1903 р. у с. Северинівка Ямпільського району Вінницької області.

У 1924 р закінчив. Уманський сільськогосподарський інститут. Працював викладачем і завідувачем педагогічної частини сільськогосподарської школи в с. Сарни Монастирищенського району на Уманщині. У 1926 р. – асистент кафедри землеробства і кормодобування Харківського зоотехнічного інституту. Після закінчення аспірантури (1929)

залишився працювати при кафедрі ґрунтознавства Харківського сільськогосподарського інституту спочатку асистентом, а з 1930 р. – доцентом.

У 1941 р. призначений завідувачем кафедри агрохімії Харківського сільськогосподарського інституту, яку очолював до 1969 р. З 1957 р., після реорганізації лабораторії ґрунтознавства АН УРСР в Український науково-дослідний інститут ґрунтознавства, працював спочатку завідувачем лабораторії фізико-хімії і колоїдної технології ґрунтів, а з травня 1959 р. – директором цього інституту. У 1957 р. присвоєно вчене звання професора.

Наукові інтереси стосувалися проблем агрохімії і ґрунтознавства. Вивчав ґрунтові колоїди, вплив на них різних солей, наявність гідрофільності гумусу залежно від реакції середовища, встановив явище пасивізації сполук кальцію в ґрунті, розкладу й синтезу мінеральних колоїдів у зв'язку зі змінами реакції ґрунту під впливом солей натрію.

Під керівництвом ученого у 1957–1960 рр. проведено великомасштабне ґрунтове обстеження території України, в результаті якого всі господарства одержали детальну характеристику ґрунтів і рекомендації щодо їх раціонального використання. За редакцією М.К. Крупського видано республіканську та обласну ґрунтові карти. Проведено дослідження природи ґрунтової кислотності, розроблено електрометричні методи визначення активності іонів у ґрунтах, які дають змогу глибше вивчати фізико-хімічні і агрохімічні властивості ґрунтів.

Учений був ініціатором і науковим керівником розробки принципів та проведення бонітування ґрунтів України. Здійснено роботи з визначення агрохімічної характеристики ґрунтів України, складено карти агрохімічного районування сільськогосподарських територій України, розроблено рекомендації щодо раціонального використання органічних і мінеральних добрив. Він стояв біля витоків організації і методичного забезпечення діяльності агрохімічної служби. Постійно виконував велику експертну роботу і консультаційну діяльність.

Опубліковано понад 300 наукових праць, 16 розробок, захищених авторськими свідоцтвами.Під його науковим керівництвом захищено 56 кандидатських та 4 докторські дисертації.

Обрано у 1959 р. членом-кореспондентом УАСГН.Нагороджений орденом Леніна, трьома орденами «Знак Пошани», медаллю «За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.», Почесною Грамотою Президії Верховної Ради УРСР, срібною та бронзовою медалями ВДНГ.

Помер у 1986 р.

Літ. : Вергунов В.А., Щебетюк Н.Б. Історія Української академії сільськогосподарських наук (1956–1962) / УААН, ДНСГБ; за заг. ред. проф. В.А. Вергунова. – К. : Аграрна наука, 2008. – С. 258–259. – (Історико-бібліографічна серія «Аграрна наука України в особах, документах, бібліографії». Кн. 26).

125 років від дня народження
МЕДВЕДЄВА МИХАЙЛА ІВАНОВИЧА (1893–1964)

Вчений у галузі тракторобудування, доктор технічних наук, професор, академік УАСГН

Народився у 1893 р. у м. Кобеляки Полтавської області.

У 1925 р. закінчив Харківський механіко-технологічний інститут (нині Харківськийполітехнічний інститут). По закінченні працював начальником конструкторського бюро і головним конструктором Харківського паровозобудівного заводу (нині завод ім. Малишева). З січня 1930 р. став першим в Україні завідувачем кафедри тракторобудування, на якій працював до 1961 р. Упродовж 1950–1961 рр. – декан автотранспортного (пізніше – тракторного та сільськогосподарського машинобудування) факультету ХПІ. У 1961–1964 рр. – заступник директора з наукової роботи Українського науково-дослідного інституту механізації та електрифікаціїсільського господарства (м. Київ).

У 1958 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Теорія гусеничного зачеплення факторів». У 1959 р. – професор, академік Української академії сільськогосподарських наук.

Вчений внісвагомий внесок у розвиток тракторобудуванняУкраїни. Йому належить пріоритет у створенні теорії гусеничних тракторів. Ім’я вченого нерозривно пов’язано зі становленням вітчизняного тракторобудування: ХПЗ – завод ім. Малишева та ХТЗ. Упродовж багатьох років він був їх консультантом.

Опублікував понад 200 наукових праць.

Під його науковим керівництвом підготовлено 15 кандидатів наук.

Помер у 1964 р.

Літ. : Вергунов В.А., Щебетюк Н.Б. Історія Української академії сільськогосподарських наук (1956–1962) / УААН, ДНСГБ; за заг. ред. проф. В.А. Вергунова. – К. : Аграрна наука, 2008. – С. 230–231. – (Історико-бібліографічна серія «Аграрна наука України в особах, документах, бібліографії». Кн. 26).

115 років від дня народження
МОВЧАНА ВАСИЛЯ АРХИПОВИЧА (1903–1964)*

Вчений у галузі рибного господарства, доктор біологічних наук, член кореспондент АН УРСР, ВАСГНІЛ

Народився у 1903 р. в с. Неморож Звенигородського району Черкаської області в селянській родині. У 1929 р. закінчив зоотехнічний факультет Київського ветеринарно-зоотехнічного інституту.

Мовчан В.А. – перший директор Українського науково-дослідного інституту рибного господарства, перебував на цій посаді з 1930 по 1941 рр. В роки Другої світової війни керував рибогосподарською секцією комісії АН СРСР з питань мобілізації природних ресурсів Уралу, Західного Сибіру і Казахстану на потреби оборони СРСР. У післявоєнні роки працював вченим секретарем Ради науково-технічної пропаганди АН УРСР, а потім завідував лабораторією екології риб Інституту зоології АН УРСР. З січня 1949 р. і до останніх днів життя він очолював відділ експериментальної екології риб Інституту гідробіології АН УРСР.Також вівпедагогічну роботу у вищих навчальних закладах Києва, завідував кафедрою іхтіології і гідробіології Київського державного університету імені Т. Г. Шевченка.

Більше 35 років свого життя вчений розвивав численні питання та положення, що висувались практикою ставового, озерного та річкового рибного господарства. Його роботи присвячені теоретичним питанням іхтіології і ставового рибництва, вивченню закономірностей росту риб, впливу на них різних чинників. Він теоретично обґрунтував і практично здійснив широко відомий на даний час метод комплексної інтенсифікації рибного господарства, який забезпечує високу рибопродуктивність ставів.

Опубліковано понад 150 наукових праць і статей, 20 книг і 123 науково-популярні статті у виробничих журналах і газетах.

Нагороджений орденом Трудового Червоного Прапора, п’ятьма медалями ВСГВ, у тому числі Великою Золотою медаллю тамедаллю І.В. Мічуріна. У 1949 р. присуджено звання лауреата Державної премії.

Помер у 1964 р.

**Інфрмацію надано Інститутом рибного господарства НААН.*

120 років від дня народження
НОСАЛЯ ПАНАСА ДМИТРОВИЧА (1898–1980)*

Вчений-рибовод, кандидат біологічних наук

Народився у 1898 р. в селі Веселий Кут Київської області.У 1929 р.закінчив Інститут народної освіти (Київський держуніверситет) – відділення біології, а в 1933 р. – аспірантуру. З 1932–1936 рр. – молодший науковий співробітник в Інституті зоології, а з 1936 по 1941 рр. — старший науковий співробітник в Інституті гідробіології АН УРСР. З 1944 р. він перейшов на роботу в Інститут рибного господарства, де послідовно займав посади старшого наукового співробітника відділу озерно-річкового рибного господарства (1944–1951 рр.), завідувача відділу рибогосподарського освоєння водосховищ (1951 р.), завідувача відділу акліматизації риб (1958 р.), старшого наукового співробітника цього відділу –з 1959 р. до виходу на пенсію у 1974 р.

В 1937 р. захистив кандидатську дисертацію, а в 1938 р. йому присвоєно вчене звання старшого наукового співробітника.Під його керівництвом здійснені роботи з вивчення іхтіофауни Дніпра, дніпровських

водосховищ, а також багатьох водойм України з визначення запасів риб та розроблення заходів щодо їх відтворення. Проведені досліди стали основою для організації спеціального сигового господарства, де проводилися роботи зі створення гібридних форм сигових риб для промислового вирощування у внутрішніх водоймах України.

Носаль П.Д. був одним із піонерів акліматизації і освоєння рослиноїдних риб у внутрішніх водоймах України. За його безпосередньої участі в 1961 р. було вперше в Україні одержано потомство цих риб, розроблена біотехніка їх штучного розведення і вирощування, зокрема на теплих водах водойм-охолоджувачів ТЕС. Завдяки цим роботам рослиноїдні риби (білий амур, білий і строкатий товстолобики) стали звичними об'єктами у ставових господарствах (до 50–90% від загальної продукції), природних та штучних водоймах.

Опубліковано понад 100 наукових праць. Вчений підготовив багато спеціалістів рибного господарства (кандидатів наук) як для нашої країни, так і низки зарубіжних країн (В'єтнам, Ірак тощо), десятки спеціалістів для рибних господарств і наукових організацій України.

Помер у 1980 р.

**Інформацію надано Інститутом рибного господарства НААН.*

РОЗДІЛ ІІ. ВИЗНАЧНІ ДІЯЧІ СУЧАСНОСТІ

СІЧЕНЬ

65 років від дня народження
ОЛІЙНИКА ЯРОСЛАВА СТЕПАНОВИЧА

Вчений у галузі аграрної економіки, доктор економічних наук, професор, академік НАПНУ та АН вищої освіти України

Народився 2 січня 1952 р. в с. Купчинці Козівського району Тернопільської області.

У 1975 р. закінчив географічний факультет Київського державного університету ім. Т.Г. Шевченка. У 1979 р. закінчив аспірантуру Інституту географії НАН України і залишився працювати молодшим науковим співробітником відділу теоретичних проблем економічної географії Інституту географії НАН України (1979–1988). З 1988 р. – асистент, згодом – доцент (1989), професор та завідувач кафедри економічної і соціальної географії (1998), а з грудня 1999 р. – декан географічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка.У 1982 р. захистив кандидатську на тему: «Тваринницько-промисловий комплекс у зоні впливу великого міста і вдосконалення його територіальної організації». В 1997 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Еколого-економічні проблеми територіальної організації виробництва і природокористування».

Науковими інтересами вченого є економіко-екологічні питання взаємодії суспільства і природи, теоретико-методологічні проблеми економічної і соціальної географії, економіка природокористування, територіальна і комплексно-пропорційна організація продовольчих комплексів.

Опубліковано біля 200 наукових праць. Під його науковим керівництвом підготовлено 2 кандидатів наук.Він є член комісії з питань адміністративно-територіального устрою при Президентові України; голова спеціалізованої вченої ради по захисту докторських дисертацій при Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, голова координаційної ради Комплексної програми «Охорона навколишнього середовища», віце-президент Українського географічного товариства, відповідальний редактор наукового збірника «Вісник Київського університету. Географія», заступник відповідального редактора наукового збірника «Економічна та соціальна географія».

Нагороджений орденом «За заслуги» ІІІ ступеня (2009), Почесною грамотою Кабінету Міністрів України (2002), Почесною грамотою Міністерства освіти і науки України (2002). Відзначений Премією імені В.І. Вернадського УЕАН (2002), премією імені Ярослава Мудрого (2002),

премією Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Присвоєно почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України» (1999).

Літ. : Вчені економісти-аграрники / УААН; наук. ред. М. В. Зубець, О. М. Шпичак, В. П. Ситник. – К. : Аграрна наука, 2001. – С. 109–110. – (Українські вчені-аграрії XX століття; кн. 5., Ч. 2.).

80 років від дня народження
ОПРІ АНАТОЛІЯ ТРОХИМОВИЧА

Вчений у галузі аграрної економіки, доктор економічних наук, професор

Народився 11 січня 1938 р. в м. Ясинувата Донецької області в родині службовців.

У 1962 р. закінчив економічний факультет Луганського сільськогосподарського інституту. У 1962–1964 рр. – викладач бухгалтерського обліку у Крукеницькому сільськогосподарському технікумі у Львівській області, а з 1964 р. по 1967 р. – асистент кафедри статистики Луганського сільськогосподарського інституту. У 1969 рр. закінчив аспірантуру в УкрНДІ економіки і організації сільського господарства, залишився працювати у цьому ж інституті спочатку молодшим, а згодом – старшим науковим співробітником. У 1979 р. обраний на посаду доцента кафедри статистики та аналізу господарської діяльності Української сільськогосподарської академії. З 1994 р. – професор, завідувач кафедри статистики та економічного аналізу, декан економічного факультету (після його реорганізації – декан факультету обліку та аудиту) Полтавського державного сільськогосподарського інституту. У 1970 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Статистичне вивчення економічної ефективності скотарства». У 1996 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Статистика (з програмованою формою контролю знань)». У 1994 р. присвоєно вчене звання професора.

Наукова діяльність вченого спрямована на розробку теоретичних і методологічних концепцій використання статистико-математичних методів управління виробництвом. Він був виконавцем і співвиконавцем чотирьох науково-дослідних тем державної тематики Інституту аграрної економіки УААН з питань статистики, кібернетики, економіки. Очолює школу пошуковців кафедри статистики та економічного аналізу Полтавського державного сільськогосподарського інституту.

Опубліковано понад 100 наукових праць, серед яких 17 монографій, підручників, навчальних посібників, книг. Вагомим виявом плідної науково-педагогічної діяльності є розроблений ним і апробований у Національному аграрному університеті навчальний курс «Методика викладання статистики». Опрацьовані вченим і опубліковані навчальні посібники з математичної статистики пройшли апробацію в аграрних вузах України, а їх структурна

побудова стала основою для складання типової навчальної програми з курсу «Статистика» для економічних спеціальностей.

Вчений – автор першого підручника із статистики з програмованою формою навчання, в якому органічно поєднані математична статистика і загальна теорія статистики з поглибленим висвітленням окремих тем за результатами власних досліджень автора.

Літ. : Вчені економісти-аграрники / УААН; наук. ред. М. В. Зубець, О. М. Шпичак, В. П. Ситник. – К. : Аграрна наука, 2001. – С. 120–121. – (Українські вчені-аграрії XX століття; кн. 5, Ч. 2.).

80 років від дня народження
АНДРІЙЧУКА ВАСИЛЯ ГАВРИЛОВИЧА

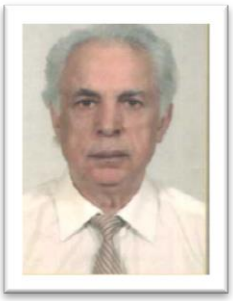

Вчений у галузі аграрної економіки, доктор економічних наук, професор, академік НААН

Народився 13 січня 1938 р. у с. Слобода-Шаргородська Шаргородського району Вінницької області.

У 1966 р. закінчив з відзнакою Вищу партійну школу при ЦК КП України. У 1969 р. закінчив аспірантуру на кафедрі економіки і організації сільського господарства Київського інституту народного господарства. Нині працює в ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана» (колишній КІНГ) професором кафедри економіки агропромислових формувань.

У 1992 р. закінчив з відзнакою Міжнародний інститут менеджменту.

У 1969 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Внутрішньорайонне планування закупівель сільськогосподарської продукції та його роль у зміцненні економіки колгоспів», у 1987 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Ефективність використання виробничого потенціалу в сільському господарстві». У 1990 р. присвоєно вчене звання професора.

У роки здійснюваних реформ наукова діяльність вченого спрямована на розв’язання проблеми реструктуризації АПК, обґрунтування економічного механізму забезпечення паритетності одержання доходів усіма учасниками агропромислового виробництва, а також на дослідження проблеми становлення приватних підприємств та врегулювання майнових відносин на селі. Бере активну участь у розробці проектів законів України та національних програм розвитку агропромислового виробництва.Він вносить вагомий вклад у розробку нової ідеології аграрної політики за напрямом економічної підтримки сільського господарства, механізму переходу на біполяризовану будову аграрного ринку, а також у розвиток теорії ефективності, розробки нових оригінальних методик її визначення та аналізу.

Вчений здійснив піонерну розробку надзвичайно актуальної для України проблеми капіталізації вітчизняного сільського господарства. Ним вперше обґрунтовано сутність і напрями капіталізації галузі, розкрито

мотиви її здійснення, запропоновано важелі регулювання цього процесу і функціонування виниклих агропромислових формувань нового типу, в тому числі холдингових компаній. Також вперше запропоновано методологію проектування агропромислових формувань. Ученим на основі дослідження проблеми концентрації капіталу в АПК доведено, що агропродовольчий комплекс України в зв'язку з приходом в український бізнес транснаціональних компаній перебуває на новому щаблі концентрації виробництва, яке супроводжується його монополізацією та монополізацією продовольчих ринків, що загрожує продовольчій безпеці країни. Значна заслуга вченого у створенні сучасної наукової навчальної літератури аграрно-економічного профілю.

Опубліковано понад 150 наукових праць, серед них 11 книг (монографій і підручників), 3 брошури, та 11 книг і 13 брошур у співавторстві. Під його науковим керівництвом підготовлено 10 кандидатів наук.Обрано у 1999 р. членом-кореспондентом УААН, у 2007 р. дійсним членом (академіком) УААН Відділення аграрної економіки і продовольства (міжгалузеві економічні зв'язки в АПК).

Нагороджений трьома медалями, зокрема бронзовою медаллю ВДНГ, знаком «Відмінник освіти України», знаком «За наукові досягнення» та двома грамотами Міністерства освіти і науки України, знаком Пошани Міністерства аграрної політики України, Почесною відзнакою УААН. Присвоєно почесне звання заслуженого діяча науки і техніки України.

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 13–14.

80 років від дня народження
ПАНЧУКА ОЛЕКСАНДРА ЯКОВИЧА

Вчений у галузі аграрної економіки, кандидат економічних наук

Народився 19 січня 1938 р. на Житомирщині в с. Кашперівка Баранівського району. У 1961 р. закінчив землевпорядний факультет Львівського сільськогосподарського інституту і працював у Київській землевпорядній експедиції Мінсільгоспу УРСР.

Навчався на однорічному заочному економічному факультеті підвищення кваліфікації керівних кадрів і спеціалістів сільського господарства (1973).

У 1962–1970 рр. – інженер, старший інженер, керівник групи, головний інженер бюро спецтехдокументації, керівник сектора спецтехдокументації Республіканського проектного інституту по землевпорядкуванню

«Укрземпроект», згодом – керівник групи, головний інженер проектів Київського відділення інституту «Укрземпроект» (1970–1974 рр.), у 1974–1976 рр. – консультант Головного державного проектного інституту Монгольської Народної Республіки, у 1976–1993 рр. – головний землевпорядник, начальник технічного відділу, заступник головного інженера, з 1993 р. – головний інженер, а з 1995 р. – заступник директора по проектній та навчальній роботі Інституту землеустрою УААН.У 1996–1999 рр. очолював Головне управління державного земельного кадастру Державного комітету України по земельних ресурсах.

На громадських засадах директор проекту TASIC «Розвиток земельної реєстрації в Україні» (1997–1999 рр.). Працює деканом факультету землевпорядкування Національного аграрного університету (1996 р., з 1999 р. і понині) та завідує кафедрою земельного кадастру НАУ з 2000по 2002 р. У 2002 р. вийшов на пенсію. Працюючи у Національному аграрному університеті старшим викладачем, доцентом, деканом, він розробив принципово нову навчальну програму з дисципліни «Інженерне оснащення території», програму з дисципліни «Геодезичні роботи при землевпорядкуванні» та «Програму навчальної практики студентів за спеціальністю 3109 – землевпорядкування».

У 1993 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Контурно-меліоративна організація території: методичне забезпечення, практика проектування і досвід здійснення». У 1996 р. присвоєно вчене звання доцента кафедри землевпорядкування Національного аграрного університету (нині – Національний університет біоресурсів і природокористування України. Вчений – відомий в Україні та за її межами фахівець з питань землеустрою, охорони земель, земельного кадастру і зокрема грошової оцінки земель. Проблеми раціонального використання та охорони земельних ресурсів, екологізації землекористування та запровадження у практику нових підходів знайшли своє відображення. Він бере участь у підготовці Земельного кодексу України, Законів України «Про меліорацію земель», «Про Державний земельний кадастр», «Про охорону земель», «Про оренду землі», «Зміни та доповнення до Закону України «Про плату за землю», Указів Президента України «Про оренду землі», «Про продаж земельних ділянок несільськогосподарського призначення», Програми створення автоматизованої системи ведення Державного земельногокадастру, інших законодавчих актів та нормативних документів.

Ініціює створення землевпорядного факультету Національного аграрного університету. За його безпосередньою участю створено Центр державного земельного кадастру при Держкомземі України, регіональні центри державного земельного кадастру. Разом з відомими фахівцями започаткував в Україні підготовку спеціалістів з грошової оцінки земель (нормативної та експертної). Він – член колегії Держкомзему України, член наукових рад Інституту землеустрою УААН, Державного комітету України по земельних ресурсах, Національного аграрного університету, член президії

Спілки землевпорядників України, керівник секції. Входить до складу редакційної колегії журналу «Землевпорядний вісник».

Опубліковано понад 120 наукових праць. Нагороджений срібною медаллю (1979), золотою медаллю ВДНГ СРСР (1988), а також знаком МСГ СРСР «Отличник социалистического сельского хозяйства» (1981), Почесною Грамотою Кабінету Міністрів України (1999); має звання почесного землевпорядника України (1999).

Літ. : Вчені економісти-аграрники / УААН; наук. ред. М. В. Зубець, О. М. Шпичак, В. П. Ситник. – К. : Аграрна наука, 2001. – С. 149–152. – (Українські вчені-аграрії XX століття; кн. 5., Ч. 2.).

80 років від дня народження
КУЦЕНКА ВАСИЛЯ СЕМЕНОВИЧА*

Вчений у галузі рослинництва, доктор сільськогосподарських наук, професор

Народився 20 січня 1938 р. в м. Миронівна Київської області. У 1960 р. закінчив Білоцерківський сільськогосподарський інститут.

У 1960–1961 рр. працював інженером по технормуванні бурякорадгоспу. У 1961–1963 рр. – завідувач Пролетарським відділком Бахмачського бурякорадгоспу. У 1963–1968 рр. навчався в аспірантурі. Протягом 1962–1964 рр. займався питаннями захисту сільськогосподарських культур від хвороб і шкідників (Республіці Куба).

У 1968–1973 рр. – старший науковий співробітник на Житомирській обласній сільськогосподарській дослідній станції. Упродовж 1974–1983 рр. – завідувач відділу технології і лабораторії агротехніки в Українському науково-дослідному інституті картоплярства; 1983–1995 – заступник директора по науковій роботі у цьому ж інституті; 1995–2000 – завідуюч кафедри захисту рослин Білоцерківського державного аграрного університету; 2000–2006 – заступник директора по науковій роботі в Українському науково-дослідному інституті картоплярства; 2014–2015 – професор кафедри рослинництва в Національному університеті біоресурсів і природокористування України. З 2016 р.– провідний науковий співробітник лабораторії імунітету та захисту рослин цього ж університету.

У 1968 р. захистив кандидатську дисертацію, у 1993 р. – докторську дисертацію за спеціальністю «Рослинництво».

Коло наукових інтересів вченого включає зональні інтенсивні технології вирощування картоплі в Україні; оптимальні технологічні параметри виробництва; сортову агротехніку, гребеневий спосіб садіння, формування густоти насаджень картоплі за стеблостоєм, систему боротьби з бур’янами, спосіб боротьби з ґрунтовими шкідниками картоплі, ресурсозберігаючі технології вирощування в картоплесіючих зонах України.

Опубліковано 220 наукових праць, у тому числі 14 книг.

**Інформацію надано Інститутом картоплярства НААН.*

80 років від дня народження
БУРЯКА ЄВГЕНА ІВАНОВИЧА

Вчений у галузі ветеринарної медицини, доктор ветеринарних наук, професор

Народився 21 січня 1938 р. в с. Рахни Шишківського району Вінницької області.

Після закінчення ветеринарного факультету Білоцерківського сільськогосподарського інституту з 1960 по 1965 р. працював на посадах головного ветеринарного лікаря колгоспу, завідувача дільничної ветлікарні, старшого ветлікаря-епізоотолога, заступника начальника Токмацької райветстанції Запорізької області.У 1965 р. вступив до аспірантури на кафедру епізоотології Одеського сільськогосподарського інституту. До 1970 р. – асистент кафедри епізоотології. З 1970 по 1979 рр. – старший науковий співробітник і завідувач лабораторії епізоотології Одеської науково-дослідної ветеринарної станції.З 1979 р. працює в Одеському СГІ, спочатку асистентом кафедри епізоотології (1979–1985), потім – доцентом і завідувачем кафедри мікробіології (1985–1988), доцентом кафедри епізоотології і мікробіології (1988– 1993). З 1993 р. працював професором кафедри епізоотології і мікробіології: з 1994 по 1996 р. – проректор з науково-дослідної роботи, а з 1996-го – завідувач кафедри мікробіології і вірусології та декан факультетуветеринарної медицини. У 1969 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Изучение титра гуморальных антител при серологической диагностике туберкулеза крупного рогатого скота».У 1993 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Гіперчутливість сповільненого типу та антитілоутворення при діагностиці туберкульозу у корів». У 1995 р. було присвоєно вчене звання професора кафедри епізоотології і мікробіології.

Основні напрямами творчої діяльності вченого є: розробка та впровадження нових методів діагностики туберкульозу великої рогатої худоби. Під його керівництвом виконано чотири проекти НДР з питань діагностики і заходів боротьби з туберкульозом великої рогатої худоби. Він є співавтором «Методики внутрішньовенної проби із застосуванням ППД – туберкуліну для ссавців» (1990), автором нового способу імунологічної діагностики туберкульозу – реакції мононуклеарів крові на туберкулін ***invitro*** (РМК). РМК впроваджено у виробництво у 28 господарствах Одеської області. Цей метод застосовується під час оздоровлення неблагополучних стад з метою виявлення сприйнятливих до внутрішньошкірної туберкулінової проби хворих на туберкульоз корів, а в досліджуваних господарствах – з метою відбору тварин для діагностичного забою. Є.І. Буряк – співавтор діючої інструкції про заходи з профілактики та оздоровлення тваринництва від туберкульозу.

Опубліковано близько 100 наукових праць, 18 навчально-методичних розробок, 1 авторське свідоцтво про винахід.

Літ. : Вчені у галузі ветеринарної медицини / УААН; наук. ред. М. В. Зубець, О. М. Шпичак, В. П. Ситник. – К. : Аграрна наука, 2001. – С. 40–41. – (Українські вчені-аграрії XX століття; кн. 6.).

ЛЮТИЙ

65 років від дня народження
ЧЕРЕВКА ГЕОРГІЯ ВЛАДИСЛАВОВИЧА

Вчений у галузі аграрної економіки, доктор економічних наук, професор

Народився 7 лютого 1958 р. в м. Івано-Франківську.

У 1979 р. з відзнакою закінчив економічний факультет Львівського сільськогосподарського інституту, й одержав призначення асистента на кафедру економіки сільського господарства цього ж вузу. З 1989 р. по 1992 р. – старший викладач, а з 1992 р. – доцент цієї ж кафедри. У 1995 р. – завідувач кафедри економіки АПК Львівського державного аграрного університету. З 1998 р. по 1999 р. – завідувач відділу міжнародних зв'язків Львівського державного аграрного університету. У 1999 р. – проректор з науково-дослідної роботи цього ж вузу. У 1985 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Ефективність використання основних виробничих фондів скотовідгодівельних міжгосподарських підприємств».У 1995 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Зниження матеріаломісткості тваринницької продукції». У 2000 р. присвоєновчене звання професора кафедри економіки АПК Львівського державного аграрного університету.

У 1995 р. був у США за програмою Міністерства сільського господарства цієї країни. Ознайомився зринковою економікою та методикою її викладання в університетах штатів Міссурі та Арізона. В 1996 р. пройшов навчання за програмою Менеджмент-трейдінг Ост-Вест зі стажуванням у Німеччині (1997 р.). У 1998 р. навчався в Люблінській рільничій академії (Польща) за програмою «Управління охороною навколишнього середовища згідно із стандартами Європейського Союзу».

Основні напрями наукової діяльності вченого стосуються проблем ефективності використання ресурсного потенціалу в агропромисловому комплексі; удосконалення організаційних форм ведення виробництва; ефективного використання природних ресурсів; удосконалення економічних взаємовідносин між підприємствами і сферами АПК та з обслуговуючими їх організаціями і галузями економіки.В колі його інтересів також зарубіжний досвід реформування економіки: принципи ринкової економіки; регулююча роль держави в умовах ринкової економіки; вільні економічні зони; управління людськими ресурсами;фінансово-кредитне обслуговування

підприємств;організація і функціонування малого бізнесу; вдосконалення оподаткування підприємств і видів бізнесу.

Він – президент Української асоціації агробізнесконсультантів, національний експерт з питань економіки АПК, член ради директорів Українсько-американської фундації фінансового розвитку сільського господарства, член Міжнародної асоціації сільськогосподарських економістів.

Опубліковано 150 наукових і 70 навчально-методичного характеру, в т. ч. 8 монографій, 2 брошури, 2 навчальних посібники. 12 публікацій здійснено в закордонних виданнях (США, Польща).

Під його науковим керівництвом підготовлено 4 кандидатські дисертації.

Літ. : Вчені економісти-аграрники / УААН; наук. ред. М. В. Зубець, О. М. Шпичак, В. П. Ситник. – К. : Аграрна наука, 2001. – С. 442–444. – (Українські вчені-аграрії XX століття; кн. 5., Ч. 2.).

70 років від дня народження
СНІТИНСЬКОГО ВОЛОДИМИРА ВАСИЛЬОВИЧА

Вчений у галузі зоотехнії, ветеринарії, доктор біологічних наук, професор, академік НААН

Народився 10 лютого 1948 р. у с. Козівка Тернопільського району Тернопільської області.У 1972 р. закінчив ветеринарний факультет Львівського зооветеринарного інституту. З 1973 по 1978 р. – асистент у Львівському зооветеринарному інституті. Від 1979–1988 рр. обіймав посаду молодшого і старшого наукового співробітників Інституту фізіології і біохімії тварин УААН. З 1988 по 1993 р. – завідувач лабораторії, з 1993 по 1997 р. – директор Інституту фізіології і біохімії тварин УААН. З 1997 по 1998 р. – директор Інституту землеробства і біології тварин УААН. З 1998 р. – ректор Львівського національного аграрного університету, завідувач кафедри агроекології та біології, завідувач лабораторії ендокринної регуляції Інституту біології тварин НААН, заступник голови Державного західного наукового центру НАН України і Міністерства освіти, науки, молоді та спорту України.

За час перебування вченого на посаді ректора, Львівський національний аграрний університет динамічно розвивався, постійно займав високі місця у рейтингу вищих аграрних закладів освіти III–IV рівнів акредитації. Університет став активним учасником Болонського процесу, підписав Велику хартію університетів, один із перших запровадив кредитно-модульну систему навчання. У структуру університету увійшло 8 коледжів, було створено 10 навчально-наукових інститутів, Навчально-науково-дослідний центр, Інноваційний центр. Сформовано комплексну наукову тематику, університет почав готувати удвічі більше кадрів вищої

кваліфікації. Значно зросла кількість виданих в університеті підручників, навчальних посібників, наукових робіт і навчально-методичних розробок.

У 1976 р. захистив кандидатську дисертацію, у 1989 р. захистив докторську дисертацію. У 1996 р. присвоєно звання професора.

За значні здобутки в освітній, науковій і міжнародній діяльності університету присвоєно почесне звання «Лідер сучасної освіти», колектив нагороджений багатьма золотими медалями виставок «Агро», «Сучасна освіта в Україні», «Освіта та кар'єра», «Сучасні навчальні заклади»

Опубліковано понад 600 наукових праць, серед них 6 монографій. Під його науковим керівництвом підготовлено 5 докторів, понад 30 кандидатів наук.

Обрано у 1999 р. дійсним членом Національної академії аграрних наук України, у 2003 р. – дійсним членом Академії вищої освіти України.Обраний членом Комітету з присудження Державних премій України в галузі науки і техніки, редактором журналів «Агроекологія» та «Вісник Львівського національного аграрного університету», членом редколегії журналу «Вісник аграрної науки», членом спеціалізованої ради із захисту докторських дисертацій, членом Центральних рад Українського біохімічного і Українського фізіологічного товариств.

Нагороджений орденом «За заслуги» III ступені, орденом «За заслуги» II ступені, орденом Св. Архістратига Михаїла, орденом Св. Андрія Первозваного, орденом Св. Володимира Великого, орденом Св. Юрія Переможця, орденом Свв. Кирила і Мефодія, Почесною Грамотою Верховної Ради України, має трудові відзнаки Міністерства аграрної політики України «Відмінник аграрної освіти та науки» (2005), знак Пошани (2006). Має високу відзнаку Папи Римського Бенедикта XVI. Має почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України» (1997).

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 271–272.

80 років від дня народження
ПАСХАВЕРА БОРИСА ЙОСИПОВИЧА

Вчений у галузі аграрної економіки, доктор економічних наук, професор, академік НААН

Народився 11 лютого 1938 р. у м. Києві.

У 1959 р. закінчив факультет економіки сільського господарства Київського інституту народного господарства. Після закінчення вузу працював економістом у відділі сільського господарства Статистичного управління Київської області. У 1962–1964 рр. навчався в аспірантурі на кафедрі

сільськогосподарської статистики Московського економіко-статистичного інституту. З 1965 р. – в Інституті економіки НАН України, з 2005 р. – головний науковий співробітник Інституту економіки та прогнозування НАН України.У 1965 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Статистико-економічний аналіз інтенсифікації сільського господарства», у 1983 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Проблеми регулювання рентних відносин у сільському господарстві». У 2005 р. присвоєно вчене звання професора.

Вчений відомий в Україні та за її межами в галузі агроекономічної науки. У роботах, присвячених аграрній статистиці, було запропоновано нові методичні підходи до обчислення показників інтенсифікації аграрного виробництва, його спеціалізації та концентрації, вимірювання статистичних залежностей між ресурсними (факторними) і результативними характеристиками сільськогосподарської діяльності.У роботах з питань земельного кадастру й економічної оцінки земель містилися рекомендації щодо бальної і грошової оцінки земельрізної родючості, що в той час було інноваційним методом обґрунтування планових завдань для сільськогосподарських підприємств.

Значним етапом у творчості вченого були дослідження рентних проблем аграрної сфери, на базі яких здійснювався аналіз диференціації сільськогосподарських товаровиробників за економічними результатами і пропонувалися методи вирівнювання економічних умов господарювання за допомогою рентних важелів. Ним запропоновано методи співставної оцінки окремих видів виробничих ресурсів та обчислення інтегрального показника ресурсних можливостей сільського господарства. Використання цього показника дало змогу визначити динаміку ресурсовіддачі, довести факт зростання ефективності сільськогосподарського виробництва.У роботах з питань аграрного ціноутворення досліджується стан цінової системи аграрного сектору в умовах інтенсивної інфляції, наслідки нерівномірного зростання цін виробників у різних галузях національної економіки. Рекомендуються методи оцінки та узгодження цінової еквівалентності на продовольчому ринку з урахуванням інтересів виробників і споживачів продовольства.

В останні роки ним зосереджено увагу на складному комплексі проблем продовольчої безпеки, зокрема, аналізу продовольчого балансу у глобальному і національному вимірах, ймовірних сценаріях забезпечення продовольчої безпеки України.

Опубліковано близько 200 наукових праць, у тому числі 2 індивідуальних і 15 колективних монографій. Під його науковим керівництвом підготовлено 3 докторів і 5 кандидатів наук. Обрано у 1995 р. членом-кореспондентом, а з 2007 р. – дійсним членом НААН.

Нагороджений орденом «Знак Пошани» (1987), лауреат Премії НАН України ім. М.І. Туган-Барановського (1997).

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад.

В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 222–223.

65 років від дня народження
ГУСАКОВА ВОЛОДИМИРА ГРИГОРОВИЧА

Вчений у галузі аграрної економіки, доктор економічних наук, професор, академік НАН Білорусії, іноземний член НААН, РАСГН

Народився 12 лютого 1953 р. у с. Ботвиново Чечерського району Гомельської області (Республіка Білорусь).У 1976 р. закінчив економічний факультет Білоруської сільськогосподарської академії. Упродовж 1981 – 1985 рр. працював молодшим, 1985–1992 рр. – старшим науковим співробітником Білоруського науково-дослідного інституту економіки й організації сільського господарства. Упродовж 1992– 1994 рр. очолював сектор інтеграції і кооперації в АПК Білоруського науково-дослідного інституту економічних проблем АПК.У 1994–2005 рр. – директор Інституту аграрної економіки Національної академії наук Республіки Білорусь. Упродовж 1997–2001 рр. – віце–президент Академії аграрних наук Республіки Білорусь; з 2002 р. і донині – заступник голови Президії Національної академії наук Республіки Білорусь. Одночасно, з 2002 р., працює академіком-секретарем Відділення аграрних наук НАН Білорусі.У 1998 р. присуджено наукове звання професора.

Основними напрямами творчої діяльності вченого є наукові дослідження з організації управління у сільському господарстві, ефективності використання виробничого потенціалу сільськогосподарських підприємств, організації ефективного функціонування аграрного ринкового господарчого механізму, аграрної політики і стратегії. Предметом наукових пошуків єпитання теорії, методології та практики аграрної реформи і формування в АПК розвинутої системи ринкових відносин. Займається розробкою механізмів і моделей госпрозрахунків й кооперативних відносин у сільському господарстві. Низку теоретичних основ і практичних моделей господарчого розрахунку у сільськогосподарських підприємствах впровадив у виробництво. Не залишилися поза увагою вченого механізм, методи і методики ефективного функціонування аграрного комплексу, принципи і моделі наукової організації АПК; концепції, прогнозування і програми перспективного розвитку АПК.

Опубліковано понад 700 наукових праць, зокрема 20 книг і монографій, понад 200 брошур і рекомендацій. Співавтор і керівник багатьох концепцій та програм реформування й розвитку АПК Білорусі за нових умов, зокрема Державної програми відродження і розвитку села на 2005–2010 рр. Під його науковим керівництвом підготовлено 6 докторів і 10 кандидатів наук. Обрано

у 2002 р. іноземним членом УААН Відділення аграрної економіки і продовольства, у 2003 р. академіком НАНБ, у 2006 р. іноземним членом РАСГН.

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 722–723.

70 років від дня народження
САРДАКА МИКОЛИ ОЛЕКСІЙОВИЧА*

Вчений у галузі агрохімії та ґрунтознавства, кандидат сільськогосподарських наук

Народився 21 лютого 1948 р. в селі Червоні Партизани Носівського району Чернігівської області в сім'ї службовця.

Після закінчення школи в 1966 р. працював у колгоспі імені Куйбишева Носівського району Чернігівської області. З 1967 по 1969 рік перебував на службі в Радянській Армії. У 1974 р. закінчив факультет Української сільськогосподарської академії. Все його життя пов'язане з Носівською селекційно-дослідною станцією. Спочатку на посаді молодшого наукового співробітника. З 1978 р. – старшого наукового співробітника. У 1985 р. закінчив аспірантуру. З 1986 р. – завідувач відділу селекції, з 1991 р. по 2017 р. – заступник директора з наукової роботи.З жовтня 2011 р. по листопад 2013 р. виконував обов'язки директора Носівської селекційно-дослідної станції. На даний час – заступник директора з виробничих питань та керівник наукового завдання по селекції ячменю ярого.У 1985 р. захистив кандидатську дисертацію за спеціальністю «агрохімія».

М.О. Сардак продовжує плідно працювати над створенням плівчастих та голозерних сортів ярого ячменю. Учений є безпосереднім автором та співавтором 15сортів різних сільськогосподарських культур, у тому числі 11 сортів ярого ячменю, п'ять з яких занесені до Державного реєстру сортів рослин України на 2017 р. і використовуються у виробництві. Серед них перший в Україні сорт голозерного ячменю.

За вагомі здобутки в галузі селекції сільськогосподарських культур, особистий внесок у розвиток сільськогосподарського виробництва України, високий професіоналізм нагороджений грамотами Носівської районної ради та райдержадміністрації (2001, 2006, 2008), Чернігівської облдержадміністрації та обласної ради (2011), грамотами Президії УААН (2006, 2013), Почесною відзнакою НААН (2008), трудовою відзнакою «Знак Пошани» Міністерства аграрної політики та продовольства України (2011).

**Інформація надійшла від Носівської селекційно-дослідної станції .*

55 років від дня народження
МОРОЗА ОЛЕГА ВАСИЛЬОВИЧА

Вчений у галузі аграрної економіки, доктор економічних наук, професор

Народився 24 лютого 1963 р. в м. Ізяслав Хмельницької області. У 1985 р. закінчив плодоовочевий факультет Уманського сільськогосподарського інституту.

З 1985 р. по 1988 р. працював агрономом колгоспу ім. Дзержинського Христинівського району Черкаської області. У 1991 рр. закінчив аспірантуру в Інституті землеробства ПВ ВАСГНІЛ.

Працював молодшим, науковим і старшим науковим співробітником лабораторії агроекології Інституту землеробства УААН.

З 1996 р. по 1999 р. обіймав посаду вченого секретаря Відділення землеробства і агроекології УААН. Від 1999 р. – завідувач кафедри екополітики і менеджменту Вінницького державного технічного інституту.

У 1991 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Вплив комплексу агротехнічних факторів на продуктивність і якість урожаю гібридівкукурудзи в умовах північного Лісостепу України», у 1998 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Енерговикористання в сільському господарстві України (методологія, динаміка, оптимізація)». У 1996 р. присвоєно вчене звання старшого наукового співробітника, у 2010 – професора кфедри менеджменту та моделювання в економіці ВНТУ.

Вченим досліджено закономірності економіко-енергетичного розвитку інтенсифікації сільського господарства України. Ним сформульовано теоретичні, методичні та прикладні положення комплексної оцінки ефективності функціонування агроекосистем за енергетичними характеристиками використання агроресурсного потенціалу. Розроблена концепція підвищення рівня інтенсифікації, ефективності та екологічної безпеки сільського господарства. Обґрунтовано критерії, завдання, напрями та методи економіко-екологічної оптимізації сільськогосподарського виробництва України в умовах здійснення аграрної та земельної реформи.

Опубліковано понад 200 наукових праць, у тому числі 20 монографій, 6 навчальних посібників, має 3 патенти.

Під керівництвом ученого захищено 20 кандидатських дисертацій.

Літ. : Вчені економісти-аграрники / УААН; наук. ред. М. В. Зубець, О. М. Шпичак, В. П. Ситник. – К. : Аграрна наука, 2001. – С. 62–63. – (Українські вчені-аграрії XX століття; кн. 5., Ч. 2.).

90 років від дня народження
РОЗГОНІ ІВАНА ІВАНОВИЧА*

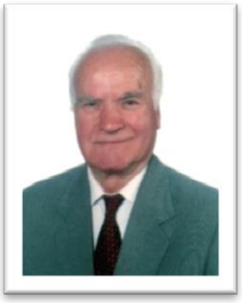

Вчений у галузі фізіології і біохімії тварин, доктор біологічних наук, професор

Народився 25 лютого 1928 р. в м. Виноградів Закарпатської області. Після закінчення у 1955 р. Львівського зооветеринарного інституту по 1958 р. працював старшим ветеринарним лікарем Рокошинської МТС Міністерства сільського господарства.

В 1958 р. вступив в аспірантуру. Після закінчення аспірантури у 1961 р. прийнятий на посаду старшого наукового співробітника лабораторії фізіологічних основ утримання, а в 1970 р. обраний завідуючим лабораторією біологічно-активних речовин Українського науково-дослідного інституту фізіології і біохімії сільськогосподарських тварин. У 1988 р. – завідувач лабораторією генної інженерії Інституту фізіології і біохімії тварин УААН. З 1997 р. – провідний науковий співробітник лабораторії відтворення Інституту землеробства і біології тварин УААН. Від 2000 р. і по сьогоднішній день – головний науковий співробітник лабораторії ембріональної біотехнології Інституту біології тварин НААН

У 1962 р. захистив кандидатську дисертацію,а в 1983 р. захистив докторську дисертацію. Присвоєно вчене звання професора.

Під керівництвом професора І.І. Розгоні були розпочаті дослідження молекулярного механізму дії естрогенів, андрогенів та окремих гормональних препаратів – ФСГ, інсуліну, гідрокортизону, ГСЖК на структуру і функцію хроматину ядер клітин ендометрію, слизових оболонок шлунково-кишкового тракту ВРХ, що лягло в основу гіпотези поліиндукторного принципу регуляції процесів транскрипції генетичної інформації в ядрах клітин. Його школою «Біологічно-активні речовини у тваринництві» вивчено гормонально-вітамінний статус різних видових, вікових і продуктивних груп тварин з урахуванням фізіологічного стану і аліментарних чинників. Циклом робіт під його керівництвом розроблено та запропоновано виробництву комплексні гормонально-вітамінні «Гравогормон», «Овоген», вітамінно-ферментні та мінеральні препарати «Нуклеостимол» для підвищення відтворювальної здатності тварин. Запропоновано й апробовано препарат «Утеретон-Е» для стимуляції відокремлення посліду та профілактики його затримання.

Опубліковано понад 200 наукових праць, 3 авторські свідоцтва, 3 патенти, оформлено і затверджено 2 технічні умови України на препарати.

Нагороджений Почесною Відзнакою та Почесною грамотою НААН України, відзначений премією імені С.З. Гжицького, подяками і грамотами Львівської облдержадміністрації та управління сільського господарства області.

**Інформація надійшла від Інституту біології тварин НААН.*

БЕРЕЗЕНЬ

70 років від дня народження
БАЩЕНКА МИХАЙЛА ІВАНОВИЧА

Вчений у галузі зоотехнії, доктор сільськогосподарських наук, професор, академік НААН, віце-президент НААН

Народився 1 березня 1948 р. в с. Радиванівка Кам'янського району Черкаської області.У 1971 р. закінчив зоотехнічний факультет Костромського сільськогосподарського інституту.

З 1971 по 1981 рр. працював на посадах старшого та головного зоотехніка, з 1981 по 1987 рр. – начальника Черкаського облплемоб'єднання. З 1987 по 1998 р. – генеральний директор, голова правління Черкаського НВО «Прогрес». З 1993 по 1998 рр. – директор Черкаської філії Інституту розведення і генетики тварин. У 1998–1999 рр. – заступник голови Черкаської обласної державної адміністрації з питань агропромислового комплексу. З 1999 по 2010 рр. – директор Черкаського інституту АПВ, керівник регіонального Центру наукового забезпечення агропромислового комплексу Черкаської області. За сумісництвом з 2000 по 2002 рр. – професор кафедри біології, а з 2002 по 2010 рр. – завідувач кафедри екології та основ сільського господарства Черкаського державного національного університету ім Богдана Хмельницького. З 2011 р. – директор Інституту розведення і генетики тварин НААН.

У 1992 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Совершенствование молочного скота Черкасской области с использованием генофонда голштинской породи», а в 1999 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Регіональна система селекції в скотарстві». У 2002 р. йому присвоєно вчене звання професора зі спеціальності екологія.

Наукові інтереси М.І. Бащенка зосереджені на розв'язанні проблем підвищення ефективності селекції молочно-м'ясної та м'ясної худоби. Ним теоретично обґрунтовано, розроблено та реалізовано у Черкаському регіональному центрі наукову концепцію системи селекції у скотарстві, внаслідок впровадження якої створено високопродуктивний черкаський заводський тип у складі нової української червоно-рябої молочної породи та селекційні стада центрально-східного внутріпородного типу української чорно-рябої молочної худоби, сформовано селекційну базу спеціалізованого м'ясного скотарства.

За його безпосередньої участі у Черкаській області впроваджено систему великомасштабної селекції у скотарстві з використанням сучасних досягнень популяційної генетики, селекції та біотехнології. Вперше в Україні на регіональному рівні створено автоматизовану систему селекції молочної

худоби. За результатами експериментальних досліджень та узагальнення даних інформаційної системи сформульовано генетико-статистичні закономірності щодо дискретної спадковості тварин у ряді суміжних генерацій у селекції бугаїв-плідників. За його ініціативою у племінних господарствах впроваджуються: система ведення племінного обліку та генетичної оцінки великої рогатої худоби, оцінка молочної продуктивності згідно з вимогами ІСАК, лінійна оцінка ексте'єру корів молочних і молочно-м'ясних порід, створюється банк даних селекційної інформації на активну частину популяції та комплексну оцінку корів і бугаїв-плідників за якістю генотипу. Завдяки проведеній роботі у Черкаській області створено належну селекційну базу районованих і новостворених порід і типів молочної та м'ясної худоби.

Опубліковано понад 350 наукових праць, у тому числі 12 монографій. Має 19 авторських свідоцтв та патентів. Підготовлено 3 доктора та 9 кандидатів наук.

Обрано у 1999 р. членом-кореспондентом УААН, у 2002 р. дійсним членом (академіком) УААН Відділення зоотехнії (розведення і селекція тварин).

Нагороджено орденом «Знак Пошани» (1986), орденом «За заслуги» III ступеня (2006). Присвоєно почесне звання заслуженого працівника сільського господарства України (1996).

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 28–29.

75 років від дня народження
ШАРАПИ ГРИГОРІЯ СЕМЕНОВИЧА*

Вчений у галузі ветеринарної медицини, кандидат сільськогосподарських наук

Народився 1 березня 1933 р. в с. Черевач Чорнобильського району Київської області у селянській родині.У 1953 р. з відзнакою закінчив Мироцький ветеринарний технікум.У 1958 р.закінчив факультет ветеринарної медицини Української академії сільськогосподарських наук. Упродовж 1965–1975 рр. вчений працював на посадах старшого наукового співробітника, завідувача лабораторії біології розмноження сільськогосподарських тварин Київської дослідної станції тваринництва «Терезине».Із 1975 р. наукова діяльність Г.С. Шарапи пов'язана з Інститутом розведення і генетики тварин НААН. Він обіймає посади старшого наукового співробітника, завідувача лабораторії (відділу), заступника директора, провідного наукового співробітника інституту. У 1965 р.після навчання в аспірантурі захищає кандидатську дисертацію на тему: «Влияние физиологического состояния половых путей коров и способа осеменения на

переживаемость спермиев и их оплодотворяющую способность». У 1970 р. присвоєно вчене звання старшого наукового співробітника.

Коло наукових зацікавлень вченого пов'язане з вивченням анатомо-фізіологічних особливостей репродуктивних органів корів і овець, механізму просування та тривалості зберігання запліднюючої здатності сперміїв бугаїв і баранів у статевих органах самок залежно від способу їх осіменіння та способів стимуляції скорочувальної здатності матки при її гіпотонії. На основі досліджень ним розроблено ряд рекомендацій з підвищення відтворювальної здатності тварин.

Опубліковано 330 наукових робіт, серед яких монографії, навчальні посібники, рекомендації, програми розвитку тваринництва, довідкові видання, інструкції. Г.С. Шарапа тривалий час був членом вченої ради Київської дослідної станції тваринництва «Терезине», Інституту розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця НААН і спеціалізованої вченої ради Білоцерківського сільськогосподарського інституту, членом редколегії наукових збірників, постійним учасником Всесоюзної і Республіканської сільськогосподарських виставок.

Нагороджений орденом Трудового Червоного Прапора, чотирма медалями, Почесними грамотами Міністерства аграрної політики України, Президії Української академії аграрних наук, Почесними відзнаками Української академії аграрних наук. Йому присвоєно почесне звання «Заслужений працівник сільського господарства України».

**Інформація надійшла від Інституту розведення і генетики тварин НААН.*

80 років від дня народження
ПРІСТЕРА БОРИСА САМУЇЛОВИЧА

Вчений у галузі радіоекології та сільськогосподарської радіології, доктор біологічних наук, професор, академік НААН

Народився 3 березня 1938 р. у м. Кременчуку Полтавської області.

У 1962 р. закінчив факультет агрохімії і ґрунтознавства Московської сільськогосподарської академії ім. К.А. Тимірязєва. Упродовж 1962–1979 рр. –молодший, старший науковий співробітник, начальник лабораторії науково-дослідної станції хімкомбінату «Маяк» (м. Челябінськ–60); 1979–1982 рр. – професор кафедри молекулярної біології Одеського державного університету ім. І.І. Мечникова; 1982–1986 рр. – професор кафедри атомних електричних станцій Одеського політехнічного інституту; 1986–1988 рр. – завідувач відділу радіобіології, Південне відділення ВАСГНІЛ (м. Київ); 1989–1990 рр. – заступник директора з наукової роботи Українського науково-дослідного інституту сільськогосподарської радіології (смт. Чабани Києво-

Святошинського району Київської області); 1990–1994 рр. – перший заступник міністра Мінчорнобилю України; 1994–1998 рр. – директор; 1998–2004 рр. – головний науковий співробітник Українського науково-дослідного інституту сільськогосподарської радіології; з 2004 р. – головний науковий співробітник Інституту проблем безпеки атомних електричних станцій НАН України. У 1991 р. створює відділ агроекології у складі Інституту агроекології та біотехнології УААН, який очолює до 1996 р.

У 1967 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Поведінка урану в ґрунтах та біологічних ланцюгах», у 1978 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Проблеми сільськогосподарської радіобіології призабрудненні навколишнього середовища молодою сумішшю продуктів ядерного ділення». У 1985 р. присвоєно вчене звання професора кафедри радіобіології.

Наукові інтереси вченого – агрохімія, біогеохімія та радіоекологія радіонуклідів, біологічна дія іонізуючого опромінення на екосистеми та сільськогосподарські об’єкти. Ним проведено фундаментальні дослідження поведінки радіонуклідів урану, ^{129}I, ^{90}Sr, ^{137}Cs в ґрунтах – форм зв’язку, вертикального розподілу та міграції, встановлено та оцінено летючість йоду з ґрунтів та снігового покриву; вивчено закономірності поведінки радіонуклідів у системі ґрунт – рослина в різних ландшафтно-екологічних умовах, обміну радіонуклідів в організмі тварин та розроблено методологію прогнозування накопичення їх рослинами і виведення з молоком у корів з використанням кінетичних моделей.Під його керівництвом проведено серію унікальних дослідів з вивчення радіобіологічних ефектів на рівні лісових, лугових та аграрних ценозів на різних етапах їхнього розвитку з використанням створеного ним пересувного джерела опромінення природних об’єктів великої потужності. Також проведено унікальні дослідження з вивчення радіаційної ситуації, що складається при забрудненні сільськогосподарських угідь молодою сумішшю продуктів ядерного ділення урану в разі важкої аварії з ядерним реактором або ядерного вибуху. Результати цих досліджень, опубліковані в СРСР та США, стали основою рекомендацій щодо ведення сільського господарства у спеціальних умовах.

Учений розробив методологію радіаційного моніторингу навколишнього середовища, яка ґрунтується на комплексному радіоекологічному районуванні території. Його роботи впроваджені та широко використовуються в ході робіт з ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС. Під його керівництвом в УНДІСГР та багатьох інститутах НААН засновано новий науковий напрям – реабілітації радіоактивно забруднених територій.Б.С. Прістер представляв Україну в координаційній Раді програми наукового співробітництва країн КЕС–СНД у питаннях мінімізації наслідків Чорнобильської катастрофи та Канадсько-Українського проекту «ГІС–Чорнобиль». Був науковим координатором проектів з МАГАТЕ, США, Великою Британією, Францією, Німеччиною, Норвегією та Угорщиною.

Опубліковано понад 550 наукових праць, з них більше 50 праць опубліковано за кордоном, 18 книжок. Має 6 винаходів, 1 патент.

Під його науковим керівництвом підготовлено 4 докторів та 7 кандидатів наук. Обрано у 1990 р. дійсним членом (академіком) УААН (сільськогосподарська радіологія). Упродовж 1990–1996 рр. – академік-секретар Відділення агроекології та природокористування УААН. Член Національної комісії радіаційного захисту населення України при Верховній Раді України.

Нагороджений орденами «За заслуги» III (2006) та II (2011) ступенів, знаком Пошани Мінагрополітики (2008), 4 медалями, Грамотою Президії Верховної Ради України, відзнакою Національної академії наук України «За наукові досягнення» (2008) та Національної академії аграрних наук України (2008). Заслужений діяч науки і техніки України (1998), лауреат Державних премій СРСР (1974) та України (2004) у галузі науки та техніки, Лауреат премії Вищої школи СРСР за науку (1985). Нагороджений Європейською академією наук Великою срібною медаллю Вільгельма Конрада Рентгена (2008).

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 236–238.

65 років від дня народження
ДАНИЛЕНКА АНАТОЛІЯ СТЕПАНОВИЧА

Вчений у галузі аграрної економіки, доктор економічних наук, професор, академік НААН

Народився 4 березня 1953 р. у с. Карапиші Миронівського району Київської області.

Після закінчення Білоцерківського сільськогосподарського інституту у 1976 р., працював головним ветеринарним лікарем колгоспу ім. Щорса Миронівського району.

Впродовж 1981–1991 р. – голова правління колгоспу ім. Куйбишева, колгоспу ім. Бузницького Миронівського району; 1991–1994 рр. – голова КСП «Карапиші» Миронівського району. У 1999–2005 рр. – професор, завідувач кафедри управління земельними ресурсами Національного аграрного університету. З 2008 р. – ректор Білоцерківського національного аграрного університету, професор, завідувач кафедри управління земельними ресурсами. У 1995 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Підприємництво і сільська зайнятість (питання теорії і практики)». У 1997 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Розвиток підприємництва в АПК України (теоретико-прикладні аспекти)».

Обрано у 2010 р. членом-кореспондентом, а у 2013 р. – академіком НААН.

До кола наукових інтересів ученого належать такі напрями: аграрна економіка, нормативно-правове регулювання агропромислового виробництва, земельні відносини, державне регулювання, управління національним господарством.Наукові дослідження спрямовані на пошук механізмів підвищення ефективності агропромислового виробництва. Він науково обґрунтував низку нових підходів щодо проведення земельної реформи в умовах переходу до ринкових відносин, питання екологічного, ефективного, раціонального використання земель, охорони і збереження земельного фонду, регулювання земельного обігу та розвитку ринку землі, забезпечення гарантій громадян на право власності на землю тощо. Значне місце в його працях належить організаційному та науковому забезпеченню земельної реформи, проблемам землеустрою, Державного земельного кадастру, моніторингу земель, державного контролю за використанням і охороною земель тощо. Багато зусиль покладено до розв'язання проблеми грошової оцінки земель, створення госпрозрахункових виробничих бюро при місцевих органах управління. Винятково важливими для науки і практики є розроблені ним нові підходи та управлінські методи із залучення інноваційного досвіду країн, де питання реформування аграрного сектору успішно вирішуються.

Опубліковано понад 100 наукових праць, автор і співавтор 43 пропозицій урядовим структурам. Брав участь у підготовці проектів 10 законів України, 2 указів президента. Під його науковим керівництвом підготовлено 1 доктора та 11 кандидатів наук. Він – голова спеціалізованої вченої із захисту докторських і кандидатських дисертацій, головний редактор чотирьох фахових видань: «Економіка та управління АПК», «Агробіологія», «Науковий вісник ветеринарної медицини», «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва».

Народний депутат двох скликань. Упродовж 1994–1998 рр. – голова Комітету з питань АПК, земельних ресурсів і соціального розвитку села ВР України; 1998– 1999 рр. – голова Черкаської облдержадміністрації.У 1995–1999 рр. – член Комісії з питань аграрної та земельної реформи при Президентові України; з 1997–2001 рр. – член Вищої експертної ради Президента України; з 1999–2001 рр. – член Комісії з питань аграрної політики при Президентові України. Академік УАН національного проґресу, академік НААН.

Нагороджений орденом «Знак Пошани» (1989), медаллю «За заслуги» III ступеня (2000), золотою і двома срібними медалями ВДНГ СРСР, (1988, 1989)). Має почесне звання заслуженого працівника сільського господарства (1994) та знак «Відмінник освіти України» (2005).

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко,

Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 387–389.

80 років від дня народження
МОСІЮКА ПИЛИПА ОМЕЛЯНОВИЧА

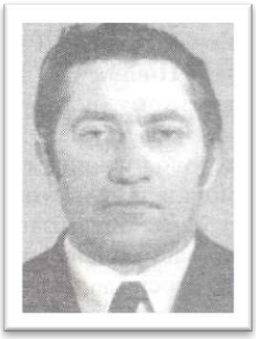

Вчений у галузі аграрної економіки, доктор економічних наук, професор

Народився 5 березня 1938 р. в с. Полоска Славутського району Хмельницької області.

У 1960 р. закінчив Житомирський сільськогосподарський інститут.Упродовж 1960–1963 рр. працював агрономом Рівненської обласної державної сільськогосподарської дослідної станції, заступником директора по якості Острозького хлібоприймального пункту, інспектором-організатором Гощанського районного територіального колгоспно-радгоспного управління Рівненської області. У 1966 р. після закінчення аспірантури в УкрНДІ економіки і організації сільського господарства, залишився працювати науковим співробітником та вченим секретарем цього ж інституту.З 1972 р. – завідувач відділу АСУ Київського філіалу ЦІНАО. З 1982 р. – старший викладач, доцент, професор, завідувач кафедри економіки підприємств аграрного сервісу Національного аграрного університету.У 1966 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Економічна ефективність застосування добрив в умовах Полісся Української РСР», у 1989 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Економічна ефективність використання добрив у землеробстві (на матеріалах Української РСР)».

Вчений є автором теоретичних основ, методологічних та методичних принципів економічної оцінки земель, управління аграрними виробничими ресурсами, оптимізації використання у землеробстві засобів хімізації, планування і прогнозування врожайності сільськогосподарських культур, формування економічних взаємовідносин між виробничою і обслуговуючою сферами АПК.Наукові розробки вченого розглянуті, схвалені й рекомендовані до впровадження у виробництво науково-технічними радами колишніх МСГ СРСР та МСГ УРСР. Вони використовуються в усіх сільськогосподарських підприємствах України.

Опубліковано близько 100 наукових праць.Під його науковим керівництвом захищено 20 кандидатських дисертацій. Він – член редколегії наукового вісника НАУ, член спеціалізованих вчених рад по захисту кандидатських дисертацій в НАУ і УД УХТ.

Нагороджений 3 медалями, у тому числі медаллю «За трудову доблесть».

Літ. : Вчені економісти-аграрники / УААН; наук. ред. М. В. Зубець, О. М. Шпичак, В. П. Ситник. – К. : Аграрна наука, 2001. – С. 65–66. – (Українські вчені-аграрії XX століття; кн. 5., Ч. 2.).

80 років від дня народження
ВЛАСОВА ВОЛОДИМИРА ІВАНОВИЧА

Вчений у галузі тваринництва, доктор сільськогосподарських та економічних наук, професор, дійсний член (академік) Академії сільськогосподарських наук Республіки Казахстан

Народився 10 березня 1938 р. у Казахстані, в місті Семипалатинську у родині службовців.

У 1960 р. закінчив Семипалатинський зооветеринарний інститут, і рік працював зоотехніком-селекціонером Райсільгоспінспекції Кокпектинського району Семипалатинської області. У 1960–1962 рр. – зоотехнік, головний зоотехнік, зоотехнік-селекціонер, радгоспу «Семипалатинський» (Ново-Покровський район). З 1962–1965 рр. – асистент кафедри великого тваринництва Семипалатинського зооветеринарного інституту. З 1965 р. – аспірант Науково-дослідного інституту тваринництва Лісостепу і Полісся УРСР (м. Харків). У 1968–1976 рр. працював молодшим, старшим науковим співробітником, завідувачем лабораторії генетики цього ж інституту.З 1976 по 1979 рр. – заступник директора з наукової роботи Українського науково-дослідного інституту тваринництва степових районів «Асканія-Нова».У 1979–1993 рр. – завідувач лабораторії АСУ СП Українського науково-дослідного інституту розведення і штучного осіменіння великої рогатої худоби (м. Бровари, Київської області), (з 1992 р. – Інститут розведення і генетики тварин УААН). З 1993–1998 рр. – радник Посольства України в США з питань агропромислового співробітництва. У 1998–1999 рр. – помічник Генерального директора Представництва компанії «IBETRADE CORPORATION. USA» в Україні.

У 1969 р. захистив кандидатську дисертацію з проблем успадкування господарсько-корисних ознак великої рогатої худоби. У 1982 р. захистив докторську дисертацію з проблем селекції сільськогосподарських тварин. У 2005 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Продовольча проблема в умовах глобалізації». У 1992 р. присвоєно вчене звання професора. У 2004 р. присвоєно звання старшого наукового співробітника зі спеціальності «економіка сільського господарства і АПК». У 2010 р. присвоєно звання старшого наукового співробітника зі спеціальності «історія науки і техніки».

У широкому спектрі наукових досліджень вченого – розвиток теоретичних і практичних основ великомасштабної селекції, розробка і впровадження в селекційний процес генетико-популяційних методів визначення племінної цінності, добору, підбору й оцінки типу тілобудови молочної худоби, вдосконалення методичних підходів до управління генеалогією породи, моделювання селекційно-генетичних процесів у популяціях сільськогосподарських тварин. В.І. Власов – один із вітчизняних

фундаторів основ класифікації й обробки селекційно-генетичної інформації з використанням сучасної електронно-обчислювальної техніки. Під його науковим керівництвом розроблені та впроваджені у виробництво автоматизована система оцінки бугаїв-плідників за якістю нащадків, автоматизована система підбору пар «на замовлення», автоматизоване робоче місце зоотехніка-селекціонера племгоспу (АРМ-племгосп), автоматизована система бонітування великої рогатої худоби, комп'ютерна система формування і ведення банку даних бугаїв-плідників молочних порід.

Опублікував понад 600 наукових праць, в тому числі у співавторстві 20 монографій, серед яких перший у колишньому СРСР підручник з питань виробництва молока на промисловій основі. Під його науковим керівництвом підготовлено 9 кандидатів наук.

Обрано у 2006 р. дійсним членом (академіком) Академії сільськогосподарських наук Республіки Казахстан.Нагороджений орденом «За заслуги» III ступеня (1998). Відзначено спеціальною нагородою Університету штата Айова (1998) та персональною нагородою Sister Cities International (1998). Має почесне звання заслуженого діяча науки і техніки України (2008). Згадані наукові розробки неодноразово демонструвались на колишніх союзній і республіканській ВДНГ, нинішніх виставках-аукціонах.

Літ. : Вчені у галузі ветеринарної медицини / УААН; наук. ред. М. В. Зубець, О. М. Шпичак, В. П. Ситник. – К,: Аграрна наука, 2001. – С. 81–82. – (Українські вчені-аграрії XX століття; кн. 2.); Власов Володимир Іванович : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1963–2013 роки / НААН, ННСГБ, ННЦ «Ін-т аграр. економіки» ; уклад. В.А. Вергунов, О.П. Анікіна, Х.М. Піпан, Л.А. Кириленко ; наук. ред. В.А. Вергунов. – Вінниця : ФОП Корзун Д.Ю., 2014. – С. 5–6 : портр. – (Сер. «Біобібліографія вчених-аграріїв України» / НААН, ННСГБ ; кн. 55).

80 років від дня народження
ГУДЗИНСЬКОГО ОЛЕКСІЯ ДМИТРОВИЧА

Вчений у галузі аграрної економіки, доктор економічних наук, професор

Народився 10 березня 1938 р. в с. Старий Майдан Деражнянського району Хмельницької області в сім'ї колгоспника.

У 1965 р. закінчив економічний факультет Української сільськогосподарської академії. Після її закінчення до 1971 р. працював головним економістом у колгоспі ім. Б. Хмельницького Кагарлицького району Київської області.З 1971 р. – аспірант, асистент, доцент, професор кафедри менеджменту і маркетингу Національного аграрного університету.Понад 17 років працював заступником декана економічного факультету НАУ. З 1978 р. – доцент, а з 1992 р. –професор кафедри менеджменту ім. професора Й.С. Завадського маркетингу Національного аграрного університету(нині – Національного

університету біоресурсів і природокористування України). У 1976 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Економічні методи в управлінні сільськогосподарськими підприємствами». У 1992 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Формування ефективного механізму управління сільськогосподарським виробництвом».

Вчений працює над розв'язанням проблем системи менеджменту. Бере активну участь у дослідженнях питань щодо удосконалення форм і методів управління матеріальними й економічними процесами в сільськогосподарському виробництві, впровадження системи соціально-економічних заходів щодо подальшого розвитку АПК, реформування системи управління АПК відповідно до концепції його розвитку.

Опубліковано понад 150 наукових та навчальних праць, у тому числі 13 монографій і навчальних посібників. Ним розроблена комплексна система управління якістю підготовки спеціалістів економічного профілю. З його участю створені навчальні плани і програми, освітньо-професійні програми та кваліфікаційні характеристики з напряму «Менеджмент». У співавторстві підготовлені: рекомендації по вдосконаленню системи управління АПК, концепції підготовки спеціалістів з бухгалтерського обліку і аудиту та менеджменту у вищих аграрних навчальних закладах.

Вчений – член двох фахових рад по ліцензуванню і акредитації вузів із напрямів «Менеджмент», «Торгівля та менеджмент» при Міністерстві освіти; член НМК з напряму «Менеджмент» Міністерства освіти і науки України, член трьох спеціалізованих рад по захисту дисертацій.

Літ. : Вчені економісти-аграрники / УААН; наук. ред. М. В. Зубець, О. М. Шпичак, В. П. Ситник. – К. : Аграрна наука, 2001. – С. 178–179. – (Українські вчені-аграрії XX століття; кн. 5., Ч. 1.).

80 років від дня народження
БОЙКА АНАТОЛІЯ ЛЕОНІДОВИЧА

Вчений-вірусолог, еколог, біотехнолог, доктор біологічних наук, професор, академік НААН та АН ВШ України

Народився 11 березня 1938 р. у смт Корнин Попільнянського району Житомирської області.

У 1962 р. закінчив Житомирський сільськогосподарський інститут. У 1962–1963 рр. працював помічником завідувача держсортодільниці в Житомирської області. У 1966 р. закінчив аспірантуру і залишився працювати співробітником Інституту мікробіології та вірусології ім. Д.К. Заболотного АН УРСР. Упродовж 1978–2004 рр. – завідувач кафедри вірусології Київського національного університету імені Тараса Шевченка. З 2004 р. по теперішній час – професор ННЦ «Інститут біології» Київського національного університету імені Тараса Шевченка. У 1997 р. – експерт Європейської комісії (Брюссель). Виступав

науковим консультантом та читав лекції з питань вірусології, екології та біотехнології в наукових центрах і університетах Росії, Угорщини, Польщі, В'єтнаму, Словаччини, Голландії та ін.У 1967 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Вирусный хлороз хмеля на Украине»; у 1983 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Биологические свойства вирусов и вирусные болезни хмеля и розы эфиромасличной». У 1984 р. йому присвоєно вчене звання професора кафедри вірусології.

Основні наукові дослідження вченого пов'язані зі структурою та функціями вірусів (бактерій, рослин, ссавців, гідробіонтів та ін.) за різних екологічних ситуацій. Він уперше довів, що не всі клітини меристеми рослин є безвірусними.А.Л. Бойко – фундатор вітчизняної школи вірусологів нового покоління. Науковій спільноті широко відомі його фундаментальні й прикладні дослідження етіології та розповсюдження вірусів сільськогосподарських рослин: пшениці, соняшнику, хмелю, цукрових буряків, ефіроолійної троянди, чорного перцю, картоплі, цукрової тростини, квітково-декоративних і плодово-ягідних культур. Він також одержав нові експериментальні результати, які розкривають молекулярні властивості, фізичну будову, локалізацію вірусів різних організмів у клітинах, що покладено в основу створення новітніх біотехнологій і сучасних лабораторій. Водночас учений сформулював концептуальні основи поведінки вірусів у біологічних об'єктах у разі дії на них радіації та геліокосмофізичних факторів. Ним виявлено нові віруси та їхні штами, які мають поширення в регіонах радіаційного навантаження.

Вчений вперше здійснив перенесення генів рослинних вірусів у клітини пухлин ссавців, виявив явище чутливості вірусів та їхніх РНК і ДНК до постійного поля, що розширює уявлення відносно їхньої комплементарності. Під керівництвом вченого і за його участі створено новітні технології оздоровлення від вірусів понад 500 сортів, клонів рослин, які впроваджено в АПК України. Безпосередньо ним отримано та проведено аналіз 3650 електронографій вірусів і клітин рослин, ссавців, бактерій, віро'їдів. Він передбачив, які саме домінуючі наукові напрями досліджень актуально розвивати на перспективу в галузі загальної вірусології, екології і біобезпеки.

Опубліковано самостійно й у співавторстві понад 500 наукових праць, з-поміж них 7 книг монографій, 4 посібники, 1 підручник, десятки брошур, рекомендацій. Має 16 патентів, авторських свідоцтв, зареєстрованих сортів рослин.

Під його науковим керівництвом підготовлено 5 докторів та 26 кандидатів наук. Серед його учнів сотні спеціалістів і магістрів.

Обрано у 1995 р. – академіком АНВш України. Він – заслужений професор Київського національного університету імені Тараса Шевченка (2006), почесний доктор Інституту агроекології і економіки природокористування НААН (2007). Саме в цьому інституті було створено центр вірусологічних досліджень, яким керував і є його куратором вчений.

Нагороджений орденом князя Ярослава Мудрого, медалями «До 1500-річчя Києва», «Ветеран праці», «За трудову доблесть», медалями ВДНГ СРСР та УРСР, Почесними грамотами АН УРСР, УААН, Міністерства освіти і науки України, Кабінету Міністрів України, Почесною відзнакою УААН, відзнакою мера Києва. Має почесне звання заслуженого діяча науки і техніки України (2004). Присуджено Державну Премію України в галузі науки і техніки та Премію ім. академіка Д.К. Заболотного НАН України (2005). Лауреат Премії НААН (2010), має зарубіжні дипломи, сертифікати.

Вчений – член спеціалізованих вчених рад Київського національного університету ім. Тараса Шевченка із захисту дисертацій за спеціальностями вірусологія, імунологія, фізіологія рослин, біохімія, радіобіологія, ботаніка, членом президії АНВш України, товариства мікробіологів України, членом комісії біологічних факторів і нормування МОЗ, експертом МОН МС, ВАК України. Він є членом редколегій фахових наукових видань «Мікробіологічний журнал», «Захист рослин», «Сільськогосподарська мікробіологія», «Інтродукція і акліматизація».

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 35–37.

70 років від дня народження
БОНДАРЕНКА ЮРІЯ ВАСИЛЬОВИЧА

Вчений у галузі тваринництва, доктор біологічних наук, старший науковий співробітник

Народився 23 березня 1948 р. в м. Харків у сім'ї службовців. У 1971 р. закінчив Харківський державний університет ім. О.М. Горького. Наукову діяльність розпочав в Інституті птахівництва УААН в 1971 р. на посаді – молодшого, а з 1976 – старшого наукового співробітника лабораторії популяційної генетики та імуногенетики; з 1988 по 1996 р. – провідний, а з 1997 р. – головний науковий співробітник відділу генетики і селекції.З 2010 р. – завідувач кафедри технології кормів і годівлі тварин біолого-технологічного факультету Сумського національного аграрного університету. Також працював на кафедрі генетики та цитології Харківського національного університету імені В. Каразіна.

У 1976 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Генетичний поліморфізм білків курей у зв'язку з напрямом селекції та рівнем продуктивності». У 1982 р. одержав звання старшого наукового співробітника. У 1995 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Генетичні основи виведення та використання аутосексної птиці».

Ю.В. Бондаренко – видатний вчений у галузі генетики сільськогосподарської птиці. Він вперше запропонував спосіб прогнозу гетерозису в яєчному птахівництві, що дає змогу проводити вибір батьківських і материнських форм без попередніх схрещувань ліній. Ученим розроблено генетичні основи і методичні прийоми виведення аутосексних ліній і комбінацій сільськогосподарської птиці. За його безпосередньої участі створено кілька ліній та комбінацій яєчних курей, качок і гусей, які дають змогу з 97-100 %-ною точністю визначати статі добового молодняку за забарвленням пуху (колор- сексинг) або за швидкістю росту оперення (федерсексинг).

Учений багато уваги приділяє вивченню спадкових аномалій розвитку свійських птахів, спільно з селекціонерами проводить роботу, спрямовану на зниження рівня генетичного тягаря в лініях птиці.

Опубліковано понад 200 наукових праць. Автор 3 свідоцтв на винаходи. Є членом 2 спеціалізованих вчених рад з захисту кандидатських та докторських дисертацій.

Нагороджений срібною медаллю ВДНГ СРСР, удостоєний двох дипломів 2-го ступеня ВДНГ СРСР і двох дипломів ВДНГ України.

Літ. : Вчені у галузі тваринництва / УААН; наук. ред. М. В. Зубець, О. М. Шпичак, В. П. Ситник. – К. : Аграрна наука, 2001. – С. 60–61. – (Українські вчені-аграрії XX століття; кн. 2.).

75 років від дня народження
РЯБЧИКА ОЛЕКСІЯ АНДРІЙОВИЧА

Вчений у галузі аграрної економіки, доктор економічних наук, професор

Народився 23 березня 1943 р. в с. Качківка Ямпільського району Вінницької області.

У 1965 р., після закінчення Київського інституту народного господарства, працював головним економістом колгоспу «Дружба» с. Качківка Ямпільського району. Згодом працював головою колгоспу, директором радгоспу, начальником районного управління сільського господарства, заступником начальника обласного управління сільського господарства. У 1967 р. вперше в СРСР започаткував чекову форму внутрігосподарських розрахунків, яка офіційно була визнана і набула характеру раціонального досвіду для союзної аграрної практики. Згодом працював головою колгоспу, директором радгоспу, начальником районного управління сільського господарств, заступником начальника обласного управління сільського господарства.У 1972 р. закінчив аспірантуру КІНГ. У дослідній науковій роботі пройшов шлях від молодшого наукового співробітника до головного наукового співробітника ІАЕ УААН (1987–1997 рр.).З 1997 р. – на науково-педагогічній роботі у Вінницькому державному сільськогосподарському

інституті. Нині вчений працює на посаді завідувача кафедри аграрної економіки у цьому ж інституті.

У 1988 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Внутрігосподарський економічний механізм сільськогосподарських підприємств». У 1994 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Розвиток внутрігосподарських товарно-грошових і госпрозрахункових відносин в аграрному секторі економіки: теоретико-методичні і прикладні аспекти».

Основною темою наукових досліджень є науково-методичні розробки і рекомендації з питань удосконалення внутрігосподарських економічних відносин, функціонування внутрігосподарських товарно-грошових відносин та розвитку товарного ринку всередині колективних сільськогосподарських підприємств. Свою наукову роботу спрямовує в сучасне русло реформування економічних відносин на селі.За даними МСГ СРСР, чекову форму взаєморозрахунків на кінець 80-х років впровадили 40 % підприємств АПК. На початку 90-х років економічний механізм товарних внутрігосподарських відносин впроваджували понад 50 інтелектуально сильних господарств України.

Опубліковано понад 100 наукових праць, з яких 15 книжок і брошур, 18 рекомендацій, дві монографії.

Нагороджений орденом «Знак Пошани».

Літ. : Вчені економісти-аграрники / УААН; наук. ред. М. В. Зубець, О. М. Шпичак, В. П. Ситник. – К. : Аграрна наука, 2001. – С. 262–263. – (Українські вчені-аграрії XX століття; кн. 5., Ч. 2.).

КВІТЕНЬ

70 років від дня народження
ЯЦИКА АНАТОЛІЯ ВАСИЛЬОВИЧА

Вчений у галузі водного господарства, раціонального і збалансованого природокористування, сталого розвитку, доктор технічних наук, професор, академік НААН

Народився 5 квітня 1948 р. у смт. Гоща Рівненської області.

У 1973 р. закінчив Український інститут інженерів водного господарства.Упродовж 1973–1981 рр. працював в Українському науково-дослідному інституті гідротехніки і меліорації інженером, молодшим науковим співробітником, завідувачем групи.З 1981 по 1984 р. – помічник міністра меліорації і водного господарства України. З 1984 р. і донині працює директором Українського науково-дослідного інституту водогосподарсько-екологічних проблем (до 1991 р. – український філіал Центрального науково-дослідного інституту комплексного використання водних ресурсів).З 1994 р. присвоєно вчене звання професора. З 2002 р. – директор, завідувач кафедри водогосподарської

екології, гідрології та природокористування НУВГП. У 1999–2000 рр. – заступник міністра охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки, головний державний інспектор з охорони навколишнього природного середовища.У 1984 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Удосконалення технології планового водокористування на осушувально-зволожувальних системах України», а у 1997 р. – докторську дисертацію на тему: «Екологічні основи раціонального водокористування (на прикладі річок України)». Звання професора отримав у 1994 р.

Вченим розроблено наукові основи відновлення природно-екологічної рівноваги у водних і навколоводних екосистемах України, і цим самим створити передумови для збереження її здорового генофонду. Він є засновником нового напрямку в українській науці – водогосподарської екології. Ним обґрунтовано нові напрями в теорії і практиці природоохоронної діяльності, забезпеченні екологічної безпеки України, підготовлено законодавчі і нормативні документи, яких недостатньо було для практичної діяльності державних органів управління.У 1986–1991 рр. очолював спеціальну програму в зоні Чорнобильської АЕС із захисту водних ресурсів басейну Дніпра від радіоактивного забруднення та створення систем резервного водопостачання.

Опубліковано понад 500 наукових праць, у тому числі 17 монографій, словників, довідників, енциклопедії, підручника. Автор 10 патентів на винаходи. Обрано у 2002 р. членом-кореспондентом УААН. У 2007 р. – дійсним членом (академіком) УААН Відділення землеробства, меліорації та агроекології із спеціальності природокористування.

Наукові роботи вченого використано при розробці Законів України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Водного кодексу України», «Про безпеку гідротехнічних споруд», «Національної програми екологічного оздоровлення басейну р. Дніпро та поліпшення якості питної води» тощо.Нагороджений орденами «За заслуги» III ступеня (2008), Св. рівноапостольного князя Володимира III ступеня (2003), «Преподобного Нестора Літописця» (2008), «Різдво Христове–2000», медалями «До 1500–річчя Києва» (1982), «Учасник ліквідації аварії на ЧАЕС», «Ветеран праці» (1989), подякою Президента України (200), Почесною грамотою Кабінету Міністрів України (2003), дипломом та почесною медаллю видання «Золота книга ділової еліти України». Має почесне звання заслуженого діяча науки і техніки України (2001), почесним працівником Держводгоспу і Гідрометеослужби України.

З 1997 р. А.В. Яцик – міжнародний експерт Комітету з водопостачання і санітарії ВООЗ (мм. Женева, Швейцарія), член ряду міжнародних екологічних організацій (мм. Женева, Страсбург, Відень, Рим), заступник голови українського товариства охорони природи, член експертної ради ВАК України, спеціалізованих вчених рад при Київському національному технічному університеті «Київський політехнічний інститут», Національному

університеті водного господарства та природокористування. Входить до складу редколегії низки наукових журналів і збірників.

Гідно представляв Україну на міжнародних конгресах, симпозіумах, державних переговорах у Австрії, Великій Британії, Канаді, Німеччині, США, Філіппінах, Франції, Швейцарії тощо.

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 325–327.

45 років від дня народження
МЕЛЬНИЧУКА МАКСИМА ДМИТРОВИЧА

Вчений у галузі біотехнології та вірусології, доктор біологічних наук, професор, академік НААН

Народився 6 квітня 1973 р. у м. Києві.У 1994 р. закінчив з відзнакою навчання на біологічному факультеті Київського національного університету імені Тараса Шевченка, а у 1999 р. – Національний аграрний університет і магістратуру факультету захисту рослин. У 1994 р. вступив до аспірантури Київського національного університету імені Тараса Шевченка при кафедрі вірусології біологічного факультету. З вересня 1998 р. працює в Національному аграрному університеті (нині – Національний університет біоресурсів і природокористування (НУБіП) України), де створює першу в Україні проблемну лабораторію фітовірусології. З 2000 р. – докторант НАУ, а з 2001 р. відзивається із докторантури і очолює кафедру екобіотехнології та біорізноманіття. З 2003 р. – декан факультету захисту рослин і біотехнологій НАУ, у 2004 р. переводиться на роботу в Мінприроди на посаду начальника Управління безпеки хімічних речовин. Паралельно обирається головою Держхімкомісії України, отримує п’ятий ранг державного службовця України. У грудні цього самого року створює в Національному аграрному університеті новий Навчально-науковий інститут охорони природи і біотехнологій, і очолює його.

У 1997 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Патологічні зміни у рослин хмелю індуковані вірусом скручування листя». У 2006 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Молекулярно-біологічне вивчення геномних і реплікативних РНК фіто- та міковірусів як основа для створення рослинних біотехнологій». У 2007 р. присвоєно вчене звання професора.У 2007 р. обирається на посаду проректора з наукової та інноваційної роботи. Одночасно, від 2010 р. було призначено заступником міністра аграрної політики України.З 2011 р. працює в Національному університеті біоресурсів і природокористування України. У травні 2011 р. обирається директором новоствореного НУБіП України, водночас очолює координаційну раду

Міжнародного наукового парку «Біобезпека природокористування та якість життя» при цьому самому університеті.

Наукові інтереси вченого стосуються актуальних фундаментальних та прикладних питань вірусології, біотехнології, екологіїта охорони навколишнього природного середовища: біорізноманіття, структура й функціонування фіто- та міковірусів, діагностика, ідентифікація і попередження виникнення інфекцій рослин і тварин; розробка ефективних технологій з оздоровлення, клонування *in vitro* господарсько-цінних ліній та сортів рослин сільськогосподарського, енергетичного, декоративного та муніципального призначення; біопалива та їхнього виробництво, біогаз та його використання в народному господарстві; правові засади і регулювання екологічної політики в Україні, біобезпека створення та використання трансгенних, генетично модифікованих організмів (ГМО), нанобіотехнології і використання нанобіорозчинів у сільському господарстві.

Опубліковано близько 500 наукових праць. Автор понад 40 Патентів України. Під його науковим керівництвом захищено 2 докторські та 10 кандидатських дисертацій. Закінчують написання дисертацій четверо докторантів та аспірантів. Обрано у 2007 р. – членом-кореспондентом УААН Відділення рослинництва, у 2013 р. – академіком НААН за спеціальністю «Селекція рослин», членом президії НААН України,у 2014 р. – віце-президентом НААН.

З 2007 р. очолює спеціалізовану вчену раду із захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) наук в Національному університеті біоресурсів та природокористування України. Є членом спецради із захисту дисертацій в Інституті мікробіології та вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України, редколегій низки наукових журналів, серед яких «Мікробіологічний журнал», «Біотехнологія» Президії НАН України, «Біоресурси та природокористування», «Наукові доповіді НУБіП України», «Вісник генетиків і селекціонерів України» тощо.

Упродовж 2010–2011 рр. як заступник міністра він був куратором Департаментів освіти, науки і дорадництва, розвитку сільських територій та зовнішньоекономічних відносин Мінагрополітики України, заступником голови Науково-технічної ради міністерства, заступником голови Ради і одним із двох заступників, відповідальним за розробку проекту Національної доктрини розвитку та реформування агропромислового комплексу України.

Нагороджений орденом «За заслуги» III ступеня, медаллю «Петро Могила», Почесною грамотою Кабінету Міністрів України із врученням пам’ятного знака, Почесною Грамотою Президії Верховної Ради України. Почесною відзнакою УААН за значний внесок у розвиток аграрної освіти і науки України, нагрудним знаком «Почесний працівник Державного комітету України з водного господарства», Іменним годинником від УСПП. Лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, лауреат Державної премії АР Крим.

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад.

В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 497–499.

65 років від дня народження
ЗАХАРЕНКА МИКОЛИ ОЛЕКСАНДРОВИЧА

Вчений у галузі біохімії і біотехнології, доктор біологічних наук, професор, член-кореспондент НААН

Народився 18 квітня 1953 р. у с. Музичі Києво-Святошинського району Київської області.

У 1975 р. закінчив Українську сільськогосподарську академію. З 1975 по 1977 рр. – стажист-дослідник, а у 1980 р. закінчив аспірантуру в цієї академії. У 1980–1986 рр. – асистент; у 1986–1988 рр. – доцент; у 1988–1991 рр. – докторант кафедри біохімії і біотехнології УДАУ. З 1994 р. – професор цієї кафедри. Упродовж 1997–2001 рр. і з 2010 р. і донині – завідувач кафедри гігієни тварин та санітарії ім. А.К. Скороходька Національного університету біоресурсів і природокористування України. За сумісництвом у 1997 р. обраний на посаду декана зооінженерного факультету, а в 2001 р. призначений директором Навчально-наукового інституту тваринництва і водних біоресурсів Національного аграрного університету. У період з 1996 по 1997 рр. – в.о. академіка-секретаря Відділення загальної біології УААН. У 1981 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Вплив різних концентрацій вуглекислоти на обмін речовин в організмі коропа», а 1993 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Механізми порушень обміну речовин та способи їх корекції у новонароджених телят». У 1994 р. присвоєно вчене звання професора.

Вчений активно працює над розв’язанням цілої низки науково-практичних проблем створення та використання нового покоління біологічно активних речовин – стимуляторів продуктивності тварин. Під його керівництвом вивчаються молекулярні механізми адаптації тварин до екстремальних факторів зовнішнього середовища, проводяться широкопланові дослідження процесів біоферментації при переробці відходів тваринницьких об’єктів з метою зменшення їхнього негативного впливу на довкілля. На основі вивчення особливостей процесів травлення у новонароджених тварин розроблено нові способи профілактики неонатальних патологій у жуйних, які одержали позитивну оцінку науковців та практиків і впроваджені у виробництво.

До наукових здобутків слід також віднести і розробку нових наукових рішень щодо використання методів хімічного мутагенезу при вдосконаленні різних штамів мікроорганізмів, застосування *їх* в сучасних біотехнологіях.

Опубліковано понад 300 наукових праць. Автор 30 патентів на винаходи.Під його науковим керівництвом підготовлено 2 докторів та

8 кандидатів наук, є консультантом 2 здобувачів наукового ступеня доктора наук, керівником 4 аспірантів. Обрано у 2007 р. членом-кореспондентом УААН Відділення ветеринарної медицини та зоотехнії.

Вчений – голова спеціалізованої вченої ради та член низки інших рад із захисту докторських дисертацій. Входив до складу спеціальної комісії ДАК України з харчової, легкої промисловості та сільського господарства. Є членом редакційних колегій цілої низки наукових видань.З 1997 по 2008 р. очолював НМК із напряму технологія виробництва і переробки продукції тваринництва при Міністерстві освіти і науки України. За його участю розроблено 8 державних стандартів підготовки фахівців ОКР бакалавр, спеціаліст та магістр із напрямів ТВППТ та водні біоресурси і підготовлено значну кількість фахівців тваринництва та ветеринарної медицини.

Нагороджений Грамотою Верховної Ради України. Має почесне звання заслуженого працівника освіти України.

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 412–413.

80 років від дня народження
КАЛИНОВСЬКОГО ГРИГОРІЯ МИКОЛАЙОВИЧА

Вченій у галузі ветеринарної медицини, доктор ветеринарних наук, професор, академік АН ВШ України

Народився 19 квітня 1938 р. в с. Нагачів Яворівського району Львівської області.

Навчався на факультеті ветеринарної медицини УСГА. Після закінчення впродовж семи років працював у Тячівському районі Закарпатської області, обіймаючи посади завідувача Дібровської ветеринарної дільниці, заступника головного ветеринарного лікаря і старшого ветеринарного лікаря радгоспу «Верховина».У 1975 р. закінчив аспірантурі при кафедрі акушерства Національного аграрного університету. Упродовж 1972 по 1995 рр. – працював асистентом і доцентом кафедри хірургії на факультеті ветеринарної медицини. З 1995 р. – завідувач кафедри акушерства і терапії Державної агроекологічної академії України (м. Житомир). У 1996 р. – обрано деканом факультету ветеринарної медицини ДААУ.

У 1975 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Гістологічні зміни в карункулах, фізико-хімічні і цитологічні показники в лохіях корів у післяродовий період». У 1993 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Морфофункціональнеобґрунтування раціональної профілактики акушерської патології у корів». У 1994 р. присвоєно вчене звання професора.

Наукова діяльність зосереджена на вивченні патології родів і післяродового періоду у корів та обґрунтуванні раціональної профілактики патології родів: прогнозуванні відтворення великої рогатої худоби в господарствах зони радіоактивного забруднення.

Обрано у 2006 р. академіком АН ВШ України.Автор численних методичних порад і розробок для студентів, наукових статей. Співавтор «Довідника ветеринарного лікаря» (1990), підручників «Загальна ветеринарна хірургія» (1990), «Спеціальна ветеринарна хірургія» (1991), довідника «Болезни молодняка сельскохозяйственных животных», монографії «Материнська плацента і затримання посліду у корів» (2003).

Підготував 8 кандидатів наук. Був членом спеціалізованих вчених рад із захисту дисертацій у Харківській зооветеринарній академії, Білоцерківському державному аграрному університеті. Член спеціалізованих рад у Державному агроекологічному університеті та Національному аграрному університеті.

Літ. : Вчені у галузі ветеринарної медицини / УААН; наук. ред. М. В. Зубець, О. М. Шпичак, В. П. Ситник. – К. : Аграрна наука, 2001. – С. 122–123. – (Українські вчені-аграрії XX століття; кн. 6.).

75 років від дня народження
ЧЕРНЮК ЛЮДМИЛИ ГРИГОРІВНИ

Вчена у галузі аграрної економіки, доктор економічних наук, професор, академік Української екологічної академії наук

Народилася 26 квітня 1943 р. у смт Куликівка Чернігівської області.У 1966 р. закінчила Київський державний університет ім. Т.Г. Шевченка. У 1969 р. закінчила аспірантуру Сектора географії Інституту геологічних наук АН УРСР. Після навчання в аспірантурі працювала у Раді по вивченню продуктивних сил УРСР АН УРСР спочатку молодшим (1969–1974 рр.), а потім старшим науковим співробітником (1974–1991 рр.). З 1992 р. – завідувач відділу проблем комплексного розвитку і розміщення продуктивних сил.У 1970 р. захистила кандидатську дисертацію на тему: «Розвиток машинобудування і його вплив на формування виробничих комплексів промислових центрів», а у 1991 р. захистила докторську дисертацію на тему: «Регіональні проблеми розвитку харчової промисловості України».

Основні аспекти наукової діяльності вченій спрямовані на дослідження проблем розміщення продуктивних сил, формування і розвитку агропромислового виробництва. Вона є автором багатьох наукових праць з територіальної організації, галузево-функціональної структури і раціонального використання природно-ресурсного потенціалу АПК, а також з питань формування експортного продовольчого потенціалу. Розробляє

питання методології та методики становлення і розвитку регіональних АПК різного таксономічного рангу та напрямів їх перспективного розвитку.

Опублікованопонад 300 наукових праць. Під її науковим керівництвом підготовлено 2 докторів та 6 кандидатів наук. Вона є членом спеціалізованої вченої ради з вивчення продуктивних сил України, НАН України, а також членом експертної комісії ВАК України. Обрано у 1996 р. дійсним членом Української екологічної академії наук. Нагороджена двома медалями, Заслужений діяч науки і техніки України.

Літ. : Вчені економісти-аграрники / УААН; наук. ред. М. В. Зубець, О. М. Шпичак, В. П. Ситник. – К. : Аграрна наука, 2001. – С. 445–446. – (Українські вчені-аграрії XX століття; кн. 5., Ч. 2.)

55 років від дня народження
ЗАХАРЧУКА ОЛЕКСАНДРА ВАСИЛЬОВИЧА*

Вчений у галузі аграрної економіки, доктор економічних наук, старший науковий співробітник

Народився 29 квітня 1963 р. у с. Джурин Шаргородського району Вінницької області.

У 1978–1982 рр. навчався у Вінницькому політехнічному технікумі. Після військової служби, упродовж 1985–1990 рр. навчався в Українській сільськогосподарській академії (м. Києв) на економічному факультеті. Розпочав трудову діяльність головним економістом у КСПім. Суворова с. Зведенівка Вінницької області. З 1999 по 2001 рр. працював на різних посадах головного управління сільського господарства та головного управління економіки Вінницької облдержадміністрації. Очолював відділи економіки агропромислового комплексу, інвестиційної політики та фінансових відносин і розрахунків.

З вересня 2001 р. по листопад 2002 р. – старший науковий співробітник відділу інвестицій та відділу ціноутворення і кон'юнктури ринку ННЦ «Інститут аграрної економіки». Предметом досліджень науковця є прогнози інвестицій у сільське господарство, проблеми залучення іноземних інвестиційних ресурсів в аграрну сферу нашої держави, дослідження вітчизняного ринку зерна. Упродовж 2002–2012 рр. – заступник директора з економічних досліджень Українського інституту експертизи сортів рослин. Здійснював наукове консультування та приймав безпосередню участь у розробці науково-технічної програми державної експертизи сортів рослин. Приймав безпосередньо участь у розробці та підготовці заходів з підвищення якості на надійності проведення польової експертизи сортів рослин, у пошукових і теоретичних наукових дослідженнях в галузі охорони прав на сорти рослин, в тому числі направлених на вивчення наукових основ генетичної та біологічної безпеки. У 2010 р. розпочав викладацьку роботу у Відкритому міжнародному університеті розвитку людини «Україна» на

посаді завідувача кафедри, а потім професора кафедри фінансів та банківської справи. З 2012 р. перейшов на роботу у ННЦ «Інститут аграрної економіки» на посаду головного наукового співробітника, а потім заступника директора з науково-виробничого забезпечення. У 2013 р. був призначений на посаду завідувача відділу ринку матеріально-технічних ресурсів.

У 2002 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Економічні відносини у зернопродуктовому комплексі Вінниччини». У 2010 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Формування та розвиток ринку сортів рослин (теорія, методологія та практика)».У сферу дослідженьнауковця входять методологічні проблеми відтворення основного капіталу аграрних підприємств та формування ринку матеріально-технічних ресурсів. Опубліковано близько 200 наукових праць, 2 монографії, 2 посібники, 6 монографій у співавторстві.

Нагороджений трудовою відзнакою «Знак пошани» та Золотою медаллю за участь у міжнародній агропромисловій виставці, грамотами Міністерства аграрної політики та продовольства, Національної академії аграрних наук, Державної служби з охорони прав на сорти рослин, Українського інституту експертизи сортів рослин, Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки» та Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна».

Захарчук О.В. – член спеціалізованої вченої ради Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки» та Житомирського національного агроекологічного університету, член редакційної колегії

**Інформація надійшла від Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки».*

ТРАВЕНЬ

80 років від дня народження
ВОЛИНЦЯ ЛЕОНІДА КУЗЬМИЧА

Вчений у галузі ветеринарної медицини, доктор ветеринарних наук, професор, академік Української академії наук

Народився 3 травня 1938 р. в с. Заріччя Ружинського району Житомирської області.

У 1959 р. з відзнакою закінчив Мироцький ветеринарний (технікум і за направленням працював на Рівненській сільськогосподарській дослідній станції.У 1964 р. закінчив Львівський зооветеринарний інститут. Працював у Коропському районі Чернігівської області завідувачем ветеринарної дільниці, начальником протиепізоотичного загону районної станції по боротьбі з хворобами тварин, директором районної ветеринарної лабораторії. З 1969 р. – аспірант Українського Головного науково-дослідного інституту

сільськогосподарської мікробіології (м. Чернігів). У 1973 р. очолив роботу ветеринарної служби Виставки передового досвіду в народному господарстві УРСР. Згодом був призначений на посаду ветлікаря відділу державноїветеринарної інспекції Головного управління ветеринарії МСГ УРСР. З 1976 по 1978 рр. – старший науковий співробітник, а потім провідний науковий співробітник лабораторії асоційованих інфекцій Інституту ветеринарної медицини УААН. Упродовж 1988–1991 рр. – завідувач Української зональної науково-контрольної лабораторії Всесоюзного Державного науково-контрольного інституту ветеринарних препаратів МСГ СРСР (м. Київ). З 1996 р. – завідувач лабораторії ветеринарно-санітарної експертизи продуктів тваринництва. Під його керівництвом і за його участі організовано роботу Коропської районної ветеринарної лабораторії, розроблено методи ветеринарного контролю підприємств, що виготовляють препарати для ветеринарії і тваринництва. Удосконалено лабораторну діагностику й розшифровано антигенну структуру збудника колібактеріозу поросят в Україні. Він обґрунтував і розробив технологію виготовлення і контролю вакцини нового покоління для профілактики колібактеріозу тварин. У 1974 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Токсигенні та імуногенні властивості кишкових паличок, що викликають колібактеріоз телят». У 1994 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Колібактеріоз поросят у господарствах України (епізоотологія, діагностика, профілактика)».

Опубліковано понад 150 наукових праць, у тому числі (у співавторстві) 6 монографій, 9 рекомендацій і методичних вказівок щодо лікування й профілактики хвороб тварин. Має 4 патенти. Нагороджений двома медалями.

Літ. : Вчені у галузі ветеринарної медицини / УААН; наук. ред. М. В. Зубець, О. М. Шпичак, В. П. Ситник. – К. : Аграрна наука, 2001. – С. 56–57. – (Українські вчені-аграрії XX століття; кн. 6.).

65 років від дня народження
ХУДОЛІЙ ЛЮБОВІ МИХАЙЛІВНИ

Вчена у галузі аграрної економіки, доктор економічних наук, професор

Народилася 5 травня 1953 р. в м. Брянка Луганської області.

У 1976 р. з відзнакою закінчила Луганський сільськогосподарський інститут. У 1976–1977 рр. працювала економістом Червонопрапорної птахофабрики в Луганській області.У 1980 р. закінчила аспірантуру в УкрНДІ економіки і організації сільського господарства. Упродовж 1980–1990 рр. – молодший, старший науковий співробітник УНДІЕОСГ. З 1990 р. по 1994 р. – завідувач сектором заготівель і реалізації сільськогосподарської продукції цього ж інституту. У 1998–1999 рр. – заступник завідувачавідділу ціноутворення та кон’юнктури

ринку Інституту аграрної економіки УААН і за сумісництвом – професор кафедри фінансів і кредиту НАУ. З 2000 р. – завідувач кафедри фінансів Європейського університету фінансів, інформаційних систем, менеджменту та бізнесу (ЄУФІМБ). У 1981 р. захистила кандидатську дисертацію на тему: «Економіка і організація виробництва сорго в Степу України», у 1999 – докторську дисертацію на тему: «Економічний механізм формування та функціонування ринку зерна в Україні».

Вчена зробила важливий внесок у розвиток теоретичних основ переходу АПК України до ринкових відносин, формування повноцінних ринків сільськогосподарської продукції, прогнозування їх кон'юнктури. Вона відома в країні як розробник ефективного економічного механізму формування та функціонування ринку зерна в Україні, як автор перших коротко- і середньострокових кон'юнктурних прогнозів зернового ринку. Спрямовує увагу на вирішення прикладних завдань зернопродуктового комплексу: підвищення його ефективності; удосконалення міжгалузевих відносин сільського господарства з іншими галузями АПК; зменшення втрат продукції на всіх етапах відтворювального процесу; створення повноцінної ринкової інфраструктури та вдосконалення її нормативно-правової бази.

Вчена має наукову школу, поєднує науково-дослідну роботу з викладацькою та з активною громадською діяльністю. Двічі обиралась депутатом районних рад.Вона є членом спеціалізованих вчених рад в ІАЕ та ЄУФІМБ.

Опубліковано більше 250 наукових і навчально-методичних праць, серед яких 15 монографій, 9 навчальних посібників, статті і авторські свідоцтва на твір. Під її керівництвом підготовлено 11 кандидатів наук.

Літ. : Вчені економісти-аграрники / УААН; наук. ред. М. В. Зубець, О. М. Шпичак, В. П. Ситник. – К. : Аграрна наука, 2001. – С. 424–425. – (Українські вчені-аграрії XX століття; кн. 5., Ч. 2.).

80 років від дня народження
УШКАРЕНКА ВІКТОРА ОЛЕКСАНДРОВИЧА

Вчений у галузі сільськогосподарської меліорації, доктор сільськогосподарських наук, професор, академік НААН

Народився 6 травня 1938 р. у с. Михайло-Ларіно Жовтневого району Миколаївської області.

У 1960 р. з відзнакою закінчив агрономічний факультет Херсонського сільськогосподарського інституту.У цьому ж році був призначений на посаду головного агронома в колгоспі «Україна» Сиваського району Херсонської області, пізніше – у радгоспі ім. К. Маркса Жовтневого району Миколаївської області.У 1964–1969 рр. – асистент кафедри загального та зрошуваного землеробства Херсонського СГІ ім. О.Д. Цюрупи. Упродовж 1964–1974 рр. – завідувач дослідного поля учгоспу

«Приозерне», де він проводив оригінальні теоретичні дослідження, багатофакторні багаторічні досліди, що розміщувались у різнотипних сівозмінах, а також дослідження з питань обробітку гранту, внесення добрив, режимів зрошення, розробки технологічних комплексів вирощування та програмування високих врожаїв сільськогосподарських культур.

У 1969–1970 рр. – старший викладач кафедри загального та зрошуваного землеробства Херсонського сільськогосподарського інституту. У 1972 р. йому присуджено вчене звання доцента. На цій посаді він працював до 1978 р. З 1978 р. і донині – завідувач кафедри землеробства, одночасно з 1980 р. – ректор Херсонського сільськогосподарського інституту, а з 1998 р. і до початку 2011 р. – Херсонського державного аграрного університету. У 1966 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Зрошення стічними водами кормових культур на каштанових ґрунтах УРСР». У 1977 р. захищає докторську дисертацію на тему: «Теоретичне обґрунтування і агротехнічні умови використання зрошуваних каштанових ґрунтів півдня УРСР». У 1978 р. йому присвоєно вчене звання професора.

Вчений відомий своїми досягненнями в галузі зрошуваного землеробства. Він багато років очолює відому за межами нашої країни наукову школу зрошуваного землеробства. Ним та його учнями розроблено теоретичні основи ефективного використання поливних земель, агротехнічні комплекси та технології вирощування сільськогосподарських культур у зрошуваних сівозмінах за основної та проміжної сівби.Очолює спеціалізовану вчену раду із захисту кандидатських і докторських дисертацій за спеціальностями меліорація і зрошуване землеробство, сільськогосподарські меліорації та рослинництво.

Опубліковано понад 700 наукових праць, автор 12 патентів.Під його науковим керівництвом захищено 52 кандидатські та 7 докторських дисертацій.

Обрано у 1990 р. членом-кореспондентом УААН (меліорація і зрошуване землеробство), а у 1995 р. – дійсним членом (академіком) УААН Відділення землеробства, меліорації та агроекології (сільськогосподарської меліорації).

Нагороджений орденом «За заслуги» III ступеня (1998), орденом «За заслуги» II ступеня (2009), орденом князя Ярослава Мудрого V ступеня (1999), орденом Літописця Нестора (1999), орденом «Знак Пошани» (2005), орденом Рівноапостольного князя Володимира, Почесною грамотою Кабінету Міністрів України із врученням пам’ятного знака (1999), Почесною Грамотою Президії Верховної Ради України (2004, 2009), Почесною відзнакою УААН за значний внесок у розвиток аграрної освіти і науки України та нагрудним знаком «Почесний працівник Державного комітету України з водного господарства» (2008). У 1988 р. присвоєно почесне звання заслуженого працівника Вищої школи Української РСР. У 1997 р. – лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки за підручник «Зрошуване землеробство», у 2010 р. – лауреат Державної премії АР Крим.

Рішенням Біографічного наукового центру при ООН у 1998 р. В.О. Ушкаренка зараховано до складу 2000 видатних людей XX ст. і йому вручено Медаль, що засвідчує великий внесок вченого у пізнання законів природи в ім'я Людини, його ім'я внесено до Міжнародної енциклопедії «2000 OUTSTANDING PEOPLE OF THE 20th CENTURY».

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 292–294.

80 років від дня народження
ЮЗЕФОВИЧА АНАТОЛІЯ ЕДУАРДОВИЧА

Вчений у галузі аграрної економіки, доктор економічних наук, професор, член-кореспондент НААН

Народився 6 травня 1938 р. у м. Шполі Черкаської області.

У 1961 р. закінчив Українську академію сільськогосподарських наук. Працював в Українському філіалі Державного науково-дослідного технологічного інституту експлуатації та ремонту машинно-тракторного парку. З 1966 р. обіймає посади старшого та провідного інженера, молодшого наукового співробітника, а з 1973 р. – старшого наукового співробітника, з 1988 р. – провідного наукового співробітника і з 1991 р. – головного наукового співробітника Інституту економіки Академії наук України. У 1988–1991 рр. (за сумісництвом) читав курс лекцій в Українській сільськогосподарській академії.

З 1996 р. працює у Кабінеті Міністрів України на посаді керівника Центру експертних оцінок, аналізу та прогнозування, завідувача відділу аналізу та прогнозування соціально-економічного розвитку України служби Прем'єр-міністра, а за сумісництвом – в Інституті економіки НАН України головним науковим співробітником. Як завідувач відділу Кабінету Міністрів України брав участь у розробці важливих програмних документів уряду з питань розвитку національної економіки, зокрема її аграрної сфери.

З 2002 р. на постійній роботі в Інституті економіки НАН України, а після його реорганізації, в Інституті економіки та прогнозування НАН України. З 2009 р. – провідний науковий співробітник Національного університету біоресурсів і природокористування України.У 1970 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Дослідження деяких питань оптимізації функціонування сільськогосподарських підприємств», а у 1987 р. – докторську дисертацію на тему: «Економічні проблеми формування і

використання аграрного ресурсного потенціалу». У 1995 р. присвоєно вчене звання професора.

Вперше у вітчизняній науці розробив теорію цілеспрямованого формування аграрного ресурсного потенціалу суб'єктів господарювання, яка відображає цілісне уявлення про його економічну сутність, фактори зростання і вдосконалення, критерії та закономірності розвитку, принципи і методи оцінки. Вагомий внесок зроблено ним також у теорію і практику забезпечення стійкості виробництва на основі раціонального розміщення і співвідношення сільськогосподарських культур у розрізі ґрунтово-кліматичних зон та господарств країни.

Опублікував понад 100 наукових праць, у тому числі 2 індивідуальні, 1 у співавторстві та 9 колективних монографій. Під його науковим керівництвом підготовлено 2 докторів та 3 кандидатів наук.Обрано у 1999 р. членом-кореспондентом УААН Відділення аграрної економіки і продовольства.

Вчений велику увагу приділяє вивченню досвіду ринкових перетворень в аграрному секторі країн Центральної Європи на основі двосторонніх угод Інституту економіки НАН України з відповідними інститутами Польщі, Угорщини, Югославії, Литви.Він є членом спеціалізованих вчених рад із захисту докторських дисертацій у НУБіГІ України, Інституті економіки та Інституті економічного прогнозування НАН України. З 1994 по 1996 р. – науковий керівник державної науково-технічної програми ДКНТ України «Економічні проблеми розбудови державності України»; з 1995 р. – постійний член Міжнародного інноваційного форуму країн Центральної і Східної Європи.

Нагороджений двома медалями, Почесною грамотою Кабінету Міністрів України (1998), Почесною відзнакою УААН (2008).

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 618–619.

65 років від дня народження
КОЦЮМБАСА ІГОРЯ ЯРОСЛАВОВИЧА

Вчений у галузі ветеринарної токсикології та фармакології, доктор ветеринарних наук, професор, академік НААН

Народився 10 травня 1953 р. у м. Львові.

У 1975 р. закінчив ветеринарний факультет Львівського зооветеринарного інституту. З 1975 по 1981 рр. працював старшим інженером Львівського відділення Інституту біохімії імені О. Палладіна. Після закінчення аспірантури з 1985 по 1987 рр. –

молодшим науковим співробітником. У травні 1987 р. перейшов на роботу у Західно-Українську зональну науково-контрольну лабораторію на посаду молодшого наукового співробітника. З 1 січня 1989 р. призначений на посаду наукового співробітника, з наступного дня цього ж року переведений на посаду вченого секретаря, а з 1991 р. – заступник директора по науці Державного науково-дослідного контрольного інституту ветпрепаратів та кормових добавок. З 2004 р. і донині – директор цього ж інституту. Наукову діяльність поєднує з педагогічною. Він – професор кафедри екології і біології Львівського національного аграрного університету та професор кафедри фармакології та токсикології Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С.З. Ґжицького.

У 1985 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Показатели обмена хромопротеидов и углеводов в организме бычков при использовании кормов из многолетнего алкалоидного люпина». У 2001 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Система токсикологічного контролю засобів захисту тварин та кормових добавок». У 2005 р. присвоєно вчене звання професора.

Наукова діяльність вченого стосується розробки альтернативних методів токсикологічного контролю ветеринарних препаратів з використанням тест–систем. Ним уперше запропоновано науково обґрунтовану систему токсикологічного контролю засобів захисту тварин та кормових добавок, яка включає вивчення гострої і хронічної токсичності, кумуляції, побічної дії, віддалених наслідків. Модифіковано та адаптовано низку методик і методів установлення токсикологічних параметрів, зокрема мутагенності, нешкідливості, фармакокінетики та фармакодинаміки у хронічних дослідах. Науково обґрунтовано загальні принципи, порядок і вимоги до визначення нешкідливості та розроблено нормативний документ (Національний стандарт), який регламентує основні положення визначення нешкідливості ветеринарних препаратів. Проведено порівняння методів токсикологічного контролю різних видів кормів та кормових добавок на лабораторних тваринах, рибах гуппі, інфузоріях, визначено позитивні та негативні сторони кожного методу. За останні роки вчений активно розвиває новий напрям у ветеринарній медицині – вивчення та широке використання натрію гіпохлориту і препаратів на його основі. Під його керівництвом створена наукова школа ветеринарних фармакологів та токсикологів.

Опубліковано понад 350 наукових праць. Автор 17 патентів на винаходи, з них 3 міжнародних. Є розробником 13 ДСТУ та 25 СОУ.Під його науковим керівництвом підготовлено 2 докторів та 8 кандидатів наук.

Обрано у 2007 р. членом-кореспондентом УААН Відділення ветеринарної медицини та зоотехнії, а у 2016 р. – академіком НААН. Є членом Європейської асоціації фармакологів та токсикологів та редакційних колегій кількох періодичних наукових видань.

Нагороджений трудовою відзнакою МАП України – знаком Пошани (2003), знаком МАП України «Відмінник аграрної освіти і науки» III ступеня

та Почесною грамотою Президії УААН (2008). Отримав почесне звання заслуженого діяча науки і техніки України (2009).

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 446–447.

80 років від дня народження
КОЗУБЕНКА ЛЕОНІДА ВАСИЛЬОВИЧА*

Вчений у галузі генетики, селекції, біохімії та насінництва кукурудзи, доктор сільськогосподарських наук, професор

Народився 16 травня 1938 р. в м. Армавір.

Після закінчення в 1960 р. біологічного факультету Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна 55 років беззмінно працює в Інституті рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.

Свій трудовий шлях в установі пройшов від старшого лаборанта до завідуючого відділом селекції кукурудзи, головного наукового співробітника Інституту рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН. В 1968 р. захищає кандидатську дисертацію, а у 1994 р. захищає докторську дисертацію.

Видатний вчений, відомий селекціонер по кукурудзі в Україні та за її межами. Наукова діяльність його пов'язана з селекцією та насінництвом гібридів кукурудзи. Автор 54 районованих гібридів кукурудзи, які за цей час висівалися на багатьох мільйонах гектарів.

Опубліковано понад 200 наукових праць, видав 1 монографію. Тривалий час був головою спеціалізованої вченої ради при Інституті рослинництва ім. В.Я. Юр’єва НААН з захисту докторських дисертацій, входив до складу спеціалізованих вчених рад інших наукових установ. Неодноразово призначався головою Державної екзаменаційної комісії Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва та Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна.

На теперішній час є експертом Державної атестаційної комісії при Міністерстві освіти і науки України.

Нагороджений трудовою відзнакою «Знак пошани» Міністерства аграрної політики України (2009) та почесною відзнакою Української академії аграрних наук (2011). Йому присвоєно звання заслуженого діяча науки і техніки України (2008).

**Інформація надійшла від Інституту рослинництва ім. В.Я Юр’єва НААН.*

85 років від дня народження
ПАНІКАРА ІГОРЯ ІВАНОВИЧА

Вчений у галузі ветеринарної медицини, доктор ветеринарних наук, професор

Народився 18 травня 1933 р. в с. М. Данилівна Дергачівськогорайону Харківської області.

У 1955 р. закінчив Харківський ветеринарний інститут (ХВІ). Працював у Казахстані і в Україні ветлікарем колгоспу, ветлабораторії, учгоспу тощо, а також викладачем у радгоспі-технікумі на Харківщині.У 1965 р. закінчив аспірантуру при Українському науково-дослідному інституті птахівництва. Залишився працювати в інституті спочатку старшим науковим співробітником, а потім – завідувачем відділу зоогігієни і виробництва яєць та м'яса птиці.Упродовж 1971–1981 рр. працював у Харківському зооветеринарному інституті (ХЗВІ). З 1981 по 1985 рр. – завідувач відділу птахівництва і завідувач кафедри тваринництва у Бєлгородському науково-учбовому центрі. З 1985 р. і донині – завідувач кафедри вірусології, патанатомії і хвороб птиці Сумського державного аграрного університету.

У 1965 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Ослабление вируса гепатита утят для получения вакцинных штаммов».У 1979 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Вірусний гепатит каченят, заходи боротьби і профілактики». У 1983 р. було присвоєно вчене звання професора кафедри мікробіології.У 1960 – 70-х рр. вивчав хвороби водоплавної птиці. Вперше був одержаний вакцинний штам вірусу гепатиту качок «ЗМ». З нього на біофабриках країни з 1971 р. готують вірус-вакцину.

Вчений вперше у світі розробив аерозольний метод вакцинації каченят при вірусному гепатиті качок, а також засоби повного оздоровлення птахогосподарств від інфекційного гепатиту качок. Він – автор розробок з ветеринарного забезпечення виробництва пташиної продукції та захисту господарств, охорони довкілля в зоні птахівничих комплексів. У Сумському ДДУ продовжує працювати над вивченням патології та імунології птахів. З 1990 р. на кафедрі розв'язується проблема: «Діагностика, лікування і профілактика заразних хвороб птиці, які перебігають в асоціації».Вченим уперше розроблено і запропоновано два методи експрес-діагностики вірусного гепатиту каченят – прямий імунофлюоресцентний та ферментний. Серед його досліджень вивчення хвороб перепелів, профілактика сальмонельозу, ньюкаслської хвороби.

Опубліковано близько 200 праць, у тому числі 6 монографій, 5 підручників і практикумів, 3 рекомендації. У співавторстві в 1997 р. видав «Практикум з ветеринарної вірусології» (перший такий підручник в Україні). У 1998 р. підготував практикум з цитології і гістології.

Літ. : Вчені у галузі ветеринарної медицини / УААН; наук. ред. М. В. Зубець, О. М. Шпичак, В. П. Ситник. – К. : Аграрна наука, 2001. – С. 260–262. – (Українські вчені-аграрії XX століття; кн. 6.).

85 років від дня народження
ПІСТУНА МИКОЛИ ДАНИЛОВИЧА

Вчений у галузі аграрної економіки, доктор географічних наук, професор, академік АН ВШ України

Народився 19 травня 1933 р. у с. Гійче Жовківського району Львівської області.

У 1955 р. з відзнакою закінчив географічний факультет Львівського державного університету ім. Івана Франка. Працював учителем географії і старшим вихователем у школах м. Острога Рівненської області. З 1961 р. науково-педагогічна діяльність пов'язана з Київським держуніверситетом ім. Т.Г. Шевченка. Спочатку був аспірантом, асистентом, а з 1963 р. – доцентом. Перебуваючи в докторантурі з 1972 р., обіймав посаду старшого наукового співробітника. Упродовж 1975–1998 рр. – професор, завідувач кафедри економічної та соціальної географії, а нині – професор цієї ж кафедри.

У 1961 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Географія виробництва технічних культур Волинської і Рівненської областей». У 1975 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Аграрно-територіальні комплекси: теорія і досвід економіко-географічного дослідження». У 1977 р. присвоєно вчене звання професора. Основними напрямами наукових досліджень вченого є: проблеми географії сільського господарства і агропромислового комплексоутворення України, теоретико-методологічні основи суспільної географії, методика організації навчального процесу у вищій школі, методика викладання економічної і соціальної географії. Понад 20 років керував економіко-географічною експедицієюКиївського державного університету ім. Т.Г. Шевченка. Очолював колективи по виконанню актуальної держбюджетної та господарської тематики.

Опубліковано понад 290 наукових праць. Під його науковим керівництвом підготовлено 10 кандидатів і 1 доктора наук. Обрано у 1992 р. дійсним членом АН Вищої школи України. Він є членом НМР і НТР Міносвіти і науки України, головою комісії з географії АН ВШ України. 36 років був відповідальним редактором міжвідомчого наукового збірника «Економічна і соціальна географія».

Нагороджений орденом Ярослава Мудрого (1998). Має почесні звання: «Відмінник народної освіти України» (1978) і «Заслужений працівник народної освіти України» (1993).

Літ. : Вчені економісти-аграрники / УААН; наук. ред. М. В. Зубець, О. М. Шпичак, В. П. Ситник. – К,: Аграрна наука, 2001. – С. 177–179. – (Українські вчені-аграрії XX століття; кн. 5., Ч. 2.).

85 років від дня народження
ДОРОТЮКА ЕДУАРДА МИКОЛАЙОВИЧА

Вчений у галузі тваринництва, доктор сільськогосподарських наук, професор

Народився 22 травня 1933 р. в с. Щєглієвка Коростишівського району Житомирської області у селянській родині.

У 1957 р. закінчив Білоцерківський сільськогосподарський інститут.У 1957–59 рр. працював старшим зоотехніком Бійської селекційної станції Алтайського краю.З 1959 по 1961 рр. – асистент Алтайського сільгоспінституту; в 1963 р. закінчив аспірантуру на кафедрі молочного і м'ясного скотарства Московської сільськогосподарської академії ім. К.А. Тімірязєва й залишився працювати старшим викладачем та в. о. доцента цієї кафедри.У 1964–1970 рр. – старший науковий співробітник Оренбурзького науково-дослідного інституту молочно-м'ясного скотарства. Упродовж 1970–1978 рр. – завідувач відділу розведення м'ясної худоби Всесоюзного науково-дослідного інституту м'ясного скотарства.В 1978 р. – завідувач відділу м'ясного скотарства Науково-дослідного інституту тваринництва Лісостепу і Полісся УРСР (м. Харків, нині – Інститут тваринництва УААН).

У 1963 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Зміна складу молока і крові корів в період статевих циклів в зв'язку з заплідненням». У 1973 р. захистив докторську дисертацію, розглянувши в цій роботі господарські і біологічні особливості великої рогатої худоби калмицької породи. У цьому ж році затверджений в ученому званні професора.

Основні напрямки наукової діяльності вченого: досліджування і розробка методів удосконалення існуючих та створення нових порід м'ясної худоби, технології її утримання; вивчення теорії формування м'ясної продуктивності різних порід худоби; впровадження у виробництво нових енергозберігаючих породних технологій виробництва яловичини.Ним проведена велика робота по вивченню і удосконаленню калмицької худоби, організації племінної роботи з нею, а також – з імпортними спеціалізованими м'ясними породами. Він здійснює комплексні дослідження і організаційні заходи по створенню галузі м'ясного скотарства в Україні. Є співавтором першої української м'ясної породи великої рогатої худоби (1993), а також волинської (1994), які пристосовані до природно-кліматичних умов України, мають гарні м'ясні якості.

Вчений став одним з провідних розробників технології виробництва яловичини і координаторів селекційно-племінної роботи в м'ясному скотарстві України. За його участю і під безпосереднім керівництвом в Україні завершується створення знам'янської і південної м'ясних порід,

розпочата робота по виведенню симентальської м'ясної породи. Він створив наукову школу з розведення м'ясної худоби і виробництва яловичини.Опублікував 543 наукові праці, у тому числі 7 книг. Автор 5 свідоцтв на селекційні досягнення.

Під його науковим керівництвом захищено 16 докторських і 68 кандидатських дисертацій. Обрано у 1995 р. дійсним членом (академіком) Міжнародної Академії аграрної освіти.

За особистий внесок у розвиток аграрної науки, підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва на основі впровадження прогресивних технологій і передового досвіду йому присвоєно почесне звання заслуженого діяча науки і техніки України (1993).

Літ. : Вчен-селекціонери у тваринництві / УААН; наук. ред. М.В. Зубець, В.П. Буркат. – К. : Аграрна наука, 1997. – С. 40–41. – (Українські вчені-аграрії XX століття; кн. 1.).

70 років від дня народження
ГОРОВОЇ ТАМАРИ КОРНІЇВНИ

Вчена у галузі селекції і насінництва овочевих та баштанних культур, доктор сільськогосподарських наук, професор, академік НААН

Народилася 27 травня 1948 р. у м. Вознесенську Корм'янського району Гомельської області.

У 1975 р. закінчила біологічний факультет Харківського державного університету ім. О.М. Горького.Упродовж 1972–1984 рр. – старший лаборант, молодший науковий співробітник, 1984–1998 рр. – старший науковий співробітник, завідувач лабораторії, 1998–2000 рр. – завідувач відділу, 2000–2001 рр. – заступник директора з наукової роботи, з 2001 р. – директор Інституту овочівництва і баштанництва УААН, у 2004 р. – завідувач лабораторії селекції коренеплідних і малопоширених рослин, у 2009 р. – головний науковий співробітник лабораторії селекції коренеплідних і малопоширених рослин.

У 1982 р. захистила кандидатську дисертацію на тему: «Исходный материал для селекции салата в лесостепной зоне Украины». У 1995 р. захистила докторську дисертацію на тему: «Ефективність методів селекції коренеплідних і зеленних овочевих рослин». У 2000 р. присвоєно вчене звання професора.

Коло наукових інтересів вченої включає селекцію, генетику, цитологію, біотехнологію, молекулярну біологію, насінництво і насіннєзнавство овочевих та баштанних культур. Наукова діяльність спрямована на вирішення теоретичних питань щодо формування генофонду овочевих культур, визначення мінливості їхніх класифікаційних ознак та виявлення генетичних джерел для створення нових конкурентоспроможних,

стійких проти хвороб, з високим адаптивним потенціалом сортів і гібридів F_1 із застосуванням біотехнологічних методів, генно- і клітинно-інженерних технологій. Ці розробки залучено до селекційного процесу створення 64 сортів і гібридів та 14 ліній овочевих, коренеплідних і малопоширених культур. У Реєстрі України їх зареєстровано 60, Росії – 4.

Опубліковано понад 500 наукових праць, у тому числі 7 монографій. Автор 14 патентів на винаходи та 4 на сорти. Має 60 авторських свідоцтв і 14 свідоцтв про реєстрацію зразків у генбанку України.Під її керівництвом захищено 10 кандидатських дисертацій, готуються ще 10 аспірантів.

Обрана у 1999 р. членом-кореспондентом УААН, у 2002 – дійсним членом (академіком) УААН Відділення рослинництва (селекція). Тісно співпрацює з Університетом Медісон (США), Інститутом овочівництва (Польща), Інститутом овочівництва (Китай), Всесвітнім генетичним банком (Італія), Центром з генетичних ресурсів (Нідерланди).

Вчена – заступник голови спеціалізованої вченої ради із захисту кандидатських дисертацій при Інституті овочівництва і баштанництва НААН, член методичної комісії із селекції і насінництва овочевих та баштанних культур, заступник редактора міжвідомчого тематичного наукового збірника «Овочівництво і баштанництво».

Нагороджена дипломами та срібною медаллю ВДНГ (1986), нагрудним знаком «Винахідник СРСР» (1986), почесними грамотами УААН, НАН України, Державної комісії з випробування та охорони сортів рослин, подяками обласної і районної держадміністрацій, іменним годинником. Вона є лауреатом Премії НАН України ім. В.Я. Юр'єва (1995), лауреатом регіонального рейтингу «Харків'янин – 2001», Людина року – 2003 м. Мерефи. Має Почесну відзнаку УААН (2008).

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 72–73.

60 років від дня народження
ПОМІТУНИ ІВАНА АНДРІЙОВИЧА*

Вчений у галузі селекції та розведення тварин, доктор сільськогосподарських наук, професор

Народився 30 травня 1958 р.

У 1980 р. закінчив з відзнакою Ворошиловградський сільськогосподарський інститутут.У 1985 р. – аспірантуру Науково-дослідного інституту тваринництва Лісостепу і Полісся УРСР (нині Інститут тваринництва НААН). У цій установі вчений пройшов шлях від молодшого наукового співробітника до заступника директора з наукової роботи.

У 1989 р. захистив кандидатську дисертацію. У 1995 р. присвоєно вчене звання старшого наукового співробітника зі спеціальності «селекція та розведення тварин». У 2011 р. захистив докторську дисертацію за темою: «Науково-практичне обґрунтування принципів селекції тонкорунних м'ясо-вовнових овець з урахуванням взаємодії генотип-середовище». У 2014 р. присвоєно вчене звання професора.

Напрямами наукової діяльності вченого є розроблення методів створення нових генотипів та систем селекції овець тонкорунного м'ясо-вовнового та м'ясного напрямів продуктивності, методів інтродукції імпортованих овець, збереження генофонду овець аборигенної смушкової сокільської породи, прийомів підвищення багатоплідності овець шляхом кросбридингу та спрямованого добору і підбору, методів покращення якості вовни, дослідження впливу факторів середовища на формування та ступінь реалізації потенціалу продуктивності овець, розроблення інноваційних технологічних прийомів відтворення стада у вівчарстві, а також технологій органічного виробництва продукції.

Результатом значного творчого цілеспрямованого шляху вченого стали власні досягнення та розробки. Ним обґрунтовано систему селекції овець породи прекос при чистопородному розведенні та схрещуванні з використанням генофонду австралійських порід, методи оцінки адаптованості овець різних генерацій та методи гармонізації в системі «генотип-середовище» впровадження якої завершилося створенням харківського внутрішньопородного типу цієї породи та його структурних формувань – заводського типу та 5 ліній, розроблено та апробовано методологію створення в Україні порід овець спеціалізованого м'ясного напряму продуктивності, створено придніпровську м'ясну породу, її харківський заводський тип та 2 нові лінії. Розроблено нові методи оцінки та диференційованого застосування селекції м'ясо-вовнових овець за показниками оброслості, ступеня пожовтіння вовни, скороспілості, інтенсивності росту та відтворювальної здатності. Оцінено ефективність «закритої» форми створення селекційного ядра у породах. Розроблено різні методи підготовки плідників-пробників, виявлення вівцематок в стані індукованої охоти, технологічні прийоми утримання та годівлі овець в умовах органічного ведення виробництва продукції вівчарства. Разом з учнями розроблено технологію виробництва продукції нутріївництва з використанням «напівводяної» системи утримання, система селекції норок кольорового типу «пастель» за відтінками хутра, технологія подовженого використання пасовищ у вівчарстві, система селекції овець аборигенної сокільської смушкової породи.

За його безпосередньої участі підготовлено також низку наукових розробок та нормативних документів для Міністерства аграрної політики та продовольства України, Держспоживстандарту Мінекономрозвитку України, що регламентують оцінювання якості, технологічні процеси та організацію селекційно-племінної роботи у тваринництві.

Помітун І.А. є членом Науково-технічної ради секції тваринництва Міністерства аграрної політики України та Відділення зоотехнії НААН, заступником голови спеціалізованої вченої ради з захисту дисертацій Інституту тваринництва НААН, та членом спецради з захисту дисертацій Інституту свинарства і АПВ, заступником голови Вченої ради Інститут тваринництва НААН, головою Технічного комітету (ТК) з стандартизації № 158 Мінекономрозвитку України, членом науково-методичних рад з розгляду програм наукових досліджень НААН, є заступником редактора "Науково-технічного бюлетеню" ІТ НААН та членом редколегій 3 наукових видань.

Опубліковано близько 176 праць, з них 126 наукового та 10 навчально-методичного характеру. Має 5 патентів на винаходи та корисні моделі. Під його науковим керівництвом захищено 5 кандидатських дисертацій.

Нагороджений Почесними грамотами, відзнаками та Подяками Міністерства аграрної політики і продовольства України, Національної академії аграрних наук України, Харківської обласної державної адміністрації.

**Інформація надійшла від Інституту тваринництва НААН.*

ЧЕРВЕНЬ

80 років від дня народження
КАЛЕНИЧА ФЕДІРА СЕМЕНОВИЧА*

Учений-фітопатолог, кандидат біологічних наук, професор

Народився 13 червня 1938 р. в селі Ометинці Вінницької області в сім'ї колгоспників.

З 1955 р. працював у колгоспі, 1957–1960 рр. – служба в армії, 1961–1962 рр. – прохідник у шахті. У 1967 р. закінчив з відзнакою факультет захисту рослин Української сільськогосподарської академії (тепер НУБіП) і до 1970 р. працював старшим науковим співробітником, завідувачем відділу захисту рослин Закарпатської обласної сільськогосподарської дослідної станції. З 1970 по 1976 рр. – молодший, старший науковий співробітник лабораторії захисту рослин Подільської дослідної станції садівництва (Вінницька область). З 1976 по 1988 рр. – старший науковий співробітник відділу захисту рослин Українського НДІ садівництва.З 1988 по 1990 рр. – генеральний директор Південного науково-виробничого плодорозсадницького об'єднання, з 1990–2002 рр. – директор Інституту зрошуваного садівництва (м. Мелітополь). З виходом на пенсію останні два роки завідував лабораторією захисту рослин Інституту зрошуваного садівництва імені М.Ф. Сидоренка НААН. З 1995 по 1999 рр. за сумісництвом очолював кафедру рослинництва і садівництва

Таврійської державної агротехнічної академії (Мелітополь). З 2003 р. до цього часу – завідуючий сектором захисту рослин Інституту садівництва НААН України. У 1972 р. закінчив аспірантуру, при Українському НДІ захисту рослин, 1982 р. присвоєно вчене звання старшого наукового співробітника за спеціальністю «фітопатологія і захист рослин».

Основним напрямом наукової діяльності Ф.С. Каленича є теоретичне обґрунтування та розробка систем інтегрованого захисту плодових і ягідних культур від хвороб. Під його науковим керівництвом вперше в колишньому Радянському Союзі в Українському НДІ садівництва було розпочато вивчення епіфітної мікрофлори філоплани плодових культур з метою пошуку серед її представників активних антагоністів фітопатогенів. Було виділено високоактивні штами бактерій, на основі яких спільно з науковцями Інституту мікробіології і вірусології НАНУ імені академіка М.Д. Заболотного виготовлено дослідні зразки біофунгіцидів, що проявили високу ефективність проти парші яблуні, кучерявості листків персика та кокомікозу черешні.

Вчений налагодив стосунки з науковцями Китаю, Франції, Болгарії у співробітництві з питань селекції і сортовивчення черешні, вишні та інших плодових культур. Брав участь у започаткуванні в Китайській Народній Республіці (провінція Шаньдун) програми «Черешня – 2000».

Опубліковано понад 140 наукових праць, у тому числі 8 монографій. Має 2 авторські свідоцтва і 2 патенти на винаходи. Під його науковим керівництвом захищено 4 кандидатські дисертації. Ф.С. Каленича обрано членом Міжнародного наукового товариства садоводів. Міжнародний біографічний центр (м. Кембрідж, Великобританія) присвоїв йому почесне звання «Людина року» та «Людина тисячоліття».

Нагороджено Почесною відзнакою Чехословацької спілки молоді (1966), медаллю «Ветеран труда» (1987), Почесною Грамотою Міністерства аграрної політики України (2002), Почесною відзнакою УААН (2008). Він лауреат премії імені Л.П. Симиренка.

**Інформація надійшла від Інституту садівництва НААН.*

65 років від дня народження
ГАРАСИМА ПЕТРА МИКОЛАЙОВИЧА

Вчений у галузі аграрної економіки, доктор економічних наук, професор

Народився 22 червня 1953 р. в с. Щеплоти Яворівського району Львівської області.

У 1976 р. з відзнакою закінчив економічний факультет Львівського сільськогосподарського інституту. Після чого був направлений на роботу в колгосп ім. Мічуріна Буського району Львівської області. У 1976 р. переведений в обласне управління сільського господарства Львівського облвиконкому на посаду

старшого економіста-контролера.У 1979 р. вступив до аспірантури у Львівський сільськогосподарський інститут. Одночасно працював асистентом на кафедрі статистики і аналізу. З 1987 р. по 1990 р. – старший викладач кафедри статистики та аналізу, з 1991 р. – доцент цієї ж кафедри. З 1997 р. – завідувач кафедри бухгалтерського обліку та аудиту Львівськогодержавного аграрного університету (колишнього Львівського сільськогосподарського інституту). У 1993 р. – обрано деканом економічного факультету. У 1984 р. захистив кандидатську дисертацію. У 1996 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Методологічні аспекти оцінки ефективності та відтворення основних фондів при реформуванні сільськогосподарських підприємств». У 2001 р. йому присвоєно вчене звання професора.

Основними напрямами наукової діяльності вченого є: проблеми ефективності використання виробничих ресурсів у агропромисловому комплексі; питання вдосконалення взаємовідносин між підприємствами і сферами АПК та обслуговуючими їх організаціями і галузями економіки; принципи ринкової економіки; реструктуризація матеріально-технічної бази агропромислового комплексу; проблеми фінансово-кредитного обслуговування підприємств і шляхи вдосконалення оцінки майна та оподаткування підприємств.

Опубліковано понад 150 наукових праць. Він член редколегії всеукраїнського науково-практичного та культурно-громадського журналу «Вільний аграрник», член спілки економістів Львівщини, заступник голови навчально-методичної комісії науково-педагогічних працівників вищих аграрних закладів освіти України з економіки і підприємництва та менеджменту.

Літ. : Вчені економісти-аграрники / УААН; наук. ред. М. В. Зубець, О. М. Шпичак, В. П. Ситник. – К. : Аграрна наука, 2001. – С. 146–147. – (Українські вчені-аграрії XX століття; кн. 5., Ч. 1.).

80 років від дня народження
ШУМЕЙКА АНАТОЛІЯ ІВАНОВИЧА*

Вчений у галузі аграрної економіки, кандидат економічних наук

Народився 23 червня 1938 р. в с. Білки Вінницької області.

Трудову діяльність розпочав у 1954 р. різноробочим колгоспу. В 1957–1960 рр. служив в Радянській Армії. У 1965 р. закінчив плодоовочевий факультет Уманського сільськогосподарського інституту (нині Уманський національний університет садівництва), 1970 – агропедагогічний факультет Московської сільськогосподарської академії ім. Тімірязева, в 1973 р. – аспірантуру в УНДІ садівництва. У 1998 р. стажувався в Чехії, а у 1999 р. у США з питань особливостей формування аграрного ринку. Працював на виробництві у

приміських господарствах Львова, Луганська, Києва та завучем Донецької сільськогосподарської школи, молодшим та старшим науковим співробітником УНДІ садівництва (1974–2007). Упродовж 1976–2006 рр. працював молодшим, старшим та провідним науковим співробітником в Інституті аграрної економіки. У 1976 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Економічна ефективність виробництва яблук в Донецькій області». У 1981 р. присвоєно вчене звання старшого наукового співробітника.

Основні його праці стосуються дослідження економічних проблем розвитку і розміщення садівництва та формування і функціонування ринку фруктів.

Опубліковано особисто та в співавторстві понад 150 наукових праць, з них 12 монографій і близько 10 рекомендацій.

Нагороджений медаллю «Ветеран праці», ювілейною медаллю «За доблесний труд».

**Інформація надійшла від Інституту садівництва НААН.*

80 років від дня народження
БУРДЕНЮК-ТАРАСЕВИЧ ЛАРИСИ АНТОНІВНИ*

Вчена у галузі селекції озимої пшениці, доктор сільськогосподарських наук

Народилася 25 червня 1938 р. в м. Києві.

У 1960 р. з відзнакою закінчила Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків НААНУ. Під час навчання в інституті приймала участь в науковому гуртку при кафедрі ботаніки. Під керівництвом професора О.О. Табенцького виконувала дослідження з вивчення впливу на цукрові буряки ростових речовин. З 1960 р. все свої життя присвятила Білоцерківській дослідно-селекційної станції Інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків НААНУ.

Займала посаду спочатку молодшого наукового співробітника, а потім – головного наукового співробітника цієї станції. З 1963 по 1966 рр. навчалася в аспірантурі, захистила кандидатську дисертацію за спеціальністю «селекція», в якій вперше довела відсутність виродження сортів в результаті самозапилювання, що протирічило поширеній на той час теорії Т.Д. Лисенко. У 2001 р. захистила докторську дисертацію на тему: «Методи селекції сортів озимої м’якої пшениці з підвищеною адаптивністю до умов Лісостепу і Полісся України».

Під керівництвом видатного селекціонера проф. А.А. Горлача в 1966–1976 рр. проводила наукові дослідження з селекції озимої пшениці. Основні напрямки роботи: селекція на стійкість до проростання на пні, стійкість до хвороб; підвищення адаптивності і високий генетичний потенціал

продуктивності, поєднаний з високою якістю хліба; створення напівкарликових сортів для інтенсивної технології виробництва.

Протягом 30 років вивчає зміни спадковості озимої пшениці, яка в 1986–1987 рр. зазнала впливу радіаційного опромінення в зоні відчуження ЧАЕС. Створила колекцію радіомутантів, що налічує понад 3 тисячі номерів, кращі з яких використовуються в селекційному процесі. Наразі співробітничає з японськими вченими Ібаракського університету по вивченню тривалої дії радіаційного опромінення на спадковість пшениці.

Опубліковано понад 100 наукових праць, у тому числі в зарубіжних виданнях. Під її керівництвом виконуються кандидатські і 1 докторська дисертаційні роботи.

За участю і керівництвом Л.А. Бурденюк-Тарасевич створено 30 інтенсивних цінних та сильних за хлібопекарськими якостями сортів озимої м'якої пшениці, 20 з яких в різні роки були занесені до Реєстру сортів рослин України і широко висіваються в Лісостеповій та Поліській зонах України. Особливе місце у виробництві займає суперсильний сорт Відрада, вміст білка якого в зоні Степу досяг 19,2% , клейковини-44,5% при силі борошна 649 о.а. В Державному сортовипробуванні вивчаються 6 нових сортів м'якої пшениці та сорт Евріка, який належить до виду T.Spelta.

Нагороджена медаллю ім. М. Вавилова (1987), медалями ВДНГ СРСР, багаточисленними Почесними грамотами. Зайняла 1-е місце у Міжнародній спеціалізованій виставці «Україна зернова-2005» у номінації «Селекціонер року» та одержала Диплом Міністерства аграрної політики України. На конкурсі студентських робіт одержала премію і грамоту Міністерства освіти Української РСР.

**Інформація надійшла від Інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН.*

90 років від дня народження
АЛІЄВА ДЖАЛАЛА АЛІРЗИ огли

Вчений у галузі рослинництва, доктор біологічних наук, академік АН Азербайджану, іноземний член НААН

Народився 30 червня 1928 р. у м. Нахічевань (Азербайджан).

У 1944 р. закінчив факультет природознавства Вчительського інституту, у 1951 р. – з відзнакою закінчив біологічний факультет Азербайджанського державного університету. В 1954 р. закінчив аспірантуру Академії наук Азербайджану.

З 1951 р. проводить наукові пошуки у відділі фізіології рослин Азербайджанського науково-дослідного інституту землеробства, а з 1971 р. – паралельно і у створеному ним відділі молекулярно-генетичних основ продуктивних процесів у Інституті ботаніки Національної академії наук

Азербайджану. Упродовж 1981–1990 рр. – академік-секретар відділення біологічних наук Академії наукАкадеміком. Заснував власну наукову школу.

У 1955 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Вплив мікроелементів на розвиток і врожайність пшениці», у 1971 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Фотосинтетична діяльність, мінеральне живлення і продуктивність рослин».

У своїй науковій діяльності вчений проводить комплексні дослідження фотосинтезу як основи продуктивного процесу. Наукові інтереси вченого охоплюють фізіологічні, біохімічні та молекулярно-генетичні основи продуктивності рослин, а також вивчення продуктивних процесів на всіх рівнях структурно-функціональної організації життєдіяльності рослинного організму, зокрема як основи врожайності сільськогосподарських рослин, головним чином пшениці.

Опубліковано понад 500 наукових праць, у тому числі 20 монографій та книг.Під його науковим керівництвом підготовлено понад 80 кандидатів та докторів наук.

Обрано у 1976 р. членом-кореспондентом, а у 1980 р. – дійсним членом Академії наук Азербайджану. У 1994 р. – іноземним членом Міжнародного товариства з молекулярної біології рослин та Американського товариства біологів рослин, 1995 р. – Міжнародного товариства з дослідження фотосинтезу, у 1997 р. – Товариства фізіологів рослин Японії, у 1998 р. – Міжнародного товариства з клітинного стресу. У 1994 р. – Президент фонду «Розвиток нових напрямів біологічної науки» (BEYSIF), 1996 р. – голова Керівного комітету з генетичних ресурсів рослин і керівник Національної програми з генетичних ресурсів, 1999 р. – голова Національного комітету з біоетики, етики науки та технології при ЮНЕСКО), 1999 р. – Азербайджанського товариства біохіміків та молекулярних біологів, 2004 р. –уповноважений голова Міжнародного товариства з охорони нових сортів рослин.

Нагороджений орденом Незалежності (1998) Азербайджанської Республіки і орденом Слави (2003) Грузинської Республіки, медалями «За відважну працю у Великій Вітчизняній війні 1941–1945 рр.» (1946), двічі відзначений орденом Трудового Червоного Прапора (1978, 1986), почесним званням заслуженого діяча науки та багато ін.

У 1993 р. за значні досягнення в дослідженні молекулярних основ біопродуктивних процесів Дж. Алієв та його колеги отримали 8 грантів Міжнародного фонду Сороса.

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 694–695.

ЛИПЕНЬ

80 років від дня народження
ДОСТОЄВСЬКОГО ПАВЛА ПЕТРОВИЧА

Почесний член НААН

Народився 3 липня 1938 р. у с. Далеке Кушнірове Миколаївського району Одеської області.

У 1961 р. закінчив Білоцерківський сільськогосподарський інститут. Працює ветеринарним лікарем радгоспу «Родина» Біляївського району Одеської області. З квітня 1962 р. – державний інспектор із заготівлі того самого району; 1962–1966 – головний лікар колгоспу «Прогрес»; 1966–1967 – заступник головного ветеринарного лікаря Біляївського району Одеської області; 1967–1971 – головний ветеринарний лікар Краснооксянського району Одеської області; з 1971 по 1983 р. – начальник Великомихайлівського районного управління сільського господарства тієї самої області та інструктор сільськогосподарського відділу ЦК Компартії України.

З 1983 по 1985 рр. – начальник Головного управління ветеринарії з держветінспекцією Мінсільгоспу УРСР та головного держветінспектора УРСР. З 1986 р. – начальник Головного управління ветеринарії з держветінспекцією Головного управління з виробництва і переробки продукції тваринництва Держагропрому УРСР та головний держветінспектор УРСР.

Упродовж 1986–1991 рр. – начальник Головного управління ветеринарії з держветінспекцією Держагропрому УРСР – головний державний ветеринарний інспектор УРСР; 1991–1992 – начальник Головного управління ветеринарії з держветінспекцією Мінсільгоспу України – головний державний ветеринарний інспектор Міністерства сільського господарства України; 1992–1997 – начальник Головного управління ветеринарії з держветінспекцією Мінсільгосппроду України – головний державний ветеринарний інспектор Міністерства сільського господарства і продовольства України; 1997–1999 – головний державний інспектор ветеринарної медицини України – голова Державного департаменту ветеринарної медицини Міністерства агропромислового комплексу України; 1999–2001 рр. – голова Асоціації спеціалістів ветеринарної медицини України.

З 2004 р. – заступник генерального директора Української виробничо-комерційної корпорації із зоотехнічного і ветеринарного постачання «Укрзооветпром постач». У 1998 р. присвоєно почесне звання професора Національного аграрного університету. У 1986 р. очолював Державну ветеринарну службу України під час аварії на Чорнобильській АЕС,

організував і провів евакуацію худоби, налагодив дослідження тваринницької продукції в уражених областях на вміст радіонуклідів, очолив групу вчених з розробки рекомендацій щодо ведення тваринництва на забруднених територіях.

Опубліковано понад 100 наукових праць, у тому числі 2 монографії, 2 підручника, 2 навчальних посібника. Автор 3 патентів.

Обрано у 2010 р. почесним членом НААН Відділення ветеринарної медицини і зоотехнії.

Нагороджений орденом «Знак Пошани», 7 медалями, удостоєний почесного звання заслуженого працівника сільського господарства України.

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 644–645.

70 років від дня народження
ДУДАРА ТАРАСА ГРИГОРОВИЧА

Вчений у галузі аграрної економіки, доктор економічних наук, професор, член-кореспондент НААН

Народився 5 липня 1948 р. у с. Озерна Зборівського району Тернопільської області.

У 1973 р. закінчив економічний факультет Львівського сільськогосподарського інституту (нині Львівський національний аграрний університет). Працював головним економістом колгоспу ім. Леніна в с. Озерна Зборівського району Тернопільської області. У 1979 р. закінчив аспірантуру і обіймав посаду асистента кафедри управління і наукової організації праці у Львівському сільськогосподарському інституті. З 1982 р. і науково-педагогічну діяльність продовжував у Тернопільській академії народного господарства (нині Тернопільський національний економічний університет), пройшов усі службові щаблі – від асистента кафедри до професора (1992). З 1994 р. – завідувач кафедри аграрного менеджменту і права Тернопільського національного економічного університету.

У 1979 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Організація управління якістю продукції в молочному скотарстві», у 1992 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Економічні проблеми підвищення якості сільськогосподарської продукції (на матеріалах агропромислових формувань України)». У 1993 р.присвоєно вчене звання професораТернопільської академії народного господарства (нині – Тернопільський національний економічний університет).

Коло наукових інтересів вченого включає дослідження економічних проблем підвищення якості та конкурентоспроможності

сільськогосподарської продукції в аграрній сфері. Його багаторічна наукова праця охоплює розробку основних напрямів підвищення якості сільськогосподарської продукції в динаміці розвитку нових організаційних форм господарювання і ринкових відносин в АПК. Він одним із перших науковців в Україні теоретично обґрунтував і активно пропагував концепцію нового підходу до управління якістю сільськогосподарської продукції, яка ґрунтується на приватній власності на землю і майно в аграрній сфері, на ліквідації відчуженості трудівників села від землі, засобів виробництва і результатів праці. У його наукових працях нинішнього періоду переважають дослідження, присвячені проблемам формування і розвитку національного агропродовольчого ринку, концептуальних основ екологізації агропромислового виробництва та організації маркетингової діяльності у формуваннях аграрного сектору України.

Працюючи над економічними проблемами підвищення якості сільськогосподарської продукції в умовах реформування аграрної економіки, відносин власності та земельних відносин, вчений теоретично обґрунтував і передав до впровадження в практику агропромислового виробництва низку методичних рекомендацій: з формування ринкових відносин в АПК України (1991); з актуальних проблем переходу до нових економічних відносин в АПК України (1991); з економічних проблем якості сільськогосподарської продукції в умовах ринку (1992); з еколого-економічних проблем якості продукції в аграрній сфері України (1993); з організації служби маркетингу в агропромисловому виробництві (1994); з організації маркетингової діяльності в агропромислових підприємствах (1999); з проблем кадрового потенціалу щодо забезпечення ефективного менеджменту в аграрній сфері (2000); концептуальні основи розвитку аграрного маркетингу (2003); науково-методологічні засади розвитку маркетингової діяльності в агропромислових формуваннях (2004); концептуальні підходи екологізації агропромислового виробництва в Україні (2005).

Опубліковано близько 300 наукових праць, у тому числі 16 монографій, 8 підручників, книг і брошур, серед них 2 монографії видано самостійно, 6 – у співавторстві. Під його науковим керівництвом підготовлено 14 кандидатів наук.

Обрано у 1996 р. дійсним членом (академіком) Академії наук вищої школи України (відділення економіки), у 2002 р. членом-кореспондентом УААН Відділення аграрної економіки і продовольства.

Він є членом двох спеціалізованих вчених рад із присудження наукових ступенів доктора і кандидата економічних наук у Тернопільському національному економічному університеті, головою Тернопільського регіонального відділення Академії наук вищої школи України. Членом редакційних колегій наукових журналів: «Вісник ТНЕУ», видання Тернопільського національного економічного університету, Всеукраїнського журналу «Інноваційна економіка», «Аграрна економіка», видання Львівського національного аграрного університету.

Нагороджений орденом князя Ярослава Мудрого (2005), присвоєно почесне звання заслуженого діяча науки і техніки України (2009).

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 398–400.

80 років від дня народження
СЛАВОВА ВОЛОДИМИРА ПЕТРОВИЧА

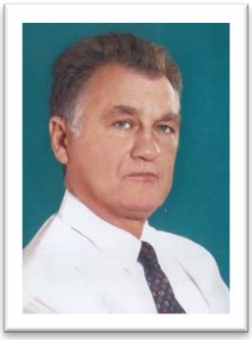

Вчений у галузі годівлі сільськогосподарських тварин, технології кормів і сільськогосподарської радіоекології, доктор сільськогосподарських наук, професор, член-кореспондент НААН

Народився 5 липня 1938 р. на хут. Чумаки Варварівського району Миколаївської області.

У 1961 р. закінчив зооінженерний факультет Херсонського сільськогосподарського інституту ім. О.Д. Цюрупи.

У 1955–1956 рр. працював у радгоспі ім. Петровського Березанського району Миколаївської області; 1961–1963 рр. – головний зоотехнік радгоспу «Оріхівський», інструктор, другий секретар райкому комсомолу, зоотехнік радгоспу «Оріхівський» Оріхівського району Запорізької області. Упродовж 1963–1966 рр. – головний зоотехнік радгоспу ім. Димитрова Оріхівського району Запорізької області. У 1969 р. закінчив аспірантуру. Один рік працював спочатку молодшим, потім старшим науковим співробітником. З 1970–1975 рр. – звільнений секретар парткому НДІ тваринництва Лісостепу і Полісся УРСР (м. Харків). У 1975–1982 рр. – інструктор ЦК Компартії України, сільгоспвідділ; 1982–1998 рр. – ректор Житомирського СГІ, а з 1994 р. – Державної агроекологічної академії; 1983–2001 рр. – завідувач кафедри годівлі сільськогосподарських тварин і кормовиробництва Житомирського СГІ; 2001–2002 рр. – завідувач відділу в Інституті м’ясного скотарства та Інституті розведення і генетики тварин УААН (м. Київ); 2002–2004 рр. – завідувач кафедри екології Державного інституту управління та економіки водних ресурсів та прикладної економіки Державного університету економіки та фінансів Мінфіну України; 2003–2008 рр. – головний науковий співробітник НДІ продуктивності АПК Мінагрополітики України. З 2008 р. і донині – професор кафедри моніторингу НПС Житомирського національного агроекологічного університету. У 1970 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Изучение рациональных сочетаний протеиновых и углеводистых кормов в рационах молочных коров», у 1991 р. – докторську на тему: «Научные основы интенсификации производства и использования кормов в молочном скотоводстве Полесья Украины». У 1989 р. присвоєно вчене звання професора.

Основними напрямами наукової діяльності є годівля тварин і технологія кормів, виробництво кормів, фізіолого–біологічні основи підвищення продуктивності тварин, економіка, еколого–економічні та енергетичні основи оцінювання ефективності використання виробничих ресурсів та сталого розвитку екосистем, раціональне природокористування. Значний вклад зроблено у дослідження проблем сільськогосподарської радіоекології, ліквідації наслідків катастрофи на ЧАЕС.

Опубліковано 340 наукових праць, у тому числі 27 монографій і брошур, 7 підручників та навчальних посібників. Автор 17 свідоцтв і патентів. Під його науковим керівництвом підготовлено 25 кандидатів наук.

Обрано у 1993 р. членом-кореспондентом УААН.

Нагороджений трьома медалями, орденом «За заслуги» III, II ступенів (1997, 2008), знаком Міносвіти України «Відмінник освіти» (1998), знаком Пошани Мінагрополітики України (2006), Почесною відзнакою УААН (2008). Заслужений діяч науки і техніки України (1992).

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 557–558.

70 років від дня народження
ВАРАДІ ЛАСЛА

Вчений у галузі рибництва, іноземний член НААН

Народився 13 липня 1948 р. у м. Дюла (Угорщина).

У 1972 р. одержав диплом інженера з механізації сільського господарства у Гедьольському сільськогосподарському університеті (Угорщина). У 1974 р. отримав другу освіту за фахом керування водними ресурсами в сільському господарстві.

Після закінчення працював на посаді асистента-дослідника у Науково-дослідному інституті іригації у м. Сарваш. З 1974–1982 рр. – дослідник, потім працював головним інженером у Науково-дослідному інституті рибного господарства, аквакультури й іригації, з 1982–1991 рр. – заступник директора з технічних питань, з 1991 р. – обіймає посаду генерального директора інституту. У 2001 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Розробка водозберігаючих та екологічних аквакультурних систем».

Серед найбільших здобутків вченого є запровадження нової техніки типу «аератор», що подає лотки й устаткування для вилову риби у прісноводних водоймах аквакультури Угорщини. Він зробив значний внесок у розвиток переробних систем угорських рибопродуктів. Як технічний експерт з аквакультури FAOта інших міжнародних організацій, науковець сприяв розвитку життєздатних технологій аквакультури в країнах, що

розвиваються (Азії, Африки і Латинської Америки). Займається викладацькою діяльністю – доцент Університету «Сент-Івштан» (м. Гедьоле, Угорщина), доцент Центру сільськогосподарських наук Дебреценського університету (Угорщина), завідувач віддаленого факультету управління рибним господарством Центру сільськогосподарських наук Дебреценського університету; менеджер і керівник численних науково-дослідних проектів з аквакультури.

Пріоритетними напрямами двосторонньої співпраці Угорщини і України є селекційно-генетичні дослідження в рибному господарстві та поширення новітніх технологій культивування, особливо цінних об'єктів рибництва, зокрема представників осетрових та сомових риб. Вчений сприяє регулярній організації і проведенню українсько-угорських науково-практичних конференцій та стажуванню молодих учених України в наукових установах Угорщини.

Опубліковано понад 200 наукових праць. Обрано у 2000 р. віце-президентом Угорської асоціації виробників риби, президентом угорської асоціації «Аквапарк». Голова Комітету Східної Європи Товариства європейської аквакультури (2000–2002), президент Європейського товариства аквакультури (EAS) (2006–2008), голова Підкомітету з аквакультури FAO/EIFAC (2000–2010), член ради з управління Європейської технологічної й інноваційної платформи з аквакультури (EATIP), президент мережі центрів аквакультури у Центральній і Східній Європі.

Член Комітету управління водними ресурсами у сільському господарстві, Комітету селекції і годівлі тварин, секції сільськогосподарських наук Угорської академії наук, Рибальської палати науково-дослідної досвідченої групи при Міністерстві сільського господарства Угорщини, Угорського комітету рибного господарства, Угорської асоціації гідрології.

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 708–709.

85 років від дня народження
ТРИНЬКА РОМАНА ІВАНОВИЧА

Вчений у галузі економіки аграрного сектору та соціально-економічного розвитку села, доктор економічних наук, професор, академік НААН

Народився 14 липня 1933 р. у с. Краснопуща Бережанського району Тернопільської області.

У 1957 р. закінчив агрономічний факультет Львівського сільськогосподарського інституту.

По закінченні рік працював науковим співробітником Науково-дослідного інституту гідротехніки і меліорації (м. Київ). Від 1958–1961 рр. – економіст сектору статистики і сільського господарства Статистичного управління Львівської області. З 1961 р. перейшов на посаду асистента кафедри статистики і бухгалтерського обліку Львівського сільськогосподарського інституту. З 1974 по 1985 рр. – проректор з науково-дослідної роботи. Упродовж 1989 по 1998 рр. – ректор цього інституту. З 2005 р. – завідувач кафедри менеджменту Львівського державного університету внутрішніх справ, де працює і нині.

У 1966 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Економічна ефективність спеціалізації і концентрації виробництва в колгоспах Західного Полісся УРСР», у 1975 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Питання теорії і аналізу, ефективності виробничих ресурсів (на прикладі колгоспів західних областей УРСР)». У 1978 р. присвоєно вчене звання професора.

Основний напрям наукової роботи вченого є дослідження економічної ефективності аграрного сектору та соціально-економічного розвитку села. В останні роки багато уваги приділяє дисциплінам, присвяченим різним аспектам безпеки.

Опублікував понад 300 наукових праць, у тому числі 15 монографій, 2 посібники підготовлено одноосібно, у співавторстві 12 навчальних посібників, з них 6 з грифом Міністерства освіти і науки України. Під його науковим керівництвом підготовлено 3 докторів і 11 кандидатів наук.

Обрано у 1990 р. членом-кореспондентом УААН, у 1995 р. – дійсним членом (академіком) УААН.

Нагороджений орденом «За заслуги» III ступеня, знаком «Відмінник аграрної освіти та науки» I ступеня. Удостоєний почесного звання заслуженого діяча науки і техніки України (1981). Є членом спеціалізованих рад із захисту кандидатських дисертацій Львівського державного університету внутрішніх справ і Львівської державної фінансової академії.

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 288–289.

70 років від дня народження
КУЧЕРА АНАТОЛІЯ ОЛЕКСІЙОВИЧА*

Вчений у галузі садівництва, кандидат сільськогосподарських наук

Народився 16 липня 1948 р. в с. В’язівок Городищенського району, Черкаської області.

У 1972 р.закінчив Українську сільськогосподарську академію (нині Національний університет біоресурсів і

природокористування України). З 1974 по 1983 рр. – молодший науковий співробітник, з 1983 по 1988 рр. – завідувач відділом, а з 1988 р. – заступник директора з наукової роботи теперішнього Інституту помології ім. Л.П. Симиренка.

Основний напрям наукової діяльності орієнтований на створення нових сортів груші, їх вивчення та впровадження у виробництво.

А.О. Кучер – автор та співавтор 10 нових сортів цієї культури різного строку достигання.

Опубліковано 67 наукових праць*:*

**Інформація надійшла від Інституту садівництва НААН України.*

СЕРПЕНЬ

70 років від дня народження
ЧУПІСА АНАТОЛІЯ ВІТАЛІЙОВИЧА

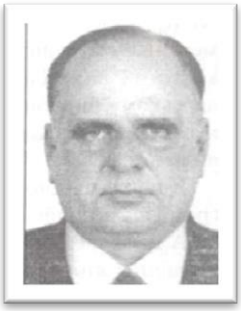

Вчений у галузі аграрної економіки, доктор економічних наук, професор

Народився 2 серпня 1948 р. в м. Суми.

У 1973 р. закінчив Харківський політехнічний інститут. З 1974 р. по 1996 р. працював у Сумському державному університеті. З вересня 1996 р. – професор, завідувач кафедри фінансів Сумського державного аграрного університету. Нині – професор кафедри фінансів і кредиту Полтавської державної аграрної академії.

У 1982 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Удосконалення планування атмосфероохоронних заходів у міжгалузевому територіально-промисловому комплексі”. У 1992 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Економічне програмування природокористування» за двома спеціальностями: «Економіка, організація та управління народним господарством» та «Економіка природокористування».

Вчений досліджує найбільш актуальну проблему аграрної економіки, обґрунтовуючи фінансове забезпечення інфраструктури природокористування в АПК, що включає розробку організаційно-економічного механізму підвищення родючості ґрунтів, забезпечення коштами диверсифікаційних процесів у сільськогосподарському виробництві, удосконалення фінансового планування на тривалу перспективу в агропромислових підприємствах. У 1995–1998 рр. був головою спеціалізованих вчених рад із захисту кандидатських дисертацій.

Опубліковано близько 100 наукових праць. Під його науковим керівництвом підготовлено 2 докторів і 11 кандидатів наук.

Літ. : Вчені економісти-аграрники / УААН; наук. ред. М. В. Зубець, О. М. Шпичак, В. П. Ситник. – К,: Аграрна наука, 2001. – С. 451–452. – (Українські вчені-аграрії XX століття; кн. 5., Ч. 2.).

60 років ід дня народження
ГАДЗАЛА ЯРОСЛАВА МИХАЙЛОВИЧА

Вчений у галузі захисту рослин, доктор сільськогосподарських наук, професор, академік НААН, президент НААН

Народився 3 серпня 1958 р. у с. Артищів Городоцького району Львівської області.

У 1977 р. закінчив Вишняківський радгосп-технікум. Після навчання працював агрономом-меліоратором у колгоспі «Зоря» Городоцького району Львівської області. У 1983 р. з відзнакою закінчив Українській Ордена Трудового Червоного Прапора сільськогосподарську академію (нині НУБіП України), факультет захисту рослин. З 1983 по 1986 р. – аспірант УСГА. По закінченні рік працював асистентом кафедри загальної ентомології і зоології УСГА

Упродовж 1987–1903 рр. – заступник голови колгоспу ім. Леніна Городоцького району у с. Завидовичі Львівської області. З 1990 р. – перший заступник генерального директора агрокомбінату «Городоцький», а з 1991 по 1994 рр. – начальник Управління сільського господарства і продовольства Городоцького району Львівської обл.; 1994–1998 рр. – голова Городоцької районної Ради народних депутатів та Городоцької райдержадміністрації Львівської області; 1998–2000 рр. – заступник голови Львівської облдержадміністрації; 2000–2001 рр. – перший заступник голови Львівської облдержадміністрації; 2001 – 2002 рр. – голова Львівської обласної ради; з 2002 р. обіймає посаду професора, завідувача кафедри ентомології Національного університету біоресурсів і природокористування України. З 2002–2006 рр. – перший заступник голови Державного комітету України з водного господарства; 2007–2010 рр. – заступник міністра аграрної політики України; 2013–2014 – віце-президент, з серпня 2014 р. – президент Національної академії аграрних наук України.

У 1986 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Агробіологічне обґрунтування інтегрованого захисту ягідних насаджень від шкідників у південно- західному Лісостепу і Поліссі України». У 1999 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Агробіологічні обґрунтування інтегрованого захисту ягідних насаджень від шкідників у північно-західному Лісостепу і Поліссі України».

У коло наукових інтересів ученого входить екологізація захисту рослин. Він науково обґрунтував доцільність переходу від спрощеного поняття боротьби зі шкідниками в ягідних до концепції природно збалансованого співіснування видів як основи інтегрованого захисту рослин і одержання екологічно безпечної продукції. Ініціював створення і забезпечення діяльності науково-виробничої лабораторії з випуску сітотрожної трихограми.

Опубліковано понад 100 наукових праць. З його ініціативи й участі підготовлено і видано підручник «Сільськогосподарська ентомологія».

З 2001 р. – член Державної комісії з проведення в Україні адміністративної реформи.

Обрано у 2002 р. членом-кореспондентом УААН Відділення захисту рослин, у 2007 р. – дійсним членом (академіком) УААН Відділення рослинництва.

Був обраний депутатом Львівської обласної ради 3-х скликань (1994–2006) та Городоцької районної ради (1994–1998).

Нагороджений орденами «За заслуги» III (2001) та II ступенів (2010). У 1997 р. присвоєно почесне звання заслуженого працівника сільського господарства України (1999). Має Почесну грамоту Кабінету Міністрів України (2000).).

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 56–57.

80 років від дня народження
КОПАНЬ КІРИ МИКОЛАЇВНИ

Вчена-селекціонер у галузі рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук

Народилася 6 серпня 1938 р. у с. Голики Іллінецького району Вінницької області в сім'ї селянина.

У 1961 р. закінчила Уманський сільськогосподарський інститут (нині Уманський національний університет садівництва). Упродовж 1961–1963 рр. – молодший, 1963–1970 рр. – старший науковий співробітник відділу селекції Львівської дослідної станції садівництва. У 1967 р. закінчила аспірантуру і у 1969 р. успішно захистила кандидатську дисертацію. З 1970 р. все своє життя пов'язала з теперішнім Інститутом садівництва НААН України. Спочатку на посаді молодшого, старшого, пізніше провідного наукового співробітника: 1989 – відділу селекції та сортовивчення, далі – лабораторій: 1989–1997 рр. – біотехнології, 1998–2000 рр. – олігогенної селекції, 2001–2005 рр. – генетико-цитологічної. У 2006 р. вийшла на пенсію.

Наукову діяльність спрямувала на розробку методів селекції великоплідних і дружно дозріваючих ранніх сортів суниці, а також високопродуктивних хворобостійких сортів чорної смородини.

Селекційній справі присвятила 45 років. Разом з чоловіком, відомим ученим, доктором сільськогосподарських наук, В.П. Копанем створила понад 100 сортів яблунь, груш, чорної смородини, порічок, аґрусу, суниці, значну частину яких занесено до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні.

Опубліковано понад 200 наукових праць.

Нагороджена ювілейною медаллю «За доблесний труд», Почесною грамотою Президії Верховної Ради УРСР, дипломом ВДНГ УРСР другого ступеня.

**Інформація надійшла від Інституту садівництва НААН України.*

55 років від дня народження
БИКІНА АНАТОЛІЯ ВІКТОРОВИЧА

Вчений у галузі загального землеробства та агроекології, доктор сільськогосподарських наук, професор, член-кореспондент НААН

Народився 9 серпня 1963 р. у с. Конятин Сосницького району Чернігівської області.

У 1989 р. з відзнакою закінчив факультет агрохімії та ґрунтознавства Української ордена Трудового Червоного Прапора сільськогосподарської академії. Упродовж 1989–1991 рр. – стажист кафедри агрохімії Української сільськогосподарської академії. У 1991–1994 рр. – асистент кафедри агрохімії та якості продукції рослинництва Українського державного аграрного університету. Впродовж 1994–2002 рр. – асистент кафедри агрохімії та якості продукції рослинництва Національного аграрного університету; 1993–1995 – заступник декана факультету агрохімії та ґрунтознавства; 2000–2002 – декан цього ж факультету; 2002–2004 – директор Центру рослинництва, техніки та технологій. У 2002–2003 рр. – доцент кафедри агрохімії та якості продукції рослинництва, із 2003 р. – професор кафедри. Від 2004–2005 рр. – декан агробіологічного факультету, з 2006 р. – завідувач кафедри агрохімії та якості продукції рослинництва ім. О.І. Душечкіна.

У 1993 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Продуктивність помідорів у відкритому і закритому ґрунті при внесенні вермикомпосту». У 1999 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Біоконверсія органічних відходів агропромислового комплексу та продуктивність агроекосистем при застосуванні нових видів добрив». У 2003 р. присвоєно вчене звання професора.

Він є провідним вченим з проблеми оптимізації живлення та отримання екологічно безпечної продукції рослинництва. Є співкерівником наукового напряму «Біоконверсія органічних відходів АПК для отримання нових видів добрив та біологічно цінної і екологічно безпечної продукції». Його основні теоретичні та практичні роботи присвячені розробці наукових рішень щодо екологічної оптимізації умов росту та розвитку сільськогосподарських культур, ресурсозберігаючих технологій та покращання якості продукції рослинництва.

Опубліковано понад 150 наукових праць, у тому числі 5 підручників. Брав участь у розробці 6 СОУ, які стосувалися технологій екологічно

безпечного використання азотних, фосфорних, калійних, комплексних, органічних та мікродобрив.

Під його науковим керівництвом захищено 8 кандидатських дисертацій.

Обрано у 2010 р. членом-кореспондентом НААН Відділення землеробства, меліорації та механізації.

З 2000 р. є головою спеціалізованої вченої ради Д 26.004.04.

За вагомий внесок в удосконалення традиційних технологій вирощування овочевих культур та розробку шляхів покращання якості продукції рослинництва і плідну наукову діяльність був нагороджений знаком Пошани Міністерства аграрної політики України (2003).

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 340–341.

75 років від дня народження
АТАНАСОВА АТАНАСА ІВАНОВИЧА

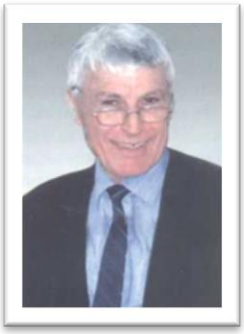

Вчений у галузі рослинництва, доктор сільськогосподарських наук, академік БАН, іноземний член НААН

Народився 14 серпня 1943 р. У 1967 р. закінчив агрономічний факультет Вищого сільськогосподарського інституту (м. Софія, Болгарія).

Трудову діяльність розпочав в Інституті цукрових буряків (м. Шумен) завідувачем лабораторії (1967–1974). Упродовж 1974–1985 рр. очолював групу в Інституті генетики (м. Софія). У 1985–1988 рр. – директор Центральної лабораторії генетичної інженерії (м. Костинброд). З 1988–1994 рр. директор Костинбродського інституту генетичної інженерії. Упродовж 2001–2008 рр. очолював Агробіоінститут.

У 1977 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Дослідження органогенетичних властивостей тканинних і клітинних культур цукрових буряків (*Betavulgaris*L.) з метою використання їх у генетиці й селекції». У 1989 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Біотехнології у рослинництві». У 1982 р. отримав звання старшого наукового співробітника ІІ ступеня в Інституті генетики Болгарської академії наук, у 1989 р. – старшого наукового співробітника І ступеня в Інституті генетичної інженерії Болгарської сільськогосподарської академії.

Очолює Об’єднаний геномний центр, партнерами якого виступають Софійський університет імені Св. Климентія Охридського і Болгарська сільськогосподарська академія. Вчений є головоюБіологічного відділення

Болгарської академії наук. Міжнародної консультативної ради Агробіоінституту, членом ради правління Болгарської сільськогосподарської академії, ради правління Спілки вчених Болгарії, Вищої атестаційної комісії.

Наукові інтереси зосереджені на рослинній геноміці, біотехнологіях, оцінці ризику та біобезпеці. Науковцеві належать розробка, адаптація і запровадження методів клітинної та генної інженерії (тканинні культури, клітинна й молекулярна генетика); методів ДНК-маркерів, високоефективних методів генотипування, методів клонованого вегетативного розмноження, вірусної діагностики; методів генного клонування з метою створення унікального генбанку, методів геноміки для пріоритетних видів. Крім того, вчений запровадив сорти тютюну Біо-преславна і люцерни Леді.

Опубліковано понад 300 наукових праць у болгарських та іноземних виданнях, 9 розділів у книгах, видав друком 6 наукових збірників, бюлетнів, 5 монографій. Автор 3 патентів. Обрано у 1993 р. іноземним членом УААН Відділення рослинництва. З 1997 р. член-кореспондент Болгарської академії наук, з 2003 р. – академік, дійсний член Болгарської академії наук й член Російської академії сільськогосподарських наук. Крім того, вчений є професором Університету Де Монтфорт, Лестр, Англія (1994), почесним доктором Університету сільськогосподарських наук і ветеринарної медицини, Клуж-Напока, Румунія (2001), почесним доктором Румунської сільськогосподарської академії наук (2005–2007), почесним професором Адміністрації сільськогосподарського розвитку, Китай (2005–2008), Аграрного університету в м. Ухані, Китай (2008–2010).

Він керівник і учасник понад 60 міжнародних проектів для V, VI і VII Рамкових програм ЄС, GEF/UNEP, FAO/MAAE, ICGEB та ін., пов'язаних з рослинними біотехнологіями, біобезпекою, біотичним та абіотичним стресом у рослин тощо. Головний редактор і член колегій у семи редакційних радах, є національним представником EPSO; член Керівного комітету PRRI; президент BSBA (Чорноморська асоціація з біотехнологій). Відзначений понад 15 міжнародними нагородами.

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 699–700.

60 років від дня народження
ЄГОРОВА БОГДАНА ВІКТОРОВИЧА

Вчений у галузі переробки зерна і технології комбікормів, доктор технічних наук, професор, член-кореспондент НААН

Народився 15 серпня 1958 р. в м. Воркута, Комі АРСР (Республіка Комі, РФ).

У 1981 р. закінчив факультет технології комбікормових і біохімічних виробництв Одеського технологічного інституту харчової промисловості ім. М.В. Ломоносова. Був запрошений в інститут на посаду інженера науково-дослідної частини. Упродовж 1981–1988 рр. – асистент кафедри технології комбікормових і гідролізних виробництв, у 1988–1990 рр. – доцент, у 1990–1991 рр. – докторант, з 1991 р. і донині – завідувач кафедри технології комбікормів цього ж інституту. Від 1996–2003 рр. – проректор з навчальної і виховної роботи Одеської державної академії харчових технологій; з 2003 р. і донині – ректор Одеської національної академії харчових технологій.

У 1985 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Розробка технології теплової обробки сої при виробництві комбікормів». У 1990 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Науково-технічні основи удосконалення технології комбікормів». У 1992 р. присвоєно учене звання професора.

Напрями наукової діяльності вченого є: продовольча безпека, системний аналіз і синтез технологій виробництва преміксів, кормових добавок, комбікормів, продукції тваринного походження і продуктів харчування.

Опубліковано 478 наукових праць, у тому числі 1 підручник, 1 навчальний посібник. Має 43 авторські патенти. Під його керівництвом і участю розроблено і запроваджено новий державний стандарт ДСТУ 4482: 2005 «Премікси. Технічні умови». Під його науковим керівництвом підготовлено 16 кандидатів наук.

Обрано у 2010 р. членом-кореспондентом НААН Відділення зберігання і переробки сільськогосподарської сировини та якості харчової продукції. Вчений є головою експертної комісії з харчових технологій та легкої промисловості ВАК України, заступником голови експертної комісії з харчової промисловості та сільського господарства Державної акредитаційної комісії Міністерства освіти і науки України, членом науково-технічної ради Департаменту харчової промисловості Міністерства аграрної політики та продовольства України.

Нагороджений Почесними грамотами і почесною відзнакою Міністерства освіти і науки України «Відмінник освіти України» (2002, 2003), грамотами Голови Вищої атестаційної комісії України, знаком Пошани Міністерства аграрної політики України (2002). Член Спілки журналістів України, головний редактор науково-практичних журналів «Зернові продукти і комбікорми», «Харчова наука і технологія», «Наукові праці ОНАХТ», член редколегій науково-практичних журналів: «Корма і факти», «Food and Feed Research» (Сербія, Університет м. Нові-Сад).

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 401–402.

65 років від дня народження
КИРИЛІВА ЯРОСЛАВА ІВАНОВИЧА

Вчений у галузі амінокислотно-мінерального живлення сільськогосподарських тварин та птиці, доктор сільськогосподарських наук, професор, член-кореспондент НААН

Народився 26 серпня 1953 р. у с. Гаї Нижні Дрогобицького району Львівської області.

У 1975 р. закінчив Львівський зооветеринарний інститут. Після закінчення інституту працював завідувачем зоолабораторії Бориславської птахофабрики Дрогобицького району Львівської області. У 1977 р. – аспірант Українського науково-дослідного інституту фізіології і біохімії сільськогосподарських тварин (м. Львів). Був призначений на посаду молодшого наукового співробітника, з 1984 – старшого, а з 1994 р. – провідний науковий співробітник, завідувач лабораторії фізіолого-біохімічних основ живлення птиці. У 1998 р. переведений на посаду проректора з наукової роботи до Львівської державної академії ветеринарної медицини ім. С.З. Гжицького. У 1981 р. захистив дисертацію кандидатську дисертацію на тему: «Вплив сульфату натрію на обмінні процеси в організмі каченят-бройлерів». У 1994 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Роль сполук кремнію в живленні птиці». У 2001 р. йому присвоєно вчене звання професора.

Основними напрямами наукової роботи є експериментальний пошук шляхів підвищення ефективності використання поживних та біологічно активних речовин з рослинних кормів. З цією метою було проведено серію досліджень з використання екзогенних ферментних препаратів вітчизняного та зарубіжного виробництва. На даному етапі ведуться дослідження спільно з Краківським аграрним університетом (Польща) з виведення м’ясо-вовнового типу овець. Одним із напрямів досліджень є вивчення ефективності використання альтернативних джерел енергії та природних субстратів (цеоліт, алуніт, перліт) з метою отримання екологічно чистої продукції, підвищення збереження молодняку та продуктивності тварин і птиці.

Опубліковано 350 наукових праць. у тому числі 6 монографій та посібників. Має 17 авторських свідоцтв та патентах на винаходи. Під його науковим керівництвом захищено 10 кандидатських і 1 докторську дисертації. Обрано у 2005 р. дійсним членом Академії наук вищої освіти України, у 2007 р. – членом-кореспондентом УААН за спеціальністю фізіологія, біохімія.

Вчений є членом експертної ради ВАК України з ветеринарних і сільськогосподарських наук. Нагороджений Почесними грамотами та подяками Української академії аграрних наук, Міністерства аграрної політики України, голови Львівської обласної державної адміністрації,

грамотами студентського наукового товариства за кращі наукові доповіді. Лауреат Премії ЦК ЛКСМУ «За кращу наукову розробку».

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 432–433.

ВЕРЕСЕНЬ

75 років від дня народження
ІЗДЕПСЬКОГО ВІТАЛІЯ ЙОСИПОВИЧА

Вчений у галузі ветеринарної медицини, доктор ветеринарних наук, професор

Народився 5 вересня 1943 р. в с. Бар-Чемериси Барського району Вінницької області в родині колгоспника. З 1960 по 1962 рр. працював на Барській меблевій фабриці теслею. З 1962–1966 рр. – служба в армії. Упродовж 1966–1971 рр. навчався у Білоцерківському сільськогосподарському інституті.

Після закінчення вузу працював головним лікарем ветеринарної медицини в колгоспі ім. Горького Звенигородського району Черкаської області. З 1978 р. – асистент кафедри хірургії, з 1984 – доцент, а з 1993 – професор Білоцерківського державного аграрного університету. З 1993 р. – завідувач кафедри незаразної патології сільськогосподарських тварин Інституту післядипломного навчання керівників і спеціалістів ветеринарної медицини, професор, завідувач кафедри хірургії і хвороб дрібних тварин Луганського національного аграрного університету.

У 1980 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Некроз ахиллового сухожилия у быков на откорме».У 1993 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Артриты у свиней: патогенез и патогенетические методы лечения».

Вченим розроблено і впроваджено в практику ветеринарної медицини методи патогенетичної терапії у ветеринарній хірургії (використання гелій-неонового лазера, імуностимуляторів групи тріазолу, препаратів сорбційної дії).

Опубліковано понад 100 наукових праць, серед них 5 підручників і навчальних посібників, 11 рекомендацій та методичних вказівок.

За сумлінну працю нагороджений двома медалями.

Літ. : Вчені у галузі ветеринарної медицини / УААН; наук. ред. М. В. Зубець, О. М. Шпичак, В. П. Ситник. – К. : Аграрна наука, 2001. – С. 116–117. – (Українські вчені-аграрії XX століття; кн. 6.).

80 років від дня народження
МЕСЕЛЬ-ВЕСЕЛЯКА ВІКТОРА ЯКОВИЧА

Вчений у галузі аграрної економіки, доктор економічних наук, професор, академік НААН

Народився 5 вересня 1938 р. в м. Чарджоу Туркменської РСР.

У 1961 р. закінчив Київський інститут народного господарства за спеціальністю економіка сільського господарства.

Після закінчення інституту упродовж 1961 –1964рр. працював старшим агрономом-економістом Тульчинського районного управління сільського господарства. У 1964–1967 рр. навчався в аспірантурі в УкрНДІ економіки і організації сільського господарства (УНДІЕОСГ). З 1967–1970 рр. – завідувач Таращанського опорного пункту цього інституту. Від 1970–1975 рр. – вчений секретар секції економіки сільського господарства Південного відділення ВАСГНІЛ; 1975–1977 рр. – завідувач сектору в УНДІЕОСГ; 1977–1987 рр. – завідувач сектору сільськогосподарської науки і навчальних закладів відділу сільського господарства та переробної промисловості ЦК Компартії України; 1987–1989 рр. – старший, провідний науковий співробітник відділу економіки Інституту землеробства. Упродовж 1989–1995 рр. – заступник директора з наукової роботи, завідувач відділу форм господарювання УНДІЕОСГ (потім – Інститут аграрної економіки); 1995–1996 рр. – виконавчий директор, завідувач відділення форм господарювання, земельних та соціально-трудових відносин, завідувач відділу форм господарювання Інституту аграрної економіки УААН; 1996–1998 рр. – заступник директора з наукової роботи Інституту аграрної економіки. З червня 1998 р. – на посаді головного вченого секретаря Президії Української академії аграрних наук, а з 2000 р. – заступник директора з наукової роботи, завідувач відділення організації виробництва та земельних відносин, завідувач відділу форм господарювання Інституту аграрної економіки НААН.

У 1967 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Економічні взаємовідносини колгоспів в умовах виробництва яловичини при міжгосподарській кооперації», у 1993 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Розвиток форм господарювання в аграрному виробництві». У 1998 р. присвоєно вчене звання професора.

Наукова діяльність спрямована на вивчення питань аграрної реформи, організації виробництва, його спеціалізації, розвитку форм господарювання і земельних відносин, економічних взаємовідносин між галузями економіки держави і внутрігалузевих відносин у сфері АПК, розвитку кооперації на селі, розвитку фермерських і особистих підсобних господарств, прогнозування аграрного виробництва.

З його участю розроблено проекти 33 законів України та 18 указів Президента України з питань розвитку агропромислового виробництва, 16 постанов Кабінету Міністрів України, 18 нормативних документів міністерств і відомств, підготовлено й подано уряду 175 пропозицій.

Опубліковано понад 1000 наукових праць.

Під його науковим керівництвом підготовлено 3 докторів і 17 кандидатів наук. Є науковим керівником 8 докторантів, аспірантів та здобувачів.

Обрано у 1995 р. членом-кореспондентом УААН, у 1999 р. – дійсним членом (академіком) Відділення аграрної економіки і продовольства (організація виробництва і форм господарювання). Вчений – член спеціалізованих учених рад із захисту докторських дисертацій у ННЦ «Інститут аграрної економіки» і Луганському національному аграрному університеті, член редколегії журналу «Агроінком».

Нагороджений орденом «Знак Пошани» (1977), орденом «За заслуги» III ступеня (2009), двома медалями. Йому присвоєно почесне звання заслуженого діяча науки і техніки України (1995).

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 200–202.

80 років від дня народження
ТИМЧЕНКА ВІКТОРА НАУМОВИЧА

Почесний член НААН

Народився 11 вересня 1938 р. в м. Черкаси.

У 1959 р. закінчив кредитно-економічний факультет Одеського кредитно-економічного інституту. Упродовж 1959–1967 рр. працював інспектором, старшим кредитним інспектором Дарницького відділення Держбанку України. У 1967–1976 рр. і 1982–1988 рр. – старший інженер, начальник планово-виробничого відділу, заступник директора з економіки Дарницького ремонтного заводу Укрсільгосптехніки. Упродовж 1976–1982 рр. і 1988–1991 рр. – заступник, перший заступник генерального директора об’єднання «Украгропромреммаш» Держкомсільгосптехніки України, Міністерства сільського господарства і продовольства України. Упродовж 1991–2003 рр. – президент корпорації «Украгропромбіржа» – першої сільськогосподарської біржі України. Починаючи з 1998 р. організовував у с. Чубинське міжнародні сільськогосподарські виставки «Агро» та організовував участь України в щорічній міжнародній сільськогосподарській виставці «Зелений тиждень» у м. Берліні (Німеччина). За завданням Уряду України в 1996–1997 рр. організував постачання в

Україну зернозбиральних комбайнів фірми «Джон Дір» із Сполучених Штатів Америки.

Упродовж 1991–2003 рр. – президент корпорації «Украгропромбіржа», з 2003 р. – президент Української асоціації виробників і переробників сої.

У 1979 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Вдосконалення оперативно-виробничого планування на ремонтних підприємствах». У 1985–1991 рр. за сумісництвом працював викладачем, доцентом кафедри ремонтного виробництва та матеріаловедення Київського автодорожнього інституту. В 1982 р. призначений головним конструктором автоматизованих систем управління (АСУ) ремонтних підприємств Союзсільгосптехніки, впроваджував з використанням АСУ організацію оперативно-виробничого планування на ремонтнихпідприємствах Сільгосптехніки Росії, Казахстану, Вірменії, Узбекистану, України.

Опубліковано понад 50 наукових праць, у тому числі 2 навчальні посібники, 3 колективні монографії.

Обрано у 2009 р. почесним членом УААН Відділення наукового забезпечення трансферу інновацій.

Нагороджений орденом «За заслуги» ІІІ ступеня, знаком Пошани Мінагрополітики України, Грамотою Кабінету Міністрів України, Грамотою Священного синоду Української православної церкви, Грамотою Священного синоду УПЦ і пам’ятним знаком 1020-річчя Хрещення Київської Русі. Отримав звання заслуженого економіста України.

Учасник громадської діяльності: член ради роботодавців при Президенті України (1996–1999), член виставкової ради при Президенті України (1999–2003), позаштатний радник міністра аграрної політики України (2004), член громадської ради при Міністерстві аграрної політики та продовольства України.

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 683–684.

70 років від дня народження
РОМАЩЕНКА МИХАЙЛА ІВАНОВИЧА

Вчений у галузі гідротехніки і меліорації, доктор технічних наук, професор, академік НААН

Народився 17 вересня 1948 р. в с. Шмати Недригайлівського району Сумської області.

У 1974 р. закінчив геологічний факультет Київського державного університету ім. Т.Г. Шевченка (нині – Київський національний університет імені Тараса Шевченка). У 1977 р. закінчив аспірантуру в Київському національному

університеті ім. Т.Г. Шевченка. Упродовж 1977–2011 рр. працював в Українському науково-дослідному інституті гідротехніки і меліорації на посадах – молодшого, старшого наукового співробітника, завідувача сектору, лабораторії, відділу, відділення, заступником та першим заступником директора з наукової роботи. З березня по липень 2011 р. – академік-секретар Відділення землеробства, меліорації та механізації Національної академії аграрних наук. З липня 2011 р. – директор Інституту водних проблем і меліорації.З січня 2011 р. за сумісництвом працює на посаді академіка-секретаря відділення землеробства, меліорації та механізації НААН України

У 1981 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Исследование влагопереноса с целью регулирования режима капельного орошения садов», у 1995 р. – докторську дисертацію на тему: «Совершенствование технологии и технических средств микроорошения сельскохозяйственных культур».

Основними напрямами творчої діяльності вченого є: наукові розробки з проблем водного господарства, гідротехніки та меліорації. Ним започатковано новий науковий напрям – екологічно безпечне зрошення. Він запропонував та теоретично обґрунтував новий методичний підхід до формування водозберігаючих екологічно безпечних режимів зрошення, розробив наукові та нормативно-методичні засади організації і ведення еколого-меліоративного моніторингу зрошуваних земель, нову концепцію захисту сільськогосподарських угідь і сільських населених пунктів від процесів підтоплення, повеней та паводків.

Вченим виконано значний обсяг робіт з теоретичного обґрунтування, розробки та впровадження у сільськогосподарське виробництво нових прогресивних способів поливу – краплинного зрошення та мікродощування. Під його науковим керівництвом і безпосередній участі в Україні розроблено науково-теоретичні засади для широкого впровадження технологій та технічних засобів мікрозрошення. Тільки за останні роки під його керівництвом сучасні системи мікрозрошення для поливу винограду, плодоягідних та овочевих культур запроектовані та побудовані в багатьох господарствах Херсонської, Одеської, Миколаївської, Закарпатської, Вінницької, Київської, Черкаської та інших областей на загальній площі понад 5000 та.

За його ініціативи та безпосереднім керівництвом започатковано й успішно розвивається новий для України напрям – застосування мікрозрошення для поливу садово-паркових насаджень, декоративних і спортивних газонів. Тільки в Києві сучасними системами мікрозрошення оснащене парки ім. Т.Г. Шевченка, Маріїнський, Міський сад, Хрещатий, Перемоги, Майдан Незалежності, ДЗГ «Феофанія», футбольні газони НСК «Олімпійський», бази ФК «Динамо», стадіонів «Динамо» ім. Лобановського, «Шахтар» (м. Донецьк) та ін. Також під його керівництвом створено футбольне поле стадіону «Дніпро-Арена» (м. Дніпропетровськ).

Опубліковано понад 500 наукових праць, у тому числі 20 монографій, більше 30 нормативно-методичних документів. Має 11 авторських свідоцтв

та патентів. Під його науковим керівництвом підготовлено 2 доктори наук і 20 кандидатів наук. Створив наукову школу з питань ресурсозберігаючого екологічно безпечного зрошення.

Обрано у 1995 р. членом-кореспондентом УААН, у 2002 р. – дійсним членом (академіком) УААН.

Нагороджений орденом «За заслуги» III ступеня (2009), Почесною Грамотою Верховної Ради України (2006), нагрудним знаком «Знак Пошани» Київського міського голови (2001), Почесною відзнакою Держводгоспу України (2003) та Почесною відзнакою Української академії аграрних наук (2007). Отримав Премію Української академії аграрних наук «За видатні досягнення в аграрній науці» (2003). Присвоєно почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України» (1998).

Він є членом громадської ради Держводагентства України, головним редактором міжвідомчого тематичного збірника «Меліорація і водне господарство», членом редколегії журналів «Водне господарство України»,«Вісник аграрної науки», «Овощеводство». Головою спеціалізованої ради з захисту докторських дисертацій.З 2007 по 2014 рр. очолював громадську раду при Держводагентстві України.

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 247–24.

60 років від дня народження
ХАРЕБИ ВОЛОДИМИРА ВАСИЛЬОВИЧА

Вчений у галузі овочівництва, зберігання і переробки продукції рослинництва, доктор сільськогосподарських наук, професор, академік НААН

Народився 18 вересня 1958 р. у с. Кудрівка Сосницького району Чернігівської області.

У 1977 р. закінчив з відзнакою Великозагорівський радгосп-технікум за спеціальністю плодоовочівництво. У1984 р. закінчив з відзнакою агрономічний факультет Української сільськогосподарської академії, яку (нині – Національний університет біоресурсів та природокористування (НУБіП) України). З 1985 по 1987 рр. навчався в аспірантурі при кафедрі плодоовочівництва УСГА. За сумісництвом працював на посадах молодшого та старшого наукового співробітника цієї самої кафедри. Після закінчення аспірантури з 1987–1991 рр. – асистент та доцент на цієї кафедрі; 1991–2002 рр. – вчений секретар, завідувач сектору селекції і генетики Української академії аграрних наук і за сумісництвом доцент кафедри овочівництва Національного аграрного університету; 2002–2007рр. – заступник начальника відділу

рослинництва апарату Президії УААН; 2008–2011рр. – заступник академіка-секретаря Відділення зберігання і переробки сільськогосподарської сировини та якості харчової продукції, начальник відділу апарату Президії УААН, у 2011 р. – заступник начальника відділу аграрної економіки і продовольства апарату Президії НААН і за сумісництвом професор кафедри овочівництва НУБіП України.

У 1990 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Схеми розміщення капусти білоголової і помідора при інтенсивній технології вирощування». У 2005 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Агробіологічне обґрунтування виробництва капусти білоголової для продовольчих і насіннєвих цілей в Лісостепу і Поліссі України». У 2006 р. присвоєно вчене звання професора.

Свою наукову діяльність вчений присвятив питанням теоретичного обґрунтування виробництва, зберігання і переробки овочевих і баштанних культур. Під його науковим керівництвом у 1985–2010 рр. в умовах різних ґрунтово-кліматичних зон України теоретично обґрунтовано і експериментально розроблено інтенсивні технології виробництва, зберігання і переробки основних овочевих культур. Ученим визначено потенціал вітчизняних сортів цибулі і капусти білоголової різних груп стиглості та параметри їхньої адаптивності залежно від зони вирощування. Впровадження рекомендованих автором сортів у виробництво дало змогу підвищити урожайність на 30–35% і значно покращити якість продукції і придатність до тривалого зберігання та переробки.

Результати досліджень впроваджено у спеціалізованих господарствах корпорації «Укровочекартоплепром», ВАТ «Плодовочпром», асоціації «Укрсортнасіннєовоч», колективних і фермерських господарствах Київської, Донецької, Вінницької, Харківської та Чернігівської областей на площі 6,7 тис. га. Його наукові розробки є основою галузевої комплексної програми «Овочі України–2004», п’яти національних стандартів.технічної ради Державної науково-технічної програми «Нові технології виробництва, збереження та переробки сільськогосподарської продукції» Міністерства освіти і науки. Опубліковано близько 400 наукових праць, має 27 авторських свідоцтв та 3 патенти України на винаходи.

Під його науковим керівництвом підготовлено 7 кандидатів наук, 89 магістрів і бакалаврів, готується 3 кандидатські і 2 докторські дисертації.

Обрано у 2007 р. членом-кореспондентом УААН Відділення аграрної економіки і продовольства, у 2016 р. –. дійсним членом (академіком) НААН за спеціальністю «Харчові технології (зберігання і переробка сільськогосподарської сировини та якість харчової продукції».

Вчений є членом двох спеціалізованих вчених рад із захисту докторських дисертацій у Національному університеті біоресурсів і природокористування України та із захисту кандидатських дисертацій в Інституті овочівництва і баштанництва НААН.

Нагороджений Почесною грамотою Міністерства аграрної політики України (2006), Почесною грамотою УААН (2008), знаком Пошани (2009), Почесною Грамотою Верховної Ради України (2011). Заслужений діяч науки і техніки України (2015). Лауреат премії НААН «За видатні досягнення в аграрній науці» (2016).

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 594–596.

60 років від дня народження
КОБИЗЄВОЇ ЛЮБОВІ НИКИФОРІВНИ*

Вчена у галузі генетики і селекції рослин, доктор сільськогосподарських наук

Народилася 23 вересня 1958 р. у селянській родині в с. Милівка Смоленської області.

Упродовж 1983–1986 рр. навчалася в аспірантурі Укр. НДІРСіГ імені В.Я. Юр'єва. Свій трудовий шлях в Інституті рослинництва імені В.Я. Юр'єва НААН пройшла від лаборанта до заступника директора інституту з наукової роботи.

У 1988 р. захистила кандидатську дисертацію, у 2011 р. – докторську дисертацію. Наукова діяльність Л.Н. Кобизєвої спрямована на вирішення проблеми формування банку генетичних ресурсів рослин України. Під її керівництвом проводиться планова, методично обґрунтована робота з формування банку генетичних ресурсів зернобобових і круп'яних культур в Україні з урахуванням напрямів його використання. Нею розроблено методологію формування баз даних різних типів колекцій, виділення джерел цінних господарських ознак та їх ефективного впровадження в селекційну практику і навчальний процес.Пройшла стажування в країнах ЄС: Чеська Республіка (2003.), Болгарія (2016.). Активний член Українського товариства генетиків і селекціонерів імені М.І. Вавилова; член робочої групи з генетичних ресурсах зернобобових культур від України при Міжнародній організації Bioversity International.Опубліковано понад 250 наукових праць. Має 27 свідоцтв та патентів.

Під її науковим керівництвом захищено 2 кандидатські дисертації, ще одна дисертаційна робота прийнята до захисту у спецраду інституту. Також захищено 5 магістерських робіт та 4 бакалаврату.

Нагороджена Почесними грамотами Міністерства агрополітики та продовольства, НААН. Лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки (2013), стипендіат в галузі науки (з аграрних наук) імені О.Н. Соколовського (2016).

*Інформація надійшла від Інституту рослинництва ім. В.Я Юр'єва НААН.

60 років від дня народження
КВАШІ СЕРГІЯ МИКОЛАЙОВИЧА

Вчений у галузі аграрної економіки, доктор економічних наук, професор, академік НААН

Народився 29 вересня 1958 р. у с. Велика Севастянівка Христинівського району на Черкащині.

У 1980 р. закінчив Українську сільськогосподарську академію. З 1980–1982 рр. – економіст-математик обчислювальної лабораторії Української сільськогосподарської академії; 1982–1984 рр. –заступник секретаря комітету комсомолу УСГА. Від 1984–1989 рр. – стажист, аспірант кафедри економіки сільського господарства УСГА, з 1989 р. – асистент на кафедрі організації сільськогосподарського виробництва УСГА. Упродовж 1992–1999рр. – асистент, доцент кафедри світового сільського господарства та зовнішньо-економічної діяльності Національного аграрного університету (НАУ). З 1999 по 2000 рр. – директор Інституту магістратури НАУ. У 2001 р. – в. о. ректора Інституту післядипломної освіти НАУ, завідувач кафедри економічної теорії та аграрної політики. Упродовж 2001–2008 рр. – декан економічного факультету НАУ, з 2011 р. – директор Департаменту економічного розвитку і аграрного ринку Міністерства аграрної політики та продовольства України.У період з жовтня 2012 р. по травень 2013 р. виконував обов’язки віце-президента Національної академії аграрних наук України. Нині – проректор з навчальної і виховної роботи Національного університету біоресурсів і природокористування України.

У 1989 захистив кандидатську дисертацію на тему: «Інтенсифікація виробництва молока в умовах зрошуваного землеробства». У 2002 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Фінансово-економічне регулювання зовнішньоекономічної діяльності АПК». У 2004 р. присвоєно вчене звання професора.

У 1992 р. (США) та 2000 р. (Німеччина) брав участь у роботі Міжнародної асоціації економістів-аграрників, де виступив з презентацією наукових досліджень. У 2006–2007 рр. працював у робочій групі над Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної цільової програми розвитку українського села на період до 2015 року». Є членом науково-технічних рад Міністерства аграрної політики та продовольства України.

Керівник досліджень з державних наукових тематик: «Інвестиційне забезпечення розвитку сільського господарства на 2006–2010 рр.», «Розробка модельних інвестиційних проектів» та «Державне регулювання ринків агропродовольчої продукції на основі їхнього моніторингу та прогнозування».Був головою робочої групи з розробки Закону України «Про засади продовольчої безпеки». Приймав участь у формуванні завдань та

координації розробки кількох проектів законів України, концепцій та стратегій розвитку аграрного сектору економіки України на період до 2020 р.

Опубліковано близько 200 наукових праць, у тому числі монографії, посібники і підручники. Певна частина праць, зокрема 16 опублікована за кордоном в іноземних виданнях. Під його науковим керівництвом захищено 19 кандидатських дисертацій, продовжують наукові дослідження 3 докторанти та 2 аспірантів.

Обрано у 2007 р. членом-кореспондентом УААН, з 2008 р. – академіком-секретарем Відділення аграрної економіки та земельних відносин УААН, у 2013 р. – академіком НААН. Упродовж 2006–2014 рр. був членом, заступником Голови, а в період з 2009 по 2011 рр. – Головою експертної ради Вищої атестаційної комісії України (ВАК-ДАК). У 2007 р. обрано членом Державної акредитаційної комісії з економіки (ДАК), є експертом Міністерства освіти та науки України з ліцензування та акредитації вищих навчальних закладів України. Упродовж 2004–2010 рр. працював заступником Голови спеціалізованої Вченої Ради по захисту дисертацій у Національному університеті біоресурсів і природокористування, у 2011–2013 рр. – член цієї ради.

Нагороджений трудовою відзнакою Міністерства аграрної політики «Знак Пошани» (2008) та Міністерства освіти і науки – «Відмінник освіти і науки України» (2007). Має звання заслуженого діяча науки і техніки України (2009). У 2010 р. нагороджений Почесною відзнакою Сенату Варшавського аграрного університету.

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 428–429.Національний університет біоресурсів і природокористування Кваша Сергій Миколайович : офіц. портал. Режим доступу: https://nubip.edu.ua/node/9936

ЖОВТЕНЬ

80 років від дня народження
БІЛИКА ЮРІЯ ДМИТРОВИЧА

Вчений у галузі аграрної економіки, доктор економічних наук, професор

Народився 3 жовтня 1938 р. в смт Катеринопіль Катеринопільського району Черкаської області.

У 1956 р. закінчив Звенигородський сільськогосподарський технікум за фахом агрономія.У 1965 р. закінчив економічний факультет Української сільськогосподарської академії.

З 1960 по 1970 рр. – агроном радгоспу «Березанський» і керуючий відділку радгоспу «Зоря» Міністерства радгоспів України. У 1978–1982 рр. – директор радгоспу «Майданівський» ВО «Завод Арсенал». У 1982 – 1992 рр. – начальник відділу міжгосподарських зв'язків і планування районної Ради у Броварському районі Київської області, перший заступник голови районного агропромислового об'єднання і генерального директора агропромкомбінату «Десна», голова міськрайонного комітету народного контролю.

Упродовж 1992–1998 рр. – головний консультант, завідувач секретаріату Комісії Верховної Ради та Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики і земельних ресурсів. З 1998 по 2000 рр. – заступник завідувача відділу економічної, галузевої та регіональної політики, завідувач сектора макро-економічного моніторингу та економічного прогнозування Верховної Ради України, з лютого 2000 р. – радник голови Держкомзему України.

За безпосередньою участю вченого з 1992 р. підготовлені Закони України та законодавчі акти з питань розвитку агропромислового виробництва, ринку продовольства та захисту вітчизняного сільськогосподарського товаровиробника. Основні з них: «Про Державний бюджет України» (в частині фінансування агропромислового комплексу); «Концепція аграрної політики», «Земельний Кодекс України»; «Про пріоритетність соціального розвитку села та агропромислового комплексу в народному господарстві України»; «Про надання статусу гірських населеним пунктам України»; «Про державне регулювання імпорту сільськогосподарської продукції»; «Про оренду землі»; «Про особливості приватизації майна в агропромисловомукомплексі»; «Про фіксований сільськогосподарський податок», «Про податок на додану вартість»; «Про плату за землю»; «Про ветеринарну медицину», «Про меліорацію», «Про сільськогосподарську кооперацію»; «Про зупинення спаду сільськогосподарського виробництва та продовольче забезпечення країни в 1997 – 1998 рр.»; «Про ситуацію в агропромисловому комплексі» та ін.

У 1995 р. проходив стажування за кордоном за програмою з міжнародного агробізнесу і менеджменту в Агенції міжнародного розвитку США.

У 1983 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Продуктивність праці в економіці розвинутого соціалізму (на прикладі підприємств і організацій агропромислового комплексу України)». У 1998 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Економічні проблеми підприємництва та формування ринкових відносин в АПК (на матеріалах підприємств та організацій АПК України)».

Обрано у 1997 р. академіком Української академії наук національного прогресу. Опубліковано близько 100 наукових праць, у тому числі 7 монографій, 12 брошур, 8 статей.

Нагороджений двома орденами «Знак Пошани» (1972, 1977), чотирма медалями і медаллю ВДНГ СРСР. Має почесне звання заслуженого

працівника сільського господарства України (1997), звання почесного землевпорядника України (2000).

Літ. : Вчені економісти-аграрники / УААН; наук. ред. М. В. Зубець, О. М. Шпичак, В. П. Ситник. – К. : Аграрна наука, 2001. – С. 56–58. – (Українські вчені-аграрії XX століття; кн. 5., Ч. 1.).

75 років від дня народження
ЦИБЕНКО КАТЕРИНИ ІВАНІВНИ

Почесний член НААН

Народилася 4 жовтня 1943 р. у с. Клюшниківка Миргородського району Полтавської області.

У 1968 р. закінчила Полтавський сільськогосподарський інститут, здобувши кваліфікацію вченого зоотехніка. За направленням працювала техніком штучного запліднення у племрадгоспі «Чутове» Полтавської області. У 1962 р. – зоотехнік в Миргородському район у колгоспі ім. Куйбишева. З 1965 по 1999 рр. – завідувач сепараторним пунктом, зоотехнік, завідувач пункту штучного осіменіння тварин у радгоспі «Вирішальний» Лохвицького району. З 1973 по 1999 рр. – головний зоотехнік-селекціонер у дослідному господарстві ім. Декабристів у с. Декабристи Миргородського району. У 1999 р. очолила назване господарство. Директором Державного підприємства «Дослідне господарство імені Декабристів Полтавського інституту агропромислового виробництва імені М.І. Вавилова УААН» працювала до 2008 р. Наступних два роки обіймала посаду виконавчого директора господарства. У 2010 р. обрано сільським головою Великобайрацької сільської Ради, де вона працює і дотепер.

За період керування Дослідним господарством у ньому було у наявності 3402 га ріллі, з них 600 га – багаторічні трави, пасовища; насіннєвий клин – 1500 га. Вирощували зернову групу, бобові, еспарцет та люцерну на насіння. Був і власний комбікормовий завод, навіть своя пасіка. В останні роки господарство у системі УААН посідало перші місця за врожайністю чотирьох культур: соняшнику, сої, гороху та ячменю. Пізніше додалася ще й кукурудза – 120 ц/га.

Племінний репродуктор айрширів (айрширська порода – одна з найкращих у світі) нараховував 906 гол., із них 400 корів. Ще на початку 80-х років минулого століття у господарство завезли 200 нетелей цієї породи та 20 биків-плідників. Має Дослідне господарство й племзавод миргородської породи свиней на 3 тис. голів (200 основних свиноматок), який було засновано ще 1952 р. З метою підвищення високих смакових якостей м’яса під керівництвом К.І. Цибенко спеціалісти-працівники господарства перейшли на інтенсивну промислову відгодівлю: побудували відгодівельники на глибокій підстилці, запровадили «шведські столи» з

вільним доступом до кормів та води. Середньодобовий приріст становив 800 г, або 25 кг за місяць. Вихід м'яса – 65%; собівартість відгодівлі – 7,5 грн/кг.

Обрано у 2009 р. почесним членом УААН Відділення наукового забезпечення трансферу інновацій.

Нагороджена Подякою Кабінету Міністрів України (2002). Має почесне звання заслуженого працівника сільського господарства України (2001).

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 685–687.

95 роківа від дня народження
РАДЧЕНКА ПЕТРА МИХАЙЛОВИЧА

Вчений у галузі аграрної економіки, доктор економічних наук, професор

Народився 5 жовтня 1923 р. в с. Весела Іванівна П'ятихатського району Дніпропетровської області.

У 1951 р. з відзнакою закінчив агрономічний факультет Львівського сільськогосподарського інституту.

Учасник Другої світової війни. З 1951 по 1952 рр. – викладач у Мукачівському сільськогосподарському технікумі Закарпатської області. У 1955 р. закінчив аспірантуру при кафедрі економіки сільського господарства Львівського сільськогосподарського інституту. У 1956 р. після захисту кандидатської дисертації працював асистентом, доцентом, завідувачем кафедри бухгалтерського обліку і статистики, проректором з наукової роботи у названому інституті. З 1970 р. очолював кафедру статистики і аналізу Одеського сільськогосподарського інституту.

У 1978–1980 рр. – професор кафедри економіки і організації сільськогосподарського виробництва в Одеській Вищій партійній школі, а з 1980 р. спочатку – завідувач кафедри аудиту і статистики в Одеському сільськогосподарському інституті: а з 1997 р. – завідувач кафедри вищої математики і статистики цього ж інституту.

У 1970 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Економіка тваринництва і перспективи його розвитку в західних областях УРСР». У 1973 р. присвоєно вчене звання професора.

Основним напрямом наукових досліджень вченого є економіка і перспективи розвитку тваринництва в західних областях України і господарствах громадського сектора Одеської області. Близько 40 років під його керівництвом і безпосередньою участю виконано важливі госпдоговірні наукові теми: з 1958 по 1968 рр. запроваджено прогресивну журнально-ордерну форму рахівництва у 28 базових господарствах західних областей

України, з 1970 по 1975 рр. досліджено ефективність використання рідких азотних добрив Рівненського азотнотукового заводу у 10 господарствах Рівненської та Львівської областей. За договором зі Всесоюзним НДІ планування і нормативів ученим розроблено й апробовано нормативи з організації праці в сільському господарстві при орендному і колективному підрядах, результати яких були впроваджені у виробництво.

З ініціативи вченого була проведена велика організаційна робота щодо видання методичних розробок українською мовою для нових дисциплін, які читаються на кафедрі, а також у відпрацюванні програм аналізу та обґрунтування оптимальних розмірів аграрних формувань при переході до ринкової економіки з використанням персональних комп'ютерів.

З 1965 р. по 1998 р. – член спеціалізованих вчених рад по захисту докторських і кандидатських дисертацій у Львівському, Кишинівському, Миколаївському сільськогосподарських інститутах та Одеському філіалі Інституту економіки НАН України.

Опублікував понад 120 наукових праць, у тому числі 1 навчальний посібник і 3 монографії.

Під його науковим керівництвом 26 осіб захистили кандидатські дисертації, в тому числі – два іноземні громадяни.

Відзначений 10 державними нагородами.

Літ. : Вчені економісти-аграрники / УААН; наук. ред. М. В. Зубець, О. М. Шпичак, В. П. Ситник. – К. : Аграрна наука, 2001. – С. 227–229. – (Українські вчені-аграрії XX століття; кн. 5., Ч. 2.).

50 років від дня народження
ВИШНЕВСЬКОЇ ОЛЬГИ ВОЛОДИМИРІВНИ*

Вчена у галузі насінництва, кандидат сільськогосподарських наук

Народилася 6 жовтня 1968 р. в селі Федорівка, Малинського району, Житомирської області.

У 1989 р. закінчила агрономічний факультет Житомирського сільськогосподарського інституту. У 1989–1991 рр. працювала молодшим науковим співробітником лабораторії агрохімії на Поліській дослідній станції ім. Засухіна. У 1996–1999 рр. – навчалася в аспірантурі. Протягом 1991–2002 р. – старший науковий співробітник лабораторії технології на Поліській дослідній станції. У 2002–2005 рр. – завідувач лабораторією насінництва Поліської дослідної станції; 2006–2007 – науковий співробітник Поліського опорного пункту Інституту картоплярства; 2009 – заступник директора з наукової роботи Поліської дослідної станції; 2009–2011 – завідувач лабораторії агрохімії Інституту картоплярства УААН; 2011–2013 – завідуюч відділом оригінального, елітного насінництва та інструментальної діагностики. З 2013 р. і до нині працює завідуючою відділу відтворення та оцінки якості насіннєвої картоплі. У 2002 р. захистила кандидатську

дисертацію на тему: «Урожай та якість картоплі залежно від удобрення на дерново-підзолистому ґрунті Полісся України».

У коло наукових інтересів вченій входить: розробка нових способів інтенсифікації процесу відтворення доказового насіннєвого матеріалу картоплі, розробка нових способів розмноження оздоровленого вихідного матеріалу картоплі, удосконалення методів оцінювання сортових та посівних якостей насіннєвої картоплі. Під її керівництвом функціонує лабораторія імунно-ферментного аналізу на визначення вірусної інфекції картоплі; здійснюються дослідження щодо моніторингу вірусних хвороб картоплі в насінницьких різних грунтово-кліматичних зон насадженнях та встановлення динаміки розповсюдження переносників вірусних інфекцій – попелиць.

Опубліковано 54 наукові праці, 5 методичних рекомендацій, інструкції з інспектування сортових посівів картоплі, внесено зміни до ДСТУ – 4013 (2001), розроблено проект нового національного стандарту на насіннєву картоплю. Має 8 авторських свідоцтв й 1 патент.

**Інформація надійшла від Інституту картоплярства НААН.*

80 років від дня народження
КРАСНІЧЕНКА ОЛЕКСАНДРА ЛЕОНІДОВИЧА

Вчений у галузі механізації сільськогосподарського виробництва, доктор технічних наук, член-кореспондент НААН

Народився 7 жовтня 1938 р. у м. Ростов-на-Дону.

У 1961 р. закінчив Ростовський-на-Дону інститут сільськогосподарського машинобудування, а також у 1965 р. закінчив Таганрозький радіотехнічний інститут. У 1961–1969 рр. працював інженером, старшим інженером, п/с 20, м. Ростов-на-Дону. Упродовж 1969–1973 рр. – доцент кафедри конструювання і виробництва сільгоспмашин для тваринницьких господарств; 1973–1980 рр. – завідувач кафедри автоматизації сільгоспвиробництва у Ростовському-на-Дону інституті сільськогосподарського машинобудування; 1980–1987 рр. – заступник директора з наукової роботи Центрального науково-дослідного і проектно–технологічного інституту механізації та електрифікації тваринництва Південної зони СРСР (м. Запоріжжя). Упродовж 1987–1991 рр. – директор Південного відділення Українського науково-дослідного інституту механізації та електрифікації сільського господарства (смт Якимівка Запорізької області), 1991 – 1995 рр. – директор науково-виробничого центру м’ясного птахівництва (м. Сімферополь). У 1995–1998 рр. – віце-прем’єр з питань агропромислового комплексу Уряду АР Крим, заступник голови з питань АПК РМ АР Крим. З 1998 р і донині – директор НВО «Селта» ННЦ «ІМЕСГ» НААН (м. Сімферополь).

У 1971 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Дослідження позиційного зупинника поступально–рухомих виконавчих органів у верстатах з програмним управлінням». У 1990 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Інтенсифікація виробництва яєць як біологічної системи».

Коло наукових інтересів ученого включає управління біотехнічними системами у тваринництві, автоматизовані системи управління технологічними процесами птахофабрик, механізацію та автоматизацію селекційних процесів у рослинництві і тваринництві. Перебуваючи на посаді директора НВЦ м'ясного птахівництва вчений керував розробкою та реалізацією НТП «Птахівництво», упровадженням у виробництво створених у центрі методів, алгоритмів та схем пристроїв для управління біотехнічним процесом виробництва яєць, передових технологій виробництва м'яса, а також ліній і кросів м'ясних курей. Під його керівництвом розроблено комплекс технічних засобів систем контролю та управління мікрокліматом у пташниках на базі мікро-ЕОМ.

Під керівництвом та безпосередньою участю вченого як директора науково- виробничого об'єднання «Селта» ННЦ «ІМЕСГ» НААН розроблено заходи щодо поліпшення забезпечення наукових установ НААН засобами механізації селекції та основні напрямки вдосконалення виробництва селекційної техніки в Україні. Під його керівництвом було виконано дослідження робочих органів, розроблено та поставлено на виробництво новітні селекційно–технічні засоби для передпосівного обробітку ґрунту, сівби та післязбирального обробітку врожаю. Розроблена селекційна техніка і обладнання забезпечують механізацію основних технологічних операцій на всіх етапах селекційно-насінницьких робіт.

Опубліковано понад 150 наукових праць. Має 30 авторських свідоцтв і патентів на винаходи. Під його науковим керівництвом підготовлено 5 кандидатів наук.

Обрано у 1995 р. членом-кореспондентом УААН зі спеціальності механізація сільськогосподарського виробництва, у 1994 р. академіком Кримської академії наук, у 1995 р. – академіком Міжнародної академії інформатизації, у 2001 р. – віце-президентом Українського відділення Міжнародної асоціації з механізації польових дослідів (ІАМРЕ). Член Спілки промисловців і підприємців України. Він – член спеціалізованих вчених рад із захисту дисертацій при Національному науковому центрі «Інститут механізації та електрифікації сільського господарства» НААН і Таврійському державному агротехнологічному університеті.

Має почесне звання заслуженого діяча науки і техніки України (2008), відзначений званням кращого керівника року (2009).

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 450–451.

95 років від дня народження
ЦИКОВА ВАЛЕНТИНА СЕРГІЙОВИЧА

Вчений у галузі рослинництва (технології вирощування кукурудзи), доктор сільськогосподарських наук, професор, академік НААН

Народився 8 жовтня 1923 р. у м. Донецьку.

У 1950 р. закінчив агрономічний факультет Дніпропетровського сільськогосподарського інституту.

Упродовж 1950–1953 рр. – агроном відділення Толмачського бурякорадгоспу Шполянського району Черкаської області (с. Толмач); 1953–1956 рр. – викладач Дніпропетровської середньої сільськогосподарської школи з підготовки керівних кадрів сільського господарства; 1957–1962 рр. – заступник директора Ерастівської дослідної станції ВНДІ кукурудзи П'ятихатського району Дніпропетровської області; 1962–1970 рр. – директор Ерастівської дослідної станції ВНД1 кукурудзи; 1970– 1975 рр. – завідувач відділу науково-технічної інформації ВНДІ кукурудзи; 1975–1979 рр. – заступник директора ВНДІ кукурудзи з наукової роботи; 1979–1992 рр. – директор ВНДІ кукурудзи, Генеральний директор науково-виробничого об'єднання з кукурудзи «Дніпро»; 1992–1994 рр. – директор Українського інституту кукурудзи; 1994 р. – до теперішнього часу – завідувач відділу дорадництва з питань науково-інформаційного забезпечення Інституту сільського господарства степової зони НААН.

У 1968 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Сравнительная эффективность некоторых гербицидов в борьбе с сорняками в посевах кукурузы в условиях северной Степи УССР», у 1987 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Научные основы возделывания кукурузы по интенсивной технологии в северной Степи Украинской ССР». У 1989 р. присвоєно вчене звання професора.

Основні напрями науково-організаційної діяльності зосереджені на розробці і впровадженні перспективних технологічних систем вирощування кукурудзи – механізованої, інтенсивної, ґрунтозахисної, ресурсозбереженої.

Здійснено дослідження з вивчення агробіологічних особливостей росту і розвитку рослин кукурудзи у зв'язку з екологічними умовами і прийомами вирощування. Розробляється сортова агротехніка нових гібридів і їхніх батьківських форм; агротехнічні прийоми комплексної дії. Велика увага приділяється зміцненню матеріально-технічної бази інституту і його дослідних станцій, впровадженню інновацій – закладання демонстраційних посівів, організація «круглих столів», апробація закінчених науково-дослідних розробок у базових господарствах.

Опубліковано 350 наукових робіт, у тому числі 12 монографій, 3 – у співавторстві. Має 11 патентів. Під його науковим керівництвом підготовлено 2 докторів і 8 кандидатів наук.

Обрано у 1991 р. дійсним членом (академіком) Академії сільського господарства Росії та дійсним членом (академіком) УААН за спеціальністю рослинництво.

Діяльність на громадських засадах: депутат обласної ради народних депутатів 2-х скликань (1982–1985); депутат П'ятихатської районної ради (1962–1970); голова Ради ветеранів Великої Вітчизняної війни і праці Інституту зернового господарства (з 1979 р.); член Президії Південного відділення ВАСГНІЛ (1979–1990); член бюро Відділення регіональних центрів наукового забезпечення УААН (2000). Член редколегій журналів: «Вісник сільськогосподарської науки» (м. Київ), «Кукуруза и сорго» (м. Москва), «Бюлетень Інституту зернового господарства» та «Хранение и переработка зерна» (м. Дніпропетровськ).

Нагороджений орденами Леніна, Жовтневої Революції, Великої Вітчизняної війни II ступеня, «За мужність» і багатьма медалями. Почесною Грамотою Президії Верховної Ради Української РСР, Почесною Грамотою Президії Верховної Ради України «За заслуги перед українським народом» (2005), заслужений агроном України (1974), почесний громадянин П'ятихатського району, нагороджений Почесним знаком Міністерства аграрної політики України (2003) та Почесним знаком Національної академії аграрних наук України.

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 311–312.

80 років від дня народження
ПЕТРЕНКА ІВАНА ПЕТРОВИЧА

Вчений-селекціонер у галузі тваринництва, доктор сільськогосподарських наук, професор

Народився 20 жовтня 1938 р. в с. Березанка Чернігівського району Чернігівської області в сім'ї селянина.

У 1962 р. закінчив зоотехнічний факультет Української сільськогосподарської академії. У 1962–1963 рр. працював на посаді старшого зоотехніка по радгоспах Чернігівській державній обласній сільськогосподарській станції. 1963–1965 рр. працював старшим зоотехніком-селекціонером Ніжинської станції штучного осіменіння сільськогосподарських тварин (м. Ніжин).

У 1964 р закінчив Вищу школу зоотехніків-бонітерів при науково-дослідному інституті тваринництва степових районів України «Асканія-Нова». У 1968 р. закінчив аспірантуру при кафедрі генетики Української сільськогосподарської академії. З 1968 по 1976 рр. – асистент кафедри

розведення сільськогосподарських тварин УСГА. Упродовж 1976–1992 рр. – старший, потім провідний науковийспівробітник Українського НД1 розведення і штучного осіменіння великої рогатої худоби (м. Бровари). З 1993 р. – головний науковий співробітник Інституту розведення і генетики тварин УААН (с. Чубинське Бориспільського району).

У 1969 р. захистив кандидатську дисертацію за спеціальністю «Генетика». У 1980 р. присвоєно наукове звання старшого наукового співробітника. У 1994 р. захистив докторську дисертацію.

Наукові інтереси стосуються теоретичних розробок з питань селекції і генетики тварин у вченого досить широкі, а наукові здобутки – вагомі. Він розробив принципово нові методичні підходи теоретичного аналізу і наукового розуміння генетико-популяційних процесів у тварин при інбридингу, відтворному схрещуванні, консолідації спадковості помісних тварин, структури генофонду породи за адитивним генетичним потенціалом продуктивності, висловив свої погляди на проблему прояву гетерозису у помісних тварин при схрещуванні та причини його згасання в наступних поколіннях при їх розведенні «в собі» тощо.

У науковій співпраці з академіками М.В. Зубцем, В.П. Буркатом, докторами сільськогосподарських наук Д.Т. Вінничуком, О.Ф. Хавруком він розробив принципово нову наукову інтенсивну систему генотипової селекції бугаїв-плідників у молочному скотарстві, а також систему селекційної роботи у голштинізованих помісних стадах товарних господарств.

Опубліковано понад 200 наукових праць, зокрема 4 монографій, співавтор і виконавець 2 обласних програм, 8 програм і планів селекційно-племінної роботи в племінних і базових господарствах по молочному скотарству.

І.П. Петренко – двічі лауреат премії Української академії аграрних наук «За видатні досягнення в аграрній науці».

Літ. : Вчен-селекціонери у тваринництві / УААН; наук. ред. М.В. Зубець, В.П. Буркат. – К. : Аграрна наука, 1997. – С. 155–157. – (Українські вчені-аграрії XX століття; кн. 1.).

ЛИСТОПАД

75 років від дня народження
ПРОКОПИ ІГОРЯ ВАСИЛЬОВИЧА

Вчений у галузі аграрної економіки, доктор економічних наук, член-кореспондент НААН

Народився 1 листопада 1943 р. у с. Солоному Заліщицького району Тернопільської області.

У 1965 р. закінчив економічний факультет Української сільськогосподарської академії (м. Київ). Розпочав трудову діяльність головним економістом

зернорадгоспу «Мирний» у Єсільському районі Цілиноградської області (Казахстан). У 1967–1972 рр. працював спочатку економістом з оплати праці на Калитянській птахофабриці (Київська область), а потім – головним економістом колгоспу «Перемога» Борщівського району Тернопільської області; у 1972–1974 рр. очолював Борщівську районну планову комісію. У 1974–1977 рр. навчався в аспірантурі Інституту економіки АН України, після закінчення працював у цьому інституті молодшим, старшим, провідним науковим співробітником. У 1998–2005 рр. (до реорганізації інституту) – завідувач відділу соціально-економічного розвитку села. Із жовтня 2005 р. – головний науковий співробітник відділу економіки і політики аграрних перетворень Державної установи «Інститут економіки та прогнозування НАН України». У 1991–1992 рр. за сумісництвом працював начальником Управління наукового і кадрового забезпечення Державного комітету України з соціального розвитку села.

У 1977 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Ефективність сільськогосподарського виробництва в умовах розвитку міжгосподарської кооперації», у 1996 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Господарський механізм відтворення умов життя працівників аграрної сфери».

Основні напрями наукової діяльності: соціально-економічний розвиток села; економічний механізм функціонування і розвитку сільської соціальної інфраструктури, відтворення сільського життєвого середовища; наукові і прикладні аспекти сільського розвитку. Наукові розробки реалізовано в законах України «Про пріоритетність соціального розвитку села та агропромислового комплексу в народному господарстві» (1992), «Про основні засади державної аграрної політики на період до 2015 року» (2005); Концепції Національної програми відродження села на 1995–2005 рр. (1994), Основних засадах розвитку соціальної сфери села на період до 2005 р. (2002), Державній цільовій програмі розвитку українського села на період до 2015 р. (2007); проекті Закону «Про сільську поселенську мережу», проекті Національної програми розвитку агропромислового виробництва і соціального відродження села України на 1999–2010 рр., інших нормативних і методичних документах, спрямованих на формування повноцінного життєвого середовища у сільському секторі суспільства та забезпеченні сталого сільського розвитку.

Як головний науковий співробітник ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України» відповідає за опрацювання наукових засад інституціонального і ресурсного забезпечення, формування організаційних і економічних механізмів сільського розвитку з урахуванням особливостей сільських територій України. Він тісно співпрацює з органами державної влади і управління, впродовж багатьох років здійснює наукове керівництво виконанням науково- дослідних робіт на їхнє замовлення.

Опубліковано понад 180 наукових праць, серед яких 2 індивідуальних та 26 колективних монографій, 3 навчальні посібники.

Під його науковим керівництвом підготовлено 1 доктора і 6 кандидатів наук.

Обрано у 2002 р. членом-кореспондентом УААН Відділення аграрної економіки і продовольства за напрямом економіка і організація агропромислового виробництва.

Він – член вченої і спеціалізованої рад із захисту дисертацій ДУ «Інституту економіки та прогнозування НАН України», член секції науково-методичної ради Мінагрополітики, редколегії 2-х наукових журналів.

Нагороджений двома медалями (1970, 1982) і Грамотою Президії Верховної Ради УРСР (1988).

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 525–526.

80 років від дня народження
БУТИНЦЯ ФРАНЦЯ ФРАНЦОВИЧА

Вчений у галузі аграрної економіки, доктор економічних наук, академік Української академії економічної кібернетики

Народився 4 листопада 1938 р. в с. Болярка Житомирського району Житомирської області.

Разом із атестатом зрілості про закінчення середньої школи отримує свідоцтво про закінчення Всесоюзних заочних облікових курсів і йому присвоюється кваліфікація «Інструктор-ревізор МТС з колгоспного обліку», що дало змогу працювати на бухгалтерських посадах у різних підприємствах м. Житомира (1957 – 1960 рр.). З 1960 по 1963 рр. – перший секретар Баранівського райкому ЛІКСМУкраїни. У 1963–1964 рр. – завідувач відділу Житомирського обкому комсомолу України. Упродовж 1963–1969 рр. – бухгалтер, контролер-ревізор у Житомирському обласному сільгоспуправлінні.

У 1966 р. закінчив Київський інститут народного господарства, набувши кваліфікацію економіста. З 1969–1970 рр. навчався у річній аспірантурі Української сільськогосподарської академії. З 1970 р. – старший викладач, згодом – завідувач кафедри бухгалтерського обліку в Житомирському сільськогосподарському інституті. З цього часу його наукові праці знаходять широке застосування в обліково-економічній та контрольно-ревізійній практиці, навчальному процесі вузів і технікумів колишнього СРСР та країн соціалістичного табору. З 1984 р. працює старшим, головним науковим співробітником, завідувачем Житомирського опорного пункту УкрНДІ економіки і організації сільського господарства. Від 1991 р. – завідувач кафедри економіки, обліку і аудиту Житомирського інженерно-

технологічного інституту, на базі якого створив бухгалтерську школу. Директор приватної аудиторської фірми «Аудит-Бутинець», ліцензований судовий експерт.

У 1971 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Господарський контроль в колгоспах СРСР та кооперативах соціалістичних країн». У 1987 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Проблеми господарського контролю і ревізії в сільському господарстві». У 1976 р. присвоєно вчене звання доцента.

Наукова діяльність вченого пов'язана з питаннями бухгалтерського обліку, його удосконаленням і впровадженням у виробництво. Він часто допомагає сільськогосподарським підприємствам у впровадженні прогресивних методів обліку і контролю.

Опубліковано понад 40 монографій, навчальних посібників, рекомендацій та значна кількість статей.

Має почесне звання заслуженого діяча науки і техніки України, Відмінник освіти України.

Літ. : Вчені економісти-аграрники / УААН; наук. ред. М. В. Зубець, О. М. Шпичак, В. П. Ситник. – К. : Аграрна наука, 2001. – С. 99–100. – (Українські вчені-аграрії XX століття; кн. 5., Ч. 1.).

80 років від дня народження
ЛЕВИЦЬКОГО АНАТОЛІЯ ПАВЛОВИЧА

Вчений у галузі біотехнології, біохімії, фармакології, доктор біологічних наук, професор, член-кореспондент НААН

Народився 4 листопада 1938 р. у м. Тбілісі.

У 1962 р. закінчив санітарно-гігієнічний факультет Одеського медичного інституту (нині – Одеський медичний університет). По закінченні був зарахований асистентом кафедри біохімії цього самого вузу. З 1969 по 1977 рр. – завідувач лабораторією біохімії і радіології Одеського НДІ стоматології. З 1977 по 1988 рр. – завідувач лабораторії біохімії рослин Всесоюзного селекційно-генетичного інституту, а з 1978 р. за сумісництвом – професор кафедри технології комбікормів Одеського технологічного інституту харчової промисловості (нині – Одеська національна академія харчових технологій). У 1988–1990 рр. обіймав посаду завідувача кафедри технології комбікормів ОТІХП, з 1990 по 1993 – генерального директора Одеського біотехнологічного інституту. З 1993 р. працює заступником директора з наукової роботи Одеського НДІ стоматології і на громадських засадах – голова Ради НВА «Одеська біотехнологія».

У 1965 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Субстратная специфичность липазы поджелудочной железы». У 1974 р. захистив

докторську дисертацію на тему: «Травні ферменти слинних залоз». У 1980 р. присвоєно вчене звання професора.

Основні наукові досягнення А.П. Левицького: вперше розкрив особливості гідролізу тригліцеридів панкреатичною ліпазою, встановив нездатність цього ферменту розщеплюватиβ–зв'язок тригліцеридів і показав, що кінцевим продуктом розщеплення жирів є не гліцерин, а β – моногліцериди; відкрив наявність у слинних залозах тварин великої кількості травних ферментів і висвітлив їхню роль у фізіології та патології організму; довів значення протеїназної інгібіторної системи в патогенезі багатьох захворювань у тварин і в реалізації здатності рослин нагромаджувати білок та протидіяти фітоінфекції; уперше (разом із професором С. М. Воскресенським), ще у 1970 р. обґрунтував фізіологічну й патологічну роль в організмі перекисів ліпідів і захисну роль антиоксидантів; розробив технологію отримання і впровадив у промислове виробництво низку харчових соєпродуктів, препарати адаптогенів – речовин, що підвищують захисні сили організму, препарат ЕКСО і зубний еліксир «Ексодент», низку збагачуваних кормових добавок.

Опубліковано понад 650 наукових публікацій, у тому числі 13 монографій. Автор понад 80 винаходів (з яких близько 40 запатентовано). Під його науковим керівництвом підготовлено 21 доктора і 68 кандидатів наук.

Обрано у 1990 р. членом-кореспондентом УААН Відділення зберігання і переробки сільськогосподарської сировини та якості харчової продукції.

Нагороджений знаком «Відмінник охорони здоров'я СРСР» (1976), Почесною грамотою Міністерства науки України (1998), відзнакою голови Одеської обласної адміністрації (2003), Почесною Грамотою Президії Верховної Ради України (2003), орденом «За заслуги» III ступеня (2003).

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 463–464.

75 років від дня народження
МЕЛЬНИЧУКА ДМИТРА ОЛЕКСІЙОВИЧА

Вчений у галузі біохімії, доктор біологічних наук, професор, академік НАН України та НААН

Народився 5 листопада 1943 р. у с. Марійка Жашківського району Черкаської області.

У 1964 р. закінчив ветеринарний факультет Української сільськогосподарської академії (нині – Національний університет біоресурсів і природокористування України).

З 1965 – ветеринарний лікар насіннєвого радгоспу ім. Жданова Вінницької області. Упродовж 1965–1968 рр. навчався в аспірантурі при кафедрі біохімії Української сільськогосподарської академії (УСГА); 1968–1969 –асистент кафедри біохімії УСГА; 1969–1972 – молодший науковий співробітник відділу біосинтезу і біологічних властивостей білків Інституту біохімії ім. О.В. Палладіна НАН України; 1972–1982 – старший співробітник цього самого інституту; 1979–1982 – завідувач кафедри біохімії УСГА (за сумісництвом); 1982–1984 – завідувач лабораторії (відділу) регуляції обміну речовин Інституту біохімії ім. О.В. Палладіна НАН України. У 1984–1992 рр. – ректор Української сільськогосподарської академії та за сумісництвом завідувач лабораторії (відділу) регуляції обміну речовин Інституту біохімії ім. О.В. Палладіна НАН України (на громадських засадах); 1992–1994 рр. – ректор Українського державного аграрного університету (УДАУ, колишня УСГА); 1994–2008 рр. – ректор Національного аграрного університету (НАУ, колишній УДАУ); Упродовж 2008–2014 рр. – ректор Національного університету біоресурсів і природокористування України (колишній НАУ). У 1995–1996 рр. за сумісництвом був віце-президентом УААН; з 1996 р. – член Президії УААН; з 2001 р. – віце-президент УААН за сумісництвом. З 2014 р. – Голова Громадської організації України «Рада Героїв України в Агропромисловому Комплексі (АПК)».

У 1968 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Влияние активизации процессов карбоксилирования на некоторые показатели обмена веществ и продуктивность животных». У 1974 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Углекислота как фактор регуляции обмена веществ животных». У 1984 р. йому присвоєно вчене звання професора.

Основним напрямом наукової діяльності вченого є вивчення молекулярних механізмів регуляції обміну речовин в організмі тварин і людей та пошук і розробка способів корекції їхніх порушень. Обґрунтовано біологічну роль реакцій карбоксилювання і декарбоксилювання в обміні макромолекул та енергії у гетеротрофних організмів; встановлено низку фізико–хімічних закономірностей утворення карбонатів білків та отримано нові дані щодо їхньої ролі в регуляції активності ферментів; розкрито молекулярні механізми системи метаболічного гомеостазу в клітинах при порушенні кислотно-лужного стану організму: виявлено специфічні білки мембран епітелію тонкого кишечнику новонароджених тварин, які причетні до формування колострального імунітету; зроблено вагомий внесок у розкриття механізмів впливу змін концентрації бікарбонатів і $C0_2$ у крові на інтенсивність енергетичного, мінерального та азотного обмінів; розкрито молекулярні механізми переходу тварин у стан гіпобіозу тощо.

Опубліковано близько 700 наукових праць, 10 підручників і монографій. Автор більше 60 патентів. Під його науковим керівництвом підготовлено 11 докторів і 22 кандидатів наук.

Обрано в 1990 р. членом-кореспондентом УААН (біохімія); у 1990 р. – академіком УААН Відділення ветеринарної медицини (годівля, фізіологія і

біохімія); у 1997 р. – академіком Національної академії наук України (біохімія).

Нагороджений Орденом Держави та Золотої зіркої Героя України (2003), орденом Ломоносова (РФ) (2008), Орденом Франції «За заслуги» (2008), з 2009 р. повний кавалер орденів України «За заслуги» III (1997), II (1998), I ступенів (2009). Лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки (1984). Має почесне звання заслуженого діяча науки і техніки України (1990).«Знак пошани» від НААН України (2014). Почесні Грамоти Верховної Ради і Кабінету Міністрів України, почесні відзнаки АН СРСР, НАН України, МінАП, МОН, МВС, НААН, НАПН (1970–2013) тощо.

У 1998 р. був засновником і Президентом, а нині – почесний Президент Всесвітнього консорціуму установ вищої аграрної освіти та досліджень (GCHERA). Є членом колегії Міністерства аграрної політики та продовольства України, атестаційної колегії Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України з питань присвоєння вчених звань, Президії НААН, Президії Комітету з питань державних премій України в галузі науки і техніки (голова секції «Біологія»), обирався депутатом Київської міської та обласної рад.

Він є почесним доктором університетів: Берлінського ім. Гумбольдта (Німеччина), Гентського (Бельгія), Люблінського університету природничих наук (Польща), Російського державного аграрного університету – МСГА ім. К.А. Тимірязєва, Астраханського технічного університету (РФ), а також почесним професором університетів штатів Айова і Арканзас (США), Варшавського університету наук про життя, Казахського аграрного університету та виїзним професором Токійського аграрного університету (Японія). Також є членом Вищої ради при генеральному директорові ФАО ООН, почесний сенатор Сенату штату Луїзіана (США).

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 197–199.

80 років від дня народження
НЕТІСА ІВАНА ТИМОФІЙОВИЧА*

Вчений у галузі селекції і насинництва, доктор сільськогосподарських наук

Народився 5 листопада 1938 р. в с. Устинівка Устинівського району Кіровоградської області.

В 1965 р. закінчив Одеський сільськогосподарський інститут, за фахом учений агроном. Упродовж 1965–1972 рр. працював завідувачем Апостолівської державної сортовипробувальної дільниці Дніпропетровської області. 1972–2011 рр. –

старший науковий співробітник, 1976–2003 рр. – завідувач,головний науковий співробітник лабораторії зернових культур УкрНДІЗЗ.

У 1973 р. захистив кандидатську дисертацію з питань режиму зрошення пшениці озимої в Центральному Степу України. У 1998 р. захистивдокторську дисертацію на тему: «Наукове обґрунтування і розробка енергозберігаючої технології вирощування озимої м'якої і твердої пшениці на зрошуваних землях півдня України».

Наукова діяльність пов'язана з дослідженням проблемних питань ведення землеробства в умовах недостатнього зволоження, посух і суховіїв на півдні України. Зробив вагомий внесок в удосконалення технології вирощування пшениці озимої на півдні України в умовах неполивного і зрошуваного землеробства. Створив принципово новий метод розробки сортової агротехніки зернових культур для груп сортів і гібридів близьких за ступенем розвитку їх ознак (біотипів), що дає можливість визначати строки сівби, норми висіву, дози добрив та інше для нових сортів за їхніми біологічними ознаками, без проведення польових дослідів. Розробив ресурсозберігаючу технологію вирощування пшениці озимої, що в умовах неполивного землеробства забезпечує одержання 5 т/га, а при зрошенні – 7-8 т/га високоякісного зерна. Вивчав питання програмування врожаю пшениці озимої. Досліджував зміни клімату, що відбуваються в південному регіоні, і розробив заходи адаптації системи землеробства до цього. Першим всебічно дослідив і показав велику залежність стану розвитку посівів озимих культур та їх продуктивності від строку припинення осінньої вегетації.

Вченим розроблено математичні моделі основних продукційних процесів. Одним з перших в Україні він створив систему комп'ютерного забезпечення технології вирощування пшениці озимої з системою управління технологічними і продукційними процесами з підсистемами визначення доз добрив на запланований урожай, захисту рослин, витрат вологи на посівах та порад щодо технології вирощування.

Опубліковано понад 250 наукових праць, з яких 3 одноосібні монографії, 13 книг у співавторстві, 2 довідники, методика наукових досліджень, 55 методичних рекомендацій. Він є автором 5 патентів та авторських свідоцтв на винаходи.

Співпрацював з вченими з університетів США в Техасі, Оклахомі, Бостоні, Міннесоті; з Копенгагенського університету (Данія); Ньюкаслського і Йоркського (Великобританія), з Інституту рослинництва (м. Прага, Чехія), Польського Інституту акліматизації рослин. За досягнення в наукових дослідженнях присвоєно почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України».

В 2011 р. його ім'я було занесене в енциклопедію «Кращі люди України».

**Інформацію надано Інститутом зрошуваного землеробства НААН.*

65 років від дня народження
ДІДКІВСЬКОГО ВОЛОДИМИРА ОЛЕКСАНДРОВИЧА

Почесний член НААН

Народився 7 листопада 1953 р. у с. Корнин Попільнянського району Житомирської області.

У 1985 р. закінчив Українську сільськогосподарську академію. З 2001 р. – аспірант Державного агроекологічного університету. З 1974 р. працював механіком на заводі «Більшовик». У 1975 р. –інженер-механік трудомістких процесів у тваринництві радгоспу «Попільнянський», у 1986–1992 рр. – головний зоотехнік цього радгоспу. З 1993 р. – голова приватно-колективного підприємства ім. Фрунзе, з 2000 р. – директор приватної агрофірми «Єрчики» Попільнянського району.

У 2007 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Селекційно-генетичні аспекти створення високопродуктивного молочного стада».

Завдяки керівництву вченого, приватна агрофірма «Єрчики» стала господарством інтенсивного типу. Його напрями – виробництво зерна і кормів, вирощування цукрових буряків, племінне молочне і м’ясне скотарство. На племінному заводі агрофірми представлено кращі племінні породи великої рогатої худоби, зокрема українська червоно-ряба та українська чорно-ряба. Науково обґрунтовані методи створення високопродуктивних молочних стад та впроваджено безпосередньо в господарстві з високим економічним ефектом. ПАФ «Єрчики» – чудова школа передового досвіду, полігон застосування сучасних наукових досягнень, база підготовки висококваліфікованих спеціалістів агропромислового комплексу.

У Єрчиках з’явилася нова вулиця – 50 котеджів для своїх працівників збудувала агрофірма. Придбали комп’ютерний клас для школи, за власний кошт утримують дитсадок. У селі спорудили сауну, кафе, пекарню. У липні 2005 р. в селі відкрито нову цифрову телефонну станцію типу «ЄС–11» на 330 номерів.

З 2006 р. – голова постійної комісії з питань агропромислового комплексу, земельних відносин та розвитку села Житомирської обласної ради та голова ради Союзу сільськогосподарських підприємств Житомирської області.

Опубліковано 8 наукових праць. Обрано у 2007 р. почесним членом УААН Відділення ветеринарної медицини і зоотехнії.

Нагороджений медаллю «Незалежність України» та від Міжнародного відкритого рейтингу популярності та якості товарів і послуг – «Золота фортуна». Присвоєно звання Героя України (2002). Заслужений працівник сільського господарства України (2009).

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад.

В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 642–643.

80 років від дня народження
МАТРОС ОЛЕКСАНДРИ ПИЛИПІВНИ*

Вчена у галузі селекції і насинництва, кандидат сільськогосподарських наук

Народилася 7 листопада 1938 р. в селі Кам'янка Попільнянського району Житомирської області. Після закінчення школи з 1956 р. по вересень 1958 р. працювала в колгоспі імені Щорса в с. Кам'янка. У 1963 р. закінчила Білоцерківський сільськогосподарський інститут, після закінчення якого працювала головним агрономом у колгоспі ім. Мічуріна Бахмацького району Чернігівської області. З 1966 по 1967 рр. навчалася в Українській сільськогосподарській академії на педагогічному факультеті, а після закінчення два роки працювала в Сокиринському сільськогосподарському технікумі.

У1973 р. закінчила аспірантуру. З 1973 р. – молодший науковий співробітник по первинному насінництву Вінницької державної сільськогосподарської дослідної станції. З 1977 р. пов'язала свою діяльність на Носівській селекційно-дослідній станції спочатку старшим науковим співробітником відділу селекції, а потім з 1999 р. провідним науковим співробітником. У 1973 р. отримала науковий ступінь кандидата сільськогосподарських наук за спеціальністю «Селекція і насінництво».

Свою наукову діяльність О.П. Матрос присвятила селекції вівса. Вона є автором 17 сортів вівса: Чернігівський 27, Чернігівський 28, Деснянський, Ранньостиглий, Славутич, Райдужний, Нептун, Зірковий, Парламентський, Закат, Скарб України (голозерний), Візит (голозерний), Житомирський, Світанок, Тембр (голозерний), Зубр, Легінь Носівський, які займають понад 70 % площ вівса в Україні.

Скарб України – перший в Україні сорт голозерного вівса, є національним стандартом. Вона є автором багатьох наукових праць та статей. У співавторстві з А.С. Малиновським, ректором Державного екологічного університету, написала книгу «Овес».

Нагороджена нагороджена Орденом княгині Ольги III ступеня (2008) та Орденом княгині Ольги II ступеня (2014), дипломом III ступеня Виставки досягнень народного господарства Української РСР (1981), почесними грамотами Носівської районної ради (2000), Чернігівської обласної державної адміністрації (2001, 2011), Української академії аграрних наук (2007).

На даний час О.П. Матрос перебуває на заслуженому відпочинку.

**Інформація надійшла від Носівської селекційно-дослідної станції.*

80 років від дня народження
БОРОВИКА ОЛЕКСАНДРА ГРИГОРОВИЧА

Почесний член НААН

Народився 20 листопада 1938 р. в с. Свердловка на Чернігівщині.

У 1973 р. закінчив Українську сільськогосподарську академію. Упродовж 1954–1967 рр. працював у колгоспі «Авангард»: механізатором, комбайнером, бригадиром тракторної бригади, механіком, а з лютого 1967 р. – головою цього колгоспу, реформованого у 1990-х роках у ТОВ «Авангард». Він і нині обіймає посаду генерального директора цього підприємства.

Сільськогосподарське підприємство «Авангард» побудувало весь виробничий цикл – від оранки землі та посівних робіт не лише до вирощування та збирання врожаю, а й до глибокої переробки та реалізації продукції.

За час керівництва О.Г. Боровика у с. Свердловка зведено тепличне господарство, м'ясо-молочний переробний комплекс, хлібопекарню, автогаражі, ферми, зернове господарство, Будинок культури, школу, дитячий садок, торговельний комплекс з двома залами урочистих подій на 300 місць. Спеціалісти, працівники сільгосппідприємства та Мезинського національного природного парку повністю забезпечені житлом зі всіма зручностями. У 2006 р. територія ТОВ «Авангард» увійшла до складу Мезинського національного природного парку, який надає велику підтримку розвитку установи. Села, на яких розташоване ТОВ «Авангард» – асфальтовано й газифіковано, також газ проведено і в навколишніх селах Сосницького, Новгород-Сіверського та Коропського районів.

У Верховній Раді України 2-го скликання був заступником голови Комісії з розробки Національної програми розвитку сільськогосподарського виробництва, членом Комісії з питань аграрної політики при Президентові України, радником Президента України. Близько 20 років очолював Всеукраїнський союз сільськогосподарських підприємств, з 2009 р. – почесний голова Аграрного союзу України.

Обрано у 2001 р. почесним членом УААН Відділення регіональних центрів наукового забезпечення агропромислового виробництва. Він – народний депутат Верховної Ради України 13-го скликання.

Нагороджений двома орденами Леніна (1971, 1981), орденом князя Ярослава Мудрого V ступеня, медалями, Золотою зіркою «Патріот України» (2011). Має почесне звання Героя Соціалістичної Праці (1981) і Героя України (2002).

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко,

Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 630–631.

70 років від дня народження
ПУЗІКА ВОЛОДИМИРА КУЗЬМИЧА

Вчений у галузі агроекології, біотехнології, селекції та насінництва, доктор сільськогосподарських наук, професор, член-кореспондент НААН

Народився 23 листопада 1948 р. у с. Олексіївці Сумського району Сумської області.

У 1975 р. закінчив Харківський сільськогосподарський інститут ім. В.В. Докучаєва, з яким пов'язана уся його трудова і громадська діяльність. Пройшов шлях від асистента кафедри генетики, селекції та насінництва, наукового співробітника агроекологічної лабораторії, доцента, директора Інституту післядипломної освіти, завідувача кафедри, першого проректора до ректора університету (з 2010 р.).

Під його керівництвом у 2009 р. на факультеті агрохімії та ґрунтознавства створено кафедру екології та біотехнології, яку він очолив. Ініціював відкриттю нового напряму підготовки бакалаврів – екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природо-користування.

У 1981 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Использование аллелопатических свойств прорастающих семян для повышения скрещиваемости при отдалённой гибридизации пшеницы». У 2004 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Алелопатична дія екзометаболітів культурних злаків у агрофітоценозах».

Основні наукові інтереси вченого пов'язані з вивченням механізмів алелопатичної дії едифікаторів злакових фітоценозів та їхньої ролі у міжвидовій взаємодії різних видів і сортів злаків залежно від умов навколишнього середовища та етапу онтогенезу. Він є одним із фундаторів вивчення алелопатичних властивостей, найбільш розповсюджених у культурі видів пшениці, жита і тритикале. Також розробив методику поліпшення схрещуваності різних видів пшениці, пшениці й жита, пшениці і тритикале, а також підвищення продуктивності зернових культур.

Пройшов стажування у США та Німеччині. Упродовж 1988–1990 рр. працював викладачем у Королівському університеті м. Пном-Пень (Камбоджа). Вільно володіє французькою мовою.

Опубліковано понад 100 наукових праць, у тому числі 2 монографій, 4 навчальних посібників. Має 4 авторських свідоцтва на винаходи.

Обрано у 2007 р. членом-кореспондентом УААН відділення землеробства, меліорації та механізації.

Він є членом експертної ради ВАКу України, а також членом спеціалізованої вченої ради із захисту докторських дисертацій.

За багаторічну творчу працю його відзначено грамотами районної і обласної Харківської держадміністрацій, нагородами Міністерства аграрної політики і продовольства України.

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 527–528.

60 років від дня народження
ПРИЙМАЧУК ЛЮБОВІ СТЕПАНІВНИ*

Вчена у галузі садівництва, кандидат сільськогосподарських наук

Народилася 25 листопада 1958 р. в с. Іванківці Чернігівської області.

В 1980 р. з відзнакою закінчила Львівський сільськогосподарський інститут (нині Львівський державний аграрний університет).

З 1999 р. – заступник директора, а з 2007 р. – директор Львівської дослідної станції нинішнього Інституту садівництва НААН України.

Наукові дослідження спрямовані на виділення, виведення та впровадження у виробництво нових, перспективних сортів суниці і малини та розробку інтенсивних технологій вирощування цих культур.

Л.С. Приймачук – співавтор сортів суниці Мачужинка, Рункова, Пасічна. У 2009 р. передано в Державну службу з охорони прав на сорти рослин дві елітні форми: 35-1 (Конвалія) і 39-5 (Стефанія).

Одночасно є співавтором Деклараційного патенту на винахід «Спосіб і засіб механізованого знімання плодів струшуванням» - ИА 68955А.

З 1980 по 2009 рр. в результаті сортовивчення суниці виділила високопродуктивні стійкі до несприятливих абіотичних чинників довкілля сорти універсального призначення: Русанівка, Дарунок вчителю, Фестивальна ромашка, Рубіновий кулон, Хоней, Дукат, Пегас. Виведено сорти для широкого виробничого випробування (Феномен, Жовтий гігант, Промінь) і ремонтантні: Поляна, Полка, Зєва, Сяйво.

З 2009 р. Л.С. Приймачук працює над виділенням перспективних сортів чорної смородини та порічок для умов західного Лісостепу.

Опубліковано більше 50 наукових праць.

**Інформація надійшла від Інституту садівництва НААН.*

55 років від дня народження
ТАРАСЮКА СЕРГІЯ ІВАНОВИЧА

Вчений у галузі ветеринарної медицини, доктор сільськогосподарських наук, член-кореспондент НААН

Народився 25 листопада 1963 р. в с. Бережці Любомльського району Волинської області.

У 1982 р. з відзнакою закінчив Рожищенський зооветеринарний технікум. Закінчив Львівську академію ветеринарної медицини ім. С.З. Гжицького за спеціальністю ветеринарія. Працював у Республіканському біотехнологічному центрі (м. Львів) в лабораторії генетики, займався проблемами імуногенетичного контролю у тваринництві. З 1993 р. – аспірант при лабораторії молекулярної генетики Інституту розведення та генетики тварин УААН.

Очолював лабораторію молекулярної генетики ІРГТ УААН, а також лабораторію популяційно-генетичного моніторингу Інституту агроекології і біотехнології, обіймав посаду заступника директора з наукової роботи та інноваційної діяльності ІАБ УААН.У 1994–1995 рр. – стипендіат Кабінету Міністрів України, Соросівський стипендіат (1995), переможець конкурсу Міжнародної науково-освітньої програми для молодих вчених (Україна – США, 1997).

У 1995 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Аналіз генетичної структури у деяких порід України». У 2002 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Популяційно-генетичні основи екологічної адаптивності сільськогосподарських видів тварин». У2000 р. присвоєно вчене звання старшого наукового співробітника.

Основні наукові інтереси вченого зосереджено у сфері сучасних біотехнологій, екологічної генетики риб, популяційно-генетичного моніторингу, геномної та ДНК-селекції, молекулярної екології, еколого-адаптивної генетики ссавців. Нині за його участю організовано відділ біотехнології та генетики ІРГ НААН, який забезпечений сучасним обладнанням та працює над вивченням динаміки формування генетичної структури різнопородних груп риб за використання ДНК-маркерів, цитогенетичного аналізу, імунологічних методів. У результаті використання даних методик із виявлення цінних генотипів за господарськими ознаками у різних видів риб, за допомогою новітніх ДНК-технологій буде більш оптимально реалізовано його генетичний потенціал. Упродовж роботи в Інституті проводить дослідження у напрямі виконання НДР Інституту, а саме є співвиконавцем тем та завдань НААН, Міністерства аграрної політики та продовольства України, Мінекології. Його наукові розробки мають значне народногосподарське значення.

Він вперше показав видоспецифічність внеску факторів штучного та природного доборів у формування генетичних структур ссавців, виявив генетичні системи, які є мішенню різних факторів відбору. Вперше експериментально обґрунтував універсальність популяційно-генетичної відповіді у великої рогатої худоби на різні біотичні та абіотичні фактори екологічного стресу (інфікованість вірусом лейкозу, інтродукція в нові умови розведення, різні варіанти техногенного забруднення).

Опубліковано близько 200 наукових праць, а також низку робіт у науково-популярних журналах і газетах. Під його науковим керівництвом захищено 9 магістерських робіт.

Обрано у 2007 р. членом-кореспондентом УААН Відділення зоотехнії за спеціальністю біотехнологія в тваринництві. Він є членом спеціалізованої вченої ради із захисту дисертаційних робіт при Інституті рибного господарства НААН та Інституті агроекології та економіки природокористування НААН.

Стипендіат Кабінету Міністрів України (1994-1995), Соросівський стипендіат (1995), переможець конкурсу Міжнародної науково-освітньої програми для молодих вчених (Україна – США, 1997).

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 575–576.

65 років від дня народження
СИЧЕВСЬКОГО МИКОЛИ ПЕТРОВИЧА

Вчений у галузі харчової і переробної промисловості, доктор економічних наук, професор, академік НААН

Народився 27 листопада 1953 р. в с. Чоповичі Житомирської області.

Після закінчення Київського технологічного інституту харчових технологій (нині – НУХТ) працював економістом, пізніше – завідувачем відділу наукової організації праці Головпродвинпрому УРСР. У 1982–1984 рр. – директор Київського пивзаводу № 2; 1984–1996 рр. – заступник начальника, а пізніше начальник республіканського промислового об’єднання «Укрпиво». Упродовж 1996–1998 рр – генеральний директор об’єднання «Укрмінводпивопром», президент компанії «Укрпиво» і одночасно директор Київського заводу «Росинка»; 1998–1999 рр. – перший заступник голови Державного департаменту продовольства України; 2001–2003 рр. – генеральний директор компанії «Укрпиво»; 2003–2008 рр. – генеральний директор німецької фірми «Вільд Україна». Упродовж 2008–2010 рр. – був в. о. академіка-секретаря Відділення зберігання і переробки

сільськогосподарської сировини та якості харчової промисловості Національної академії аграрних наук України. З грудня 2010 р. по липень 2011 р. – директор Департаменту харчової промисловості Міністерства аграрної політики та продовольства України. Багато років Микола Петрович викладає на кафедрі маркетингу Національного університету харчових технологій; з 2011– 2012 р. – віце-президент НААН, з 2012 р. – директор Інституту продовольчих ресурсів НААН

У 1982 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Ефективність концентрації виробництва на базі розвитку агропромислової інтеграції в первинному виробництві», у 2005 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Організаційно-економічний механізм розвитку харчової промисловості України (теорія, методологія, практика)».

Наукові дослідження вченого присвячені питанням теоретико-методологічних і методичних положень та практичних рекомендацій щодо формування ефективного організаційно-економічного механізму розвитку харчової промисловості України та її регіонів. Ним визначено найважливіші завдання розвитку харчової промисловості: збільшення реалізації продукції, освоєння нових ринків збуту, ефективне використання наявного потенціалу; формування системи вільного і прозорого ціноутворення через організацію прогнозованого аграрного ринку, наповнення його інфраструктури фінансовими та товарними потоками, розвитку приватної ініціативи та кооперації; прискорення розробки та впровадження державних стандартів і сертифікатів відповідності української продовольчої продукції, гармонізованих з міжнародними вимогами; оновлення матеріально-технічної бази підприємств харчової промисловості, інтенсифікація технологічних процесів, модернізація, реконструкція, технічне переоснащення, нарощування виробничих фондів, упровадження принципово нових технологій та устаткування, покликаних гарантувати збереження цінних властивостей сировини і підвищуючих якість готової продукції, застосування безвідхідних та маловідходних технологій, максимальне використання у виробництві харчових продуктів місцевих нетрадиційних ресурсів; створення сприятливих умов для залучення іноземних і вітчизняних інвесторів; підготовка законодавчих і нормативних актів.

Опубліковано понад 100 наукових праць. Обрано у 2010 р. членом-кореспондентом НААН Відділення аграрної економіки і продовольства, а у 2016 р. – академіком НААН.Є членом двох спеціалізованих вчених рад із захисту докторських та кандидатських дисертацій. Нагороджений Почесною грамотою УААН (2008). Лауреат Міжнародного відкритого рейтингу популярності та якості «Золота фортуна» (1998), має численні подяки від голови міської ради та Міністерства аграрної політики України.

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 553–554.

ГРУДЕНЬ

90 років від дня народження
НАУМЕЦЬ ЗІНАЇДИ ПЕТРІВНИ

Вчена у галузі ветеринарної медицини, доктор ветеринарних наук, професор

Народилася 7 грудня 1928 р. у м. Ровеньки Луганської області.

У 1951 р. закінчила Новочеркаський зоотехнічно-ветеринарний інститут. У 1951–1957 рр. – головний ветеринарний лікар у радгоспі «Лози» та в радгоспі «Індустрія» Луганської області; 1957–1961 рр. – викладач ветеринарних дисциплін Донецького сільськогосподарського технікуму. У 1964 р. закінчила аспірантуру при Українському науково-дослідному інституті експериментальної ветеринарії (УНДІЕВ). З 1965 р. – старший науковий співробітник лабораторії вірусології УНДІЕВ, з 1990 р. – провідний науковий співробітник, а з 1997 р. – головний науковий співробітник лабораторії вірусології Інституту експериментальної і клінічної ветеринарної медицини.

У 1964 р. захистила кандидатську дисертацію на тему: «Этиология инфекционного синусита индеек». У 1989 р. захистила докторську дисертацію на тему: «Биологически активные препараты-ингерфероны, кровезаменители». У 1972 р. їй присвоєно вчене звання старшого наукового співробітника.

За результатами науково-дослідної роботи нею було вивчено роль M. galli- septicum в патології індиків, розроблено методи діагностики та боротьби з мікоплазмозом індиків.

Вона вперше встановила етіологічну роль мікоплазм (M.bovigenitalium) у патології статевих органів бугаїв-плідників. Разом з ученими Казанського інституту та ІЕВ Сибіру і Далекого Сходу вченою розроблено методичні рекомендації «Генітальний мікоплазмоз та заходи боротьби з ним». Під час спалаху епізоотії ящуру в Україні в 1967 р. нею вивчено біологічні властивості епізоотичних штамів вірусу ящуру типу А, варіанта АІ та розроблено метод нейтралізації в культурі клітин для ретроспективної діагностики ящуру.

Виконала комплекс теоретичних робіт з вивчення системи інтерферону на моделі клітинних культур, лабораторних тварин, птиці, великої рогатої худоби. Нею одержано лейкоцитарний інтерферон BovisIFN-α у суспензії лейкоцитів великої рогатої худоби при індукції вірусом Ньюкасла. У системі курячих ембріонів одержано алантоїсний інтерферон Avium α, β та визначено його активність під час інфекційного ларинготрахеїту курчат. Показано перспективу ендогенного інтерферону під час вірусних захворювань тварин.

Наукову і практичну цінність мають розробки: біологічної моделі для визначення активності препаратів із властивостями видової специфічності (інтерферони, кровозамінники), спосіб отримання перещеплюваних клітин із тканин великої рогатої худоби, перещеплюваних штамів із нирок та селезінки великої рогатої худоби, спосіб культивування та зберігання клітинних культур на алюмінієвій фользі. Вчена розробила препарат серогідролізин (АДП), який за складом та властивостями належить до природних білкових плазмозамінюючих розчинів, призначається новонародженим телятам для підвищення природної резистентності та імунокорекції до вірусних захворювань раннього віку.

Літ. : Вчені у галузі ветеринарної медицини / УААН; наук. ред. М.В. Зубець, О.М. Шпичак, В.П. Ситник. – К. : Аграрна наука, 2001. – С. 229–231. – (Українські вчені-аграрії XX століття; кн. 6.).

55 років від дня народження
УШКАЛОВА ВАЛЕРІЯ ОЛЕКСАНДРОВИЧА

Вчений у галузі ветеринарної медицини, доктор ветеринарних наук, професор, член-кореспондент НААН

Народився 7 грудня 1963 р. у с. Солоницівка Дергачівського району Харківської області.

У 1986 р. закінчив Харківський зооветеринарний інститут ім. М.М. Борисенка.

З 1986 по 1988 рр. – ветеринарний лікар радгоспу ім. Щорса Дергачівського району Харківської області. У кінці 1988 р. був зарахований до аспірантури при Українському науково-дослідному інституті експериментальної ветеринарії (УНДІЕВ). У 1992–2006 рр. працює в Інституті експериментальної і клінічної ветеринарної медицини Української академії аграрних наук (ІЕКВМ УААН) (нині – Національний науковий центр «Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини» (ННЦ «ІЕКВМ» НААН). Після закінчення аспірантури у 1992 р. зарахований на посаду молодшого наукового співробітника в лабораторію вивчення хвороб молодняку вказаного інституту. З 1993 р. – науковий співробітник, з 1994 – старший науковий співробітник, з 1996 р. – провідний науковий співробітник. З 2001 р. –завідувач лабораторії вивчення бактеріальних хвороб молодняку. У 2002 р. переведено (у зв’язку зі зміною структури інституту) на посаду завідувача лабораторії вивчення хвороб молодняку. З 2004 р. працює у Державному науково-контрольному інституті біотехнології і штамів мікроорганізмів (ДНКІБШМ) на посаді завідувача Національного центру штамів мікроорганізмів. У 2005 р. – заступник директора з наукового супроводу виробництва ветеринарних імунобіологічних препаратів, у 2006 р. – заступник директора з наукової роботи. Наказом міністра аграрної політики від 7.11.2006 р. В.О. Ушкалов – директор ДНКІБШМ. З початку травня

2011 р. – на посаді заступника директора з наукового супроводу виробництва ВІЗ та інноваційної діяльності.

У 1992 р. захистив кандидатську дисертацію за спеціальністю ветеринарна мікробіологія, вірусологія, епізоотологія, імунологія та мікологія. У 2003 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Засоби специфічної профілактики сальмонельозу тварин (теоретичне обґрунтування, розробка та впровадження)». У 2010 р. присвоєно вчене звання професора.

Наукові інтереси вченого пов'язані з широким колом фундаментальних та прикладних аспектів ветеринарної медицини, мікробіології та молекулярної біології, а саме: встановлення етіології та дослідження біології збудників масових захворювань тварин, епізоотологічних особливостей інфекційних захворювань тварин, розробка нових засобів специфічної профілактики, діагностики і терапії інфекційних захворювань, розробка та впровадження нових технологій виготовлення засобів захисту тварин у промислове виробництво, визначення молекулярних механізмів патогенезу захворювань сільськогосподарських тварин різної етіології, розробку та впровадження нових методів оцінки якості ветеринарних імунобіологічних препаратів, оцінка засобів детоксикаційної терапії та їхнє наукове обґрунтування. В останні роки основна увага спрямована на вивчення біологічної активності наноматеріалів органічної і неорганічної природи; систематизацію методичних підходів щодо оцінювання біосумісності та біобезпечності як саме наноматеріалів, так і їх у складі імунотропних препаратів, на біологічних тест-системах різної організації. Ці роботи дають змогу розробити і впровадити новітні нанобіотехнології засобів профілактики, лікування і діагностики інфекційних хвороб тварин через можливість функціоналізації нанопрепаратами клітин мікроорганізмів, відповідних антигенів, ДНК тощо.

Опубліковано понад 300 наукових праць. Автор 56 патентів, 19 державних стандартів України. Під його науковим керівництвом підготовлено 6 кандидатів наук.

Обрано у 2010 р. членом-кореспондентом НААН Відділення ветеринарної медицини та зоотехнії.

Нагороджений відзнаками Міністерства аграрної політики України – знаком Пошани, «Відмінник аграрної науки». У 1995 р. одержав стипендію Державного комітету України з питань науки і технологій для молодих вчених. У 1995 та 2008 рр. у складі колективів авторів, присуджено премію УААН «За видатні досягнення в аграрній науці».

З 2002 р. працює у складі Державної фармакологічної комісії ветеринарної медицини. З 2005 р. вченого призначено заступником голови Технічного комітету із стандартизації № 149 Держспоживстандарту України. Він входить до складу Відділення ветеринарної медицини НААН, науково-технічної ради Мінагропроду та науково-методичної ради Державної ветеринарної і фітосанітарної служби.

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад.

В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 587–589.

90 років від дня народження
МАРКОВА ЮРІЯ МАКСИМОВИЧА

Вчений у галузі ветеринарної медицини, доктор ветеринарних наук, професор

Народився 10 грудня 1928 р. в с. Дмитровському Коробовського району Московської області.

У 1952 р. закінчив Московську ветеринарну академію. З 1952–1955 рр. – ветеринарний лікар на виробництві в Грозненському краї. У 1958 р. закінчив аспірантуру у Всесоюзному інституті експериментальної ветеринарії (ВІЕВ). У 1959 р. – старший науковий співробітник, а згодом – завідувач лабораторії зоогігієни Інституту експериментальної та клінічної ветеринарної медицини (раніше – УНДІЕВ).Нині – декан еколого-валеологічного факультетуХарківського інституту екології і соціального захисту.

У 1961 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Зоогигиеническая оценка шахтной системы вентиляции и улучшение ее в условиях центральной зоны СССР», у 1987 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Научные основы санитарного и зоогигиенического нормирования микроклимата производственных строений в животноводстве (свиноводстве, птицеводстве)».

Вчений розробив і впровадив науково обґрунтовані ветеринарно-санітарні і зоогігієнічні норматив утримання, годівлі та відтворення сільськогосподарських тварин, що забезпечують підвищення їхньої продуктивності та стійкості проти захворювань. З урахуванням особливостей кліматогеографічних зон України він вніс відповідні зміни дозагальносоюзних норм технологічного проектування (ЗНТП) щодо підприємств великої рогатої худоби, свиней та птиці. За його участю розроблено понад 40 рекомендацій і пропозицій щодо ветеринарно-санітарних заходів під час будівництва та експлуатації тваринницьких ферм, приміщень і технологічного устаткування. Обгрунтував теорію і метод розрахунку балансу теплоти, вологості й повітря у тваринницьких приміщеннях за експериментально-графічним модулем та за питомими величинами і коефіцієнтами. Ним запропоновано нові засоби комплексної оцінки в балах параметрів мікроклімату, створено експериментальні зразки автоматичних мікрокліматометрів МАП-5 і МАП-10.

Опубліковано 300 наукових праць. Має 9 авторських свідоцтв на винахід. Під його науковим керівництвом захищено 2 докторські та 10 кандидатських дисертацій.

Протягом багатьох років учений керував координаційно-методичною комісією із зоогігієни в Україні, був членом координаційної ради Всесоюзного науково-дослідного інституту ветеринарної санітарії. Він входить до складу вченої ради ІЕКВМ, спецрад із захисту докторських і кандидатських дисертацій при Львівській академії ветеринарної медицини та Харківському зооветеринарному інституті. Член редакційної колегії міжвідомчого тематичного наукового збірника «Ветеринарна медицина».

Вчений відомий не лише в нашій країні, а й за її межами. У рамках міжнародного співробітництва виконував дослідження з енергозберігаючих технологій у тваринництві разом із вченими Болгарії (доктор Н. Нецов). Активно сприяв утворенню Міжнародної спілки із зоогігієни, був серед організаторів і почесних учасників перших Міжнародних конгресів із зоогігієни в Будапешті (1973), Загребі (1976), Відні (1980), Ганновері (1985).

Нагороджений Почесними грамотами, бронзовою медаллю ВДНГ СРСР, знаком «Винахідник СРСР», медалями «За трудову доблесть» і «Доблесну працю». Учасник ВДНГ СРСР і України.

Літ. : Вчені у галузі ветеринарної медицини / УААН; наук. ред. М. В. Зубець, О. М. Шпичак, В. П. Ситник. – К. : Аграрна наука, 2001. – С. 206–208. – (Українські вчені-аграрії XX століття; кн. 6.).

80 років від дня народження
МІЛАНКИ ОЛЕКСІЯ ЯКОВИЧА

Вчений у галузі ветеринарної медицини, доктор ветеринарних наук, професор

Народився 11 грудня 1938 р. в с. Мосьпаново Чугуївського району Харківської обл-асті.

У 1963 р. закінчив ветеринарний факультет Харківського зооветеринарного інституту (ХЗВІ). У 1963–1964 рр. – головний ветеринарний лікар колгоспу «Прикордонник» Фалештського району Молдавської РСР. У 1967 р. закінчив аспірантуру при кафедрі мікробіології ХЗВІ. Упродовж 1967–1992 рр. – старший науковий співробітник, завідувач лабораторії мікробіології Полтавської зональної науково-дослідної ветеринарної станції. З 1992–2002 рр. – професор, завідувач кафедри епізоотології Сумського державного аграрного університету.

У 1967 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Люминесцентно-микроскопический анализ ядерного аппарата и эквивалентов митохондрий сальмонелл». У 1991 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Інфекційні пневмонії свиней (розповсюдженість, економічні збитки, етіологія, лабораторна діагностика, терапія, специфічна профілактика та заходи боротьби)».

Він уперше в Україні визначив розповсюдженість інфекційних пневмоній свиней і економічні збитки від них; з'ясував роль бактеріальних

(пастерели, бордетели, гемофіли, стрепто-, стафіло-, диплококи, хламідії, мікоплазми та ін.) і вірусних (герпес-, адено-, ентеро-, парво- та ін.) збудників в етіопа- тогенезі моно- та асоційованих форм інфекційних пневмоній; запропонував набір діагностикумів пневмоній інфекційної природи; впровадив у практику методи групової (аерозольні, з кормом, питною водою та ін.) терапії тварин, хворих пневмоніями; запропонував моно- та полівалентну вакцину з метою специфічної профілактики пневмонії інфекційної етіології.

Опубліковано понад 130 наукових праць у вітчизняних та іноземних виданнях. Має 18 методичних розробок (інструкції, настанови, рекомендації та ін.).

Літ. : Вчені у галузі ветеринарної медицини / УААН; наук. ред. М. В. Зубець, О. М. Шпичак, В. П. Ситник. – К. : Аграрна наука, 2001. – С. 221–222. – (Українські вчені-аграрії XX століття; кн. 6.).

70 років від дня народження

ПЕТРЕНКОВОЇ ВІРИ ПАВЛІВНИ

Вчена у галузі рослинництва, доктор сільськогосподарських наук, професор, член-кореспондент НААН

Народилася 13 грудня 1948 р. у с. Ново-Олександрівка Шевченківського району Харківської області.

У 1971 р. закінчила Харківський сільськогосподарський інститут ім. В.В. Докучаєва. У 1975–1977 рр. – старший лаборант лабораторії фітопатології в Українському ордена Леніна науково-дослідному інституті рослинництва, селекції і генетики ім. В.Я. Юр'єва УААН (нині Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва НААН). 1977–1981 рр. – агроном цієї лабораторії; 1981–1989 рр. – молодший науковий співробітник лабораторії з розробки засобів боротьби з хворобами соняшнику; 1989–1991 рр. – науковий співробітник, 1991–1992 рр. – старший науковий співробітник лабораторії імунітету; 1992–2002 рр. – учений секретар; з 2002 р. – заступник директора з наукової роботи, головний науковий співробітник, керівник відділу теоретичних досліджень в рослинництві та генетичних ресурсів рослин цієї самої установи.

За сумісництвом вчена працює у Харківському національному аграрному університеті ім. В.В. Докучаєва, професор кафедри фітопатології.

У 1990 р. захистила кандидатську дисертацію на тему: «Особливості розвитку білої гнилі соняшнику в умовах Лісостепу України і заходи захисту від хвороб»; у 2005 р. захистила докторську дисертацію на тему: «Теоретичні основи селекції соняшнику на стійкість до некротрофних патогенів». У 2011 р. присвоєно вчене звання професора.

Основні напрями діяльності вченого пов'язані з розв'язанням проблеми стійкості польових культур проти хвороб та шкідників. Розробляє методи створення інфекційних фонів для оцінки зернових, зернобобових і соняшнику на стійкість проти основних хвороб, вивчає селекційний та колекційний матеріал і виділяє джерела стійкості, створює донори з даною ознакою для селекції польових культур, визначає фітосанітарний моніторинг стану посівів у регіоні. Вона співавтор 28 нових сортів та гібридів польових культур, які внесено в Реєстр сортів рослин України, 1 – у Реєстр сортів рослин Білорусі, 3 – Російської Федерації.

Опубліковано понад 250 наукових праць. Автор 4 патентів. Під її науковим керівництвом підготовлено 1 доктора та 4 кандидатів наук. Обрано у 2007 р. членом-кореспондентом УААН Відділення землеробства і рослинництва.

Нагороджена медаллю «За доблестный труд в ознаменование 100-летия со дня рождения Владимира Ильича Ленина» (1970); орденом княгині Ольги III ступеня (2008); є лауреатом премії НААН «За видатні досягнення в аграрній науці» (2003, 2010); має Почесну відзнаку УААН (2006); Премію імені В. Я. Юр'єва; диплом Президії УААН (2006); нагороджена знаком Пошани Міністерства аграрної політики України (2008).

Член спеціалізованих вчених рад із захисту докторських та кандидатських дисертацій при Інституті рослинництва ім. В.Я. Юр'єва НААН та при Харківському національному аграрному університеті ім. В.В. Докучаєва; член редакційних колегій наукових збірників та журналів: «Селекція і насінництво», «Генетичні ресурси рослин», «Вісник Центру наукового забезпечення АПВ Харківської області», «Сортовивчення та охорона прав на сорти рослин», «Посібник Українського хлібороба»; член постійної конкурсної комісії Харківської облдержадміністрації з розгляду наукових праць щодо здобуття іменних премій видатних учених в аграрній науці

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 517–518.

80 років від дня народження
ЛІННИКА МИКОЛИ КІНДРАТОВИЧА

Вчений у галузі механізації сільського господарства, доктор сільськогосподарських наук, професор, академік НААН

Народився 20 грудня 1938 р. в с. Горбасів Летичівського району Хмельницької області.

Після закінчення в 1960 р. Української сільськогосподарської академії (нині – Національний університет біоресурсів і природокористування України) працював механіком та головним інженером учбово-дослідного господарства Харківського сільськогосподарського інституту ім. В.В. Докучаєва. У 1967 р. закінчив аспірантуру при Українському науково-дослідному інституті механізації та електрифікації сільського господарства. По закінченні аспірантури був залишений в цьому закладі, де пройшов шлях від молодшого і старшого наукового співробітника, завідувача лабораторії та відділу до заступника директора з наукової роботи. У 1994 р. був запрошений в Українську академію аграрних наук на посаду академіка-секретаря Відділення механізації і електрифікації. Упродовж 2001–2006 рр. – заступник академіка-секретаря цього відділення, нині обіймає посаду головного наукового співробітника в Національному науковому центрі «Інститут механізації та електрифікації сільського господарства» (ННЦ «ІМЕСГ»).

У 1970 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Дослідження процесу розкидання органічних добрив роторними робочими органами», а в 1994 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Технології та засоби механізаціїзастосування органічних добрив в умовах інтенсивного землеробства України» за двома спеціальностями: механізація сільськогосподарського виробництва (05.20.01) і загальне землеробство (06.01.01). У 1995 р. йому присвоєно вчене звання професора.

Основними напрямами роботи вченого є: механіко-технологічні основи інтегрованих методів переробки органічних відходів у високоякісні органічні добрива; обґрунтування методики, критеріїв і комплексної техніко-економічної та енергетичної їхньої оцінки; оптимізації технологічних процесів і комплексів машин для застосування органічних добрив в основних ґрунтово-кліматичних зонах України; концептуальні положення щодо енергозбереження та захисту довкілля; розробка «Програми виробництва технологічних комплексів машин і обладнання для агропромислового комплексу на 1997–2005 роки та їх ефективного використання».

Тривалий час вчений проводив спільні наукові дослідження з вченими Росії, Білорусі, Молдови, Чехії, Німеччини з питань видалення, приготування та внесення органічних добрив.

Опубліковано понад 350 наукових праць. Має 59 патентів та авторських свідоцтв на винаходи.

Під його науковим керівництвом підготовлено 11 кандидатів та 2 доктори наук.

Обрано у 1995 р. членом-кореспондентом УААН, а в 1999 р. – дійсним членом (академіком) УААН.

Вчений є членом 3 спеціалізованих рад із захисту докторських і кандидатських дисертацій. Бере участь у роботі 2 редакційних колегій. Упродовж багатьох років є відповідальним за розділ 631.1 «Сільськогосподарські машини, знаряддя та інструменти» реферативного журналу «Агропромисловий комплекс України».

Нагороджений Почесними грамотами Міністерства аграрної політики, Міністерства промислової політики, Національної академії аграрних наук, дипломами лауреата Премії УААН «За видатні досягнення в аграрній науці» (1999, 2006). Отримав подяку від Міністерства науки і освіти України за активну участь у роботі з обдарованою молоддю малої академії наук. Має почесне звання заслуженого діяча науки і техніки України (2006).

Літ. : Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр. : біогр. довід. / НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2–ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – С. 164–165.

85 років від дня народження
ЯРЕМЧУКА ІВАНА ГЕРАСИМОВИЧА

Вчений у галузі аграрної економіки, доктор економічних наук, професор, дійсний член УЕАН

Народився 25 грудня 1933 р. в с. Рогізка Чечельницького району Вінницької області.

У 1954 р. закінчив Верхівський сільськогосподарський технікум і був направлений на роботу агрономом МТС в с. Задарів Монастириського району Тернопільської області. Згодом працював спеціалістом сільського господарства в колгоспі «Шлях до комунізму» того ж району. З 1961 р. – в апараті обласних організацій Тернопільщини.

У 1964 р. закінчив економічний факультет Львівського сільськогосподарського інституту. У 1972 р. за конкурсом був обраний викладачем Тернопільського фінансово-економічного інституту. З 1982 р., працював старшим викладачем, доцентом, завідувачем кафедри, проректором з наукової роботи цього ж інституту. Нині – завідувач кафедри економіки природокористування і управління Тернопільської академії народного господарства.

У 1972 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Підвищення продуктивності праці в буряківництві». У 1985 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Проблеми підвищення ефективності суспільної праці (на прикладі бурякоцукрового виробництва Української РСР)». У 1987 р. йому присвоєно вчене звання професора.

Основна наукова тематика вченого стосується підвищення продуктивності праці в агропромисловому комплексі. На нинішньому етапі пріоритетними стають питанння підвищення ефективності праці в агропромисловому комплексі.

Опубліковано більше 200 наукових праць, у тому числі 12 монографій, 2 підручники, 45 методичних посібників, 17 брошур і понад 120 статей.

Під його науковим керівництвом підготовлено 5 кандидатів наук.

Обрано у 1993 р. дійсним членом Української екологічної академії наук.

Нагороджений п'ятьма медалями, у тому числі срібною і бронзовою медалями ВДНГ СРСР.

Він був членом Тернопільської міської ради народних депутатів (1991–1993 рр.), нині – член спеціалізованих вчених рад по захисту кандидатських і докторських дисертацій у ТАНГ, член редколегій наукового вісника ТАНГ, наукового збірника «Економіка» Подільської державної аграрно-технічної академії.

Літ. : Вчені економісти-аграрники / УААН; наук. ред. М. В. Зубець, О. М. Шпичак, В. П. Ситник. – К,: Аграрна наука, 2001. – С. 506–507. – (Українські вчені-аграрії XX століття; кн. 5. Ч. 2.).

55 років від дня народження
КАБАНЦЯ ВІКТОРА МИХАЙЛОВИЧА*

Вчений агроном, кандидат сільськогосподарських наук

Народився 1963 р. в с. Тімірязівка Сумського району Сумської області.

У 1987 р. закінчив Сумський філіал Харківського сільськогосподарського інституту ім. В.В. Докучаєва за спеціальністю вчений. З 1988 р. науковий співробітник, доцент кафедри, проректор з наукової роботи, директор Інституту післядипломної освіти та дорадництва Сумського національного аграрного університету. З 2008 р. – заступник директора, директор Інституту луб'яних культур Національної академії аграрних наук.

З 2012 р. – директор Інституту сільського господарства Північного Сходу НААН. Опубліковано більше 90 наукових публікацій та 8 навчально-методичних, в тому числі 3 з них патенти та авторські свідоцтва, є співавтором сортів картоплі та гречки.

Нагороджений Грамотою Верховної Ради України, Почесною грамотою Президії НААН, Грамотою голови Сумської обласної державної адміністрації..

**Інформація надійшла від Інституту сільського господарства Північного Сходу НААН*

70 років з дня народження
МУЗИКИ ЛЕОНІДА ПИЛИПОВИЧА*

Вчений у галузі овочівництва, кандидат сільськогосподарських наук

Л.П. Музика все своє наукове життя пов'язав з Інститутом сільського господарства Північного Сходу НААН, де він почав працювати з 1976 р. спочатку на посадах старшого наукового співробітника, завідуючого лабораторією овочівництва і садівництва та виконуючого обов'язки завідуючого лабораторією овочівництва і картоплярства відділу насінництва, з 1998 р. – завідувача відділом, з 2002 р. – завідувача лабораторії ресурсозберігаючих технологій картоплі і овочів, а з 2016 р. – завідувач відділом рослинництва цього ж інституту. Тематика наукових досліджень вченого – вивчення, розробка, вдосконалення та впровадження в виробництво ефективних прийомів і технологій вирощування овочевих культур. Досить плідним є розгортання останнім часом робіт по насінництву овочевих культур.

Опубліковано більше 50 наукових статей. Проведено численні виступи по обласному радіо, телебаченню, на науково-виробничих семінарах і конференціях, консультації спеціалістам господарств, фермерам та городникам.

За ефективну роботу по розробці та впровадженню в виробництво результатів досліджень Л.П. Музику неодноразово відмічено в наказах керівниками інституту та області.

**Інформація надійшла від Інституту сільського господарства Північного Сходу НААН*

65 років від дня народження
СТРАХОЛІСА ІВАНА МИКОЛАЙОВИЧА*

Вчений у галузі селекції і насинництва гречки їстивної, кандидат сільськогосподарських наук

І.М. Страхоліс – старший науковий співробітник, завідувач лабораторії селекції та насінництва Інституту сільського господарства Північного Сходу НААН. У 1993 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Удосконалення методів добору в первинному насінництві гречки залежно від генетичного походження сортів»У 1995 р. присвоєно вчене звання – старшого наукового співробітника. І.М. Страхоліс – провідний селекціонер гречки їстівної. Він є співавтором створення сортів гречки Сумчанка, Крупинка, та Іванна і їх впровадженні на Україні та в країнах близького зарубіжжя. Являється автором сортів гречки Ювілейна, Слобожанка, Сімка, Селяночка, Ювілейна – 100.

Опубліковано більше 50 наукових праць. Має ряд авторськиї свідоцтв. Співпрацює з вченими-селекціонерами Росії, Білорусії, Казахстану, Молдови,

налагоджені зв'язки з вченими – селекціонерами Польщі, Чехії, Словенії, Китаю.

**Інформація надійшла від Інституту сільського господарства Північного Сходу НААН*

70 років від дня народження
ЦАПКА ЮРІЯ ЛЕОНІДОВИЧА

Вчений у галузі грунознавства, доктор біологічних наук, професор

Ю.Л. Цапко – завідувач лабораторії «Родючості гідроморфних і кислих грунтів» ННЦ «Інститут грунтознавства та агрохімії іменіО.Н. Соколовського», професор кафедри грунтознавства Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва

Основні напрями наукової діяльності пов'язані з вирішенням проблеми хімічної меліорації кислих і осушуваних грунтів, розробкою сучасних підходів до функціонування грунтових механізмів на кислих і осушених землях, що стали теоретичною основою для розробки низки науково-практичних рекомендацій з проблем їх родючості, охорони і раціонального використання.

**Інформація надійшла від ННЦ ІГА імені О.Н. Соколовського.*

РОЗДІЛ ІІІ. ЗНАМЕННІ ПОДІЇ ТА ПАМ'ЯТНІ ДАТИ

1803

«Культура цукрового буряку» (1803 р.).

215 років з часу запровадження.

Термін «культура цукрового буряку» увів Наполеон І. Історія становлення й розвитку вітчизняної цукрової промисловості має власні особливості. Все відбувалося відповідно до імперської політики існуючої системи влади, яка багато що запозичила саме з Франції. Культура цукрового буряку цієї країни включала в себе не тільки вже піонерські технолого-технічні рішення, а й високу обізнаність щодо усього новітнього з проблеми через спеціальну вузівську підготовку, практичні середні та початкові школи, всілякі виставки, вільний обмін думками на зібраннях творчих об'єднань, фахові публікації у періодиці та науково-популярних виданнях.

Вітчизняні вчені використовують здобутки селекції іноземців, що дало підставу і до сьогодення говорити про існування саме КУЛЬТУРИ цукрового буряку.

Літ.: Вергунов В.А. Нариси історії аграрної науки, освіти та техніки. До 90-річчя від дня створення ДНСГБ НААН / В.А. Вергунов ; НААН, Держ. наук. с.-г. б-ка. – К., 2012. – Ч. 4. – С. 28, 241.

Нова система освіти (1803 р.).

215 років з дня запровадження Олександром І нової системи освіти (через «Попередні правила освіти»), яку можна вважати періодом накопичення знань та умінь на шляху до заснування вузькоспеціалізованих наукових (спеціальних) бібліотек взагалі та сільськогосподарських зокрема.

Літ.: Вергунов В.А. Нариси історії аграрної науки, освіти та техніки. До 90-річчя від дня створення ДНСГБ НААН /В.А. Вергунов ; НААН, Держ. наук. с.-г. б-ка. – К., 2012. – Ч. 4. – С. 198.

1828

Імператорське товариство сільського господарства Південної Росії (1828 р.).

190 років з часу заснування Імператорського товариства сільського господарства в Одесі. Ініціатор – герой війни 1812 р., генерал-губернатор Новоросійського краю, князь М.С. Воронцов. Метою Товариства було удосконалення всіх галузей сільського господарства (рільництва, садівництва, виноробства, скотарства, вівчарства), здатних розвиватися в умовах Новоросійського краю. Діяльність Товариство почало зі збирання статистичних відомостей щодо врожайності та агротехніки вирощуваних у Новоросійському краї культур та поширення отриманих даних серед сільських господарів.

Літ.: Гамалія В.М., Руда С.П. Товариство сільського господарства Південної Росії: внесок в науку, практику та освіту (до 150-річчя заснування) // Історія освіти, науки і техніки в Україні : Матеріали X Всеукраїнської конференції молодих учених та

спеціалістів / Акад. наук. вищ. шк. України; редкол. : В.А. Вергунов, О.П. Анікіна, А.С. Білоцерківська [та ін.]. – Вінниця: ФОП Корзун Д.Ю., 2015. – С. 98.

Магарачське училище (1828 р.).

190 років з часу заснування. Магарачське училище організоване на території Нікітського ботанічного саду з метою розробки наукових і практичних питань селекції. Це був перший осередок вітчизняної аграрної освіти у напрямку виноградарства та виноробства. Зі змінами в напрямку науково-дослідної роботи, від 8 травня 1868 р., Магарачське училище змінює назву на Нікітське училище садівництва та виноградарства з двома паралельними відділами, на правах училищ садівництва 2-го розряду. Мета закладу – виховання садівників та виноробів-практиків, які могли б у подальшому займати керівні посади з виноробства та садівництва.

Літ.: Василяка О.В. З історії Нікітського ботанічного саду – освітнього, суспільного та науково-дослідного осередку Криму (до 85-річчя заснування) // Історія освіти, науки і техніки в Україні : Матеріали XI Всеукраїнської конференції молодих учених та спеціалістів / Акад. наук. вищ. шк. України; редкол. : В.А. Вергунов, О.П. Анікіна, А.С. Білоцерківська [та ін.]. – Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2016. – С. 50.

1848

Селянська реформа 1848 р. в Галичині, на Буковині та Закарпатті (1848 р.).

170 років з часу проведення. Селянська реформа 1848 р. в Галичині, на Буковині та Закарпатті – скасування панщинних повинностей селян, проведене австрійським урядом під час революції 1848 р. в Австрії. Здійснена під тиском революційних подій, що охопили також Галичину, Буковину і Закарпатську Україну, та масових народних рухів, зокрема Галицького селянського повстання 1846 р. У Галичині панщину скасовано відповідно до закону австрійського імператора Фердінанда I Габсбурга від 17 квітня 1848 р. Окремим декретом від 1 липня 1848 р. дію цього закону уряд поширив на Буковину, підтвердивши його законом від 9 серпня 1848 р.

Закон передбачав повну комісацію (індемнізацію) селяна на користь дідичів 20-кратної вартості всіх річних повинностей. За «звільнення» селян дідичі одержували великий викуп.

Згідно із законом від 7 вересня 1848 р. у власність селянства Східної Галичини та Буковини перейшло менше половини земельних угідь краю, більшість селян залишалися малоземельними та економічно неспроможними, значну частину (халупників і комірників) було «звільнено» зовсім без землі, й вони відразу потрапили в економічну кабалу до дідичів. На Закарпатті, як і по всій Угорщині, панщинні повинності селян скасовано законом, на таких же кабальних для селян умовах, як і в Східній Галичині та на Буковині. Дідичі одержали виш у розмірі 20-кратної вартості річних повинностей селян. Більшість закарпатського селянства було звільнено з недостатньою забезпеченістю землею, значну часитину – зовсім без землі. Обмежений

характер реформи спричинився до подальшого зростання зубожіння селянства, поглиблення суперечностей між селянством і дідичами, викликав хвилю селянських заворушень у Східній Галичині й на Закарпатті та Буковинське селянське повстання 1848–1849 рр.

Літ.: Селянська реформа 1848 р. в Галичині, на Буковині та Закарпатті/ Енциклопедія історії України. – Т. 9. ПРИЛ–С. – К.: Наукове-виробниче підприємство «Видавництво «Наукова думка» НАН України. – 2012. – С. 518; Селянський рух на Буковині 40-х роках 19 ст.: збірник документів. – К., 1949; Герасименко М. Аграрні відносини в Галичині в період кризи панщинного господарства. –К., 1959; Шульга І. Соціально-економічні від носини і класова боротьба на Закарпатті в кінці 18 - першій полоні 19 ст. – Львів, 1965; Історія селянства Української РСР. –Т. 1. – К, 1967; Торжество історичної справедливості. – Львів, 1968; Класова боротьба селянства Східної Галичини: 1772–1849. – К, 1974; Ілько В. та ін. Західноукраїнське селянство у XIX ст. на початку XXст. В кн.: Історія українського селянства. –Т. 1. – К., 2006.

1863

Перший Воронцовський маяк (1863 р.).

155 років з часу встановлення першої маякової вежі, розташованій на краю Карантинного (зараз Рейдового) молу в Одеському порту на Чорному морі. З метою першим зустрічати та останнім проводжати всі судна, що приходять до Одеси. Другий Воронцовський маяк був встановлений на окраїні Рейдового молу у 1888 р. Маяк був оснащений світлооптичним апаратом сучасної системи «Френеля».

Літ.: Сандурська О.В. Маяки Одеси: історія та сучасність (до 85-річчя заснування) // Історія освіти, науки і техніки в Україні : Матеріали XI Всеукраїнської конференції молодих учених та спеціалістів / Акад. наук. вищ. шк. України; редкол. :В.А. Вергунов, О П. Анікіна, А.С. Білоцерківська [та ін.]. – Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2016. – С. 231; Воронцовский маяк [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki /

1868

Уманське училище землеробства і садівництва (1868 р.).

150 років з часу заснування. Уманське середнє училище землеробства і садівництва було створене на базі Одеського Головного училища садівництва, яке переїхало до Умані згідно імператорського наказу в 1859 р. з метою підготовки управителів і садівників. У напрямку науково-дослідної роботи було створено невелике господарство для практичного навчання учнів. Частина землі була призначена під рільництво, а друга – відведена під вигін худоби. Ця частина землі отримала назву «Практичне господарство Уманського училища землеробства і садівництва». Великий попит у кваліфікованих спеціалістах став приводом до відкриття в училищі двох окремих відділень – садівництва і землеробства та зміни назви закладу в училище садівництва і землеробства (1903 р.).

Літ.: Гончаренко І.М. Брі, Камамбер, Невшатель: виробництво молока та молочної продукції в Уманському училіщі хземлеробства і садівництва (до 85-річчя заснування) // Історія освіти, науки і техніки в Україні : Матеріали XI Всеукраїнської конференції молодих учених та спеціалістів / Акад. наук. вищ. шк. України; редкол. :

В.А. Вергунов, О.П. Анікіна, А.С. Білоцерківська [та ін.]. – Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2016. – С. 73; Музей історії Уманського університету : офіц. портал. – Режим доступу :www.udau.edu.ua

1878

Кирияківське дослідне поле (1878 р.).

140 років тому під керівництвом князя В.О. Кудашева засноване Кирияківське дослідне поле. Воно було створено в Кременчуцькому повіті. Програма діяльності спрямовувалася на доведення переваги раннього пару для зберігання вологи.

Літ.: Вергунов В А. 150 років Полтавському товариству сільського господарства: факт історії чи подія у культурно-просвітницькому житті держави України (роздуми та пропозиції до влади) (до 150-річчя заснування) // Історія освіти, науки і техніки в Україні : Матеріали Х Всеукраїнської конференції молодих учених та спеціалістів / Акад. наук. вищ. шк. України; редкол. :В.А. Вергунов, О.П. Анікіна, А.С. Білоцерківська [та ін.]. – Вінниця: ФОП Корзун Д.Ю., 2015. – С. 5.

1883

Морфолого-генетичне грунтознавство (1883 р.).

135 років від часу відкриття В.В. Докучаєвим морфолого-генетичного грунтознавства, експериментальною базою для якої були дані, отримані на українських землях і, особливо, під час полтавських експедицій. Це відкриття створило теорію і методологію сільськогосподарського досліду взагалі. Теоретично сформована та практично доведена концепція морфолого-генетичного грунтознавства є фундаментом для переведення сільськогосподарської науки з прикладних до ряду фундаментальних природничо-наукових. Цей процес «входження» продовжується й дотепер.

Літ.: Вергунов В.А. Нариси історії аграрної науки, освіти та техніки / В.А. Вергунов;НААНУ, ДНСГБ. – К., 2010. – Ч. 3. – С. 76, 100.

1888

Деребчанське дослідне поле (1888 р.).

130 років тому під керівництвом професора С.М. Богданова було засноване на Наддніпрянщині Деребчанське дослідне поле. Воно було створено у маєтку барона А.А. Мааса. Програма діяльності спрямовувалася на вивчення основ біологічного землеробства через використання люпину та серадели як зеленого добрива.

Літ.: Вергунов В. А. Нариси історії аграрної науки, освіти та техніки / В.А. Вергунов;НААНУ, ДНСГБ. – К., 2010. – Ч. 3. – С. 130.

1898

Агрохімічна лабораторія Київського землеробського інституту (1898 р.).

120 років з дня заснування агрохімічної лабораторії, попередниці головної землеробської інституції України – ННЦ «Інститут землеробства НААН України».

Літ.: Вергунов В.А. Нариси історії аграрної науки, освіти та техніки. До 90-річчя від дня створення ДНСГБ НААН /В.А. Вергунов ; НААН, Держ. наук. с.-г. б-ка. – К., 2012. – Ч. 4. – С. 217.

Заповідання найстарішої ділянки заповідного степу «Стара» (1898р.)*

120 років з дня заповідання найстарішої ділянки заповідного степу «Стара»– праядра сучасного Біосферного заповідника «Асканія-Нова» (1898 р.). Ділянка «Стара» у складі сучасного природного ядра Біосферного заповідника «Асканія-Нова» НААН є найстарішою заповідною ділянкою степу у світі. До цього піонерного фрагменту природоохорони, що є «еталоном» природного стану асканійського степу і першоджерелом інформації про закономірності його біогеоценотичної організації та динаміки екосистем, традиційно прикуті дослідницькі погляди різного профілю та спеціалізації, а ряди спостережень подолали столітній рубіж. Власне, перша спроба захисту асканійського степу датується ще 1883 р., коли всесвітньовідомим любителем природи та меценатом – бароном Ф.Е. Фальц-Фейном було виділено 8 десятин цілини з метою збереження аборигенної фауни. Згодом, у 1888 р. із господарського обороту вилучено 1000 десятин нерозораних земель в урочищі «Кролики», де проходили старі дороги колишнього Чумацького тракту. Нарешті, у 1898 р. неподалік було обрано 500 десятин придатного «захисного степу», що збереглись дотепер, і за традицією іменуються ділянка «Стара», з сучасною площею 520 га. Це, без перебільшень, унікальний дослідницький полігон, що не має собі подібних не лише на теренах України, але й серед природоохоронних територій Степу загалом, будучи колискою теорії і практики заповідної справи.

**Інформація надійшла від Біосферного заповідника «Асканія-Нова» НААН імені Ф.Е. Фальц-Фейна.*

Національний університет біоресурсів і природокористування України (1898 р.).

120 років від часу заснування. Організований 30 вересня 1898 р. як сільськогосподарське відділення на базі Київського політехнічного інституту, яке у 1918 р. трансформувалось у сільськогосподарський (агрономічний) факультет. У 1922 р. на базі цього факультету у структурі КПІ було створено Київський сільськогосподарський інститут, який з 1923 р. став самостійним вищим навчальним закладом.

У 1930–1934 рр. на базі Київського сільськогосподарського інституту сформувалися Київський агрономічний інститут, Київський інститут механізації та електрифікації сільського господарства, Київський агроінженерний інститут цукрової промисловості та Агроекономічний

інститут, які було згодом реорганізовано в самостійні науково-дослідні інститути та факультети.

Указом Президента України від 14 грудня 2000 № 1338 «Питання Національного аграрного університету» та Постановою Кабінету Міністрів України від 1 березня 2001 № 202 «Про Національний аграрний університет» НАУ отримав статус державного самоврядного (автономного) вищого навчального закладу та ряд інших повноважень. 30 жовтня 2008 р. Національний аграрний університет перейменовано в Національний університет біоресурсів і природокористування України (НУБіП України).

Джерело : Інформація про Національний університет біоресурсів і природокористуваня України: офіц. портал. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу https://uk.wikipedia.org/wiki

Практична школа садівництва та городництва (1898 р.).

120 років з часу заснування. Практична школа садівництва та городництва була створена у маєтку О.П. Навроцької поблизу м. Ромни у с. Працівка (Процівка) – на той час Полтавська губернія. Школа щорічно отримувала кошти з казни, утримувала не менш 5 казенних стипендіатів. Одночасно навчалося близько 25 учнів-робітників, курс навчання становив 3,5 роки. Договір на утримання цієї школи між Департаментом землеробства і її засновницею був заключний на 6,5 років. Немає відомості, з якої причини школа призупинила свою діяльність, проте у 1904 р. договір з власницею школи був поновлений і школа відновила навчання на попередніх умовах.

Літ.: Комликова Г.І. Практична сільськогосподарська освіта на Сумщині наприкінці XIX – на початку XX ст. як один з видів поширення агрономічних знань(до 85-річчя заснування) // Історія освіти, науки і техніки в Україні : Матеріали XI Всеукраїнської конференції молодих учених та спеціалістів / Акад. наук. вищ. шк. України; редкол. : В.А. Вергунов, О.П. Анікіна, А.С. Білоцерківська [та ін.]. – Вінниця: ТОВ «Ніланд-ЛТД», 2016. – С. 134.

Ялтушківська дослідно-селекційна станція Інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків (п/в Ялтушків, Барського району, Вінницької області) (1898)*

120 років зчасу заснування.

Найстаріша установа із селекції цукрових буряків була організована при Ялтушківському цукровому заводі. Вперше в країні (колишньому СРСР) розпочались і успішно завершились роботи по створенню нової форми цукрових буряків – однонасінної (роздільно плідної). В 1934 р. під керівництвом Л.І. Федоровича та за участю Т.С. Мокана була розпочата і до 1941 р. завершена робота з закріплення в потомстві ознак одноростковості. Під час війни роботи були перервані і продовжені після її закінчення. Був виведений сорт Ялтушківська однонасінна, за ним перший в країні однонасінний гібрид Ялтушківський і сорт Ялтушківська однонасінна 30, які довгі роки висівались практично в усіх регіонах на великих площах.

За період свого існування станція успішно пройшла ряд селекційних етапів від створення сортів-популяцій (А.В. Попов), між лінійних гібридів

(Г.С. Мокан) до гібридів на лінійній основі (М.В. Роїк). За ініціативи селекціонера М.В. Роїка на Ялтушківській ДСС був освоєний і впроваджений на всіх дослідно-селекційних станціях мережі інституту прогресивний метод отримання гібридів – «Бетаінтеркрос», який дозволив багатократно збільшити число комбінацій при схрещуваннях і прискорити виведення нових гібридів. Так, були отримані новітні високопродуктивні гібриди з потенціалом урожайності 60-70 т і більше, адаптовані до ґрунтово-кліматичних зон України. Серед них «Шевченківський», «Анічка», «Ворскла», «Рамзес», «Кварта», «Злука», «Етюд», «Максим», «Кіборг», «Айдар» та ін..

Ялтушківська ДСС є добре організованою науковою установою із зміцнілою економікою господарства. На неродючих темносірих і сірих грунтах одержує високі врожаї сільськогосподарськихг. культур, активно продовжує селекцію цукрових буряків з використанням тепличного комплексу голандського типу, здійснила зразкові посіви біоенергетичних культур – міскантусу, свічграсу, верби та ін.

**Інформацію надано ІБКіЦБ.*

1903

Петрівська школа садових робітників (1903 р.).

115 років з часу заснування.

Петрівська школа садових робітників була відкрита у маєтку землевласника П.В. Бек, на х. Павлівка Глухівського повіту Чернігівської губернії. Метою цієї школи було – випускати добре підготовлених садівників-практиків, ознайомлених з плодівництвом, городництвом, дендрологією та бджільництвом. Одночасно в школі навчалися до 15 учнів, курс навчання становив 3 роки. Окрім практичних занять, учням викладалися й необхідні теоретичні загальноосвітні дисципліни.

Літ.: Комликова Г. І. Практична сільськогосподарська освіта на Сумщині наприкінці XIX – на початку XX ст. як один з видів поширення агрономічних знань(до 85-річчя заснування) // Історія освіти, науки і техніки в Україні : Матеріали XI Всеукраїнської конференції молодих учених та спеціалістів / Акад. наук. вищ. шк. України; редкол. :В.А. Вергунов, О.П. Анікіна, А.С. Білоцерківська [та ін.]. – Вінниця: ТОВ «Ніланд-ЛТД», 2016. – С. 134–135.

1908

Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва НААН (1908)*

110 років від дня створення.

За підтримки Департаменту землеробства, Головного правління землевпорядкування і землеробства Харківського Губернського земства заснована перша самостійна дослідна установа –

Харківська селекційна станція. Станцію очолював професор П.В. Будрін. У 1913 р. станція як самостійний відділ увійшла до Харківської обласної сільськогосподарської дослідної станції. Відділ очолив В.Я. Юр'єв.

Відповідно до напряму науково-дослідної роботи і відомчої підпорядкованості станція змінювала і свою назву: у 1929 р. станцію реорганізовано в Український науково-дослідний інститут зернового господарства;у 1933 р. на базі відділу селекції інституту зернового господарства створено самостійну установу – Харківську селекційну станцію Спілки насінників Наркомзему СРСР;у 1934 р. станцію реорганізовано в Харківську обласну станцію бурякового рільництва з відділом селекції. В 1937 р. на базі обласної станції бурякового рільництва організовується Харківська державна селекційна станція Головного сортового управління Народного Комісаріату землеробства СРСР.У 1945 р. Президією Академії наук УРСР – Інститут генетики і селекції НАН. У 1956 р. постановою № 524 ЦК КПУ і РМ УРСР від 10 травня Інститут генетики і селекції усунено. На його базі і Харківської державної селекційної станції створено Український науково-дослідний інститут рослинництва, селекції і генетики Міністерства сільського господарства УРСР. З 1992 р. інститут має сучасну назву і входить в систему Національної академії аграрних наук.

**Інформація надійшла від Інституту рослинництва ім. В.Я. Юр'єва НААН*

Перша конференція Українських студентських громад (1908 р.).

110 років з часу проведення.

Метою конференції була боротьба за українські кафедри. Діяльність цих громад була переважно культурно-освітньою: їхні члени готували доповіді з українознавства, розповсюджували україномовні видання та літературу з історії України, організовували урочистості з нагоди певних дат, пов'язаних з видатними українськими діячами.

Літ.: Пятницька В.В. Суспільно-політична діяльність професора С.Ф. Веселовського у студентські роки (до 85-річчя заснування) // Історія освіти, науки і техніки в Україні : Матеріали XI Всеукраїнської конференції молодих учених та спеціалістів / Акад. наук. вищ. шк. України; редкол. : В.А. Вергунов, О.П. Анікіна, А.С. Білоцерківська [та ін.]. – Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2016. – С. 125.

1913

Перша зоотехнічна дослідна станція (1913 р.).

105 років тому у Харкові, під керівництвом М.Ф. Іванова, одного із засновників зоотехнічної справи в Україні, організовано першу зоотехнічну дослідну станцію. М.Ф. Іванов не просто зробив вагомий вклад в зоотехнічну науку, але поставив у ній нові віхи, намітив шляхи управління природою організмів тварин, вдосконалення наявних і виведення нових порід сільськогосподарських тварин.

Літ.: Коломиєць Н.Д. Видатний зоотехнік – академік Михайло Федорович Іванов (1871–1935 рр.) (до 150-річчя заснування Полтавського товариства сільського

господарства) // Історія освіти, науки і техніки в Україні : Матеріали X Всеукраїнської конференції молодих учених та спеціалістів / Акад. наук. вищ. шк. України; редкол. : В.А. Вергунов, О.П. Анікіна, А.С. Білоцерківська [та ін.]. – Вінниця: ФОП Корзун Д.Ю., 2015. – С. 121.

Сумська районна сільськогосподарська дослідна станція (1908 р.)*

110 років від часу прийняття рішення Харківським губернським земством про організацію Сумської районної сільськогосподарської дослідної станції. Збори Харківського губернського земства затвердили план організації дослідної справи, згідно якого створювались Харківська обласна дослідна станція для обслуговування Харківської, Курської, Полтавської, а також частково Чернігівської і Вороніжської губернії та Сумська сільськогосподарська дослідна станція для обслуговування Північно-Західного району Харківської губернії, що включав в себе Сумський, Охтирський, Лебединський та частково Богодухівські повіти.

105 років з дня офіційного відкриття Сумської районної сільськогосподарської дослідної станції. 10 червня (28 травня) 1913 р. Харківською губернською управою проведено офіційне відкриття Сумської сільськогосподарської дослідної станції з освяченням головного приміщення.

Рішення про створення Сумської сільськогосподарської дослідної станції було прийнято Харківським губернським земством у 1908 р. У 1910 р. для дослідної станції придбано земельну ділянку площею 71 дес. Упродовж 1911–1912 рр. проведено будівництво всіх необхідних для функціонування дослідної станції приміщень та підготовку дослідного поля.

**Інформація надійшла від Інституту сільського господарства Північного Сходу НААН.*

1918

Декрет про племінне тваринництво (19 липня 1918 р.).

100 років з дня прийняття РНК РРФСР Декрету про племінне тваринництво. Були визначені першочергові завдання – збереження та відтворення наявних племінних ресурсів. Декрет проголошував племінні тварини загальнонародним надбанням.

Літ.: Бородай І.С. До питання становлення і розвитку племінної справи в Україні (до 150-річчя заснування Полтавського товариства сільського господарства) // Історія освіти, науки і техніки в Україні : Матеріали X Всеукраїнської конференції молодих учених та спеціалістів / Акад. наук. вищ. шк. України; редкол. : В.А. Вергунов, О.П. Анікіна, А.С. Білоцерківська [та ін.]. – Вінниця: ФОП Корзун Д.Ю., 2015. – С. 84.

«Державний вісник» (1918 р.).

100 років з часу виходу з друку першого випуску.

«Державний вісник» – офіційний друкований орган Ради Міністрів Української Держави. Виходив у Києві протягом травня-грудня 1918 р. українською мовою. В офіційній частині публікувались універсали, накази

гетьмана П. Скоропадського, урядові документи, закони, розпорядження, міжнародні угоди. У неофіційній – політичні, наукові, літературні матеріали, оголошення судових і нотаріальних закладів, установ, приватних осіб.

Періодичність видання – тричі на тиждень.

Відповідальний редактор – І. Ющишин.

Літ. : Долженко Г. Предтеча преси // Урядовий кур'єр. – 2007. – № 60.

Комісія з вироблення законопроекту про заснування Української академії наук (УАН) (1918 р.).

100 років з часу створення.

За пропозицією Міністра народної освіти та мистецтва М.П. Василенка 1 листопада 1918 р. була створена комісія з вироблення законопроекту про заснування Української академії наук, яку очолив академік В.І. Вернадський. Серед головних ключових завдань і напрямів, які мала б розробляти Українська академія наук, було зокрема: створення інституцій природничого напряму: Фізичний інститут, Біологічний дослідний інститут (з прикладним відділом), Хімічну лабораторію (з прикладним відділом), Мінералогічний інститут (з прикладним відділом). Для вивчення саме природних багатств необхідно було, на думку голови Комісії, утворити окремий відділ прикладного природознавства – відділ, який у період політичної нестабільності та військових дій мав стати каталізатором розвитку країни після розрухи.

Значна частина запропонованих членами Комісії інституцій повинні були вирішувати проблеми, пов'язані з сільським господарством.

Літ.: Новородовський В.В. Природничо-сільськогосподарські інституції у проектах комісії з утворення УАН (до 150-річчя заснування Полтавського товариства сільського господарства) // Історія освіти, науки і техніки в Україні : Матеріали X Всеукраїнської конференції молодих учених та спеціалістів / Акад. наук. вищ. шк. України; редкол. : В.А. Вергунов, О.П. Анікіна, А.С. Білоцерківська [та ін.]. – Вінниця: ФОП Корзун Д.Ю., 2015. – С. 139–140.

Національна академія наук України (1918 р.).

100 років з часу заснування.

Заснована 14 листопада 1918 р., згідно з Законом Української Держави, підписаним гетьманом П. Скоропадським, як Українська академія наук (УАН). У «Статуті» сільськогосподарська наука у вигляді «сільськогосподарської біології», була представлена п'ятнадцятим напрямом фізико-математичного відділення з двома вакансіями для обрання академіків. А сама галузь вперше офіційно реперезентувалась у структурі УАН при розподілі наукових дисциплін («катедр») вже у 1918 р. Так, по відділу соціальних наук академік В.А. Косинський очолив напрям – «сільське господарство». Було затверджено штати УАН, що стали чинними 1 листопада 1918 р., а також призначено перших 12 дійсних членів цієї академії. Початок повноправного існування УАН веде від 27 листопада 1918 р., коли головою–президентом на спільному зібранні обрали академіка В.І. Вернадського. Багато в чому саме його переконання щодо особливої місії

аграрної науки в житті України виявилося вирішальним при прийнятті остаточного рішення щодо її місця в системі академічної науки і головне – моделі академічного розвитку.

У перший рік своєї діяльності УАН складалася з трьох наукових відділів – історико-філологічного, фізико-математичного і соціальних наук, які охоплювали 3 інститути, 15 комісій і національну бібліотеку.

На сучасному етапі в НАН України функціонують 3 секції (фізико-технічних і математичних наук; хімічних і біологічних наук; суспільних і гуманітарних наук), що об'єднують 14 відділень наук. В Академії діють 5 регіональних наукових центрів подвійного з Міністерством освіти і науки України підпорядкування: Донецький (Донецька область), Західний (м. Львів), Південний (м. Одеса), Північно-східний (м. Харків), Придніпровський (м. Дніпропетровськ), а також Центр проблем розвитку регіонів (м. Київ). Статутну діяльність Кримського наукового центру та його фінансування з бюджету НАН України призупинено в 2014 р.

Основною ланкою структури НАН України є науково-дослідні інститути та інші наукові установи (обсерваторії, ботанічні сади, дендропарки, заповідники, бібліотеки, музеї тощо). В структурі НАН України діють національні заклади – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського, Національний науковий центр «Харківський фізико-технічний інститут», Національний історико-археологічний заповідник «Ольвія», Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка, Національний дендрологічний парк «Софіївка», Національний науково-природничий музей, Львівська національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаника, Національний центр «Мала академія наук України» МОН України та НАН України.До структури НАН України входять також організації дослідно-виробничої бази.

У структурі Академії працюють два видавництва: ДП «НВП «Видавництво «Наукова думка» НАН України» і Видавничий дім «Академперіодика» НАН України, на які припадає біля 11 % щорічної книжкової продукції Академії.

Міжнародне наукове співробітництво здійснюється з академіями, державними установами, науковими організаціями та освітніми закладами близько 50 країн світу, серед яких країни Європи, Америки, Азії, Африки.

У залежності від напряму науково-дослідної роботи і відомчої підпорядкованості Академія змінювала свою назву: у 1918–1921 рр.– Українська академія наук; 1921–1936 рр. –Всеукраїнська академія наук; 1936 р. –Академія наук УСРР; 1937–1991 рр. – Академія наук УРСР; 1991–1993 рр. – Академія наук України; від 1994 р. – Національна академія наук України.

Протягом багаторічної історії президентами Академії обиралися М.П. Василенко (1921–1922), О.І. Левицький (1922), В.І. Липський (1922–1928), Д.К. Заболотний (1928–1929), О.О. Богомолець (1930–1946), О.В. Палладін (1946–1962). З 1962 р. на чолі Академії – Б.Є. Патон.

Літ.: Вергунов В.А. Сільскогосподарський вчений комітет України (1918–1927) як модель В.І. Вернадського академізації галузевої науки (до 100-річчя Національної академії наук України та Національної академії аграрних наук України) : наук. доп. / В.А Вергунов ; НААН, ННСГБ. – К., 2017. – С. 6–12.; Національна академія наук України :офіц. портал. – Режим доступу : http://new.nas.gov.ua/UA/About/Pages/history.aspx

Одеський сільськогосподарський інститут (1918 р.).

100 років з часу заснування.

Заснований на базі природничого відділення Новоросійського університету (м. Одеса) й сільськогосподарських курсів при сільськогосподарському товаристві Півдня Росії. Першим факультетом інституту був агрономічний.

Згідно з напрямом науково-дослідної роботи і відомчої підпорядкованості, Інститут у 2001 р. був реорганізований в Одеський державний аграрний університет – підпорядкований Міністерству аграрної політики України.

У 2010 р. Агрономічний факультет, Факультет плодоовочівництва та виноградарства об'єднанні в Агробіотехнологічний факультет.

Літ. : Одеський сільськогосподарський інститут / І.С. Самойленко офіц. портал. – Режим доступу : leksika.com.ua/19840407/ure/odeskiy_silskogospodarskiy_institut; Одеський державний аграрний університет ;[Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/

Рада народних міністрів Української Держави (1918 р.).

100 років з часу функціонування Ради народних міністрів Української Держави на чолі з В. Голубовичем. Серед важливих рішень Ради – відзначення роковин Т. Шевченка як національного свята, друкування в Німеччині грошових купюр номіналом 100 і більше гривень, державна монополія на продаж цукру.

Прийняти закони: про право продажу та купівлі землі поза міськими оселями, про громадянство Української Держави, про заходи боротьби з розрухою сільського господарства;створення комісії для розробки проекту Української Академії наук, утворення фонду Національної бібліотеки Української Держави, затвердження статуту Українського державного банку, про обмеження обігу російських грошових знаків, затвердження статуту Державного земельного банку, про утворення міських дум і проведення виборів цих дум, видання Універсалу про відродження козацтва та ін.

За перші шість місяців існування Української держави було прийнято біля 400 законодавчих актів з метою «упорядкування політичного й економічного життя України».

Літ.: Вергунов В.А. Нариси історії аграрної науки, освіти та техніки /; УААН, ДНСГБ. – К.: Аграрна наука, 2008. – Ч. 2. – С. 515–516.

Секція ґрунтознавства (1918 р.).

100 років з часу заснування. Секція ґрунтознавства створена 1 листопада 1918 р. при уряді П.П. Скоропадського у Сільськогосподарському

вченому комітеті України. Воно знаменувало новий етап у розвитку галузі. Співробітники секції під керівництвом професора Г.Г. Махова, велися комплексні дослідження агрономічних властивостей ґрунтів республіки з метою збереження і підвищення їх родючості. Так, на підставі проведених колективних дослідів з добривами було виявлено залежність родючості ґрунту від його генетичного типу, визначено залежність сільськогосподарських культур від типів грунтів і з'ясовано, що кожний генгетичний тип грунту потребує різної дози внесення добрив.

Секція проіснувала дев'ять років.

Літ.: Пашківська О.А. Становлення та розвиток агрогрунтознавства в Україні у 20-х роках XX століття // Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук / 07.00.07 – історія науки і техніки. – Київ – 2009. – С 7-8.

Сільськогосподарський вчений комітет України (1918–1927 рр.).

100 роківз часу заснування.

Ця структурна одиниця Міністерства землеробства УНР була заснована 1 листопада 1918 р. згідно з наказом № 162. Спочатку передбачалисявиключно дорадчі функції. При міністрі земельних справ В.М. Леонтовичі СГВКУ ставав вже автономною науковою організацією. На неї покладалася «…координація наукової діяльності всіх відповідних державних, земських, міських, громадських, приватних установ…» для потреб сільського господарства. Міністр земельних справ призначав перший склад членів комітету із восьмі осіб. Вони обирали голову, його заступника, вченого секретаря на три рокита голів секцій: загальної, ботанічної, лісової, зоологічної, цитологічної, геології та ґрунтознавства, метеорологічної, економічної й охорони природи. Секції засновували музеї, станції, інститути.

Першим головою СГВКУ призначено академика В.І. Вернадського. Після нього комітет очолювали академік П.А. Тутковський і один із фундаторів УАН професор С.Л. Франкфурт. Саме він ініціює приєднання СГВКУ до УАН, яке відбулося 15 березня 1920 р. При ній СГВКУ став автономною науковою установою. Це був потужний якісний поштовх у організації його діяльності при УАН протягом березня-червня 1920 р. Згідно з § 8 об'єднуючого «Статуту» від 15 березня 19120 р. у складі Вченого Комітету передбачено посаду обраного дійсного члена, а § 19 дозволяється створювати автономні наукові товариства.

З 6 червня 1920 р. СГВКУ працює вже під проводом НКЗС УСРР. До числа членів Комітету увійшли як народний комісар земельних справ, так і члени його Колегії. Від 25 листопада 1920 р. СГВКУ змінює назву із вченого на науковий.

За сукупністю статутних функцій, методів і завдань у роботі, організаційною побудовою або моделлю, запровадженою В.І. Вернадським, особливо в період 1919–1923 рр., через інституалізацію та діючу розгалужену дослідницьку мережу, а не проблемні науково-дослідчі кафедри як «Велика Академія», СГНКУ має всі підстави вважатися предтечею сучасної Національної академії агараних наук України.

Кожна секція Комітету випускала фахові «Праці», а СГНКУ – часопис «Вісник сільськогосподарської науки» (із 1921 р.). У жовтні 1927 р. СГНКУ рішенням РНК УСРР був реорганізований у Науково-консультаційну раду при Наркоматі землеробства УСРР і фактично припинив діяльність.

Комітет проіснував дев'ять років.

Літ.: Вергунов В.А. Сільскогосподарський вчений комітет України (1918–1927) як модель В.І. Вернадського академізації галузевої науки (до 100-річчя Національної академії наук України та Національної академії аграрних наук України) : наук. доп. / В.А Вергунов ; НААН, ННСГБ. – К., 2017. – 36 с. ; Вергунов В.А. Сільськогосподарський науковий комітет / Енциклопедія історії України. – Т. 9. ПРИЛ–С. – К.: Наукове-виробниче підприємство «Видавництво «Наукова думка» НАН України. – 2012. – С. 576.

Статут Всеукраїнської академії наук (ВУАН) (1918 р.).

100 років з часу прийняття.

Статут підкреслював загальноукраїнський характер УАН: її дійсними членами могли бути не тільки громадяни Української Держави, але й українські вчені Західної України (що тоді входила до складу Австро-Угорщини). Іноземці теж могли стати академіками, але за постановою 2/3 дійсних членів УАН. Президію та перших академіків (по три на відділ) призначив уряд, у подальшому членів мали обирати ці академіки.

Джерело : Національна академія наук України: офіц. портал. — Режим доступу https://uk.wikipedia.org/wiki

Український геологічний комітет (1918 р.).

100 років з часу організації.

За ініціативою В. Лучицького у Києві створено Український геологічний комітет. У 1918–1957 рр. ця державна установа під назвою «Українське геологічне управління»» провадила в межах УРСР геологічні дослідження, розвідку корисних копалин і підземних вод та геологічну зйомку території й укладання карт. У 1957 р. реорганізоване на Головне Управління геології та охорони надр при Раді Міністрів УРСР, згодом на Геолого-розвідувальний Український науково-дослідний інститут, підпорядкований Міністерству геології УРСР.

Дж.: Енциклопедія українознавства : Словникова частина : [в 11 т.] / Наукове товариство імені Шевченка ; гол. ред. проф., д-р Володимир Кубійович. — Париж ; Нью-Йорк : Молоде життя ; Львів ; Київ : Глобус, 1955—2003.https://uk.m.wikipedia.org/wiki/

Фонд імені С.Ф. Третьякова (1918 р.).

100 років з часу заснування.

За пропозицією правління Полтавського товариства сільського господарства в травні 1918 р. засновано фонд імені С.Ф. Третьякова. Завданням Фонду було преміювання наукових праць із сільськогосподарської дослідної справи. Це рішення було затверджено на Всеукраїнському рівні.

Літ.: Опара Н.М. Доля С.Ф. Третьякова та Полтавське товариство сільського гоподарства (до 150-річчя заснування) // Історія освіти, науки і техніки в Україні : Матеріали X Всеукраїнської конференції молодих учених та спеціалістів / Акад. наук.

вищ. шк. України; редкол. : В.А. Вергунов, О.П. Анікіна, А.С. Білоцерківська [та ін.]. – Вінниця: ФОП Корзун Д.Ю., 2015. – С. 47.

1923

Всеукраїнська спілка з насінництва (1923 р.).

85 років з часу створення.

Всеукраїнська спілка з насінництва створена Наркоземом України в м. Харкові. До її складу входила Українська сортовипробувальна сітка, завданням якої було здійснення сортовипробування озимої і ярої пшениць, кукурудзи, картоплі.

Літ.: Вергунов В.А. Нариси історії аграрної науки, освіти та техніки / В.А. Вергунов НААНУ, ДНСГБ. – К., 2010. – Ч. 3. – С. 220.

Київська дослідна станція з наукової організації праці (1923 р.).

85 років з часу заснування професором В.Я. Підгаєцьким дослідної станції з наукової організації праці у сільському господарстві. Створена станція дозволила всебічно вивчити вплив на ефективність сільськогосподарського виробництва людського чинника, зокрема, якісно і кількісно оцінити залежність продуктивності праці сільськогосподарського працівника від стану грунту і його рельєфу, метеорологічних умов, характеру організації праці, режиму праці і відпочинку, знарядь праці, які використовують тощо.

Літ.: Миздренко О.М. Фізіолого-гігієнічні дослідження професора В.Я.Підгаєцького стосовно оптимальних параметрів і раціональної конструкції ручних знарядь праці у сільському господарстві (до 150-річчя заснування Полтавського товариства сільського господарства) // Історія освіти, науки і техніки в Україні : Матеріали X Всеукраїнської конференції молодих учених та спеціалістів / Акад. наук. вищ. шк. України; редкол. : В.А. Вергунов, О.П. Анікіна, А.С. Білоцерківська [та ін.]. – Вінниця: ФОП Корзун Д.Ю, 2015. – С. 135.

Перший з'їзд грунтознавців (1923 р.).

85 років з дня проведння І з'їзду грунтознавців під орудою Секції грунтознавства СГНКУ. Основною метою скликання з'їзду був розгляд складеної Секцією грунтознавства схематичної карти ґрунтів України у 25-верстному масштабі й перспективи проведення грунтових досліджень відповідно до потреб сільського господарства. Крім українських учених і дослідників у з'їзді брали участь відомі грунтознавці з Білорусії, Росії, а саме професори Афанасьєв Я.Н., Геммерлінг В.В., Полинов Б.В., Просалов Л.І. З'їзд відіграв вагому координуючу роль у подальшому розвитку українського грунтознавства. Важливим здобутком з'їзду слід вважати прийняте рішення про застосування єдиної програми дослідів для ґрунтів усіх земельних ділянок сільськогосподарських дослідних станцій України.

Літ.: Пашківська О.А. Становлення та розвиток агрогрунтознавства в Україні у 20-х роках XX століття // Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук / 07.00.07 - історія науки і техніки. – Київ – 2009. – С 13.

«Положення про управління і ведення сільськогосподарською дослідною справою в УСРР» (1923 р.).

85 років з часу затвердження.

Положення затверджене Наркомземом УСРР. Згідно з цим документом, загальне керівництво галузевим дослідництвом покладалося на Наркомзем, через його дослідний відділ і Всеукраїнське бюро з дослідної справи при ньому.

Літ.: Вергунов В.А. Передумови появи, становлення та діяльність Національної академії аграрних наук України (до 85-річчя заснування) // Історія освіти, науки і техніки в Україні : Матеріали XI Всеукраїнської конференції молодих учених та спеціалістів / Акад. наук. вищ. шк. України; редкол. : В.А. Вергунов, О.П. Анікіна, А.С. Білоцерківська [та ін.]. – Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2016. – С. 9.

1928

«Вісник Національної академії наук України» (1928 р.)

90 років з часу заснування.

Журнал «Вісник Національної академії наук України» – щомісячний науково-теоретичний та науково-організаційний журнал, друкований орган Президії НАН України. Висвітлює проблеми наукового та суспільного життя, та перспективи розвитку науки в Україні.

Перший його випуск датовано жовтнем-груднем 1928 р. Журнал почав виходити під назвою «Вісті Всеукраїнської Академії наук». Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації: серія КВ № 8923 від 01.07.2004.

Засновник – Національна академія наук України.

Видавець журналу – Видавничий дім «Академперіодика».

Виходить щомісячно.

Джерело : «Вісник Національної академії наук України» : офіц. портал. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki; http://visnyk-nanu.org.ua/

Інститут економіки сільського господарства (1928 р.).

90 років з часу заснування.

3 жовтня 1928 р. на черговому засіданні Наркомату земельних справ УСРР було утворено Інститут економіки сільського господарства. На засіданні ухвалили: затвердити орієнтовний проект Положення про Інститут економіки та організації сільського господарства при НКЗС УСРР. Затвердили також штат НДІ економіки у кількості 44 особи. На посаді директора інституту затвердили професора М.М. Кажанова, заступника директора – професора А.М. Сліпанського. Головне завдання вказаної наукової установи – дослідження історії минулого аграрного сектору країни та майбутніх шляхів розвитку продуктивних сил, популяризацію й поширення знань з економіки та організації сільського господарства, підвищення кваліфікації фахівців у царині аграрного господарювання тощо.

Літ.: Зосімов І.О. Український науково-дослідний інститут економіки: наукові спроби підпорядкувати колективні форми управління сільським господарством (за

статутом 1928 р.) (до 150-річчя заснування Полтавського товариства сільського господарства) // Історія освіти, науки і техніки в Україні : Матеріали X Всеукраїнської конференції молодих учених та спеціалістів / Акад. наук. вищ. шк. України; редкол. : В.А. Вергунов, О.П. Анікіна, А.С. Білоцерківська [та ін.]. – Вінниця: ФОП Корзун Д.Ю, 2015. – С. 226, 228.

Київський краєвий інститут патології та гігієни праці (1928 р.).

90 років з часу заснування.

Організований у 1928 р., Київський краєвий інститут патології та гігієни праці у 1932 р. змінив свою назву на Київський інститут гігієни праці та профзахворювань. На чолі з Б.Я. Шуром в Україні розпочалося планомірне вивчення питань гігієни сільськогосподарської праці. Перші дослідження стосувалися вивчення санітарно-гігієнічних умов праці, фізіологічних зрушень в організмі при різних видах сільськогосподарських робіт і стану здоров'я механізаторів сільського господарства.

Літ.: Товкун Л.П. Проблеми гігієни сільськогосподарської праці у дослідженнях Київського інституту гігієни праці та профзахворювань (20-30-ті рр. XX ст.) (до 85-річчя заснування) // Історія освіти, науки і техніки в Україні : Матеріали XI Всеукраїнської конференції молодих учених та спеціалістів / Акад. наук. вищ. шк. України; редкол. :В.А. Вергунов, О.П. Анікіна, А.С. Білоцерківська [та ін.]. – Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2016. – С. 261.

Науково-Консультаційна рада (1928 р.).

90 років з часу заснування.

Дорадчий Орган при Наркоматі землеробства УСРР був створений Постановою ВУЦВК і РНК від 11 січня 1928 р. Цей орган займався підготовчою роботою щодо переходу сільськогосподарської дослідної справи як організації спочатку на інституалізовану, а потім і загальноакадемічну координуючу основу.

Зазначена рада проіснувала два роки.

Літ.: Вергунов В.А. Передумови появи, становлення та діяльність Національної академії аграрних наук України (до 85-річчя заснування) // Історія освіти, науки і техніки в Україні : Матеріали XI Всеукраїнської конференції молодих учених та спеціалістів / Акад. наук. вищ. шк. України; редкол. : В.А. Вергунов, О.П. Анікіна, А.С. Білоцерківська [та ін.]. – Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2016. – С. 10.

Український науково-дослідний інститут агрохімії і ґрунтознавства (1928 р.).

90 років з часу перетворення. У зв'язку зі змінами напряму науково-дослідної роботи, агрохімічну лабораторію Київського товариства сільського господарства та сільськогосподарської промисловості у 1928 р. перетворено в Український науково-дослідний інститут агрохімії і ґрунтознавства. У 1935 р. Інститут змінив назву на Український науково-дослідний інститут соціалістичного землеробства. Установа була створена для наукової розробки обгрунтованої класифікації ґрунтів за гранулометричним складом, визначенні природи і властивості їх колоїдної частини та водно-фізичні властивості.

Джерело : Історія Українського науково-дослідного інституту агрохімії і ґрунтознавства . – Режим доступу : zemlerobstvo.com/?page_id=1859

Херсонський сільськогосподарський інститут (1928 р.).

90 років з часу заснування.

У 1928 р р. сільськогосподарський технікум реорганізовано в Херсонський сільськогосподарський інститут ім. О. Д. Цюрупи. У 1998 р. у залежності від напрямку науково-дослідної роботи Херсонський сільськогосподарський технікум Інститут змінив свою назву на Херсонський державний аграрний університет.

Джерело : Херсонський сільськогосподарський інститут офіц. портал. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/

1938

Всесоюзне товариство ґрунтознавців (ВТГ) (1938 р.).

80 років з часу створення Товариства, яке увійшло до складу Міжнародного товариства ґрунтознавців. Перший делегатський з'їзд ВТГ відбувся лише 12-18 травня 1958 р. в Москві, у роботі якого взяли участь 242 делегати та більше 700 гостей з різних науково-дослідних, вищих навчальних закладів. Працювало 5 секцій. На з'їзді було прийнято Статут Всесоюзного товариства ґрунтознавців, затверджений Президією АН СРСР.

Літ.: Вергунов В.А. Нариси історії аграрної науки, освіти та техніки. До 90-річчя від дня створення ДНСГБ НААН /В.А. Вергунов ; НААН, Держ. наук. с.-г. б-ка. – К., 2012. – Ч.4. – С. 111.

1943

Постанова «Про відновлення роботи Книжкової палати» (1943 р.).

75 років з часу виходу.

Постанова, затверджена ЦК ВКП (б) і РНК СРСР від 21 серпня 1943 р. «Про відновлення роботи Книжкової палати», стала одним із постановчих заходів щодо ліквідації лакун у реєстрації друкованої продукції за період 1941–1943 рр.

Джерело : «Вісник Національної академії наук України» : офіц. портал. – Режим доступу : referat-ok.com.ua/informatika/veb-saiti-knizhkovoji-palati...

1958

Інститут геронтології Академії медичних наук СРСР (1958 р.).

60 років з часу відкриття.

Інститут геронтології Академії медичних наук України був створений у травні 1958 р. як Інститут геронтології та експериментальної патології АМН СРСР. Фундатором і першим директором інституту був учень О.О. Богомольця, відомий патофізіолог М.М. Горєв. Науково-дослідна робота мала три основних напрями: біологія старіння – фундаментальні

дослідження механізмів старіння та вивчення чинників, які цей процес сповільнюють або прискорюють, клінічна геронтологія та геріатрія – клініко-експериментальні дослідження взаємозв'язку процесу старіння та вікової патології, перебігу основних захворювань в похилому віці, розробка та вдосконалення методів діагностики, лікування, профілактики, реабілітаційних заходів, соціальна геронтологія та геогігієна – аналіз демографічної ситуації, умов життя, характеру харчування, трудової діяльності, їх впливу на стан здоров'я та тривалість життя населення України.

До складу Інституту входять клініка і поліклініка.

Джерело : НДІ геронтології АМН України : офіц. портал. – Режим доступу:http://sanaris.com.ua/meduch/lechebinstituts/ndi_gerontologii_amn_89.html

1963

Сорт пшениці Миронівська 808 (1968 р.)*

55 років тому районований неперевершений шедевр світової селекції зимостійкий, високоврожайний, з добрими хлібопекарськими якостями сорт озимої пшениці Миронівська 808, який і досі вирощується. У 1963 р. В.М. Ремеслу присуджено Ленінську премію за створення і впровадження у виробництво нових високоцінних сортів озимої пшениці.

**Інформація надійшла від Миронівського інституту пшениці імені В.М. Ремесла НААН.*

1968

Інститут картоплярства НААН (1968 р.)

50 років років з часу створення.

Створений 9 серпня 1968 р. для розробки наукових і практичних питань картоплярства за такими напрямами, як біо- та ДНК-технології, селекція, насінництво, оздоровлення та прискорене розмноження оздоровленого садивного матеріалу, діагностика латентної форми ураження фітопатогенами, технології та захисту рослин, законодавча робота та розробка програм розвитку галузі картоплярства.

Джерело :Інститут картоплярства НААН України : офіц. портал. – офіц. портал. — Режим доступу : http://ikar.in.ua/intitute/

Миронівський інститут пшениці імені В.М. Ремесла НААН (1968 р.)*

50 років з часу створення.

5 січня 1968 р. за наказом Міністра сільського господарства СРСР № 5 на базі Миронівської ордена Леніна селекційно-дослідної станції ім. В.Ф. Старченка Всесоюзного науково-дослідного інституту

кукурудзи утворено Миронівський інститут селекції та насінництва пшениці системи Всесоюзної академії сільськогосподарських наук ім. В.І. Леніна. Засновником і першим директором інституту є всесвітньо відомий вчений, талановитий селекціонер, «творець пшеничного колоса» академік В.М. Ремесло, ім'я якого нині носить установа. Ремесло закріпив за Україною статус житниці Європи, селекціонував 40 сортів пшениці та інших зернових колосових культур, багато з яких й досі є донорами для сортів пшениць як вітчизняної, так і зарубіжної селекції. .

Зараз це Миронівський інститут пшениці імені В.М. Ремесла НААН України. До мережі інституту входить Носівська селекційно-дослідна станція (Чернігівська область) і п'ять Дослідних господарств: «Еліта» (Миронівський район Київська область), «Правдинське» (Великописарівський район, Сумська область), «Івківці» (Прилуцький район, Чернігівська область), «Проскурівка» (Ярмолинецький район, Хмельницька область), «Затишне» **(**Криничанський район, Дніпропетровська область).

За 50 років діяльності інституту було створено і передано на державне сортовипробування біля 300 сортів різних культур., з них 133 сорти озимої м'якої пшениці, 29 ярої м'якої, 6 ярої твердої пшениці, 26 сортів озимого ячменю і 35 ярого, 20 сортів озимого тритикале.

Основними напрямами діяльності інституту є розробка теоретичних основ селекції на імунітет, продуктивність, адаптивність (морозо-, жаро- і посухостійкість) і якість зерна; створення нових високопродуктивних сортів зернових колосових культур; розробка інноваційних, екологічно безпечних технологій вирощування нових сортів; виробництво оригінального та елітного насіння.

Інститут успішно співпрацює з міжнародними селекційними центрами CIMMYT та ICARDA, з академічною, галузевою, вузівською наукою та агровиробниками України, Білорусі, Молдови, Литви, Угорщини.

**Інформація надійшла від Миронівського інституту пшениці імені В.М. Ремесла НААН.*

Донецька протиерозійна дослідна станція (1968)*

50 років з дня заснування.

Донецька протиерозійна дослідна станція (нині – лабораторія родючості грунтів та ґрунтозахисних технологій) організована згідно з постановою ЦК КПУ № 320 і рішенням РМ УРСР від 2 жовтня 1968 р. № 978 – Р «Про організацію Донецької протиерозійної дослідної станції», що було закріплено наказом по Міністерству сільського господарства УРСР від 1 листопада 1968 р. № 766. Перед станцією була поставлена мета – вивчення ефективності організаційно-господарських, агротехнічних, агрохімічних, лукомеліоративних, гідротехнічних, протиерозійних заходів, а також розробка системи підвищення родючості грунтів і раціонального їх використання в Донецькому регіоні з його сильно пересічним рельєфом. Визначено такі актуальні напрями: розробка комплексу агротехнічних заходів боротьби з ерозією та дефляцією, вивчення закономірностей розвитку

лінійної ерозії та заходи боротьби з нею, проведення спостережень за ефективністю раціональних систем удобрення на еродованих землях, покращення пасовищ на схилах. У 1988 р. на Донецькій протиерозійній дослідній станції було розроблено та винесено в натуру система контурно меліоративного землеробства з урахуванням агроландшафту для дослідження в умовах південного сходу України переваг ґрунтозахисного упорядкування агроландшафту для захисту грунтів від водної ерозії та дефляції в умовах Донецького регіону.

**Інформація надійшла від ННЦІГА імені О.Н. Соколовського.*

1998

Серія«Академіки Національної академії аграрних наук України» (1998 р.).

20 років з часу заснування біобібліографічної серії «Академіки Національної академії аграрних наук України» Національною науковою сільськогосподарською бібліотекою Національної академії аграрних наук України з метою репрезентації здобутків аграрної науки й освіти України та діяльності її визначних представників – академіків НААН.

Станом на теперішній час вийшло друком 74 видання.

Джерело : Національна наукова сільськогосподарська бібліотека : офіц. портал. – Режим доступу : http://dnsgb.com.ua/pro_biblioteku_centr_istoriii_agrarnoii_nauki.html

Серія «Бібліографія вчених-аграріїв України» (1998 р.).

20 років з часу заснування біобібліографічної серії «Бібліографія вчених-аграріїв України» Національною науковою сільськогосподарською бібліотекою Національної академії аграрних наук України з метою репрезентації здобутків вітчизняних учених.

Станом на теперішній час вийшло друком 69 видань.

Джерело : Національна наукова сільськогосподарська бібліотека : офіц. портал. – Режим доступу : http://dnsgb.com.ua/pro_biblioteku_centr_istoriii_agrarnoii_nauki.html

2003

Постанова «Про створення Державної наукової сільськогосподарської бібліотеки Української академії аграрних наук» (2003 р.).

15 років з часу затвердження.

Постанова, затверджена Кабінетом Міністрів України від 29 жовтня № 1697, стало одним із законодавчих актів уряду і поклало початок створенню ДНСГБ УААН як спеціальної бібліотеки загальнодержавного значення, що виконує функції науково-дослідного та методичного центру сільськогосподарської галузі.

Літ.: Вергунов В.А. Нариси історії аграрної науки, освіти та техніки /УААН, ДНСГБ. – К.: Аграрна наука, 2008. – Ч. 2. – С. 162.

Серія «Відомі вчені-природознавці та освітяни України» (2003 р.).

15 років з часу заснування біобібліографічної серії Національною науковою сільськогосподарською бібліотекою Національної академії аграрних наук України з метою репрезентації здобутків природознавців й освітян України.

Станом на сьогоднішній день вийшло 9 покажчиків.

Джерело : Національна наукова сільськогосподарська бібліотека : офіц. портал. – Режим доступу : http://dnsgb.com.ua/pro_biblioteku_centr_istoriii_agrarnoii_nauki.html

2005

Серія«Члени-кореспонденти Національної академії аграрних наук України» (2005 р.).

20 років з часу заснування біобібліографічної серії «Члени-кореспонденти Національної академії аграрних наук України» Національною науковою сільськогосподарською бібліотекою Національної академії аграрних наук України з метою репрезентації здобутків аграрної науки й освіти України та діяльності її визначних представників – членів-кореспондентів НААН.

Станом на теперішній час вийшло друком 14 видань.

Джерело : Національна наукова сільськогосподарська бібліотека : офіц. портал. – Режим доступу : http://dnsgb.com.ua/pro_biblioteku_centr_istoriii_agrarnoii_nauki.html

2008

Соціально-бібліотечний проект «Історія малих міст України» (2008 р.).

10 років тому під егідою Мінрегіону і працівниками ДНАББ ім. В.Г. Заболотного ініційовано соціально-бібліотечний проект «Історія малих міст України». З метою активізації науковців, громадськості, місцевого населення до вивчення історіко-архітектурних, природно-географічних особливостей малих міст України, особистостей, життя або діяльність яких пов’язані з досліджуваними малими містами.

Джерело : Соціально-бібліотечний проект «Історія малих міст України» – офіц. портал. – Режим доступу : http://www.oplib.org.ua/Lists/news/DispForm.aspx?ID=9

2013

Інститут історії аграрної науки, освіти і техніки ННСГБ НААН (2013 р.).

5 років тому, відповідно до напряму науково-дослідної роботи і відповідно до Постанови Президії НААН України від 21 серпня 2013 р. (протокол № 14). – Центр історії аграрної науки змінив назву на Інститут

історії аграрної науки, освіти і техніки ННСГБ НААН. Інститут став єдиною у світі спеціалізованою інституцією, що вшановує діяльність й особливо пам'ять видатних учених, генеруючі ідеї яких на ниві галузевого дослідництва мають навіть світове піонерство.

Літ.: Вергунов В.А. Передумови появи, становлення та діяльність Національної академії аграрних наук України (до 85-річчя заснування) // Історія освіти, науки і техніки в Україні : Матеріали XI Всеукраїнської конференції молодих учених та спеціалістів / Акад. наук. вищ. шк. України; редкол. : В.А. Вергунов, О.П. Анікіна, А.С. Білоцерківська [та ін.]. – Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2016. – С. 32.

Календар знаменних і пам'ятних дат в історії сільськогосподарської дослідної справи України (2013 р.)

5 років з часу заснування Національною науковою сільськогосподарською бібліотекою Національної академії аграрних наук України наукового видання «Календаря знаменних і пам'ятних дат в історії сільськогосподарської дослідної справи України».

Видання покликане сприяти забезпеченню науковців, фахівців, урядових і бізнесових структур, а також інших користувачів, причетних до аграрної сфери, необхідною інформацією шляхом подання хронологічного переліку визначних і пам'ятних дат еволюційного поступу галузевої науки в Україні. Провідною ідеєю є персоніфіковане наповнення – біографічні, бібліографічні й інші відомості про життя та діяльність провідних, визнаних вітчизняних учених-аграріїв.

Виходить 1 раз у рік.

Літ.:Календар знаменних і пам'ятних дат в історії сільськогосподарської дослідної справи України на 2017 рік / НААН,ННСГБ; уклад. : В.А. Вергунов, І.С.Бородай, Н.П. Коваленко, С.Д. Коваленко, Н.Б. Щебетюк. – К., 2016. – С. 2-4, 260.

Серія«Інформаційно-бібліографічні ресурси агропромисловому виробництву України» (2013 р.).

5 років з часу заснування серії Національною науковою сільськогосподарською бібліотекою Національної академії аграрних наук України з метою репрезентації вітчизняних та зарубіжних видань з фондів ННСГБ НААН.

Станом на сьогодні вийшло 3 покажчики.

Джерело : Національна наукова сільськогосподарська бібліотека : офіц. портал. – Режим доступу : http://dnsgb.com.ua/pro_biblioteku_centr_istoriii_agrarnoii_nauki.html

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

Алієв Д. А. огли 141
Ангеліна П. М. 9
Андрійчук В. Г. 89
Атанасов А. І. 154
Бащенко М.І. 102
Берднiков О. М. 67
Бикін А. В. 153
Білик Ю. Д. 167
Боднарчук Л. І. 10
Бойко А. Л. 111, 112
Бондаренко Ю. В. 113, 114
Боровик О. Г. 186
Борщ М. С. 75
Бузанов І. Ф. 35, 36
Бурденюк-Тарасевич Л.А. 140, 141
Буряк Є. І. 93
Бутинець Ф. Ф. 178
Вараді Л. 147
Вербицький П. І. 5
Вернадський В.І. 23
Вишневська О.В. 171
Вірник Д. Ф. 47, 48
Власов В. І. 109
Волинець Л. К. 123
Гадзало Я. М. 151
Гарасим П. М. 138
Горлач А. А. 78
Горова Т. К. 134
Гребень Л. К. 52
Гудзинський О. Д. 110
Гузєв І. В. 8
Гусаков В. Г. 98
Даниленко А. С. 106
Даниленко Й. А. 74
Дідківський В. О. 184
Добротворцева О.В. 38
Долгушин Д. О. 70
Доротюк Е. М. 133
Дорош І.Й. 13, 14
Достоєвський П. П. 142
Дудар Т. Г. 144
Єгоров Б. В. 155
Єнкен Б. К. 17
Захаренко М. О. 119
Захарчук О.В. 122, 123
Зінчук М. П. 32
Зубенко В. Ф. 49, 50
Зубець М. В. 30, 31
Іваницький Б. Г. 25
Іздепський В. Й. 158
Кабанець В. М. 201
Калиновський Г. М. 120
Каленич Ф.С. 137
Кандиба В. М. 55
Карташов М. І. 18
Кваша С. М. 166
Кирилів Я. І. 157
Кириченко В. П. 45
Клецький Л. М. 27
Ключко П.Ф. 65
Книга М. І. 56
Кобизєва Л.Н. 165
Козубенко Л.В. 130
Колесніков О. І. 69
Копань К.М. 152
Косенко М. В. 59
Коцюмбас І. Я. 128
Красніков Г. А. 38
Красніченко О. Л. 172
Крупський М. К. 82
Кусень С.Й. 11, 12
Куценко В.С. 92
Кучер А.О. 149, 150
Лайко П. А. 51
Левицький А. П. 179, 180
Лемішко П. М. 77
Лінник М. К. 199
Логгінов Б. Й. 48
Майданник А.С. 39
Марков Ю. М. 195
Матрос О.П. 185
Медведєв М. І. 83
Мелконян М. В. 26, 27

Мельник С. О. 28
Мельничук Д.О. 180
Мельничук М. Д. 117
Месель-Веселяк В. Я. 159
Міланко О. Я. 196
Мовчан В.А. 83, 84
Молодик М. В. 60
Мороз О. В. 100
Мосіюк П. О. 107
Музика Л.П. 202
Мусійко О. С. 57
Найдьонова В. О. 53
Наумець З. П. 191
Нетіс І.Т. 182
Нікітін М. Г. 81
Носаль П.Д. 85, 86
Олійник В. М. 12
Олійник Я. С. 87
Онищенко О. М. 62, 63
Опря А. Т. 88
Осипов І. П. 64
Осташко Ф. І. 20, 21
Паєнок С.М. 44
Панікар І. І. 131
Панчук О. Я. 90
Пасхавер Б.Й. 96
Петренко І. П. 175
Петренкова В. П. 197
Пістун М. Д. 132
Помітун Ф.І. 135, 137
Приймачук Л.С. 188
Прістер Б. С. 104
Прозора К. Й. 7
Прокопа І. В. 176
Пузік В. К. 187
Пшеничний П. Д. 72
Радченко П. М. 170
Розгоні І. І. 101
РомащенкоМ. І. 161
Руснак П. П. 71
Рябчик О. А. 114
Савіч П. В. 43
Савчук Д. І. 43
Сапєгін А. О. 79
Сардак М. О. 99
Семполовський Л. Л. 29, 30
Сичевський М. П. 190
Славов В. П. 146
Сніговий В. С. 76
Снітинський В. В. 95
Страхоліс І. М. 202
Строна І. Г. 81
Тарасюк С. І. 189
Тимченко В. Н. 160
Толмачов І. М. 6, 7
Третевич В.І. 63
Тринько Р. І. 147
Ушкалов В. О. 193
Ушкаренко В. О. 125, 127
Фальц-Фейн Ф.Є. 34, 35
Фільов Д. С. 66
Хареба В. В. 163
Худолій Л. М. 124
Цапко Ю.Л. 203
Цибенко К. І. 169
Циков В. С. 174
Черевко Г. В. 94
Чернюк Л. Г. 121
Чупіс А. В. 150
Шаблій В. Я. 37
Шарапа Г.С. 103, 104
Шліхтер О. Г. 58
Шулейкін О. Д. 46
Шумейко А.І. 139
Юзефович А. Е. 127
Яната О. А. 41, 42
Янголь А. М. 21
Яремчук І. Г. 200
Ярослав С. Ю. 22
Яценко О. Ю. 15, 16
Яцик А. В. 115, 116

ЗМІСТ

ВІД УКЛАДАЧІВ 3

РОЗДІЛ І. ІСТОРИЧНІ ПОСТАТІ 5

СІЧЕНЬ 5
Вербицький П.І. 5
Толмачов І.М 6
Прозора К. Й 7
Гузєв І. В 8
Ангеліна П. М 9
Боднарчук Л. І 10
Кусень С.Й 11
Олійник В. М 12
Дорош І. Й 13
Яценко О. Ю 15
Єнкен Б. К 17
Карташов М. І 18
Осташко Ф.І 20
Янголь А. М 21
ЛЮТИЙ 22
Ярослав С. Ю 22
Вернадський В.І 23
БЕРЕЗЕНЬ 25
Іваницький Б. Г 25
Мелконян М. В 26
Клецький Л. М 27
КВІТЕНЬ 28
Мельник С. О 28
Семполовский Л.Л 29
Зубець М. В 30
Зінчук М. П 32
Фальц-Фейн Ф.Є 34
Шаблій В. Я 35
Бузанов І. Ф 36
ТРАВЕНЬ 38
Добротворцева О.В 38
Красніков Г. А 38
Майданник А.С 40
Яната О. А 41
ЧЕРВЕНЬ 43
Савчук Д.І 43
Савіч П.В 44
Кириченко В. П 45

Паєнок С.М…….…….. 46
Шулейкін О. Д……..... 46
ЛИПЕНЬ……. 47
Вірник Д. Ф……..…. 47
Логгінов Б. Й…….…... 48
Зубенко В. Ф…… 49
Лайко П. А……..... 51
СЕРПЕНЬ…….... 52
Гребень Л. К……..…. 52
Найдьонова В. О……..…. 53
Кандиба В. М…… 55
Книга М. І……..... 56
Мусійко О. С……..... 57
ВЕРЕСЕНЬ……..... 58
Шліхтер О. Г…….…. 58
Косенко М. В……..….. 59
Молодик М. В…….…. 60
Онищенко О. М…… 62
ЖОВТЕНЬ…….... 63
Третевич В.І…….…… 63
Осипов І. П…….….. 64
Ключко П.Ф……..…. 65
Фільов Д. С……... 66
Бердніков О. М…….…. 67
Колесніков О. І……. 69
Долгушин Д. О…….…… 70
ЛИСТОПАД…….…… 71
Руснак П. П…….…….. 71
Даниленко Й. А…….……... 73
Борщ М. С…… 75
Сніговий В. С……..... 76
Лемішко П. М……..……. 77
Горлач А. А……..……. 78
ГРУДЕНЬ……..……..…..... 79
Сапєгін А. О…….……. 79
Нікітін М. Г……..……. 81
Строна І.Г……..…… 81
Крупський М. К……..…….. 82
Медведєв М. І……..……..... 84
Мовчан В.А……..……. 84
Носаль П.Д……..…….. 85

РОЗДІЛ ІІ. ВИЗНАЧНІ ДІЯЧІ СУЧАСНОСТІ 87

СІЧЕНЬ 87
Олійник Я. С. 87
Опря А. Т. 88
Андрійчук В. Г. 89
Панчук О. Я. 90
Куценко В.С. 92
Буряк Є. І. 93
ЛЮТИЙ 94
Черевко Г. В. 94
Снітинський В. В. 95
Пасхавер Б.Й. 96
Гусаков В. Г. 98
Сардак М.О. 99
Мороз О. В. 100
Розгоні І.І. 101
БЕРЕЗЕНЬ 102
Бащенко М.І. 102
Шарапа Г.С. 103
Прістер Б. С. 104
Даниленко А. С. 106
Мосіюк П. О. 108
Власов В. І. 109
Гудзинський О. Д. 110
Бойко А. Л. 111
Бондаренко Ю.В. 113
Рябчик О. А. 114
КВІТЕНЬ 115
Яцик А. В. 115
Мельничук М. Д. 117
Захаренко М. О. 119
Калиновський Г. М. 120
Чернюк Л. Г. 121
Захарчук О. В. 122
ТРАВЕНЬ 123
Волинець Л. К. 123
Худолій Л. М. 124
Ушкаренко В. О. 125
Юзефович А. Е. 127
Коцюмбас І. Я. 128
Козубенко Л.В. 130
Панікар І. І. 131
Пістун М. Д. 132

Доротюк Е. М…….. 133
Горова Т. К…….. 134
Помітун Ф. І……. 135
ЧЕРВЕНЬ…….. 137
Каленич Ф.С……. 137
Гарасим П.М……..…….. 138
Шумейко А.І…… 139
Бурденюк-Тарасевич Л.А…… 140
Алієв Д. А. огли…….. 141
ЛИПЕНЬ……..... 143
Достоєвський П. П…….. 143
Дудар Т. Г……..... 144
Славов В. П…….. 146
Вараді Л…… 147
Тринько Р. І……. 148
Кучер А. О…….. 149
СЕРПЕНЬ……..... 150
Чупіс А. В……... 150
Гадзало Я. М……... 151
Бикін А. В……... 153
Атанасов А.І…… 154
Єгоров Б. В…….. 155
Кирилів Я. І…….. 157
ВЕРЕСЕНЬ…… 158
Іздепський В.Й……... 158
Месель-Веселяк В.Я…….. 159
Тимченко В. Н…… 160
РомащенкоМ.І…… 161
Хареба В. В……... 163
Кобизєва Л.Н…….. 165
Кваша С. М…….. 166
ЖОВТЕНЬ……..... 167
Білик .Ю. Д…….. 167
Цибенко К. І…… …..... 169
Радченко П. М……..... 170
Вишневська О. В…… 171
Красніченко О. Л……... 172
Циков В. С……... 174
Петренко І. П……... 175
ЛИСТОПАД……... 176
Прокопа І. В……..... 176
Бутинець Ф. Ф…… 178
Левицький А. П……... 179
МельничукД.О…….. 180

Нетіс І.Т…… 182
Дідківський В. О…… 184
Матрос О.П…… 185
Боровик О. Г…… 186
Пузік В. К…… 187
Приймачук Л. С…… 188
Тарасюк С. І…… 189
Сичевський М. П…… 190
ГРУДЕНЬ…… 192
Наумець З. П…… 192
Ушкалов В. О…… 193
Марков Ю. М…… 194
Міланко О. Я…… 196
Петренкова В. П…… 197
Лінник М. К…… 199
Яремчук І. Г…… 200
Кабанець В.М…… 201
Музика Л. П…… 202
Страхоліс І. М…… 202
Цапко Ю.Л…… 203

РОЗДІЛ ІІІ. ЗНАМЕННІ ПОДІЇ ТА ПАМ'ЯТНІ ДАТИ…… 204

«Культура цукрового буряку»…… 204
Нова система освіти…… 204
Імператорське товариство сільського господарства Південної Росії…… 204
Магарачське училище…… 205
Селянська реформа 1848 р. в Галичині, на Буковині та Закарпатті…… 205
Перший Воронцовський маяк…… 206
Уманське училище землеробства і садівництва…… 206
Кирияківське дослідне поле…… 207
Морфолого-генетичне грунтознавство…… 207
Деребчанське дослідне поле…… 207
Агрохімічна лабораторія Київського землеробського інституту…… 207
Заповідання найстарішої ділянки заповідного степу «Стара»… 208
Національний університет біоресурсів і природокористування 208
Практична школа садівництва та городництва…… 209
Ялтушківська дослідно-селекційна станція Інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків…… 209
Петрівська школа садових робітників …… 210
Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва НААН…… 210

Перша конференція Українських студентських громад…….. 211
Перша зоотехнічна дослідна станція……..…… 211
Сумська районна сільськогосподарська дослідна станція……... 212
Декрет про племінне тваринництво……... 212
«Державний вісник»…… 212
Комісія з вироблення законопроекту про заснування
Української академії наук (УАН)……... 213
Національна академія наук України…….…. 213
Одеський сільськогосподарський інститут…….……. 215
Рада народних міністрів Української Держави ……...… 215
Секція ґрунтознавства……...….. 215
Сільськогосподарський вчений комітет України……. 216
Статут Всеукраїнської академії наук (ВУАН)…….…. 217
Український геологічний комітет…….……. 217
Фонд імені С.Ф. Третьякова…….……... 217
Всеукраїнська спілка з насинництва……..…… 218
Київська дослідна станціяз наукової організації праці…… 218
Перший з'їзд грунтознавців…… 218
«Положення про управління і ведення сільськогосподарською
дослідною справою в УСРР»…….…… 219
«Вісник Національної академії наук України»……. 219
Інститут економіки сільського господарства …….….. 219
Київський краєвий інститут патології та гігієни праці…… 220
Науково-Консультаційна рада…….…... 220
Український науково-дослідний інститут агрохімії і
ґрунтознавства…….…… 220
Херсонський сільськогосподарський інститут……..… 221
Всесоюзне товариство ґрунтознавців (ВТГ)……..… 221
Постанова «Про відновлення роботи Книжкової палати»…… 221
Інститут геронтології Академії медичних наук СРСР……..… 221
Сорт пшениці Миронівська 808…….…… 222
Інститут картоплярства НААН…….…… 222
Миронівський інститут пшениці імені В.М. Ремесла НААН….. 222
Донецька протиерозійна дослідна станція…… 223
Серія «Академіки Національної академії аграрних наук
України» …….…… 224
Серія «Бібліографія вчених-аграріїв України»……..… 224
Постанова «Про створення Державної наукової
сільськогосподарської бібліотеки Української академії
аграрних наук»……. 224
Серія «Відомі вчені-природознавці та освітяниУкраїни»…….. 225
Серія«Члени-кореспонденти Національної академії аграрних
наук України»……..…. 225
Соціально-бібліотечний проект «Історія малих міст України»... 225

Інститут історії аграрної науки, освіти та техніки ННСГБ НААН……..……. 225
Календар знаменних і пам’ятних дат в історії сільськогосподарської дослідної справи України……..… 226
Серія«Інформаційно-бібліографічні ресурси агропромисловому виробництвуУкраїни»…… 226

***ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК*……..….** 227

***ДОДАТКИ*……** 235

ДОДАТКИ

БІОБІБЛІОГРАФІЧНІ ТА ІСТОРИКО-БІБЛІОГРАФІЧНІ СЕРІЇ ННСГБ НААН (1998–2017)

І. ***Біобібліографічна серія***
«Академіки Національної академії аграрних наук України»
ЗаснованаННСГБ НААН у 1998 р.

1. **АВІДЗБА Анатолій Мканович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1982–2008 роки / УААН, ДНСГБ, Нац. ін-т винограду і вина «Магарач» ; уклад. В. А. Вергунов, О. П. Анікіна, О. А. Можарова, Л. Б. Клімова-Дончук ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. М. В. Зубець. – К. : Аграр. наука, 2009. – 104 с. : портр.
2. **БАБИЧ Анатолій Олександрович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1963–2002 роки / УААН, ЦНСГБ, Ін-т кормів ; упоряд. Т. Ф. Дерлеменко, Л. Д. Полякова, Л. А. Кириленко ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. М. В. Зубець, А. Г. Степаненко. – К. : Аграр. наука, 2003. – 178 с. : портр.
3. **БАРАБАШ Орест Юліанович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1963–2002 роки / УААН, ЦНСГБ, Нац. аграр. ун-т ; уклад. В. А. Вергунов, Т. Ф. Дерлеменко, З. І. Варга, Л. А. Кириленко ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. М. В. Зубець, Д. О. Мельничук ; нарис Л. Фросевича.– К. : ІАЕ, 2002. – 91 с. : портр.
4. **БАРАБАШ Орест Юліанович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1963–2007 роки. До 75-річчя від дня народж. / УААН, ДНСГБ, Нац. аграр. ун-т ; уклад. В. А. Вергунов, Т. Ф. Дерлеменко, Л. А. Кириленко ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. М. В. Зубець, Д. О. Мельничук ; нарис Л. Фросевича. – 2-ге вид., доп. – К. : Аграр. наука, 2007. – 112 с. : портр.
5. **БАЩЕНКО Михайло Іванович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1983–2008 роки / УААН, ДНСГБ, Черкас. ін-т АПВ ; уклад. В. А. Вергунов, Т. Ф. Дерлеменко, І. П. Блащук, Г. В. Дишлева ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. М. В. Зубець ; авт. нарису В. П. Буркат. – К. : Аграр. наука, 2008. – 88 с. : портр.
6. **БОГДАНОВ Григорій Олександрович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1951–2009 роки / НААН, Ін-т тваринництва, ДНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, Т. Ф. Дерлеменко, О. П. Анікіна, Є. В. Руденко, В. В. Кунець, Т. М. Очковська, Л. В. Гончаренко ; наук. ред. В. А. Вергунов, авт. вступ. ст. М. В. Зубець. – Х., 2010. – 102 с. : портр.
7. **БОГДАНОВ Григорій Олександрович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1951–2012 роки. До 85-річчя від дня народж. / НААН, ННСГБ, Ін-т тваринництва ; уклад. В. А. Вергунов, О. П. Анікіна, Л. А. Кириленко, Є. В. Руденко, В. В. Кунець, Л. В. Гончаренко, Н. В. Камишан ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. Я.М. Гадзало ; пер. англ. Ю. Є. Андренко. – Х., 2015. – 161 с. : портр.
8. **БУРКАТ Валерій Петрович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1963–1998 роки / УААН, ЦНСГБ, Ін-т розведення і генетики тварин ; упоряд. Т. Ф. Дерлеменко, Л. Д. Полякова, Л. А. Кириленко, З. І. Варга ; наук. ред. М. С. Слободяник ; авт. вступ. ст. М. В. Зубець. – К. : Аграр. наука, 1999. – 88 с. : портр.
9. **БУРКАТ Валерій Петрович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1963–2008 роки / УААН, Ін-т розведення і генетики тварин ; уклад. В. І. Фасоля, С. І. Ковтун ; авт. вступ. ст. М. В. Зубець.– 2-ге вид., доп. – К. : Аграр. наука, 2009.– 310 с. : портр.
10. **ВАСИЛЕНКО Петро Мефодійович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1933–1999 роки / УААН, ЦНСГБ, Нац. аграр. ун-т ; упоряд. Т. Ф. Дерлеменко, Л. Д. Полякова, Д. В. Устиновський, З. І. Варга, В. М. Булгаков, Д. Г. Войтюк ; наук. ред. Г. Г. Хурманець ; авт. вступ. ст. М. В. Зубець, Д. О. Мельничук. – К. : Аграр. наука, 2000. – 128 с. : портр.
11. **ВЛАСЕНКО Володимир Максимович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за

1965–2004 роки / УААН, ДНСГБ, Білоцерк. держ. аграр. ун-т ; упоряд. М. О. Сокольська, С. О. Заїка, Д. Я. Тимошенко ; наук. ред. Г. Г. Харута, В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. М. В. Зубець. – Біла Церква : БДАУ, 2004. – 112 с. : портр.

12. **ВЛАСОВ Вячеслав Всеволодович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1998–2017 роки / НААН, ННСГБ, ННЦ «ІВіВ ім. В.Є. Таїрова; уклад. : В. А. Вергунов, Н.Б. Щебетюк, Г. В. Бурлак, Н. А. Мулюкіна, В. М. Суховілова, І. В. Белоус, Л. П. Гінгін; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. Я. М. Гадзало. – Одеса : ННЦ «ІВіВ ім. В.Є. Таїрова», 2017. – 164 с. – : портр.

13. **ВЛІЗЛО Василь Васильович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1985–2010 роки / НААН, ДНСГБ, Ін-т біології тварин ; уклад. В. А. Вергунов, Р. С. Федорук, Р. Я. Іскра, Г. П. Нелипа, Л. А. Кириленко ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. М. В. Зубець. – К. : Аграр. наука, 2011. – 112 с. : портр.

14. **ГЛАДІЙ Михайло Васильович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1993–2015 роки / НААН, ННСГБ, Ін-т розведення і генетики тварин ім. М. В. Зубця ; уклад. В. І. Фасоля, І. С. Бородай, О. І. Мохначова ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. Я. М. Гадзало ; авт. нарису Ю. Г. Пригорницький. – К. : Аграр. наука, 2015. – 207 с. : портр.

15. **ГОЛІК Віктор Степанович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1965–2007 роки / УААН, ДНСГБ, Ін-т рослинництва ім. В. Я. Юр'єва ; уклад. В. А. Вергунов, О. В. Голік, Т. Ф. Дерлеменко, Л. А. Кириленко ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. М. В. Зубець. – К. : Аграр. наука, 2007. – 88 с. : портр.

16. **ГОЛОВКО Анатолій Миколайович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1986–2011 роки. До 50-річчя від дня народж. / НААН, ДНСГБ, Держ. наук.-контрол. ін-т біотехнології і штамів мікроорганізмів ; уклад. В. А. Вергунов, О. П. Анікіна, В. О. Ушкалов, Н. В. Іващенко, О. І. Гордієнко ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. М. В. Присяжнюк. − К. : Аграр. наука, 2011. − 128 с. : портр.

17. **ГРИЦИНЯК Ігор Іванович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1998–2016 роки. До 60-річчя від дня народж. / НААН, ННСГБ, Ін-т риб. госп-ва ; уклад. В. А. Вергунов, С. Д. Коваленко, Н. Й. Тушницька, Т. М. Швець ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. Я. М. Гадзало. – Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2016. – 124 с. : портр.

18. **ГУДКОВ Ігор Миколайович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1960–2005 роки / УААН, ДНСГБ, Нац. аграр. ун-т ; уклад. В. А. Вергунов, Т. Ф. Дерлеменко, О. Д. Петілова, Л. А. Кириленко ; наук. ред. В. А. Вергунов ; вступ. ст. М. В. Зубця, Д. О. Мельничука ; нарис А. А. Булаха. – К. : Аграр. наука, 2005. – 150 с. : портр.

19. **ДЕМ'ЯНЕНКО Микола Якович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1969–2005 роки / УААН, ННЦ «Ін-т аграр. економіки», ДНСГБ ; упоряд. В. М. Алексійчук, Л. Д. Тулуш, Л. Г. Сливкіна, Т. Ф. Дерлеменко, Г. П. Бондаренко, С. В. Кравчук ; наук. ред. Г. Г. Кірейцев, В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. М. В. Зубець, П. Т. Саблук. – К. : ННЦ «ІАЕ», 2005. – 213 с. : портр.

20. **ДЕМ'ЯНЕНКО Микола Якович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1969–2015 роки / НААН, ННЦ «Ін-т аграр. економіки», ННСГБ ; уклад. В. М. Алексійчук, О. П. Анікіна, В. А. Вергунов, В. М. Жук, Н. Л. Жук, Л. А. Кириленко, М. І. Кісіль, Б. В. Мельничук, С. А. Навроцький, О. Д. Радченко, П. А. Стецюк, Л. Д. Тулуш ; наук. ред. В. А. Вергунов, В. М. Жук ; авт. вступ. ст. М. Я. Гадзало, Ю. О. Лупенко, В. М. Жук. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : ННЦ «ІАЕ», 2015. – 320 с. : портр.

21. **ЄЖОВ Валерій Микитович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1973–2009 роки / УААН, ДНСГБ, Нац. наук. центр – Нікіт. ботан. сад ; упоряд. В. А. Вергунов, О. П. Анікіна, Г. С. Захаренко, Н. Г. Бернар ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. М. В. Зубець. – К. : Аграр. наука, 2009. – 104 с. : портр.

22. **ЗУБЕЦЬ Михайло Васильович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1966–1999 роки / УААН, ЦНСГБ, Ін-т розведення і генетики тварин ; упоряд. Т. Ф. Дерлеменко, Л. Д. Полякова, Л. А. Кириленко, З. І. Варга ; наук. ред. М. С. Слободяник ; авт. вступ. ст.

М. В. Гладій. – К. : Аграр. наука, 1999. – 148 с. : портр.

23. **ЗУБЕЦЬ Михайло Васильович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1966–2008 роки. До 70-річчя від дня народж. Президента УААН / УААН, ДНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, М. І. Свояченко, Т. Ф. Дерлеменко, О. П. Анікіна, Л. А. Кириленко ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. Б. Є. Патон ; авт. нарису А. Г. Веретьохін. – 2-ге вид., доп. – К. : Аграр. наука, 2008. – 264 с. : портр.

24. **ЗУБЕЦЬ Михайло Васильович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1966–2012 роки. /НААН, ННСГБ, Ін-т розведення і генетики тварин ; уклад. В. А. Вергунов, М. М. Зубець, Т. Ф. Дерлеменко, О. П. Анікіна, І. С. Бородай, Л. А. Кириленко ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. В. Ф. Петриченко ; авт. нарису А. Г. Веретьохін, М. І. Свояченко. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К. : ННЦ «ІАЕ», 2014. – 372 с. : портр.

25. **ІБАТУЛЛІН Ільдус Ібатуллович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1974–2005 роки / УААН, ДНСГБ, Нац. аграр. ун-т ; уклад. В. А. Вергунов, М. Я. Кривенок, Т. Ф. Дерлеменко, О. П. Анікіна ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. М. В. Зубець, Д. О. Мельничук. – К. : Аграр. наука, 2006. – 72 с. : портр.

26. **КИРИК Микола Миколайович :** біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1964–2007 роки. До 70-річчя від дня народж. / УААН, ДНСГБ, Нац. аграр. ун-т ; уклад. В. А. Вергунов, Т. Ф. Дерлеменко, Л. А. Кириленко, Л. П. Полозенко, М. Й. Піковський, Я. П. Хоменко ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. М. В. Зубець, Д. О. Мельничук ; нарис В. А. Обрамбальського. – К. : Аграр. наука, 2008. – 116 с. : портр.

27. **КИРИЧЕНКО Віктор Васильович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1975–2010 роки / НААН, ДНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, В. М. Ожерєльєва, О.П. Анікіна ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. М. В. Зубець ; авт. нарису М. М. Гаврилюк. – К. : Аграр. наука, 2010. – 118 с. : портр.

28. **КОВАЛЕНКО Петро Іванович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1967–1998 роки / УААН, ЦНСГБ, Ін-т гідротехніки і меліорації ; упоряд. Т. Ф. Дерлеменко, Л. Д. Полякова, Л. Ф. Самусова ; наук. ред. М. С. Слободяник ; авт. вступ. ст. М. В. Зубець. – К. : Аграр. наука, 1999. – 68 с. : портр.

29. **КОЗИРЬ Володимир Семенович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1967–2006 роки. До 70-річчя від. дня народж. / УААН, ДНСГБ, Ін-т тваринництва центр. р-нів ; уклад. В. А. Вергунов, Т. Ф. Дерлеменко, Л. А. Кириленко, В. І. Левченко ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. М. В. Зубець. – К. : Аграр. наука, 2007. – 124 с. : портр.

30. **КРАВЧЕНКО Владислав Андрійович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1969–2008 роки / УААН, ДНСГБ, Держ. п-во «Наук.-досл. і навч. центр закритого ґрунту «Пуща-Водиця» ; уклад. В. А. Вергунов, Т. Ф. Дерлеменко, Л. А. Кириленко, О. П. Анікіна ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. М. В. Зубець. – К. : Аграр. наука, 2009. – 124 с. : портр.

31. **КУЧКО Анатолій Андрійович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1976–1999 роки / УААН, ДНСГБ, Ін-т картоплярства ; уклад. О. М. Опанасенко, Т. Ф. Дерлеменко, І. М. Хоменко ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. М. В. Зубець. − К. : Аграр. наука, 2006. − 83 с. : портр.

32. **ЛЕБІДЬ Євген Макарович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1967–2007 роки / УААН, ДНСГБ, Ін-т зерн. госп-ва ; уклад. В. А. Вергунов, Т. Ф. Дерлеменко, І. Є. Федоренко, Л. А. Кириленко ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. М. В. Зубець. – К. : Аграр. наука, 2007. – 96 с. : портр.

33. **ЛІСОВИЙ Михайло Павлович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1959–1999 роки / УААН, ЦНСГБ, Ін-т захисту рослин ; упоряд. О. В. Манько, Т. Ф. Дерлеменко, Л. Д. Полякова ; наук. ред. М. С. Слободяник ; вступ. ст. О. В. Манька. – К. : Аграр. наука, 1999. – 62 с. : портр.

34. **ЛУКІНОВ Іван Іларіонович (1927–2004)** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1954–2004 роки. До 80-річчя від дня народж. / УААН, ДНСГБ, Ін-т тваринництва центр. р-нів ; уклад. В. В. Юрчишин, Л. С. Боденчук, Т. В. Лукінова ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт.

вступ. ст. М. В. Зубець. – К. : Аграр. наука, 2007. – 189 с. : портр.

35. **ЛУПЕНКО Юрій Олексійович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1982–2017 роки / НААН, ННЦ «Ін-т аграр. економіки», ННСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, Л. А. Кириленко, Є. І. Лупенко, М. Й Малік, С. О. Пашко, Р. В. Шамота, Н. Б. Щебетюк ; наук. ред. В. А. Вергунов, М. Й. Малік. – К. : ННЦ «ІАЕ», 2017. – 204 с. : портр.

36. **МАЗУР Генріх Адольфович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1966–2006 роки / УААН, ДНСГБ, Нац. наук. центр «Ін-т землеробства УААН» ; уклад. В. А. Вергунов, Т. Ф. Дерлеменко, Л. А. Кириленко ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. М. В. Зубець. – К. : Аграр. наука, 2006. – 65 с. : портр.

37. **МАЛІК Микола Йосипович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1975–2014 роки / НААН, ННЦ «Ін-т аграр. економіки», ННСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, О. П. Анікіна,Л. А. Кириленко, Т. М. Клименюк ; наук. ред. В. А. Вергунов, О. Г. Шпикуляк ; авт. вступ. ст. В. Ф. Петриченко, Ю. О. Лупенко. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : ННЦ «ІАЕ», 2014. – 225 с. ; портр.

38. **МАРТИНЕНКО Іван Іванович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1954–1993 роки / УААН, ЦНСГБ, Нац. аграр. ун-т ; упоряд. Т. Ф. Дерлеменко, Л. Д. Полякова, Л. А. Кириленко ; наук. ред. М. С. Слободяник ; авт. вступ. ст. М. В. Зубець, Д. О. Мельничук. – К. : Аграр. наука, 1999. – 88 с. : портр.

39. **МЕСЕЛЬ-ВЕСЕЛЯК Віктор Якович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1966–2002 роки / УААН, Ін-т аграр. економіки, ЦНСГБ ; упоряд. Л. Г. Сливкіна, Т. Ф. Дерлеменко, Г. С. Щиголь, Н. В. Кривенко ; наук. ред. М. М. Федоров, В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. М. В. Зубець, П. Т. Саблук. – К. : ІАЕ УААН, 2003. – 182 с. : портр.

40. **МЕСЕЛЬ-ВЕСЕЛЯК Віктор Якович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1966–2008 роки / УААН, ННЦ «Ін-т аграр. економіки», ДНСГБ ; упоряд. Т. Ф. Дерлеменко, І. Г. Пасинок, О. В. Попова ; наук. ред. М. М. Федоров, В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. М. В. Зубець, П. Т. Саблук. – 2-ге вид., доп. – К. : ННЦ «ІАЕ», 2008.– 211 с. : портр.

41. **МЕСЕЛЬ-ВЕСЕЛЯК Віктор Якович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1966–2013 роки. До 75-річчя від дня народж. / НААН, ННСГБ, ННЦ «Ін-т аграр. економіки» ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, Л. А. Кириленко, І. Г. Пасинок, А. С. Криленко, Т. В. Легкун, І. М. Савеленко ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. М. В. Присяжнюк, В. Ф. Петриченко. – 3-тє вид., доп. – К. : ННЦ «ІАЕ», 2013. – 252 с. : портр.

42. **МУСІЄНКО Микола Миколайович заслужений професор Київського національного університету імені Тараса Шевченка** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1969–2008 роки / УААН, ДНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, Т. Ф. Дерлеменко, Л. А. Кириленко, Л. М. Боцманова, О. В. Ситар ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. М. В. Зубець, Л. В. Губерський ; авт. нарису Н. Ю. Таран. – К. : Аграр. наука, 2008. – 160 с. : портр.

43. **НОВАКОВСЬКИЙ ЛЕОНІД ЯКОВИЧ** : біобібліогр. покажч. наук. праць за 1965–2015 рр. До 80-річчя від дня народж. / НААН, ННСГБ ; уклад. А. М. Третяк, В. А. Вергунов, О. П. Канаш, В. О. Леонець, О. П. Анікіна, Т. Ф. Дерлеменко, Л. А. Кириленко ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. В. А. Гадзало. – К. : Аграр. наука, 2015. – 160 с. : портр.

44. **ОСТАШКО Федір Іванович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1952–2003 роки / УААН, ДНСГБ, Ін-т тваринництва ; упоряд. : А. Г. Веретьохін, Т. Ф. Дерлеменко, Г. С. Щиголь, Л. А. Кириленко ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. М. В. Зубець. – К. : Аграр. наука, 2004. – 103 с. : портр.

45. **ПАНАСЮК Броніслав Якович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1963–2007 роки / УААН, ДНСГБ, Київ. нац. екон. ун-т ; уклад. В. А. Вергунов, Т. Ф. Дерлеменко, О. П. Анікіна, Л. А. Кириленко ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. М. В. Зубець. − К. : Аграр. наука, 2007. − 131 с. : портр.

46. **ПЕРЕСИПКІН Володимир Федорович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1938–1998 роки / УААН, ЦНСГБ, Нац. аграр. ун-т ; упоряд. Т. Ф. Дерлеменко, Д. В. Устиновський, Л. А. Кириленко ; наук. ред. М. С. Слободяник ; вступ. ст. В. Я. Хоменка. – К. : Аграр. наука, 1999. – 88 с. : портр.

47. **ПОГОРІЛИЙ Леонід Володимирович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1959–2004 роки / УААН, ДНСГБ, Укр. наук.-досл. ін-т прогнозування та випробування техніки і технологій для с.-г. вир-ва ім. Леоніда Погорілого ; упоряд. М. П. Собчук, С. М. Коваль, В. О. Шейченко, Н. С. Таргоня, О. П. Шовтута, Т. В. Лученецька, Т. Ф. Дерлеменко ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. М. В. Зубець. – К. : Аграр. наука, 2004. – 134 с. : портр.

48. **РИБАЛКО Валентин Павлович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1960–2006 роки / УААН, ДНСГБ, Ін-т свинарства ім. О. В. Квасницького ; упоряд. В. А. Вергунов, Т. Ф. Дерлеменко, Л. А. Кириленко ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. М. В. Зубець. − К. : Аграр. наука, 2006. − 76 с. : портр.

49. **РИБАЛКО Валентин Павлович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1960–2016 роки. До 80-річчя від дня народж. / НААН, ННСГБ, Ін-т свинарства і АПВ НААН ; уклад. В. М. Волощук, В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, С. Д. Коваленко, Л. А. Кириленко, О. Ф. Сагло ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. Я. М. Гадзало. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Полтава : ТОВ «Фірма «Техсервіс», 2017. – 218 с. : портр.

50. **САБЛУК Петро Трохимович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1965–2000 роки / УААН, Ін-т аграр. економіки ; упоряд. Л. Г. Сливкіна, Л. О. Степаненко, Г. М. Пустовіт ; наук. ред. В. Я. Месель-Веселяк, М. М. Федоров ; авт. вступ. ст. А. А. Фесина. – К. : ІАЕ УААН, 2001. – 131 с. : портр.

51. **САБЛУК Петро Трохимович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1965–2006 роки / УААН, ННЦ «Ін-т аграр. економіки» ; упоряд. Л. Г. Сливкіна, Л. О. Степаненко, Г. М. Пустовіт ; наук. ред. В. Я. Месель-Веселяк, М. М. Федоров, В. І. Власов ; авт. вступ. ст. В. В. Юрчишин, А. А. Фесина, І. А. Микитенко. – 2-ге вид., доп. – К. : ННЦ «ІАЕ», 2006. – 258 с. : портр.

52. **САБЛУК Петро Трохимович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1965–2011 роки. До 70-річчя від дня народж. / НААН, ДНСГБ, ННЦ «Ін-т аграр. економіки» ; упоряд. В. А. Пулім, І. А. Микитенко, І. С. Стасевич, О. В. Ковальова, О. П. Анікіна, Л. Г. Сливкіна, О. В. Овсянніков, Л. В. Головко, Н. В. Кривенко, Л. О. Степаненко, Г. М. Пустовіт ; наук. ред. В. Я. Месель-Веселяк, В. А. Вергунов, М. М. Федоров, В. І. Власов ; авт. вступ. ст. М. Д. Безуглий. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К. : ННЦ «ІАЕ», 2011. – 258 с. : портр.

53. **САБЛУК Петро Трохимович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1965–2015 роки / НААН, ННСГБ, ННЦ «Ін-т аграр. економіки» ; уклад. В. А. Вергунов, Г. І. Саблук, О. П. Анікіна, Л. В. Головко, Г. М. Пустовіт, Л. А. Кириленко, Л. Л. Ткач ; наук. ред. М. Ф. Кроопивко, В. А. Вергунов, В. В. Россоха. – 4-те вид., перероб. і доп. – К. : ННЦ «ІАЕ», 2017. – 467 с. : портр.

54. **САВЧЕНКО Юрій Іванович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1963–2008 роки / УААН, ДНСГБ, Ін-т сіл. госп-ва Полісся ; уклад. В. А. Вергунов, Т. Ф. Дерлеменко, О. П. Анікіна, Л. А. Кириленко ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. М. В. Зубець. – К. : Аграр. наука, 2009. – 100 с. : портр.

55. **САЙКО Віктор Федорович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1965–2000 роки / УААН, ЦНСГБ, Ін-т землеробства ; упоряд. Т. Ф. Дерлеменко, Л. Д. Полякова, З. І. Варга, О. І. Предко ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. М. В. Зубець. – К. : Аграр. наука, 2001. – 136 с. : портр.

56. **Член-кореспондент Української академії аграрних наук СИТНИК Віктор Петрович** : до 60-річчя від дня народж. першого віце-президента Укр. акад. аграр. наук : [біобібліогр. покажч.] / УААН, ЦНСГБ ; упоряд. Т. Ф. Дерлеменко, Л. А. Кириленко, Л. Д. Полякова ; наук. ред. М. С. Слободяник ; авт. вступ. ст. М. В. Зубець. – К. : Аграр. наука, 1999. – 88 с. : портр.

57. **СИТНИК Віктор Петрович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1966–2008 роки. До 70-річчя від дня народж. першого віце-президента УААН / УААН, ДНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, Т. Ф. Дерлеменко, О. П. Анікіна, Л. А. Кириленко ; наук. ред. В. А. Вергунов ; літ. ред. А. Г. Веретьохін ; авт. вступ. ст. М. В. Зубець. – 2-ге вид., доп. – К. : Аграр. наука, 2009. – 116 с. : портр.

58. **СНІТИНСЬКИЙ Володимир Васильович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1975–2008 роки / УААН, ДНСГБ, Львів. нац. аграр. ун-т ; уклад. Л. А. Пинда, А. М. Куза, Н. В. Каганова, Т. Ф. Дерлеменко, О. П. Анікіна ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. М. В. Зубець. – К. : Аграр. наука, 2009. – 180 с. : портр.

59. **СОЗІНОВ Олексій Олексійович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1954–2000 роки / УААН, ЦНСГБ, Ін-т агроекології та біотехнології ; упоряд. Т. Ф. Дерлеменко, Л. Д. Полякова, Д. В. Устиновський, З. І. Варга, А. С. Щиголь, Л. А. Кириленко ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. М. В. Зубець.– К. : Аграр. наука, 2001.– 138 с. : портр.

60. **СОЗІНОВ Олексій Олексійович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1954–2009 роки. До 80-річчя від дня народж. / НААН, ДНСГБ ; упоряд. В. А. Вергунов, Т. Ф. Дерлеменко, О. П. Анікіна,Л. А. Кириленко, В. М. Товмаченко, В. Ю. Соколов ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. М. В. Зубець. – 2-ге вид., доп. – К. : Аграр. наука, 2010. – 180 с. : портр.

61. **СТЕГНІЙ Борис Тимофійович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1980–2011 роки / НААН, ДНСГБ, Нац. наук. центр «Ін-т експерим. і клініч. вет. медицини», Т-во НДП «Вет. медицина» ; уклад. В. А. Вергунов, О. П. Анікіна, Д. В. Вовк, П. В. Коваленко, У. М. Унковська, Н. П. Харитонова, О. М. Мандрик ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. М. Д. Безуглий ; пер. О. Є. Пазущан. – К. : Аграр. наука, 2011. – 264 с. : портр.

62. **ТАРАРІКО Олександр Григорович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1964–2005 роки / УААН, ДНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, Т. Ф. Дерлеменко, Л. А. Кириленко ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. М. В. Зубець. – К. : Аграр. наука, 2005. – 99 с. : портр.

63. **ТРЕГОБЧУК Валентин Михайлович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1966–2002 роки / УААН, ЦНСГБ, Ін-т економіки НАН України ; упоряд. Т. Ф. Дерлеменко, В. Ф. Кифорак, Н. М. Скурська, Л. Ю. Макаренко, К. Я. Тамарова ; наук. ред. В. А. Вергунов ; вступ. слово М. В. Зубця, І. І. Лукінова ; вступ. ст. Б. Й. Пасхавера, А. М. Третяка, А. Е. Юзефовича. – К. : ІАЕ УААН, 2002. – 142 с. : портр.

64. **ТРІШИН Олексій Костянтинович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1976–2012 роки. До 70-річчя від дня народж. / НААН, ДНСГБ, Ін-т тваринництва ; упоряд. В. А. Вергунов, О. П. Анікіна, В. В. Кунець, Л. В. Гончаренко ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. М. В. Зубець. – Х. : НТМТ, 2012. – 80 с. : портр.

65. **УШКАРЕНКО Віктор Олександрович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1965–2008 роки / УААН, ДНСГБ, Херсон. держ. аграр. ун-т ; уклад. В. В. Морозов, В. П. Коваленко, П. Н. Лазер, М. І. Федорчук, Н. В. Анічкіна ; наук. ред. В. А. Вергунов, В. В. Морозов ; авт. вступ. ст. М. В. Зубець. – Херсон : Вид-во ХДУ, 2008. – 116 с. : портр.

66. **ФЕДОРЕНКО Віталій Петрович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1976–2010 роки / НААН, ДНСГБ, Ін-т захисту рослин ; уклад. В. А. Вергунов, Т. Ф. Дерлеменко, Г. І. Сенкевич, О. П. Литвин, І. Ю. Маліш ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. М. В. Зубець ; авт. нарису Г. І. Сенкевич. – К. : Колобіг, 2010. – 118 с. : портр.

67. **ФУРДИЧКО Орест Іванович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1987–2012 роки. До 60-річчя від дня народж. / НААН, ДНСГБ, Ін-т агроекології і природокористування ; уклад. В. А. Вергунов, О. С. Дем'янюк, О. І. Дребот, О. П. Анікіна ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. М. Д. Безуглий, М. В. Зубець ; нарис О. І. Фурдичка. – К. : Аграр. наука, 2012. – 220 с. : портр.

68. **ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ Григорій Олександрович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1967–2005 роки / УААН, ДНСГБ, Нац. аграр. ун-т ; уклад. В. А. Вергунов, Т. Ф. Дерлеменко, Л. А. Кириленко, А. Й. Мазуркевич, М. І. Цвіліховський,

М. К. Потоцький ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. М. В. Зубець, Д. О. Мельничук. − К. : Аграр. наука, 2006. − 90 с. : портр.

69. **ЦИКОВ Валентин Сергійович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1966–2005 роки / УААН, ДНСГБ, Ін-т зерн. госп-ва ; уклад. А. В. Мінко, В. А. Вергунов ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. М. В. Зубець. – К. : Аграр. наука, 2006. – 84 с. : портр.

70. **ШЕВЧЕНКО Анатолій Михайлович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1967–2008 роки. До 70-річчя від дня народж. / УААН, ДНСГБ, Луган. ін-т АПВ ; уклад.В. А. Вергунов, Ю. І. Усатенко, Т. Ф. Дерлеменко, Л. А. Кириленко ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. М. В. Зубець ; нарис В. В. Кириченка. – К. : Аграр. наука, 2008. – 96 с. : портр.

71. **ШПИЧАКОлексій Михайлович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1969–2015 роки. До 75-річчя від дня народж. / НААН, ННЦ «Ін-т аграр. економіки», ННСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, О. П. Анікіна, Л. А. Кириленко, С. О. Пашко ; наук. ред. В. А. Вергунов, В. М. Жук ; авт. вступ. ст. Я. М. Гадзало, Ю. О. Лупенко, В. М. Жук. – К. : ННЦ «ІАЕ», 2016. – 426 с. : портр.

72. **ЮРЧИШИН Володимир Васильович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1956–1999 роки / УААН, ЦНСГБ, Ін-т аграр. економіки ; упоряд. Л. О. Степаненко, Л. Г. Сливкіна, Т. Ф. Дерлеменко, Л. Д. Полякова, Д. В. Устиновський ; наук. ред. М. С. Слободяник ; вступ. ст. О. М. Онищенка, В. М. Трегобчука, О. М. Шестопаль. – К. : ІАЕ УААН, 2000. – 112 с. : портр.

73. **ЮРЧИШИН Володимир Васильович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1956–2004 роки / УААН, ННЦ «Ін-т аграр. економіки», ДНСГБ ; упоряд. : Л. Г. Сливкіна, Т. Ф. Дерлеменко, Л. М. Шевченко ; наук. ред. В. А. Вергунов ; вступ. ст. В. Г. Андрійчука, О. М. Онищенка, В. М. Трегобчука, Л. М. Шевченка, О. М. Шестопаль. – 2-ге вид., доп. – К. : ННЦ «ІАЕ», 2005. – 165 с. : портр.

74. **ЮРЧИШИН Володимир Васильович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1956–2014 роки. До 90-річчя від дня народж. / НААН, ННСГБ, ННЦ «Ін-т аграр. економіки» ; уклад. В. А. Вергунов, О. П. Анікіна, Л. А. Кириленко, Л. В. Грабовська ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. Я. М. Гадзало. – 3-тє вид., доп. – К. : ННЦ «ІАЕ», 2015. – 196 с. : портр.

II. *Біобібліографічна серія*

«Члени-кореспонденти Національної академії аграрних наук України»

Заснована ННСГБ НААН у 2005 р.

1. **БЕРЕЗОВСЬКИЙ Микола Давидович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1967–2011 роки. До 75-річчя від дня народж. / НААН, ДНСГБ, Ін-т свинарства і агропром. вир-ва ; уклад. В. А. Вергунов, А. І. Березовська, О. Ф. Сагло, Л. А. Кириленко, О. П. Анікіна, Н. Б. Щебетюк ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. М. Д. Безуглий. – К., 2011. – 104 с. : портр.

2. **ВОЙТЮК Дмитро Григорович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1964–2009 роки / УААН, ДНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, О. П. Деркач, З. А. Шквира, О. П. Анікіна ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. М. В. Зубець, Д. О. Мельничук. – К. : Аграр. наука ; Ніжин : ПП Лисенко М. М., 2009. – 179 с. : портр.

3. **ГЕРМАН В'ячеслав Валентинович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1963–2009 роки. До 75-річчя від дня народж. / НААН, ДНСГБ, Держ. ком. вет. медицини України, Держ. наук.-контр. ін-т біотехнології і штамів мікроорганізмів ; уклад. В. А. Вергунов, О. П. Анікіна, В. О. Ушкалов, Н. В. Іващенко, Л. І. Акименко, О. І. Гордієнко ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. М. В. Зубець ; пер. Л. В. Ташути. – К. : Аграр. наука, 2011. – 98 с. : іл., портр.

4. **ГОЛОВКО Анатолій Миколайович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1986–2006 роки / УААН, ДНСГБ, Держ. наук.-контрол. ін-т біотехнології і штамів мікроорганізмів ; уклад. Н. В. Іващенко, В. О. Ушкалов, Л. І. Акименко, О. І. Гордієнко, Т. Ф. Дерлеменко, Л. В. Ташута ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. М. В. Зубець.–

К. : Аграр. наука, 2006. − 77 с. :портр. – До створення Укр. акад. аграр. наук.

5. **ГУЦУЛЯК** Григорій Дмитрович : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1976–2016 роки. До 70-річчя від дня народж. / НААН, ННСГБ, Ін-т агроекології і природокористування НААН ; упоряд. Ю. Г. Гуцуляк, В. А. Вергунов, О. П. Анікіна Л. А. Кириленко, М. С. Микитин, О. І. Шкуратов, Д. В. Багрійчук ; вступ. слово Я. М. Гадзала ; авт. нарисуА. М. Третяк, Д. С. Добряк, М. Г. Ступень.–Косів :Писаний Камінь, 2016. –120 с. : портр.

6. **ЄФІМЕНКО Михайло Якович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1973–2007 роки / УААН, Ін-т розведення і генетики тварин ; уклад. В. І. Фасоля ; наук. ред. В. П. Буркат ; авт. вступ. ст. М. В. Зубець. – К. : Аграр. наука, 2007. – 96 с. : портр.

7. **МАЗОРЕНКО Дмитро Іванович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1969–2011 роки / НААН, ДНСГБ, Харк. нац. техн. ун-т сіл. госп-ва ім. П. Василенка ; уклад. В. А. Вергунов, Л. М. Тіщенко, В. І. Жила, В. А. Войтов, О. П. Анікіна ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. М. Д. Безуглий. – Х. : Міськдрук, 2011. – 119 с. : портр.

8. **МАЛІК Микола Йосипович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1975–2004 роки / УААН, ННЦ «Ін-т аграр. економіки», ДНСГБ ; упоряд. Л. Г. Сливкіна, Т. Ф. Дерлеменко, Т. М. Клименюк, Л. В. Головко ; наук. ред. В. А. Вергунов, О. Г. Шпикуляк ; авт. вступ. ст. М. В. Зубець. – К. : ННЦ «ІАЕ», 2005. – 95 с. : портр.

9. **ПІДЛІСЕЦЬКИЙ Гліб Макарович :** біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1964–2013 роки. До 80-річчя від дня народж. / / НААН, ННСГБ, ННЦ «ІАЕ»; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, Л. А. Кириленко (ННСГБ), О.В. Захарчук, М.М. Могилова, Д.Ю. Соловей, Я.Ф. Навроцький (ННЙ «ІАЕ») ; наук. ред. В. А. Вергунов, О.Г. Шпикуляк ; авт. вступ. ст. Ю.О. Лупенко. – К. : ННЦ «ІАЕ», 2017. – 204 с. : портр.

10. **СІГАРЬОВА Діна Дмитрівна** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1967–2009 роки / УААН, ДНСГБ, Ін-т захисту рослин ; уклад. В. А. Вергунов, Т. Ф. Дерлеменко, В. П. Федоренко, О. П. Анікіна, Л. А. Кириленко ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. М. В. Зубець. – К. : Аграр. наука, 2010. –108 с. : портр.

11. **СЛАВОВВолодимир Петрович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1964–2007 роки / УААН, ДНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, Т. В. Славова ; наук ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. М. В. Зубець. – К. : Аграр. наука, 2007. – 135 с. : портр.

12. **СОБКО Олександр Олексійович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1956–2008 роки / УААН, ДНСГБ, Ін-т гідротехніки і меліорації ; уклад. В. А. Вергунов, Т. Ф. Дерлеменко, О. П. Анікіна, Л. А. Кириленко, І. І. Калантиренко ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. М. В. Зубець. – К. : Аграр. наука, 2009. – 180 с. : портр.

13. **УШКАЛОВ Валерій Олександрович** : біобібліогр. покажч. наук пр. за 1990–2013 роки. До 50-річчя від дня народж. / НААН, ННСГБ, Держ. наук.-контрол. ін-т біотехнології і штамів мікроорганізмів ; уклад. В. А. Вергунов, Н. В. Іващенко, О. П. Анікіна, Л. А. Кириленко, О. І. Гордієнко ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. В. Ф. Петриченко ; пер. Л. В. Ташути, К. О. Черноколової. – Вінниця, ТОВ «Нілан-ЛТД», 2013. – 126 с. : портр.

14. **ЧЕРНОВОЛ Михайло Іванович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1974–2010 роки / НААН, ДНСГБ, Кіровогр. нац. техн. ун-т ; уклад. В. А. Вергунов, Ф. І. Василенко, Є. К. Солових, Л. П. Саганенко, Т. Ф. Дерлеменко, Л. А. Кириленко ; наук. ред. В. А. Вергунов ;авт. вступ. ст. М. В. Зубець. – Кіровоград : Код, 2010. – 152 с. : портр.

III. ***Біобібліографічна серія***

«Іноземні члени Національної академії аграрних наук України»

ЗаснованаННСГБ НААН у 2009 р.

ГРАБОВЕЦЬ Анатолій Іванович : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1968–2009 роки / УААН, ДНСГБ, Луган. ін-т АПВ ; уклад. В. А. Вергунов, Т. Ф. Дерлеменко, Л. А. Кириленко, А. М. Шевченко ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. М. В. Зубець ; нарис А. М. Шевченка. – К. : Аграр. наука, 2009. – 124 с. : портр.

IV. ***Біобібліографічна серія***

«Почесні члени Національної академії аграрних наук України»

ЗаснованаННСГБ НААН у 2009 р.

1. **АНТОНЕЦЬ Семен Свиридонович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1956–2015 роки / НААН, ННСГБ ; уклад. В. М. Писаренко, А. С. Антонець ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. Я. М. Гадзало. – К. : Зерно, 2015. – 445 с. : портр.

V. *Біобібліографічна серія*

«Землевпорядна наука»

ЗаснованаННСГБ НААН у 2005 р.

1. **Академік Української академії аграрних наук НОВАКОВСЬКИЙ Леонід Якович** : основні біогр. дані, напрями та результати досліджень, бібліогр. покажч. наук. пр. [за 1965–2004 рр.]. До 70-річчя від дня народж. / УААН, ДНСГБ, Всеукр. громад. орг. «Спілка землевпорядників України» ; уклад. А. М. Третяк, В. А. Вергунов, О. П. Анікіна, Т. Ф. Дерлеменко ; наук. ред. А. М. Третяк, В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. М. В. Зубець, В. М. Трегобчук, А. М. Третяк. − К. : Аграр. наука, 2005. − 148 с. : портр.

VI. *Серія*

«Біобібліографія вчених-аграріїв України»

ЗаснованаННСГБ НААН у 1998 р.

1. **КУЛЕШОВ Микола Миколайович (1890–1968), академік, український вчений в галузі рослинництва** : біобібліогр. покажч. / УААН, ЦНСГБ ; упоряд. В. М. Грама, Т. Ф. Дерлеменко, Л. Д. Полякова ; відп. за вип. М. С. Слободяник.– К., 1998.– 84 с. – (Кн. 1).
2. **КРАВЧЕНКО Микола Антонович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1934–1999 роки / УААН, ЦНСГБ ; упоряд. В. П. Буркат, Т. Ф. Дерлеменко, З. І. Варга, К. А. Найденко, Д. В. Устиновський ; наук. ред. М. В. Зубець, М. С. Слободяник.– К. : Аграр. наука, 1999.– 88 с. – (Кн. 2).
3. **ЯНАТА Олександр Алоїзович (1888–1938)** : біобібліогр. покажч. / УААН, ЦНСГБ, АН Вищої шк. України, Сектор історії та методології освіти, науки і техніки ; уклад. В. А. Вергунов, Т. Ф. Дерлеменко, А. А. Коробченко, О. Я. Пилипчук ; наук. ред. О. Я. Пилипчук, В. А. Вергунов. – К., 2001. – 83 с. : портр. – (Кн. 3).
4. **Професор ФЕДОРОВА Наталія Андріянівна :** біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1949–2000 роки / УААН, ЦНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, Т. Ф. Дерлеменко, Л. Д. Полякова, Л. А. Кириленко ; за ред. В. А. Вергунова. – К., 2002. – 87 с. : портр. – (Кн. 4).
5. **КОТКО Іван Костянтинович** [заслуж. агроном, вчений-селекціонер] : біобібліогр. покажч. наук. пр. [за 1955–1999 роки]. До 80-річчя від дня народж. / УААН, ЦНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, Т. Ф. Дерлеменко, Л. Д. Полякова ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. В. А. Вергунов. – К., 2002. – 43 с. – (Кн. 5).
6. **Професор ФОМІЧОВ Анатолій Михайлович** : біобібліогр. покажч. / УААН, ЦНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, Т. Ф. Дерлеменко, З. І. Варга, Л. А. Кириленко ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К., 2003. – 56 с. : портр. – (Кн. 6).
7. **Професор НАУМЕНКО Володимир Васильович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1956–2003 роки / УААН, ДНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, Т. Ф. Дерлеменко, Г. С. Щиголь, Л. А. Кириленко ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К. : ІАЕ УААН, 2004. – 101 с. : портр. – (Кн. 7).
8. **Професор ГЛАЗКО Валерій Іванович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1975–2004 роки / УААН, ДНСГБ, Ін-т агроекології та біотехнології ; уклад. В. А. Вергунов, Т .Ф. Дерлеменко, Н. В. Лопатіна, Л. М. Панасюк, В. М. Базилевська ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К. : Аграр. наука, 2004. – 227 с. – (Кн. 8).
9. **Член-кореспондент АН УРСР ТЮЛЕНЄВ Микола Олександрович (1889–1969)** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1911–1964 роки. До 75-річчя Ін-ту гідротехніки і меліорації УААН / УААН, ДНСГБ, Ін-т гідротехніки і меліорації ; уклад. В. А. Вергунов, О. В. Бачкала, А. С. Загайчук, І. І. Калантиренко ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К., 2004. –

56 с. : портр. – (Кн. 9).

10. **Професор МАХОВ (МАХІВ) Григорій Григорович (1886–1952)** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1914–1994 роки / УААН, ДНСГБ, Ін-т гідротехніки і меліорації ; уклад. та наук. ред. В. А. Вергунов. – К., 2005. – 119 с. : портр. – (Кн. 10). – До 75-річчя Ін-ту гідротехніки і меліорації УААН.

11. **Доктор сільськогосподарських наук ШЕВЧЕНКО Микола Ничипорович (1909–1995)** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1938–1998 роки. До 75-річчя Ін-ту гідротехніки і меліорації УААН / УААН, ДНСГБ, Ін-т гідротехніки і меліорації ; уклад. В. А. Вергунов, О. В. Бачкала ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К., 2005. – 100 с. : портр. – (Кн. 11).

12. **Академік ВЛАСЮК Петро Антипович (03.02.1905–18.03.1980)** : біобібліогр. покажч. [наук. пр. за 1928–1980 рр.]. До 100-річчя від дня народж. / УААН, ДНСГБ, Нац. аграр. ун-т ; уклад. В. А. Вергунов, М. М. Городній, А. Г. Сердюк, А. П. Лісовал, Т. Ф. Дерлеменко, О. П. Анікіна, Н. Г. Чайка, О. О. Черниш ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К. : ННЦ «ІАЕ», 2005. – 109 с. : портр. – (Кн. 12).

13. **Професор АЛПАТЬЄВ Стефан Михайлович (15.08.1904–26.07.1985 рр.)** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1925–1986 роки. До 75-річчя Ін-ту гідротехніки і меліорації УААН / УААН, ДНСГБ, Ін-т гідротехніки і меліорації ; уклад. В. А. Вергунов, О. В. Бачкала, А. С. Загайчук, І. І. Калантиренко, Л. А. Філіпенко ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К., 2005. – 96 с. : портр. – (Кн. 13).

14. **Професор СЛЮСАР Іван Тимофійович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1971–2005 роки. До 65-річчя від дня народж. / УААН, ДНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, О. В. Бачкала ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К. : Аграр. наука, 2005. – 68 с. : портр. – (Кн. 14).

15. **Професор БОГДАНОВ Сергій Михайлович (1859–1920)** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1883–1917 роки / УААН, ДНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, С. М. Сіряченко ; наук. ред. В. А. Вергунов. − К. : ННЦ «ІАЕ», 2006. − 142 с. : портр. – (Кн. 15).

16. **Професор ДЕГОДЮК Едуард Григорович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1971–2006 роки / УААН, ДНСГБ, Нац. наук. центр «Ін-т землеробства УААН» ; уклад. В. А. Вергунов, О. П. Анікіна, С. З. Гуральчук ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К. : Аграр. наука, 2007. – 180 с. : портр. – (Кн. 16).

17. **Професор ЗЕЛЕНСЬКИЙ Михайло Олексійович (1912–1997)** : біобібліогр. покажч. [наук. пр. за 1938–2006 роки]. Пам’яті вченого-селекціонера, педагога / УААН, ДНСГБ, Нац. аграр. ун-т ; уклад. В. Л. Жемойда, В. А. Вергунов, Т. Ф. Дерлеменко, Л. П. Полозенко, Л. Ю. Кучерук ; наук. ред. В.А. Вергунов. – К. : ННЦ «ІАЕ», 2007. – 107 с. : портр. – (Кн. 17).

18. **Професор ЯНГОЛЬ Антон Михайлович (1903–1983)** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1929–1977 роки. До 75-річчя Ін-ту гідротехніки і меліорації УААН / УААН, ДНСГБ, Ін-т гідротехніки і меліорації ; уклад. В. А. Вергунов, О. В. Бачкала ; наук. ред. В. А. Вергунов, І. І. Калантиренко. – К., 2007. – 79 с. : портр. – (Кн. 18).

19. **Професор СВЄЧИН Кирило Борисович (1907–1986)** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1931–1992 роки. До 100-річчя з дня народж. вченого і педагога / УААН, ДНСГБ, Нац. аграр. ун-т, каф. технології вир-ва молока та яловичини, каф. конярства, наук. б-ка, інф.-бібліогр. від. ; уклад. В. І. Костенко, А. М. Угнівенко, Б. М. Гопка, О. Т. Бусенко, Л. Ю. Кучерук, Л. П. Полозенко, О. П. Анікіна ; наук. ред. В. А. Вергунов, А. М. Угнівенко. – К., 2007. – 104 с. : портр. – (Кн. 19).

20. **МУДРУК Олексій Северіанович** : біобібліогр. покажч. наук. пр.за 1964–2007 роки. До 70-річчя від дня народж. / УААН, ДНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, О П. Анікіна, Н. О. Паюк, Т. В. Хоменко, З. А. Шквира ; наук. ред. В. А. Вергунов. – Тернопіль : Астон, 2007. – 144 с. : портр. – (Кн. 20).

21. **Професор ОСИПЧУК Андрій Антонович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1967–2006 роки. До 70-річчя від дня народж. / УААН, Ін-т картоплярства, ДНСГБ ; уклад.

О. М. Опанасенко, І. М. Хоменко ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ ст. А. Я. Бондарчук. – К. : Тов ВК «Кит», 2007. – 57 с. : портр. – (Кн. 21).

22. **Професор ТИХОНЕНКО Дмитро Григорович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1963–2007 роки / УААН, ДНСГБ, М-во аграр. політики України, Харк. нац. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва ; уклад. В. А. Вергунов, Н. М. Новосад, О. П. Анікіна, Л. А. Кириленко, О. Д. Кандаурова ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К. : Аграр. наука, 2007. – 116 с. : портр. – (Кн. 22).

23. **Професор ТЕРНИЧЕНКО Аристарх Григорович (1882–1927)** : біобібліогр. покажч. наук. і наук.-попул. пр. за 1902–1930 роки. До 125-річчя від народж. / УААН, ДНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, А. С. Білоцерківська ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К., 2008. – 98 с. : портр. – (Кн. 23).

24. **Професор ГОРОДНІЙ Микола Гаврилович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1933–1985 роки. До 100-річчя від дня народж. / УААН, ДНСГБ, Нац. аграр. ун-т, Наук.-досл. ін-т агротехнологій та якості продукції рослинництва ; уклад. В. А. Вергунов, С. М. Каленська, М. Я. Дмитришак,О. І. Присяжнюк, Н. Б. Щебетюк, Л. П. Полозенко ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К. : ННЦ «ІАЕ», 2008. – 68 с. : портр. – (Кн. 24).

25. **Професор ГОРОДНІЙ Микола Гаврилович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1933–1985 роки. До 100-річчя від дня народж. / УААН, ДНСГБ, Нац. аграр. ун-т, Наук.-досл. ін-т агротехнологій та якості продукції рослинництва ; уклад. В. А. Вергунов, С. М. Каленська, М. Я. Дмитришак,О. І. Присяжнюк, Н. Б. Щебетюк, Л. П. Полозенко ; наук. ред. В. А. Вергунов. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : Аграр. наука, 2008. – 150 с. : портр. – (Кн. 24).

26. **Академік ЗАДОНЦЕВ Антон Іванович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1931–1974 роки. До 100-річчя від дня народж. / УААН, ДНСГБ, Ін-т зерн. госп-ва ; уклад. В. С. Циков, А. М. Лінський, Л. О. Клименко, В. А. Вергунов, Т. Ф. Дерлеменко, Л. А. Кириленко ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К. : Аграр. наука, 2008. – 132 с. : портр. ; вкл. 32 с. – (Кн. 25).

27. **Професор ТАРАНЕНКО Любов Калинівна** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1967–2008 роки. До 70-річчя від дня народж. / УААН, ДНСГБ, Нац. наук. центр «Ін-т землеробства УААН» ; уклад. В. А. Вергунов, Т. Ф. Дерлеменко, Л. І. Перевертун ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К. : Аграр. наука, 2009. – 108 с. : портр. – (Кн. 26).

28. **Професор ВІЛЕНСЬКИЙ Дмитро Гермогенович (1892–1960)** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1916–1961 роки. До 75-річчя Ін-ту гідротехніки і меліорації УААН / УААН, ДНСГБ, Ін-т гідротехніки і меліорації ; уклад. і наук. ред. В. А. Вергунов. – К., 2009. – 122 с. : портр. – (Кн. 27).

29. **Професор ТАРАБРІН Олексій Євгенович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1992–2009 роки. До 50-річчя від дня народж. / УААН, ДНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, Л. А. Кириленко, О. П. Анікіна ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К. : Аграр. наука, 2009. – 128 с. + 16 кольор. вкл. : портр. – (Кн. 28).

30. **Професор ЛОПАТІНМатвій Іванович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1931–1974 роки. До 115-річчя від дня народж. / УААН, ДНСГБ ; уклад. Н. В. Лопатіна, Ю. І. Лазоренко, А. С. Стєпановскіх ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К., 2009. – 120 с. : портр. – (Кн. 29).

31. **Академік РЕВО Михайло Васильович (1889–1962)** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1914–1963 роки. До 120-річчя від дня народж. / УААН, ДНСГБ, Ін-т с.-г. мікробіології ; уклад. В. А. Вергунов, В. В. Волкогон, Н. О. Баранкова ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К., 2009. – 128 с. : портр. – (Кн. 30). – На обкл., тит. арк., звороті тит. арк. і надвип. даних помилково : кн. 28 (слід 30).

32. **Член-кореспондент Всесоюзної академії сільськогосподарських наук ім. В. І. Леніна ПОЧЕРНЯЄВФедір Кузьмич (1929–1987)** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1956–1988 роки. До 80-річчя від дня народж. / НААН, ДНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, В. М. Самородов, Г. М. Почерняєва, О. П. Анікіна ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст.

М. В. Зубець. – К. : Аграр. наука, 2010. – 82 с. : портр. – (Кн. 31).

33. **Професор КОЛЕСНІКОВ Олександр Іванович (1888–1972)** : біобібліогр. покажч. наук. пр. [за 1916–1974 роки] / НААН, ДНСГБ, М-во освіти і науки України, Харк. нац. акад. міського госп-ва ; уклад. В. А. Вергунов, О. П. Басун, Н. П. Тріпутіна ; наук. ред. В. А. Вергунов. – Вінниця, 2010. – 124 с. : портр. – (Кн. 32).

34. **Професор САЗАНОВ Віктор Іванович (1879–1967)** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1901–1967 роки / НААН, ДНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, В. М. Самородов, С. К. Суша, О. П. Анікіна ; наук. ред. В. А. Вергунов. – Вінниця, 2010. – 100 с. : портр. – (Кн. 33).

35. **Професор СТУПЕНЬ Михайло Григорович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1985–2009 роки / НААН, ДНСГБ, Львів. нац. аграр. ун-т ; уклад. В. А. Вергунов, Л. А. Пинда, Н. В. Каганова, А. І. Ступень, Л. А. Кириленко ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. П. Казьмір. – Львів, 2010. – 85 с. : портр. – (Кн. 34).

36. **Професор ГУБЕНІ Юрій Едвардович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1990–2010 роки / НААН, ДНСГБ, Львів. нац. аграр. ун-т ; уклад. В. А. Вергунов, Л. А. Пинда, Н. В. Каганова ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. В. В. Снітинський. – Львів, 2010. – 92 с. : портр. – (Кн. 35).

37. **Професор ШЕЛЕПОВ Володимир Васильович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1956–2010 роки. До 75-річчя від дня народж. / НААН, ДНСГБ, Мирон. ін-т пшениці ім. В. М. Ремесла ; уклад. В. А. Вергунов, О. В. Бачкала, В. С. Кочмарський ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К., 2011. – 66 с. : портр. – (Кн. 37). – До 100-річчя від дня заснування Мирон. ін-ту пшениці ім. В. М. Ремесла НААН.

38. **Професор СІРАЦЬКИЙ Йосип Зенонович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1960–2010 роки / НААН України, Ін-т розведення і генетики тварин, ДНСГБ ; уклад. В. І. Фасоля, І. В. Рясенко ; наук. ред. М. І. Бащенко. – 2-ге вид., доп. і перероб. – К. : ПП «Люксар», 2011. – 109 с. : портр. – (Кн. 38).

39. **ЗАВІРЮХА Петро Данилович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1970–2010 роки / НААН, ДНСГБ, Львів. нац. аграр. ун-т ; уклад. В. А. Вергунов, Л. А. Пинда, Н. В. Каганова ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. В. В. Снітинський. – Львів, 2011. – 66 с. : портр. – (Кн. 39).

40. **Професор БЕРЕЗІВСЬКИЙ Петро Степанович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1977–2010 роки / НААН, ДНСГБ, Львів. нац. аграр. ун-т ; уклад. В. А. Вергунов, Л. А. Пинда, Н. В. Каганова, Л. Б. Гнатишин, Н. П. Особа ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. В. В. Снітинський. – Львів, 2011. – 65 с. : портр. – (Кн. 40).

41. **Професор КРИЛОВА Ганна Іванівна** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1957–2004 роки / НААН, ДНСГБ, Львів. нац. аграр. ун-т ; уклад. В. А. Вергунов, Л. А. Пинда, Н. В. Каганова, В. І. Лопушняк, Л. А. Пинда ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. В. В. Снітинський. – Львів, 2011. – 38 с. : портр. – (Кн. 41).

42. **ДЖОВАНІ Діонісій Олександрович (1886–1971)** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1912–1939 роки / НААН, ДНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, Ю. О. Довгорук ; наук. ред. В. А. Вергунов. – Вінниця, 2011. – 128 с. : портр. – (Кн. 42).

43. **ВОЛЬФ Мойсей Михайлович (1882–1933)** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1910–1933 роки / НААН, ДНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, Т. Р. Грищенко ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К., 2011. – 150 с. : портр. – (Кн. 43).

44. **ТРЕТЬЯКОВ Сергій Федорович (1872–1918)** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1895–1921 роки / НААН, ДНСГБ, Полтав. держ. аграр. акад. ; уклад. В. А. Вергунов, В. М. Самородов, Н. М. Опара ; наук. ред. В. А. Вергунов. – Полтава, 2011. – 136 с. : портр. – (Кн. 44).

45. **КУЛЖИНСЬКИЙ Сергій Пантелеймонович (1880–1947)** : біобібліогр. покажч. наук. і наук.-попул. пр. за 1906–1948 роки / НААН, ДНСГБ, Ін-т с.-г. мікробіології та агропром. вир-ва, Носів. селекц.-досл. ст. ; уклад. В. А. Вергунов, С. С. Кулжинський, А. С. Білоцерківська, М. О. Сопіга, Н. М. Буняк, М. О. Сардак ; наук. ред. В. А. Вергунов. –

К., 2011. – 116 с. : портр. – (Кн. 45). – До 100-річчя від дня заснування Носів. с.-г. досл. ст.

46. **КОБЕЦЬ Анатолій Степанович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1979–2011 роки / НААН, ДНСГБ, Дніпропетр. держ. аграр. ун-т ; уклад. А. Г. Братчик, Н. В. Кобець, Г. В. Дирда ; наук. ред. В. А. Вергунов. – Дніпропетровськ : Олді-плюс, 2012. – 188 с. : портр. – (Кн. 46).

47. **СТЕПЧЕНКО Лілія Михайлівна** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1972–2011 рр. / НААН, ДНСГБ, Дніпропетр. держ. аграр. ун-т ; уклад. А. Г. Братчик, Н. В. Кобець, Г. В. Дирда, С. С. Бущук ; наук. ред. В. А. Вергунов. – Дніпропетровск, 2012. – 109 с. : портр. – (Кн. 47).

48. **Академік РОЖЕСТВЕНСЬКИЙ Борис Миколайович (1874–1943)** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1901–1958 роки / НААН, ДНСГБ, Ін-т рослинництва ім. В. Я. Юр'єва ; уклад. В. А. Вергунов, В. П. Петренкова, І. В. Гребенюк ; наук. ред. В. А. Вергунов. – Х., 2012. – 180 с. : портр. – (Кн. 48).

49. **ШАРАПА Григорій Семенович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1955–2012 роки / НААН, Ін-т розведення і генетики тварин, ННСГБ ; уклад. В. І. Фасоля, Ю. Д. Липова, О. І. Мохначова ; наук. ред. С. І. Ковтун. – К., 2013. – 92 с. : портр. – (Кн. 49).

50. **ВОЗНЯК Роман Петрович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1972–2012 роки. До 70-річчя від дня народж. / НААН, ННСГБ, Львів. нац. аграр. ун-т, наук. б-ка ; уклад. В. А. Вергунов, О. П. Анікіна, Л. А. Пинда, Н. В. Каганова ; наук. ред. В. А. Вергунов. – Львів, 2013. – 52 с. : портр. – (Кн. 50).

51. **ПРОКОПОВИЧ Петро Іванович (1775–1850)** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1826–2012 роки. Підготовлено з нагоди проведення в Україні XXXXIII Міжнар. Конгресу Апімондії (м. Київ, 29 верес. – 4 жовт. 2013 р.) / НААН, ННСГБ, Львів. нац. аграр. ун-т, наук. б-ка ; / НААН, ННСГБ, ННЦ «Ін-т бджільництва ім. П. І. Прокоповича ; уклад. В. А. Вергунов, Н. М. Демиденко ; наук. ред. В. А. Вергунов. – Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2013. – 138 с. : портр. – (Кн. 51).

52. **Професор НАБОКИХ Олександр Гнатович (1874–1920)** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1896–1917 роки / ННСГБ НААН ; уклад. і наук. ред. В. А. Вергунов. – Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2013. – 122 с. : портр. – (Кн. 52).

53. **Професор ОНИСЬКО Стефанія Михайлівна** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1979–2013 роки / НААН, ННСГБ, Львів. нац. аграр. ун-т ; уклад. О. В. Шолудько, Ю. М. Томашевський, Л. А. Пинда ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. В. В. Снітинский. – Львів, 2013. – 132 с. : портр. – (Кн. 53).

54. **Член-кореспондент АН УРСР ЗОСИМОВИЧ Володимир Павлович (1899–1981)** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1927–1982 роки / ННСГБ НААН ; уклад. Л. О. Лісневич, І. В. Сільченко, О. П. Анікіна ; наук. ред. та авт. передм. В. А. Вергунов. – К., 2013. – 126 с. : портр. – (Кн. 54).

55. **Професор ВЛАСОВ Володимир Іванович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1963–2013 роки / НААН, ННСГБ, ННЦ «Ін-т аграр. економіки» ; уклад. В. А. Вергунов, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Л. А. Кириленко ; наук. ред. В. А. Вергунов. – Вінниця : ФОП Корзун Д. Ю., 2014. – 172 с. : портр. – (Кн. 55).

56. **ОСЬМАК Кирило Іванович (1890–1960)** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1911–1926 роки / ННСГБ НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Т. М. Підгайна ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К. : ФОП Корзун Д. Ю., 2014. – 126 с. : портр. – (Кн. 56).

57. **Професор ПОГГЕНПОЛЬ Вільгельм Олександрович (1854–1938)** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1875–1938 роки / ННСГБ НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Л. І. Страйгородська ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К. : ФОП Корзун Д. Ю., 2014. – 118 с. : портр. – (Кн. 57).

58. **ГУЗЄВ Ігор Вікторович (1963–2014)** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1987–2014 рр. / НААН, Ін-т розведення і генетики тварин ім. М. В. Зубця, ННСГБ ; уклад. В. І. Фасоля, О. І. Мохначова, Л. І. Остаповець ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. М. В. Гладій. – К., 2015. – 118 с. : портр., фото. – (Кн. 58).

59. **Професор НИЖНІЙ Микола Іванович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1950–2003 роки / НААН, ННСГБ, ННЦ «Ін-т аграр. економіки» ; уклад. В. А. Чалаван, Т. В. Лютик ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. Ю. О. Лупенко. – К. : ННЦ «ІАЕ», 2015. – 111 с. : портр. – (Кн. 59).

60. **Професор ШЕПОТЬКО Людмила Олександрівна (1932–2003)** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1964–2004 роки / НААН, ННСГБ ; уклад. О. Г. Тараненко, О. П. Анікіна ; наук. ред. І. В. Прокопа, В. А. Вергунов. – К. : ФОП Корзун Д. Ю., 2015. – 132 с. : портр. – (Кн. 60).

61. **Професор ХОМЕНКО Олексій Денисович (1919–1994)** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1949–1987 рр. / НААН, ННСГБ ; уклад. Л. О. Лісневич, Е. В. Юрчак, О. П. Анікіна ; наук. ред. В. А. Вергунов. – Вінниця, 2016. – 130 с. – (Кн. 61).

62. **Професор ПОДОБА Борис Євгенович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1964–2015 рр. / НААН, Ін-т розведення і генетики тварин ім. В. М. Зубця, ННСГБ ; уклад. В. І. Фасоля ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. М. В. Гладій. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К., 2016. – 108 с. : портр. – (Кн. 62).

63. **Професор БОЙКОПетро Іванович** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1966–2016 рр. / НААН, ННСГБ ; уклад. Н. П. Коваленко ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. В. А. Вергунов, В. Ф. Камінський, Н. П. Коваленко. – К. : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2016. – 188 с. : портр. – (Кн. 63).

64. **СПЕСИВЦЕВ Петро Васильович (1885–1922) :** біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1912–1923 роки. До 100-річчя від дня заснування Панфильської досл. ст. / НААН, Ін-т історії аграр. науки ННСГБ, ННЦ «Ін-т землеробства НААН», Панфил. досл. ст. ; уклад. В. А. Вергунов. – К., 2016. – 296 с. – (Кн. 64).

65. **Професор ФРАНКФУРТ Соломон Львович (1866–1954)** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1891–1945 роки / НААН, ННСГБ ; уклад. і наук. ред. В. А. Вергунов. – К. : ТОВ «Наш формат», 2016. – 222 с. : портр. – (Кн. 65).

66. **Професор ШЕЛЕПОВ Володимир Васильович** : біобібліогр. покажч. творчої діяльності і наук. пр. за 1956–2016 роки. До 80-річчя від дня народж. / НААН, ННСГБ, Мирон. ін-т пшениці ім. В. М. Ремесла, Запоріз. держ. с.-г. досл. ст. ; уклад. В. А. Вергунов, О. В. Бачкала, Т. В. Ручко, Е. В. Юрчак ; наук. ред. В. А. Вергунов. – 2-ге вид., доп. – К., 2016. – 222 с. : портр. – (Кн. 66).

67. **Професор ЗЕЛЕНСЬКИЙ Михайло Олексійович. Учитель та учні** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1946–1996 роки. Памяті вченого-селекціонера, педагога / НААН, ННСГБ, Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України ; уклад. В. Л. Жемойда, В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, В. М. Гаврилюк, А. Г. Асланян ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К., 2017. – 149 с. : портр. – (Кн. 67).

68. **НІКОЛАЄВ Валентин Федорович (1889–1974) :** біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1915–1993 роки. / ННСГБ НААН, Полтав. держ. аграр. акад., ПКМ ім. В. Кричевського, УНУС ; уклад. В. М. Самородов, С. Л. Кигим, В. А. Вергунов, С. В. Нижник ; наук. ред. В. А. Вергунов. – Полтава : Дивосвіт, 2017. – 472 с. : портр. – (Кн. 68).

69. **Академік ВАСИЛЬЄВ Вадим Петрович (1912–2003)** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1932–1999 роки / Нац. акад. аграр. наук України, ННСГБ, Ін-т захисту рослин ; уклад. В. А. Санін, С. О. Трибель, М. В. Круть (Ін-т захисту рослин) ; наук. ред. *В. А. Вергунов*. – К., 2017. – 104 с. : портр., вкл. 16 с. – (Сер. «Бібліографія вчених-аграріїв України» ; кн. 69).

VII. ***Історико-бібліографічна серія***

«Аграрна наука України в особах, документах, бібліографії»

Заснована академіком НААН В.А. Вергуновим – директором ННСГБ НААН у 2001 р.

1. **Професор БУДРІН Петро Васильович (1857–1939)** : біобібліогр. покажч. / УААН, ЦНСГБ ; упоряд. В. А. Вергунов, С. Д. Коваленко ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К. :

Аграр. наука, 2001. – 126 с. : портр. – (Кн. 1).

2. **Вергунов В. А. Коноплярство в Україні : іст. аспекти розвитку. Погляд у минуле. Проблеми сьогодення. Перспективи** : монографія / В. А. Вергунов, С. Б. Скорченко ; УААН, ЦНСГБ. – К. : Нора-Прінт, 2002. – 155 с. – (Кн. 2).

3. **Професор ЛИХВАР Данило Федорович (1902–1986)** : біобібліогр. покажч. / УААН, ЦНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, А. С. Щиголь ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К. : Аграр. наука, 2002. – 258 с.– (Кн. 3).

4. **Професор ЯНАТА Олександр Алоїзович (1888–1938)** : [біобібліогр. покажч. до 115-річниці від дня народж.] / УААН, ЦНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, Т. Ф. Дерлеменко ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К. : Аграр. наука, 2003. – 223 с. : портр. – (Кн. 4).

5. **Професор ІВАНИЦЬКИЙ Борис Георгійович (1878–1953)** : [біобібліогр. покажч.]. До 125-річчя від дня народж. / УААН, ДНСГБ ; уклад. О. І. Фурдичко, В. А. Вергунов, О. П. Басун ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К. : Аграр. наука, 2004. – 184 с. : портр. – (Кн. 5).

6. **Вергунов В. А. Харківський сільськогосподарський науково-освітній центр з селекції і насінництва : становлення та діяльність (друга половина XIX – початок XX століття)** : монографія. До 100-річчя Ін-ту рослинництва ім. В. Я. Юр'єва УААН / В. А. Вергунов, О. Ф. Глоба ; УААН, ДНСГБ ; наук. ред. В. А. Вергунов, В. П. Петренкова. – Х., 2004. – 175 с. : портр. – (Кн. 6).

7. **Академік КВАСНИЦЬКИЙ Олексій Володимирович (1900–1989) : життєвий і творчий шлях**/ УААН, Ін-т свинарства ім. О. В. Квасницького, Полтав. держ. аграр. акад., ДНСГБ ; уклад. В. Ф. Коваленко, В. М. Нагаєвич, Т. П. Гармаш ; наук. ред. М. В. Зубець. – Полтава : Полтав. літератор, 2005. – 152 с. – (Кн. 7).

8. **Наукова школа академіка ВАСИЛЕНКА Петра Мефодійовича** : монографія. [До 105-річчя з дня народж.] / Д. Г. Войтюк, В. А. Вергунов, О. С. Мудрук, О. П. Деркач ; УААН, ДНСГБ, Нац. аграр. ун-т ; наук. ред. М. К. Лінник. – К. : Аграр. освіта, 2005. – 71 с. : портр. – (Кн. 8).

9. **Академік Микола Іванович ВАВИЛОВ і розвиток аграрної науки в Україні** : зб. іст.-наук. нарисів, документів, біобібліогр. матеріалів. До 75-річчя створення УААН / УААН, ДНСГБ ; уклад. М. В. Зубець, В. А. Вергунов, В. М. Самородов, Т. Ф. Дерлеменко ; наук. ред. В. А. Вергунов, В. М. Самородов. – К. : Аграр. наука, 2005. – 578 с. : портр. – (Кн. 9).

10. **Академік РЕМЕСЛО Василь Миколайович (1907–1983)** : біобібліогр. покажч. До 100-річчя від дня народж. / УААН, ДНСГБ, Мирон. ін-т пшениці ім. В. М. Ремесла ; уклад. В. А. Вергунов, О. О. Черниш, В. І. Дубовий, Г. Ю. Борсук ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. Б. Є. Патон, М. В. Зубець. − К. : Колообіг, 2006. − 191 с. : портр. – (Кн. 10).

11. **Коломийській дослідній станції − 50 років : здобутки, перспективи** / УААН, Коломий. досл. ст. Івано-Франків. ін-ту агропром. вир-ва, ДНСГБ ; уклад. Д. В. Неміш, С. О. Яцик, Г. І. Куничак, О. Л. Моцок, В. Д. Карпанюк, Т. Ф. Дерлеменко ; наук. ред. В. А. Вергунов. − К. : Аграр. наука, 2006. − 106 с. – (Кн. 11).

12. **Нариси історії аграрної науки, освіти та техніки**/ В. А. Вергунов ; УААН, ДНСГБ. – К. : Аграр. наука, 2006. – 492 с. – (Кн. 12).

13. **Г. ВАЛЬТЕР та Ю. КЛЕОПОВ і Г. МАХОВ – забуті сторінки вітчизняної науки** / УААН, ДНСГБ, «Нікіт. ботан. сад – нац. наук. центр» ; уклад. В. А. Вергунов, В. І. Мельник ; за заг. ред. В. М. Єжова ; наук. ред. В. А. Вергунов. − Сімферополь : Таврида, 2006. − 158 с. : портр. – (Кн. 13).

14. **Сільськогосподарський науковий комітет України (1918–1927 рр.)** : зб. док. і матеріалів До 75-річчя створення Укр. акад. аграр. наук / УААН, ДНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, А. С. Білоцерківська, Б. К. Супіханов, С. Д. Коваленко ; за заг. ред. М. В. Зубця, Ю. Ф. Мельника ; наук. ред. В. А. Вергунов. − К., 2006. − 526 с. : портр., фото.

– (Кн. 14).

15. **Всеукраїнська Академія Сільськогосподарських Наук (1931–1935 рр.)** : зб. док. і матеріалів. До 75-річчя створення Укр. акад. аграр. наук / УААН, ДНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, І. В. Гриник, З. П. Кірпаль, Н. І. Семчук, О. П. Решетнік, О. М. Пильтяй ; за заг. ред. Ю. Ф. Мельника ; наук. ред. В. А. Вергунов. − К., 2006. − 311 с. : портр., фото. – (Кн. 15).

16. **Українська академія сільськогосподарських наук (1956–1962 рр.)** : зб. док. і матеріалів. До 75-річчя створення УААН / УААН, ДНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, Б. К. Супіханов, О. Б. Бакуменко ; за заг. ред. М. В. Зубця, Ю. Ф. Мельника ; наук. ред. В. А. Вергунов. − К. : Аграр. наука, 2006. − 377 с. : портр., фото. – (Кн. 16).

17. **Вергунов В. А. Харківський науковий центр з селекції сільськогосподарських культур : історія і сьогодення** / В. А. Вергунов, В. П. Петренкова, В. М. Ожерельєва ; УААН, ДНСГБ, Ін-т рослинництва ім. В. Я. Юр'єва УААН ; наук. ред. В. В. Кириченко. – Х. : Магда «LTD», 2007. – 157 с. : портр. – (Кн. 17).

18. **Агроґрунтознавство в Україні (1930–1941 рр.)** : зб. док. і матеріалів / УААН, ДНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, О. М. Пильтяй ; за ред. В. А. Вергунова ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К., 2007. – Ч. 1 : (1930–1935 рр.). – 200 с. – (Кн. 18).

19. **Вергунов В. А. Професор СЛЬОЗКІН Петро Родіонович (1862–1927 рр.)** / В. А. Вергунов ; УААН, ДНСГБ, Укр. держ. насіннєва інспекція. – К. : Аграр. наука, 2007. – 180 с. – (Кн. 19). – До 110-річчя створення Укр. держ. насіннєвої інспекції та 145-річчя від дня народж. її фундатора П. Р. Сльозкіна.

20. **Вергунов В. А. Державна наукова сільськогосподарська бібліотека УААН : історія і сьогодення**. До 75-річчя Держ. наук. с.-г. б-ки УААН як наук. установи / В. А. Вергунов. – К., 2007. – 480 с. – (Кн. 20).

21. **Відділ сільськогосподарських наук АН УРСР (1945–1956)** : зб. док. і матеріалів / УААН, ДНСГБ, НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; уклад. В. А. Вергунов, З. П. Кірпаль, Н. І. Семчук, В. М. Товмаченко, Л. Л. Ткач, О. П. Зайцева, О. С. Онищенко, Л. М. Яременко, В. А. Кучмаренко ; за наук. ред. М. В. Зубця. – К. : Аграр. наука, 2008. – 348 с. – (Кн. 21).

22. **Академік ЮР'ЄВ Василь Якович (1879–1962)** : [біобібліогр. покажч.]. До 100-річчя заснування Ін-ту рослинництва ім. В. Я. Юр'єва УААН / УААН, ДНСГБ, Ін-т рослинництва ім. В. Я. Юр'єва ; уклад. В. А. Вергунов, В. П. Петренкова, В. М. Ожерельєва ; наук. ред. В. В. Кириченко ; авт. вступ. ст. М. В. Зубець. – Х. : Магда «LTD», 2007. – 184 с. : портр. – (Кн. 22).

23. **Агрономічне ґрунтознавство в Україні (1918–1930 рр.)** : зб. док. і матеріалів / УААН, ДНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, О. А. Пашківська ; за ред. В. А. Вергунова. – К., 2008. – 222 с. – (Кн. 23).

24. **Вергунов В. А. Нариси історії аграрної науки, освіти та техніки** / В. А. Вергунов ; УААН, ДНСГБ. – К. : Аграр. наука, 2008. – Ч. 2. – 563 с. – (Кн. 24).

25. **Супіханов Б. К. Олійні культури : історія, сорти, виробництво, торгівля** / Б. К. Супіханов, Н.І. Петренко ; УААН, ДНСГБ. – К. : ННЦ «ІАЕ», 2008. – 124 с. – (Кн. 25).

26. **Вергунов В. А. Історія Української академії сільськогосподарських наук (1956–1962)**. До 110-річчя створення Нац. аграр. ун-ту / В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк ; УААН, ДНСГБ ; за заг ред. В. А. Вергунова. – К. : Аграр. наука, 2008. – 300 с. – (Кн. 26).

27. **Мельник Ю. Ф. Сільське господарство України доби 1917–1920 рр.** : міністри землеробства / Ю. Ф. Мельник, В. А. Вергунов, Г. О. Глазунов ; М-во аграр. політики України, УААН, ДНСГБ ; за заг. ред. Ю Ф. Мельника. – К., 2008. – 87 с. – (Кн. 27).

28. **Вергунов В. А. Полтавське дослідне поле : становлення і розвиток сільськогосподарської дослідної справи в Україні (до 125-річчя державного дослідництва в агрономії та тваринництві)** / В. А. Вергунов ; УААН, ДНСГБ. – К., 2009.

– 220 с. – (Кн. 28).

29. **Супіханов Б. К. Продовольча безпека України : історія і сьогодення** / Б. К. Супіханов, О. П. Комарніцька. – К. : ННЦ «ІАЕ», 2009. – 116 с. – (Кн. 29).

30. **Супіханов Б. К. Зернові культури : історія сорти, виробництво** / Б. К. Супіханов, Н. П. Петренко. – К. : ННЦ «ІАЕ», 2009. – 162 с. – (Кн. 30).

31. **Мельник Ю. Ф. Сільське господарство України доби 1920 років : народні комісари землеробства** / Ю. Ф. Мельник, В. А. Вергунов, Г. О. Глазунов ; М-во аграр. політики України, УААН, ДНСГБ ; за заг. ред. Ю. Ф. Мельника. – К., 2009. – 76 с. – (Кн. 31).

32. **Вергунов В. А. Академік К. К. ГЕДРОЙЦ і Україна : невідомі сторінки творчої біографії (1929–1930 рр.)** / В. А. Вергунов, О. В. Піщенко ; УААН, ДНСГБ ; за заг. ред. В. А. Вергунова. – К., 2009. – 35 с. – (Кн. 32).

33. **Вергунов В. А. Агрономія і становлення науки про тваринництво на теренах України та Франції (друга половина XVIIIст. – 1917 рік)** : [монографія] / В. А. Вергунов ; УААН, ДНСГБ. – К. : Аграр. наука, 2009. – 278 с. – (Кн. 33).

34. **Вергунов В. А. Сельскохозяйственное опытное дело в Украине** : ист.-науч. анализ организационных основ / В. А. Вергунов ; УААН, ГНСХБ. – К., 2009. – 96 с. – (Кн. 34).

35. **Вергунов В. А. Василий Николаевич РЕМЕСЛО – учёный-селекционер (1907–1983)** : (к 100-летию Мирон. ин-та пшеницы им. В. Н. Ремесло) / В. А. Вергунов, О. А. Черныш ; НААН, ГНСХБ ; отв. ред. М. В. Зубец. – К., 2010. – 140 с. : портр. – (Кн. 35).

36. **Вергунов В. А. Нариси історії аграрної науки, освіти та техніки**/ В. А. Вергунов ; НААН, ДНСГБ. – К., 2010. – Ч. 3. – 284 с. – (Кн. 36).

37. **Вергунов В. А. Еволюція наукових засад на шляху до природоохоронного адаптивно-ландшафтного меліоративного землеробства** / В. А. Вергунов ; НААН, ДНСГБ. – К., 2010. – 174 с. – (Кн. 37).

38. **Історія розвитку генетики та селекції : особистості і здобутки** / В. І. Глазко, В. А. Вергунов, Н. В. Лопатіна, В. І. Власов ; НААН, ДНСГБ. – К., 2010. – 279 с. – (Кн. 38).

39. **Сінченко В. М. Цукрові буряки : історія, сорти і гібриди, технологія, виробництво** / В. М. Сінченко ; НААН, ДНСГБ, Ін-т цукрових буряків. – К. : ІЦБ НААН, 2010. – 186 с. – (Кн. 39).

40. **Коваленко С. Д. Історія Ботанічної секції Сільськогосподарського наукового комітету України (1918–1927)** / С. Д. Коваленко, Г. М. Красніцька ; НААН, ДНСГБ ; відп. ред. В. А. Вергунов. – К., 2010. – 169 с. – (Кн. 40).

41. **Науково-консультаційна рада Народного комісаріату земельних справ УСРР (1927–1930 рр.)** : зб. док. і матеріалів / НААН, ДНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, О. О. Черниш, З. П. Кірпаль, А. С. Білоцерківська, Ю. О. Соколюк ; за заг. ред. М. В. Зубця, Ю. Ф. Мельника ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К., 2010. – 600 с. : портр., фото. – (Кн. 41).

42. **Білоцерківська А. С. Сільське господарство України першої чверті XX століття та його науково-освітнє забезпечення в контексті діяльності професора А. Г. Терниченка** / А. С. Білоцерківська ; НААН, ДНСГБ ; за наук. ред. В. А. Вергунова. – К., 2010. – 179 с. – (Кн. 42).

43. **Сільське господарство України 1930-х років : народні комісари землеробства** / Ю. Ф. Мельник, В. А. Вергунов, Г. О. Глазунов ; М-во аграр. політики України, НААН, ДНСГБ ; за заг. ред. Ю. Ф. Мельника. – К., 2010. – 78 с. – (Кн. 43).

44. **Приходько Ю. О. Становлення та діяльність Харківського науково-освітнього центру з ветеринарної паразитології кінець XIX – початок XXI століття** / Ю. О. Приходько, Т. М. Приходько. – Х. : NTMT, 2010. – 180 с. – (Кн. 44).

45. **Радченко Л. С. Академік І. І. ЛУКІНОВ – вчений, громадський діяч, організатор аграрно-економічної науки в Україні** : монографія / Л. С. Радченко ; НААН, ДНСГБ, Нац. наук. центр «Ін-т аграр. економіки» ; ред. кол. : В. А. Вергунов,

В. В. Юрчишин. – К. : ННЦ «Ін-т аграр. економіки», 2011. – 215 с. – (Кн. 45).

46. **Герук С. М. Відновлення деталей сільськогосподарських машин зварюванням і наплавленням : становлення та розвиток** / С. М. Герук, О. М. Сукманюк ; НААН, ДНСГБ. – К., 2011. – 198 с. – (Кн. 46).

47. **Південне відділення ВАСГНІЛ (1969–1990)** : зб. док. і матеріалів. До 80-річчя створення НААН / НААН, ДНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, З. П. Кірпаль, В. І. Кучер, В. С. Лозицький, Н. І. Семчук, О. П. Зайцева ;наук. ред. М. Д. Безуглий. – К., 2011. – 544 с. : портр., фото. – (Кн. 47).

48. **Черныш О. А. Академик В. Н. РЕМЕСЛО – учёный и организатор сельскохозяйственной науки (1907–1983)** (к 100-летию Мироновского института пшеницы им. В. Н. Ремесло) / О. А. Черныш, В. А. Вергунов ; НААН, ГНСХБ ; науч. ред. Н. Д. Безуглый. – К., 2011. – 262 с. : портр., фото. – (Кн. 48).

49. **Руда О. З. Олександр Гаврилович АЛЕШО (1890–1922) – вчений та організатор української науки** / О. З. Руда ; НААН, ДНСГБ ; за ред. В. А. Вергунова. – К., 2011. – 164 с. – (Кн. 49).

50. **Вергунов В. А. Історія аграрної науки, освіти і техніки в Україні** : ретросп. наук.-доп. бібліогр. покажч. автореф. дис., вид. та публ., підготовлених у Центрі історії аграр. науки ДНСГБ НААН (2001–2011 рр.) / В. А. Вергунов ; НААН, ДНСГБ ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К., 2011. – 384 с. – (Кн. 50). – До 80-річчя від дня заснування НААН та 10-річчя Центру історії аграр. науки ДНСГБ НААН.

51. **Корзун О. В. Становлення та розвиток сільськогосподарської дослідної справи на Поділлі (кінець XIX – початок XX ст.)** : [монографія] / О. В. Корзун ; НААН, ДНСГБ ; відп. ред. В. А. Вергунов. – К., 2011. – 252 с. – (Кн. 51).

52. **Вергунова І. М. Історія процесу інформатизації в агрономії України (60-ті рр. XX ст. – поч. XXI ст.)** / І. М. Вергунова, О. В. Мігульов ; НААН, ДНСГБ, ДВНЗ «Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Григорія Сковороди». – К., 2011. – 180 с. – (Кн. 52).

53. **Вергунов В. А. Передумови становлення та діяльність Миронівської селекційно-дослідної станції (1911−1968).** До 100-річчя заснування Мирон. ін-ту пшениці ім. В. М. Ремесла НААН / В. А. Вергунов, П. П. Євич ; НААН, ДНСГБ ; за наук. ред. В. А. Вергунова. – К., 2011. – 120 с. : портр., фото. – (Кн. 53).

54. **Присяжнюк М. В. Наукове забезпечення розвитку українського тваринництва у 20-х роках XX століття** / М. В. Присяжнюк ; НААН, ДНСГБ ; за наук. ред. В. А. Вергунова. – К., 2011. – 81 с. – (Кн. 54).

55. **Сорто-насіннєве управління Цукротресту (1921–1927)** : зб. док. та матеріалів / [уклад.] М. В. Присяжнюк ; НААН, ДНСГБ ; за наук. ред. В. А. Вергунова. – К., 2011. – 259 с. – (Кн. 55).

56. **Радченко Л. С. Наукова школа академіка І. І. ЛУКІНОВА (1927–2004)** : монографія / Л. С. Радченко ; НААН, ДНСГБ, ННЦ «Ін-т аграр. економіки». – К., 2011. – 243 с. – (Кн. 56).

57. **Зубець М. М. Київська дослідна станція тваринництва «Терезине» : історія, здобутки, вчені** / М. М. Зубець, І. С. Бородай ; НААН, ДНСГБ ; наук. ред. В. А. Вергунов. – Вінниця, 2011. – 208 с. – (Кн. 57).

58. **Нариси історії аграрної науки, освіти та техніки** / В. А. Вергунов ; НААН, ДНСГБ. – К., 2012. – Ч. 4 : До 90-річчя від дня створення ДНСГБ НААН. – 324 с. : портр. – (Кн. 58).

59. **Бородай І. С. Теоретико-методологічні основи становлення та розвитку вітчизняної зоотехнічної науки** / І. С. Бородай ; НААН, ДНСГБ ; наук. ред. В. А. Вергунов. – Вінниця, 2012. – 414 с. – (Кн. 59).

60. **Вергунова І. М. Математичні методи для вирішення наукових завдань вітчизняної агрономії першої половини XX ст.** / І. М. Вергунова, В. Й. Красніцький. – К. : ФОП Корзун Д. Ю., 2012. – 144 с. – (Кн. 60).

61. **Вергунов В. А. Передумови становлення та діяльність Миронівської селекційно-дослідної станції (1911−1968)**. До 100-річчя заснування Миронівського ін-ту пшениці ім. В. М. Ремесла НААН / В. А. Вергунов, П. П. Євич ; НААН, ДНСГБ ; за наук. ред. В. А. Вергунова. – 2-ге вид., перероб. та доп. – К., 2012. – 172 с. : портр., фото. – (Кн. 61).

62. **Сільське господарство УРСР та його наукове забезпечення у 1940–1946 роках** : зб. док. і матеріалів / НААН, ДНСГБ, Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України ; уклад. : М. В. Присяжнюк, В. А. Вергунов, О. О. Черниш, В. І. Кучер, А. С. Білоцерківська, Н. П. Коваленко, Н. В. Маковська, О. В. Корзун ; за заг. ред. М. В. Присяжнюка ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К., 2012. – 756 с. – (Кн. 62).

63. **Діденко О. М. Діяльність В. А. Григор'їва в контекстірозвитку вітчизняного водного права** / О. М. Діденко ; НААН, ННСГБ ; за наук. ред. В. А. Вергунова. – К., 2012. – 44 с. : портр., фото. – (Кн. 63).

64. **Опара Н. М. С. Ф. ТРЕТЬЯКОВ (1872–1918) та його наукова агрономія** / Н. М. Опара ; НААН ННСГБ ; за наук. ред. В. А. Вергунова. – Полтава : Полтав. літератор, 2012. – 192 с. : портр. – (Кн. 64).

65. **Войтюк В. Д. Мобільні засоби технічного обслуговування і ремонту сільськогосподарської техніки в Україні (XX – початок XXI ст.)** / В. Д. Войтюк, С. І. Вечурко ; НААН, ННСГБ, Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України ; за наук. ред. В. А. Вергунова. – К., 2013. – 140 с. – (Кн. 63). – На обкл., тит. арк., звороті тит. арк. і надвип. даних помилково : кн. 63 (слід 65).

66. **Присяжнюк М. В. Розвиток сільськогосподарської дослідної справи УСРР у 20-х рр. XX ст. : наук.-організац. засади** / М. В. Присяжнюк ; М-во аграр. політики та продовольства України, НААН, ДНСГБ. – К., 2012. – 158 с. – (Кн. 66).

67. **Сівозміни в системах землеробства України (1958–1984 рр.)** : зб. док. і матеріалів / уклад. Н. П. Коваленко ; НААН, ДНСГБ ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К. : Нілан-ЛТД, 2012. – 573 с. – (Кн. 67).

68. **Вергунов В. А. Сільськогосподарська дослідна справа в Україні від зародження до академічного існування : організаційний аспект** / В. А. Вергунов ; НААН, ННСГБ. – К. : Аграр. наука, 2012. – 416 с. – (Кн. 68).

69. **Піпан Х. М. Селекція озимої пшениці в Україні : історія та здобутки** / Х. М. Піпан ; НААН, ННСГБ ; за наук. ред. В. В. Шелепова. – К. : Нілан-ЛТД, 2013. – 200 с. – (Кн. 69).

70. **Гриценко Н. Ф. Історія наукової думки про класифікацію ґрунтів** / Н. Ф. Гриценко ; НААН, ННСГБ ; авт. вступ. слова В. А. Вергунов. – К. : ФОП Корзун Д. Ю., 2013. – 180 с. – (Кн. 70). – До 130-річчя виходу кн. проф. В. В. Докучаєва «Російський чорнозем».

71. **Агроґрунтознавство в Україні (1930–1941 рр.)** : зб. док. і матеріалів / НААН, ННСГБ ; уклад. та наук. ред. В. А. Вергунов. – К. : ФОП Корзун Д. Ю., 2013. – Ч. 2 : 1936–1941 рр. – 368 с., портр., фото. – (Кн. 71).

72. **Науково-організаційні засади розвитку аграрної науки та її управління в УРСР (1962–1969 рр.)** : зб. док. і матеріалів / НААН, ННСГБ, ЦДАВО України, ЦДАГО України ; уклад. В. А. Вергунов, О. О. Черниш, В. І. Кучер, А. С. Білоцерківська, Н. П. Коваленко, Н. В. Маковська ; за заг. ред. В. Ф. Петриченка ; наук. ред.В. А. Вергунов. – Вінниця. : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2014. – 1464 с. – (Кн. 72).

73. **Волощук М. Д. Ерозія ґрунтів України : еволюція теорії та практики** : монографія / М. Д. Волощук, Н. І. Петренко, С. В. Яценко ; ННСГБ НААН, М-во освіти і науки України, Прикарп. нац. ун-т ім. Василя Стефаника ; за заг. ред. В. А. Вергунова. – К., 2014. – 326 с. – (Кн. 73).

74. **Вергунов В. А. Професор ЄНКЕН Борис Карлович (1873–1943) : нарис життя та творчої діяльності** / В. А. Вергунов ; НААН, ННСГБ. – К. : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2014. – 432 с. : портр. – (Кн. 74).

75. **Організація наукового забезпечення сільськогосподарської галузі УРСР у 1946–1956 роках** : зб. док. і матеріалів / ННСГБ НААН, ЦДАВО України, ЦДАГО України ; уклад. В. А. Вергунов, В. І. Кучер, О. О. Черниш, А. С. Білоцерківська, Н. П. Коваленко, Н. В. Маковська, О. В. Бажан ; за заг. ред. Я. М. Гадзало ; наук. ред. В. А. Вергунов. – Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2014. – 886 с. – (Кн. 75).

76. **Вергунов В. А. Полтавському товариству сільського господарства – 150 років : віхи видатних діянь на благо України** / В. А. Вергунов ; НААН, ННСГБ. – К. : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. – 52 с. – (Кн. 76).

77. **Вергунов В. А. Національному університету водного господарства та природокористування – 100 років** : іст.-наук. аналіз передумов появи / В. А. Вергунов ; НААН, ННСГБ. – К., 2015. – 48 с. – (Кн. 77).

78. **Полтавське товариство сільського господарства (журнали засідань з5 серпня 1878 р. по 29 травня 1883 р.)** / ННСГБ НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Ф. Гриценко, К. О. Черноколова, Н. М. Опара ; за заг. ред. В. А. Вергунова. – Вінниця : ФОП Корзун Д. Ю., 2015. – Вип. 1. – 356 с. – (Кн. 78).

79. **Полтавське товариство сільського господарства (журнали засідань з15 липня 1883 р. по 20 грудня 1887 р.)** / ННСГБ НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Ф. Гриценко, К. О. Черноколова, Н. М. Опара ; за заг. ред. В. А. Вергунова. – Вінниця : ФОП Корзун Д. Ю., 2015. – Вип. 2,ч. 1. – 492 с. – (Кн. 79).

80. **Полтавське товариство сільського господарства (журнали засідань з 24 січня 1888 р. по 18 серпня 1893 р.)** / ННСГБ НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Ф. Гриценко, К. О. Черноколова, Н. М. Опара ; за заг. ред. В. А. Вергунова. – Вінниця : ФОП Корзун Д. Ю., 2015. – Вип. 2, ч. 2. – 464 с. – (Кн. 79).

81. **Полтавське товариство сільського господарства (журнали засідань з3 листопада 1893 р. по 7 березня 1901 р.)** / ННСГБ НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Ф. Гриценко, Н. М. Опара ; за заг. ред. В. А. Вергунова. – Вінниця : ФОП Корзун Д. Ю., 2015. – Вип. 3, ч. 1. – 418 с. – (Кн. 80).

82. **Полтавське товариство сільського господарства (журнали засідань з14 березня 1901 р. по 22 грудня 1910 р.)** / ННСГБ НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Ф. Гриценко, Н. М. Опара ; за заг. ред. В. А. Вергунова. – Вінниця : ФОП Корзун Д. Ю., 2015. – Вип. 3, ч. 2. – 418 с. – (Кн. 80).

83. **Вергунов В. А. Професор А. К. СКОРОХОДЬКО – учений, педагог, організатор зоогігієнічної науки** / В. А. Вергунов, І. С. Бородай, Ю. Д. Липова ; НААН, ННСГБ. – К. : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. – 216 с. : портр. – (Кн. 81).

84. **Путівник по архівних установах України для дослідників історії аграрної науки** / НААН, ННСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, С. В. Яценко, А. С. Білоцерківська, Т. П. Шепітко. – Вінниця : ФОП Корзун Д. Ю., 2015. – 216 с. – (Кн. 82).

85. **Київське товариство сільського господарства та сільськогосподарської промисловості (1876–1919)** : зб. док. і матеріалів / НААН, ННСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк ; наук. ред. В. А. Вергунов. – Вінниця: ФОП Корзун Д. Ю., 2015. – 644 с. – (Кн. 83).

86. **Вергунов В. А. Полтавському товариству сільського господарства – 150 років : віхи видатних діянь на благо України** / В. А. Вергунов ; ННСГБ НААН. – 2-ге вид., доп. і перероб. – Вінниця : ФОП Корзун Д. Ю., 2015. – 96 с. – (Кн. 84).

87. **Вергунов В. А. Від Погарського навчально-зразкового господарства до Гадяцької сільськогосподарської дослідної станції, або історія подарунку купця В. В. Бойка полтавській громаді** (до 150-річчя Полтавського товариства сільського господарства та 95-річчя Полтавської державної аграрної академії) / В. А. Вергунов ; ННСГБ НААН. – Вінниця : ФОП Корзун Д. Ю., 2015. – 112 с. – (Кн. 85).

88. **Павлушко Ю. І. Професор БУГУЦЬКИЙ Олексій Андрійович (1929–2000) – інтелектуал аграрно-економічної науки**/ Ю. І. Павлушко ; ДВНЗ «Переяслав-Хмельн. держ. пед. ун-т ННСГБ ; авт. вступ. ст. В. А. Вергунов. – Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД»,

2015. – 214 с. : портр. – (Кн. 86).

89. **Вергунов В. А. Науково-організаційна діяльність професора Д. Ф. Лихваря з розвитку селекції та акліматизації сільськогосподарських рослин в Україні (20-ті–80-ті рр. XX ст.)** : [монографія] / В. А. Вергунов, Л. К. Тараненко, Г. С. Щиголь ; НААН, ННСГБ ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К. : ФОП «Корзун Д. Ю.», 2015. – 160 с. : портр. – (Кн. 87).

90. **Державне регулювання сільськогосподарської науки в УСРР / УРСР у 1935–1940 роках** : зб. док. і матеріалів / НААН, ННСГБ, Ін-т історії аграр. науки, освіти та техніки, ЦДАВО України, ЦДАГО України ; уклад. В. А. Вергунов, В. І. Кучер, О. О. Черниш, А. С. Білоцерківська, Н. П. Коваленко, Н. В. Маковська, О. В. Бажан ; за заг. ред. Я. М. Гадзала ; наук. ред. В. А. Вергунов. – Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. – 474 с. – (Кн. 88).

91. **Апостол М. В. Академік А. О. САПЄГІН – подвижник та корифей вітчизняного природознавства першої половини XX ст.** / М. В. Апостол ; НААН, ННСГБ, Ін-т історії аграр. науки, освіти та техніки ; наук. ред. В. А. Вергунов ; вступ. слово Я. М. Гадзала. – Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. – 186 с. – (Кн. 89).

92. **Бей Р. В. Еволюція наукової думки в механізації та автоматизації у тваринництві УРСР (20–80-ті рр. XX ст.)** / Р. В. Бей ; НААН, ННСГБ ; наук. ред. В. А. Вергунов. – Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. – 380 с. – (Кн. 90).

93. **Нижник С. В. Нарис життя та творчої діяльності академіка УААН В. Ф. ПЕРЕСИПКІНА (1914–2004)** : монографія / С. В. Нижник. – Умань : Видавець «Сочінський М. М.», 2016. – 176 с. – (Кн. 91).

94. **Вергунов В.А. Культура боліт на Полтавщині: становлення та розвиток у світлі творчої спадщини П.В. Спесивцева** / В. А. Вергунов ; НААН, Нац. наук. с.-г. б-ка, Ін-т іст. аграр. науки, освіти та техніки, Полтавський обл. краєзнавч. музей ім. В. Кричевського. – К., 2016. – 160 с. – (Кн. 92).

95. **Апостол М.В. Розвиток теоретико-методологічних та інституціональних основ розведення сільськогосподарських тварин в Україні др. пол. 60-х рр. XX – початку XXI ст. : наукове середовище академіка М.В. Зубця :** монографія / М.В. Апостол ; наук. ред. В. А. Вергунов/ НААН, ННСГБ. – К. : Аграр. наука, 2016. – 390 с. – (Кн. 93).

96. **Вергунов В. А. Інститут історії аграрної науки, освіти та техніки ННСГБ НААН : ретроспектива становлення та перспективи (до 15-річчя діяльності)** / В. А. Вергунов ; НААН, ННСГБ. – Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2016. – 214 с. – (Кн. 94).

97. **Вергунов В. А. С. Л. Франкфурт та Україна (до 150-річчя від дня народження)** / В. А. Вергунов ; НААН, ННСГБ, Ін-т історії аграр. науки, освіти та техніки. – К., 2016. – 200 с. (Кн. 95.)

98. **Колгоспна дослідна справа в УСРР/УРСР у 1934–1956 роках** : зб. док. і матеріалів / Ін-т історії аграр. науки, освіти та техніки ННСГБ НААН, Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України, Центр. держ. архів громад. об'єднань України ; уклад. В. А. Вергунов, Н. П. Коваленко, В. І. Кучер, О. О. Черниш, А. С. Білоцерківська, М. М. Давиденко, Н. Б. Щебетюк, С. Д. Коваленко, Н. В. Маковська, О. В. Бажан ; за заг. ред. Я. М. Гадзала ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К., 2016. – 461 с. – (Кн. 96).

99. **Щебетюк Н. Б.Історія Всеукраїнської академії сільськогосподарських наук (1931–1935 рр.)** / Н. Б. Щебетюк ; НААН, ННСГБ, Ін-т історії аграр. науки, освіти та техніки ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К. : НУБіП України, 2017. – 168 с. – (Кн. 97).

100. **Щебетюк Н. Б.Розвиток аграрної науки в Україні наприкінці 20-х – 30-і рр. XX ст.** / Н. Б. Щебетюк ; НААН, ННСГБ, Ін-т історії аграр. науки, освіти та техніки ; наук. ред. В. А. Вергунов. – Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друкарня «Рута»», 2017. – 380 с. – (Кн. 98).

101. **Євтушик Р. В. Історія селекції однонасінних цукрових буряків на теренах України** / Р. В. Євтушик ; НААН, ННСГБ, Ін-т історії аграр. науки, освіти та

техніки ; наук. ред. О. Є. Тарабрін ; вступ. слово : В. А. Вергунов. – К. : ЦП «Компринт», 2017. – 159 с. – (Кн. 99).

102. **Вергунов В. А. Національна наукова сільськогосподарська бібліотека НААН : історія та сучасність. До 100-річчя від дня створення** /В. А. Вергунов ; ННСГБ НААН. – К. : Аграр. наука, 2017. – 464 с. – (Кн. 100).

103. **Шульга В. П. Творча спадщина професора М. А. Кравченка у системі селекційно-племінної справи в тваринництві УСРР/УРСР (30-ті – перша половина 80-х років XX ст.) / В. П. Шульга** / наук. ред. д-ра с.-г. наук, проф., акад. НААН В. А. Вергунова. – Київ, 2017. – 469с. – (Кн. 101).

104. **Організація науково-освітнього та інформаційно-бібліотечного забезпечення аграрної галузі у роки українських визвольних рухів (1917–1921 рр.) ;** зб. док. І матеріалів / НААН, ННСГБ, Ін-т історії аграр. науки, освіти та техніки, ЦДАВО України, ДАКО; уклад. : В. А. Вергунов, Н. П. Коваленко, В. І. Кучер, А. С. Білоцерківська, М. М. Давиденко, Н.В. Маковська, С. А. Каменєва, С. М. Живора ; за заг. ред. Я. М. Гадзала ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К. ТОВ «Наш формат», 2017. – 370 с. – (Кн. 102).

VIII. *Серія*
«Відомі вчені-природознавці та освітяни України»

Заснована ННСГБ НААН у 2003 р.

1. **Професор НОВИКОВ Микола Миколайович** : біобібліогр. покажч. / Асоц. б-к України ; уклад. В. А. Вергунов, Т. Ф. Дерлеменко ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К., 2003. – 62 с. : 6 іл. – (Кн. 1).

2. **Заслужений професор Київського національного університету імені Тараса Шевченка НОВИКОВ Микола Миколайович (1933–2007)** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1956–2008 роки. До 75-річчя від дня народж. / Асоц. б-к України, ДНСГБ УААН ; уклад. В. А. Вергунов, Т. Ф. Дерлеменко, О. П. Анікіна, В. В. Якуба ; наук. ред. В. А. Вергунов. – 2-ге вид., доп. – К., 2008. – 194 с. : портр. – (Кн. 2).

3. **Академік НАН України ГРОДЗИНСЬКИЙ Дмитро Михайлович** : біобібліогр. покажч. [наук. пр. за 1955–2009 рр.]. До 80-річчя від дня народж. / Асоц. бібліотек України, ДНСГБ НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. М. Рашидов, О. В. Бачкала ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К., 2010. – 239 с. – (Кн. 3).

4. **Професор КОСТЕНКО Наталія Василівна** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1967–2010 роки / НААН, ДНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, Г. П. Нелипа, Л. А. Кириленко ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К., 2011. – 52 с. : портр. – (Кн. 4).

5. **Академік АН УРСР ГРОДЗИНСЬКИЙ Андрій Михайлович (1926–1988)** : біобібліогр. покажчик. До 85-річчя від дня народж. / Асоц. б-к України, ДНСГБ НААН ; уклад. М. М. Давиденко, Г. А. Бугаєнко, Г. А. Гродзинська, В. П. Грахов ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К., 2012. – 204 с. : портр. – (Кн. 5).

6. **Професор ЧЕРНЯХІВСЬКИЙ Олександр Григорович (1869–1939)** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1893–1940 роки / Асоц. б-к України, ДНСГБ НААН ; уклад. В. В. Галах ; авт. вступ. ст. В. А. Вергунов. – К. : ФОП «Корзун Д. Ю.», 2012. – 104 с. : портр. – (Кн. 6).

7. **Професор ДЕРЛЕМЕНКО Віталій Володимирович (1944–2013)** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1976–2013 роки / ННСГБ НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Т. Ф. Дерлеменко, О. П. Анікіна, Л. А. Кириленко ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К. : ФОП «Корзун Д. Ю.», 2013. – 100 с. : портр. – (Кн. 7).

8. **Професор ЗЛЕНКО Валентина Андріївна :** біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1961–2014 роки / ННСГБ НААН ; уклад. В. А. Вергунов, О. П. Анікіна, Л. А. Кириленко, А. С. Білоцерківська ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К. : ФОП «Корзун Д. Ю.», 2014. – 92 с. : портр. – (Кн. 8).

9. **Екстраординарний професор КУДАШЕВ Олександр Сергійович (1872–1917) :** біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1900−1908 рр. / НААН, ННСГБ ; уклад. і наук. ред.

В. А. Вергунов. – К., 2017. – 203 с. – (Кн. 9).

IX. ***Серія***
«Біобібліографія діячів науки, освіти, культури України»
Заснована ННСГБ НААН у 2014 р.

1. **Заслужений працівник культури України ДЕРЛЕМЕНКО Таміла Федорівна** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1987–2014 роки. (До 70-річчя від дня народж.) / НААН, ННСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, О. П. Анікіна, Л. А. Кириленко ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К., 2014. – 94 с. – (Кн. 1).
2. **Професор СЛОБОДЯНИКМихайло Семенович (1949–2015)** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1974–2015 роки / НААН, ННСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, В. В. Добровольська, О. П. Анікіна, Л. М. Татарчук, Л. А. Кириленко ; наук. ред. В. А. Вергунов ; авт. вступ. ст. В. А. Вергунов. – К., 2015. – 148 с. – (Кн. 2).
3. **Професор Олександр Іванович УТКІН** : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1971–2017 роки / НААН, ННСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, Л. А. Кириленко, Т. М. Підгайна [та ін.] ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К. : Вид. дім «АртЕк», 2017. – 194 с. – (Кн. 3).

X. ***Серія***
«Наукові історико-бібліографічні читання»
Заснована ННСГБ НААН у 2001 р.

1. **Професор Олександр Алоїзович ЯНАТА (1888–1938) : повернення із забуття. (Наукова спадщина вченого та її значення для розвитку аграрної і біологічної науки в Україні)** / уклад. В. А. Вергунов, Т. Ф. Дерлеменко ; наук. ред. В. А. Вергунов // Бюл. Центр. наук. с.-г. б-ки УААН. – К., 2001. – Вип. 2 (2). – С. 3–78. – [Читання 1].
2. **Професор ШІНДЛЕР Камілл Гаврилович**. До 135-ї річниці з дня народж. вченого в галузі землеробської техніки / наук. ред. В. А. Вергунов // Наук. вісн. Нац. аграр. ун-ту. – К., 2005. – Вип. 80. – Розд. : Історія розвитку землеробської механіки. – С. 3–106. – [Читання 2].
3. **Меморіальні наукові читання до 75-річчя від дня народження заслуженого професора Київського національного університету імені Тараса Шевченка НОВИКОВА Миколи Миколайовича (22.06.1933–23.12.2007), 26 черв. 2008 р.** : зб. матеріалів / Асоц. б-к України, ДНСГБ УААН ; уклад. В. А. Вергунов, В. М. Товмаченко ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К., 2008. – 90 с. : портр. – [Читання 3].
4. **Наукові читання до 80-річчя від дня народження академіка Національної академії наук України ГРОДЗИНСЬКОГО Дмитра Михайловича, 24 груд. 2010 р.** : зб. матеріалів / Асоц. б-к України, ДНСГБ НААН ; уклад. В. А. Вергунов, О. В. Бачкала, В. М. Товмаченко ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К., 2011. – 56 с. : портр. – [Читання 4).
5. **Наукові читання до 85-річчя від дня народження академіка АН УРСР ГРОДЗИНСЬКОГО Андрія Михайловича (3.12.1926–17.12.1988), 6 квіт. 2012 р.** : зб. матеріалів / Асоц. б-к України, НААН, ДНСГБ ; уклад. М. М. Давиденко ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К. : ФОП «Корзун Д. Ю.», 2012. – 62 с. : портр. – [Читання 5).
6. **Державний та громадський діяч, історик, заслужений працівник культури УРСР КОСТЕНКО Василь Семенович (26.04.1912–22.04.2001)** : зб. матеріалів до 100-річчя від дня народж. / Асоц. б-к України, НААН, ННСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, В. М. Товмаченко, Т. Р. Грищенко ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К. : ФОП «Корзун Д. Ю.», 2013. – 62 с. – [Читання 6).
7. **Двічі Герой Соціалістичної Праці П. М. Ангеліна (1913–1959) – засновник стахановського руху у сільському господарстві** : VII наук. іст.-біогр. читання (Круглий стіл), 17 січ. 2014 р. / М-во аграр. політики та продовольства України, Ком. Верховної Ради України з питань аграр. політики та земельних відносин, НААН [та ін.] ; уклад. В. А. Вергунов, В. М. Товмаченко, М. М. Давиденко ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К. : ФОП «Корзун Д. Ю.», 2014. – 64 с. – [Читання 7).
8. **К. І. Осьмак (Осьмаков) (1890–1960) – український учений – аграрний**

економіст, державний та політичний діяч : матеріали VIII наук. іст.-біогр. читань / НААН, ННСГБ ; уклад. Т. М. Підгайна, В. М. Товмаченко, М. М. Давиденко ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К. : ФОП «Корзун Д. Ю.», 2014. – 60 с. ; портр. – [Читання 8].

9. **Дбаючи про землю: думка, дія, турбота.** 40 років реального ґрунтозбереження. Презентація книги «Автограф на землі. Семен Антонець» : зб. матеріалів [наук. читань, 12 лют. 2014 р. в ННСГБ НААН] / уклад. : В. А. Вергунов, М. М. Давиденко, В. М. Товмаченко ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К. : Зерно, 2014. – 236 с. – [Читання 8].

10. **Презентація покажчика «Професор Михайло Семенович Слободяник (1949–2015)»** / НААН, ННСГБ ; уклад. Л. М. Татарчук, В. М. Товмаченко, О. П. Анікіна. – К., 2015. – 41 с. – [Читання 9].

11. **Професор Франкфурт Соломон Львович (1866–1954)** : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 150-річчю від дня народж. видатного вченого-агробіолога, одного із дієвих організаторів акад. науки в Україні, 18 листоп. 2016 р. / НААН, ННСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, Л. М. Татарчук, В. М. Товмаченко, А. С. Білоцерківська, Т. Р. Грищенко, М. М. Давиденко ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К. : ТОВ «Наш формат», 2016. – 104 с. – [Читання 10].

12. **Історія освіти, науки і техніки в Україні** : зб. матеріалів XII Міжнар. конф. молодих учених та спеціалістів, присвяч. 100-річчю від дня створення ННСГБ НААН, Київ, 19 трав. 2017 р. / НААН, ННСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, Л. М. Татарчук, В. М. Товмаченко, А. С. Білоцерківська ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К. : ТОВ «Центр поліграфії «КОМПРИНТ», 2017. – 126 с. – [Читання 11].

XI. *Бібліографічна серія*
«Іноземна сільськогосподарська книга у фондах ННСГБ НААН України та науково-дослідних установ і вищих навчальних закладів аграрного профілю України»

Заснована ННСГБ НААН у 2009 р.

1. **Польська книга у фондах ДНСГБ УААН : наук.-доп. бібліогр. покажч. (1825–2002 рр.)** / УААН, ДНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, В. І. Головенко, А. О. Устиновська, Н. Ф. Басун, М. М. Щербань ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К., 2008. – 76 с. – (Кн. 1).

2. **Польська сільськогосподарська книга у фондах Державної наукової сільськогосподарської бібліотеки Української академії аграрних наук та науково-дослідних установ і вищих навчальних закладів аграрного профілю (1771–2008 рр.)** : наук.-допом. бібліогр. покажч. = Polskaksieqarolniczawzbiorach Panstwowejnauko wejbibliotekirolnicze jUkrainskiejakademiinaukrolniczych, zakladównaukowo-doswidczalnychi wyzszychuczelenpro filurolniczego (1771–2008 rr.) : naukowo-pomocniczy skorowidzbibliografiezny / УААН, ДНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, В. І. Головенко, Н. Ф. Басун, М. М. Щербань, О. О. Бойченко ; наук. ред. В. А. Вергунов. – Вінниця, 2009. – 287 с. – (Кн. 2).

3. **Колекція французьких сільськогосподарських видань у фондах ДНСГБ УААН (1802–2008)** : наук.-доп. бібліогр. покажч. = La collection des éditions agricoles françaises dans les fonds de bibliothéque agraire d'etat de UAAN (1802–2008) : le guide bibliographique / УААН, ДНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, Л. Ф. Забудська, Т. В. Дмитрик, Н. І. Петренко ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К., 2009. – 63 с. – (Кн. 3).

4. **Німецькі сільськогосподарські видання у фондах Державної наукової сільськогосподарської бібліотеки Національної академії аграрних наук України та науково-дослідних установ і вищих навчальних закладів аграрного профілю (1822–2010)** / НААН, ДНСГБ ; В. А. Вергунов, Ф. Зассе, Н. Ф. Гриценко, Я. В. Каніболоцька ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К., 2011. – 540 с. – (Кн. 4).

5. **Чеські сільськогосподарські видання у фондах Державної наукової сільськогосподарської бібліотеки Національної академії аграрних наук України та науково-дослідних установ і вищих навчальних закладів аграрного профілю (1894–2012)** : наук.-доп. бібліогр. покажч. / НААН, ДНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, Х. М. Піпан, О. П. Анікіна, Л. А. Кириленко ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К., 2012. – 130 с. –

(Кн. 5).

6. **Угорські сільськогосподарські видання у фондах Національної наукової сільськогосподарської бібліотеки Національної академії аграрних наук України та науково-дослідних установ і вищих навчальних закладів аграрного профілю (1595–2014)** : наук.-доп. бібліогр. покажч. = Magyar mezőgazdasági publikációk kiadványai az Ukrán Nemzeti Mezőgazdasági Könyvtár, az Ukrán Nemzeti Agrártudományi Akadémia és más mezőgazdasági oktató-és kutatóintézetek gyűjteményeiből (1595–2014) : tudományos és kiegészitő bibliográfiai katalógus / НААН, ННСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, Т. В. Лютик, Л. М. Татарчук ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К., 2017. – 225 с. – (Кн. 6).

7. **Іспанські сільськогосподарські видання у фондах Національної наукової сільськогосподарської бібліотеки Національної академії аграрних наук України (1914–2012)** : наук.-доп. бібліогр. покажч. = Español edicsón agricola en las colecciones de la Biblioteca Nacional de Ciencia Agricola de la Academia Nacional de Ciencias Agricolas Ucrania (1914–2012) : bibliografia cientifica auxiliar / НААН, ННСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Д. Коломієць, Л. М. Татарчук ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К., 2017. – 74 с. – (Кн. 7).

8. **Болгарська сільськогосподарська книга у фондах Національної наукової сільськогосподарської бібліотеки Національної академії аграрних наук України (1903–2006)** : наук.-доп. бібліогр. покажч. / НААН, ННСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, О. В. Бачкала, Л. М. Татарчук, Н. А. Сухомлин-Граждан ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К., 2017. – 105 с. – (Кн. 8).

9. **Англомовні сільськогосподарські видання у фондах Національної наукової сільськогосподарської бібліотеки Національної академії аграрних наук України (1823–1928) :** наук.–доп. бібліогр. покажч., / НААН, ННСГБ ; уклад. : В.А. Вергунов, С.Д. Коваленко, Т.О. Бондур [та ін.] ; наук. ред. : В.А. Вергунов. – Ч. 1. – К., 2017. –386 с.

XII. ***Серія***

«Академіки та члени-кореспонденти НАН України для сільського господарства»

Заснована ННСГБ НААН у 2007 р.

1. **Академік НАН України ЛУКІНОВ Іван Іларіонович (1927–2004)** : біобібліогр. покажч. [наук. пр. 1954–2007 рр.] / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, УААН, ДНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, Л. С. Боденчук ; наук. ред. О. С. Онищенко, В. А. Вергунов. – К., 2009. – 150 с. : портр. – (Вип. 1).

2. **Академік АН УРСР і ВАСГНІЛ Оппоков (Опоків) Євген Володимирович (1869–1937)** : біобібліогр. покажч. [наук. пр. 1896–1937 рр.] / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, НААН, ННСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, О. В. Бачкала, О. Г. Луговський ; наук. ред. О. С. Оніщенко, В. А. Вергунов. – К. : ФОП Корзун Д. Ю., 2014. – 142 с. : портр. – (Вип. 2).

XIII. ***Серія***

тематичних науково-допоміжних бібліографічних покажчиків вітчизняних та зарубіжних видань з фондів ННСГБ НААН

«Інформаційно-бібліографічні ресурси агропромисловому виробництву України»

Заснована ННСГБ НААН у 2013 р.

1. **Бджільництво** : наук.-доп. бібліогр. покажч. вітчизн. та зарубіж. видань з фондів ННСГБ НААН = Beekeeping : scientific support bibliography of publications in the National scientific Agricultural Library Science NAAS. Підготовлено з нагоди проведення в Україні XXXXIII Міжнар. Конгресу Апімондії (м. Київ, 29 верес. – 4 жовт. 2013 р.) / НААН, ННСГБ, ННЦ «Ін-т бджільництва ім. П. І. Прокоповича ; уклад. В. А. Вергунов, Л. М. Татарчук, О. М. Опанасенко, Л. М. Савеленко ; наук. ред. В. А. Вергунов. – Вінниця, 2013. – 90 с. – (Кн. 1).

2. **Ґрунтознавство** = Soil Science : темат. наук.-доп. бібліогр. покажч. вітчизн. та зарубіж. видань з фондів Нац. наук. с.-г. б-ки НААН. Підготовлено до 130-річниці виходу кн. проф. В. В. Докучаєва «Російський чорнозем» в рамках Міжнар. наук.-практ.

семінару (м. Київ, 10 груд. 2013 р.) / НААН, ННСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, Л. М. Татарчук, О. М. Опанасенко, Л. М. Савеленко ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К. : ФОП Корзун Д. Ю., 2013. – 148 с. – (Кн. 2).

3. **Зернобобові культури** : тематичний науково-допоміжний бібліографічний покажчик вітчизняних та зарубіжних видань з фондів Національної наукової сільськогосподарської бібліотеки НААН підготовлено з нагоди оголошеного Продовольчою та Сільськогосподарською Організацією Об'єднаних Націй (ФАО) Міжнародного року зернобобових культур / НААН, ННСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, Л. М. Татарчук, Н. Д. Коломієць, Л. А. Зайцева ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К., 2016. – 264 с. – (Кн. 3).

НАУКОВО-ДОПОМІЖНІ РЕТРОСПЕКТИВНІ БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОКАЖЧИКИ ТА ІНШІ ВИДАННЯ

1. **Професор ДОВГОПОЛА Олена Павлівна. Життєвий і творчий шлях** : біобібліогр. покажч. [наук. пр. за 1955–1996 рр.] / УААН, ДНСГБ ; уклад. Т. Ф. Дерлеменко, З. І. Варга, Л. Г. Самойлова, Д. Г. Довгополий ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К. : ІАЕ УААН, 2001. – 150 с. : портр. – Пам'яті вченого, педагога, бібліографознавця.

2. **Періодичні видання з агрономії в Україні. 1918–1940. Журнали, "Бюлетені", "Вісті", "Наукові записки", "Збірники наукових праць", "Труди"** : наук.-доп. ретросп. бібліогр. покажч. / УААН, ЦНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, О. П. Анікіна ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К., 2002. – 159 с.

3. **Періодичні та продовжувані видання з агрономії на Полтавщині (XIX–XX ст.)** : наук.-доп. ретросп. бібліогр. покажч. / УААН, ЦНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, О. П. Анікіна ; наук. ред. В. А. Вергунов. − К., 2002. – 48 с.

4. **Професор ДОВГОПОЛА Олена Павлівна. Життєвий і творчий шлях** : біобібліогр. покажч. [наук. пр. за 1955–1996 рр.] / УААН, ЦНСГБ ; уклад. Т. Ф. Дерлеменко, З. І. Варга, Л. Г. Самойлова, Д. Г. Довгополий ; наук. ред. В. А. Вергунов. − 2-ге вид., доп. − К., 2002. − 156 с. – (Пам'яті вченого, педагога, бібліографознавця).

5. **Українська сільськогосподарська книга (з фондів ЦНСГБ УААН). 1868–1900** : наук.-доп. бібліогр. покажч. / УААН, ЦНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, Л. О. Зінченко, Л. Ф. Забудська ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К., 2002. – 60 с. – До 80-річчя заснування ЦНСГБ УААН.

6. **Українська сільськогосподарська книга з фондів ЦНСГБ УААН. 1901–1910** : наук.-доп. бібліогр. покажч. / УААН, ЦНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, Л. О. Зінченко, Л. Ф. Забудська ; наук. ред. В. А. Вергунов. − К., 2002. − 90 с.

7. **Центральна наукова сільськогосподарська бібліотека Української академії аграрних наук. 1921–2001** : бібліогр. покажч. літ. за 1933–2001 рр. До 80-річчя заснування ЦНСГБ УААН / УААН, ДНСГБ ; уклад. В. В. Вергунов, Т. Ф. Дерлеменко, З. І. Варга, Л. Д. Полякова, Л. А. Кириленко ; наук. ред. В. В. Вергунов. – К., 2002. – 99 с.

8. **Українська сільськогосподарська книга з фондів ЦНСГБ УААН. 1911–1917 рр.** : наук.-доп. бібліогр. покажч. / УААН, ДНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, О. О. Зінченко, Л. Ф. Забудська ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К., 2003. − 101 с.

9. **Українська сільськогосподарська книга з фондів ДНСГБ УААН. 1918–1922** : наук.-доп. бібліогр. покажч. / УААН, ДНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, Л. О. Зінченко, Л. Ф. Забудська ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К., 2004. − 59 с.

10. **Українська сільськогосподарська книга з фондів ДНСГБ УААН. 1923–1932** : наук.-доп. бібліогр. покажч. / УААН, ДНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, Л. О. Зінченко, Л. Ф. Забудська ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К. : ННЦ «Ін-т аграр. економіки», 2005. – 191 с.

11. **Українська сільськогосподарська книга з фондів ДНСГБ УААН. 1933–1935** : наук.-доп. бібліогр. покажч. / УААН, ДНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, Л. О. Зінченко ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К., 2005. – 191 с.

12. **Наукові праці та статті наукових співробітників Коломийської дослідної**

станції (1980–2005) : наук.-доп. бібліогр. покажч. 50-річчю Коломий. досл. ст. присвячується / УААН, Івано-Франків. ін-т АПВ, Коломий. досл. ст., ДНСГБ ; уклад. С. О. Яцик, Т. Ф. Дерлеменко ; наук. ред. В. А. Вергунов, Г. І. Куничак. – Коломия, 2006. – 144 с.

13. **Аграрна наука в Україні : автореф. дис. із фондів ДНСГБ УААН. 1950–1959** : наук.-доп. бібліогр. покажч. / УААН, ДНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, Л. Ф. Забудська, О. В. Бачкала, В. І. Борисенко ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К., 2007. – Вип. 1. – 255 с.

14. **Аграрна наука в Україні : автореф. дис. із фондів ДНСГБ УААН 1960–1965** : наук.-доп. бібліогр. покажч. / УААН, ДНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, Л. Ф. Забудська, О. В. Бачкала ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К., 2007. – Вип. 2. – 190 с.

15. **Українська сільськогосподарська книга з фондів ДНСГБ УААН. 1936–1939** : наук.-доп. бібліогр. покажч. / УААН, ДНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, Л. О. Зінченко ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К., 2007. – 191 с.

16. **Українська сільськогосподарська книга з фондів ДНСГБ УААН. 1940–1945** : [наук.-доп. бібліогр. покажч.] / УААН, ДНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, Л. Ф. Забудська ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К., 2007. – 87 с.

17. **Наукові публікації Державної наукової сільськогосподарської бібліотеки Української академії аграрних наук. 2001–2007 рр.** : бібліогр. покажч. наук. видань та публ. співробітників б-ки / УААН, ДНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, В. В. Дерлеменко, Т. Ф. Дерлеменко, О. П. Анікіна, Л. А. Кириленко ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К., 2008. – 187 с.

18. **Українська сільськогосподарська книга з фондів ДНСГБ УААН. 1940, 1941, 1943–1945** : наук.-доп. бібліогр. покажч. / УААН, ДНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, Л. Ф. Забудська ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К., 2008. – 86 с.

19. **Фонд видань, випущених у XIX столітті з сільськогосподарської тематики Державної наукової сільськогосподарської бібліотеки Національної академії аграрних наук України, включених до Державного реєстру наукових об'єктів, що становлять національне надбання (1802–1900 рр.)** : наук.-доп. бібліогр. покажчик / НААН, ДНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, Л. Ф. Забудська, Н. Д. Коломієць, О. М. Діденко ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К., 2011. – 524 с. – До 80-річчя від дня заснування НААН та 10-річчя центру історії аграр. науки ДНСГБ НААН.

20. **Сільськогосподарські періодичні видання в Україні. 1918–1940 : Журнали, «Бюлетені», «Вісті», «Наукові записки», «Збірники наукових праць», «Труди»** : наук.-доп. ретросп. бібліогр. покажч. / НААН, ДНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, О. П. Анікіна ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К. : Нілан-ЛТД, 2012. – 242 с.

21. **Українська академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2004 рр.** : біогр. довід. / УААН, ДНСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, Т. Ф. Дерлеменко, О. П. Анікіна, Л. А. Кириленко, О. С. Мудрук, Н. Г. Чайка, О. О. Черниш ; наук. ред. В. А. Вергунов. – К. : Аграр. наука, 2006. – 612 с. : портр.

22. **Національна академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени). 1990–2011 рр.** : біогр. довід. / НААН ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна, Х. М. Піпан, Т. Р. Грищенко, Л. А. Кириленко ; відп. за вип. В. А. Вергунов. – 2-ге вид., перероб. та доп. – К. : Аграр. наука, 2012. – 872 с. : портр.

23. **Календар знаменних і пам'ятних дат в історії сільськогосподарської дослідної справи України на 2014 рік**/ НААН, ННСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, Т. В. Легкун, Н. Б. Щебетюк. – К. : ФОП Корзун Д. Ю., 2013. – 142 с.

24. **Календар знаменних і пам'ятних дат в історії сільськогосподарської дослідної справи України на 2015 рік** / НААН, ННСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, Х. М. Дмитрієва, О.М. Мерко, О.В. Шадріна ; за наук. ред. В. А. Вергунова.

– К. : ФОП Корзун Д. Ю., 2014. – 196 с.

25. **Календар знаменних і пам'ятних дат в історії сільськогосподарської дослідної справи України на 2016 рік** / НААН, ННСГБ, Ін-т історії аграр. науки, освіти та техніки ; уклад. В. А. Вергунов, С. Д. Коваленко, Н. П. Коваленко ; за наук. ред. В. А. Вергунова. – К. : ФОП «Корзун Д. Ю.», 2015. – 250 с.

26. **Календар знаменних і пам'ятних дат в історії сільськогосподарської дослідної справи України на 2017 рік** / НААН, ННСГБ ; уклад. В. А. Вергунов, І С. Бородай, Н. П. Коваленко, С. Д. Коваленко, Н. Б. Щебетюк ; за наук. ред. В. А. Вергунова. – К., 2016. – 261 с.

НАУКОВІ КОНФЕРЕНЦІЇ, ПРОВЕДЕНІ ННСГБ НААН

1. **Історія** освіти, науки і техніки в Україні : тези доп. та повідомлень І конф. молодих вчених та спеціалістів, Київ, 30 трав. 2002 р. / УААН,,ЦНСГБ, АН Вищої шк. України. Від-ня історії освіти, науки і техніки ; ред. кол. : В. А. Вергунов (відп. ред.) [та ін.]. – К., 2002. – 147 с.

2. **Наукові** сільськогосподарські бібліотеки у XXI ст. До 80-річчя ЦНСГБ УААН : тези доп. наук.-практ. конф., Київ, 26–27 берез. 2002 р. / М-во аграр. політики України, УААН, ЦНСГБ ; ред. кол. : В. А. Вергунов (відп. ред.) [та ін.]. – К. : Нора-Друк, 2002. – 96 с.

3. **Актуальні** проблеми аграрної науки та освіти України : регіональний аспект : матеріали ІІ наук.-практ. семінару / УААН, Від-ня регіон. центрів наук. забезп. АПВ, ЦНСГБ, Закарпат. ін-т АПВ ; редкол. : В. А. Вергунов (голов. ред.) [та ін.]. – К. : Славутич-Дельфін, 2003. – 81 с.

4. **Історія** освіти, науки і техніки в Україні : матеріали ІІ конф. молодих вчених та спеціалістів, Київ, 27–28 трав. 2004 р. / УААН, ДНСГБ, АН Вищої школи України, Від-ня історії та методології освіти, науки і техніки ; редкол. : М. В. Зубець (голов. ред.), В. А. Вергунов, С. Д. Коваленко [та ін.]. – К., 2004. – 230 с.

5. **Історія** освіти, науки і техніки в Україні : матеріали ІІІ конф. молодих учених і спеціалістів. До 75-річчя від дня створення ДНСГБ УААН як наук. установи, 26–27 трав. 2006 р. / УААН, ДНСГБ, Центр історії аграр. науки, Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди, Центр історії природознавства, АН Вищої шк. України, Від-ня історії освіти, науки і техніки ; редкол. : В. А. Вергунов (голова), В. П. Коцур, О. Я. Пилипчук [та ін.]. − К., 2006. − 67 с.

6. **Дванадцята** Всеукраїнська конференція молодих істориків освіти, науки і техніки та спеціалістів, Київ, 20 трав. 2007 р. / АН Вищої освіти України, Від-ня історії та методології освіти, науки і техніки, Центр дослідж. з історії науки і техніки ім. О. П. Бородіна Київ. ун-ту економіки і технологій транспорту ; редкол. : О. Я. Пилипчук, В. А. Вергунов, В. О. Добровольський [та ін.]. – К., 2007. – 248 с.

7. **Історія** освіти, науки і техніки в Україні : матеріали четвертої конф. молодих учених та спеціалістів, 29 січ. 2008 р. З нагоди 150-річчя від дня народж. першого директора Харк. селекц. ст. та автора першого вітчизняного підруч. «Частное земледелие» (рослинництво) проф. П. В. Будріна ; 145-річчя від дня народж. засновника контрольно-насіннєвої справи в Україні проф. П. Р. Сльозкіна ; 125-річчя від дня народж. автора першого підруч. держ. мовою «Курс хліборобства» (рослинництво) проф. А. Г. Терниченка ; 100-річчя від дня народж. відомого вченого-рослинника проф. М. Г. Городнього та 120-річчя від дня народж. акад. М. І. Вавилова / УААН, ДНСГБ, Ін-т рослинництва ім. В. Я. Юр'єва, Укр. держ. насіннєва інспекція, Нац. аграр. ун-т, Наук.-досл. ін-т агротехнологій та якості продукції рослинництва ; редкол. : В. В. Кириченко, В. А. Вергунов, В. П. Петренкова [та ін.]. – К. ; Х., 2008. – 313 с. – До 100-річчя з дня заснування Ін-ту рослинництва ім. В. Я. Юр'єва УААН.

8. **Історія** освіти, науки і техніки в Україні : матеріали п'ятої конф. молодих учених та спеціалістів, Київ, 28 трав. 2009 р. / УААН, ДНСГБ ; редкол. : В. А. Вергунов (голова), В. В. Дерлеменко, О. П. Анікіна [та ін.]. – К., 2009. – Ч. 1. – 195 с. – (З нагоди

125-річчя створення Полтав. ін-ту агропром. вир-ва ім. М. І. Вавилова).

9. **Історія** освіти, науки і техніки в Україні : матеріали п'ятої конф. молодих учених та спеціалістів, Київ, 28 трав. 2009 р. / УААН, ДНСГБ ; редкол. : В. А. Вергунов (голова), В. В. Дерлеменко, О. П. Анікіна [та ін.]. – К., 2009. – Ч. 2. – 22 с. – (З нагоди 125-річчя створення Полтав. ін-ту агропром. вир-ва ім. М. І. Вавилова).

10. **Національна** сільськогосподарська бібліографія як складова програми інформатизації аграрної галузі України : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. / УААН, ДНСГБ ; редкол. : В. А. Вергунов (голова), В. В. Дерлеменко, О. П. Анікіна [та ін.]. – К., 2009. – 230 с.

11. **Сучасни**й стан та перспективи наукового реферування : матеріали міжнар. семінару-практикуму, присвяч. 10-річчю видання реф. ж-лу «Агропром. комплекс України», Київ, 29 трав. 2009 р. / УААН, ДНСГБ ; редкол. : М. В. Зубець (відп. ред.), В. А. Вергунов, В. В. Дерлеменко[та ін.]. – К. : ННЦ «ІАЕ», 2009. – 144 с.

12. **Історія** освіти, науки і техніки в Україні : матеріали VI Всеукр. конф. молодих учених та спеціалістів, 27 трав. 2011 р., м. Київ / НААН, ДНСГБ ; редкол. : В. А. Вергунов (голова), С. Д. Коваленко, Х. М. Піпан [та ін.]. − К., 2011. − 270 с.

13. **Історія** освіти, науки і техніки в Україні : матеріали VII Всеукр. конф. молодих учених та спеціалістів, 16 берез. 2012 р. / НААН, ДНСГБ, ННЦ «Ін-т землеробства», Панфил. досл. ст. ; редкол. : В. А. Вергунов (голова), С. Д. Коваленко, Т. Р. Грищенко[та ін.]. – К., 2012. – Ч. 1. – 292 с. – До 90-річчя від дня створення ДНСГБ НААН та 75-річчя з дня заснування Панфил. досл. ст. ННЦ «Ін-ту землеробства НААН».

14. **Історія** освіти, науки і техніки в Україні : матеріали VII Всеукр. конф. молодих учених та спеціалістів, 16 берез. 2012 р. / НААН, ДНСГБ, ННЦ «Ін-т землеробства», Панфил. досл. ст. ; редкол. : В. Ф. Камінський, О. І. Ткачов, Х. М. Піпан [та ін.]. – К., 2012. – Ч. 2. – 216 с. – До 90-річчя від дня створення ДНСГБ НААН та 75-річчя з дня заснування Панфил. досл. ст. ННЦ «Ін-ту землеробства НААН».

15. **Історія** освіти, науки і техніки в Україні : матеріали VIII Всеукр. конф. молодих учених та спеціалістів, Київ, 21 трав. 2013 р. / НААН, ННСГБ ; редкол : В. А. Вергунов (голова), О. Є. Тарабрін, О. П. Анікіна [та ін.]. – К., 2013. – 283 с. – (До 150-річчя з дня народж. акад. В. І. Вернадського).

16. **Історія** освіти, науки і техніки в Україні : матеріали VIII Всеукр. конф. молодих учених та спеціалістів, Київ, 21 трав. 2013 р., / НААН, ННСГБ ; редкол : В. А. Вергунов (голова), О. Є. Тарабрін, О. П. Анікіна [та ін.]. – К., 2013. – Ч. 2. – 106 с.

17. **Матеріали Міжнародного науково-практичного семінару, присвяченого 130-річчю виходу книги проф. В.В. Докучаєва «Російський чорнозем»,** і появі сільськогосподарської дослідної справи як галузі знань, Київ, 10 груд. 2013 р., / НААН, ННСГБ, ННЦ «Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського НААН», Посольство Російської Федерації в Україні ; редкол. : В. А. Вергунов, С. А. Балюк, Х. М. Піпан [та ін.]. – К. : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2013. – 456 с.

18. **Історія освіти, науки і техніки в Україні** : матеріали IX Всеукр. конф. молодих учених та спеціалістів, Київ, 22 трав. 2014 р. / НААН, ННСГБ, Полтавська держ. с.-г. досл. станція ім. М. І. Вавилова Ін-ту свинарства і агропромислового виробництва НААН, М-во аграр. політики та продовольства України, Укр. ін.-т експертизи сортів рослин ; редкол. : В. А. Вергунов, Х. М. Піпан, І. М. Савеленко [та ін.]. – К., 2014. – 346 с.

19. **Історія освіти, науки і техніки в Україні** : матеріали IX Всеукр. конф. молодих учених та спеціалістів, Київ, 22 трав. 2014 р. / НААН, ННСГБ, Полтавська держ. с.-г. досл. станція ім. М. І. Вавилова Ін-ту свинарства і агропромислового виробництва НААН, М-во аграр. політики та продовольства України, Укр. ін.-т експертизи сортів рослин ; редкол. : В. А. Вергунов [та ін.]. – К. : ФОП «Корзун Д.Ю», 2014. – Ч. 2. – 100 с.

20. **Історія освіти, науки і техніки в Україні** : матеріали X Всеукр. конф. молодих учених та спеціалістів, присвяч. 150-річчю з часу засн. Полтавського т-ва сіл. госп-ва, Київ, 28 трав. 2015 р. / НААН, ННСГБ, Полтавська держ. аграр. акад. [та ін.] ;

редкол. : В. А. Вергунов, О. ПА. Анікіна, А. С. Білоцерківська [та ін.]. – Вінниця : ФОП «Корзун Д.Ю», 2015. – 396 с.

21. **Історія освіти, науки і техніки в Україні** : зб. доп. на пленер. засіданні та виступів переможців Х Всеукр. конф. молодих учених та спеціалістів, присвяч. 150-річчю з часу засн. Полтавського т-ва сіл. госп-ва, Київ, 28 трав. 2015 р. / НААН, ННСГБ, Полтавська держ. аграр. акад. [та ін.] ; уклад. В. А. Вергунов, О. ПА. Анікіна, А. С. Білоцерківська [та ін.] ; наук. ред.. В. А. Вергунов. – Вінниця. : ФОП «Корзун Д.Ю», 2015. – Ч. 2. – 113 с.

22. **Історія освіти, науки і техніки в Україні:** матеріали XI Всеукр конф. молодих учених та спеціалістів, присвяч. 85-річчю Нац. акад. аграр. наук України, віковим ювілеям появи Панфильської дослід. ст. ННЦ «Ін-т землеробства НААН», Дослід, ст. лікарських рослин Ін-ту агроекології і природокористування НААН, 150 річчю від дня народнж, проф. С.Л. Франкфурта, «Міжнар. року зернобобових», оголошеному рішенням Генеральної Асамблеї ООН, 15-річчю створення Ін-ту історії аграр. науки, освіти та техніки ННСГБ НААН й 10-річчю виходу електрон. наук. фах. вид. – міжвід. темат. зб. «Історія науки і біографістика», 16 трав. 2016 р. м. Київ / Нац. акад. аграр. наук України ; Нац. наук. с.-г. б-ка НААН ; Ін-т кормів та сіл. госп-ва Поділля НААН [та ін.] ; редкол. : В.А. Вергунов. О.П. Анікіна. А.С. Білоцерківська [та ін.]. – Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2016. – 394 с.

23. **Історія освіти, науки і техніки в Україні :** матеріали XI Всеукр. конф. молодих учених та спеціалістів, присвяч. 85-річчю Нац. акад. аграр. наук України, віковим ювілеям появи Панфильської дослід. ст. ННЦ «Ін-т землеробства НААН», Дослід. ст. лікарських рослин Ін-ту агроекології і природокористування НААН, 150 річчю від дня народж. проф. С. Л. Франкфурта, «Міжнар. року зернобобових», оголошеному рішенням Генеральної Асамблеї ООН, 15-річчю створення Ін-ту історії аграр. науки, освіти та техніки ННСГБ НААН й 10-річчю виходу електрон. наук. фах. вид. – міжвід. темат. зб. «Історія науки і біографістика», 16 трав. 2016 р., м. Київ / Нац. акад. аграр. наук України ; Нац. наук. с.-г. б-ка НААН ; Ін-т кормів та сіл. госп-ва Поділля НААН [та ін.]; уклад.: В. А. Вергунов, В. М. Товмаченко, Л. М. Татарчук, А. С. Білоцерківська, О.А. Пашківська ; редкол. : В. А. Вергунов (голова) – Вінниця, 2016. – Ч. 2. – 112 с.

24. **Професор С. Л. Франкфурт (1866–1954) – видатний вчений-агробіолог, один із дієвих організаторів академічної науки в Україні (до 150-річчя від дня народження) :** матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., Київ, 18 листоп. 2016 р. / Нац. акад. аграр. наук України ; Нац. наук. с.-г. б-ка НААН ; Миронівський ін-т пшениці ім. В. М. Ремесла [та ін.] ; уклад. В. А. Вергунов, О. А. Демидов, А. С. Білоцерківська, М. М. Давиденко ; редкол. : В. А. Вергунов (голова). – К., 2016. – Ч. 1. – 200 с.

25. **Професор С. Л. Франкфурт (1856–1954)** – видатний вчений-агробіолог, однин із дієвих організаторів академічної науки в Україні (до 150-річчя від дня народження) : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 18 листоп. 2016 р. / Нац. акад. аграр. наук; Нац. наук. с.-г. б-ка НААН; Миронівський ін-т пшениці ім. В.М. Ремесла [та ін.] ; уклад. В.А. Вергунов, О.А. Демидов, А.С. Білоцерківська, М.М. Давиденко ; редкол. : В.А. Вергунов (голова). – К., 2016. – Ч. 2. – 432 с.

26. **Історія освіти, науки і техніки в Україні :** матеріали XII Міжнар. конф. молодих учених та спеціалістів, присвяч. 100-річчю від дня створення ННСГБ НААН, Київ, 19 трав. 2017 р. / Нац. акад. аграр. наук України ; Нац. наук. с.-г. б-ка НААН ; Рада молодих вчених НААН [та ін.] ; уклад. В. А. Вергунов, А. С. Білоцерківська, М. М. Давиденко ; редкол. : В. А. Вергунов (голова). – К. : ТОВ «Центр поліграфії «КОМПРИНТ», 2017. – 560 с.

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

Календар
знаменних і пам'ятних дат в історії сільськогосподарської дослідної справи України на 2018 рік

Укладачі:

В.А. Вергунов – доктор сільськогосподарських наук, професор, академік НААН, директор ННСГБ НААН;

В.Т. Лазарєва – кандидат філософських наук, старший науковий співробітник сектору наукової бібліографії та біографістики ННСГБ НААН;

Н.Б. Щебетюк – кандидат історичних наук, старший науковий співробітник, завідувач сектору наукової бібліографії та біографістики ННСГБ НААН

Науковий редактор –
доктор сільськогосподарських наук, професор,
академік НААН, директор ННСГБ НААН **В.А. Вергунов**